

# OCENA REALIZACJI CELÓW STRATEGII ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH W OBSZARZE METROPOLITALNYM GDAŃSK-GDYNIA-SOPOT

## RAPORT KOŃCOWY

Autorzy raportu:

Krzysztof Raczkowski – kierownik zespołu

Waldemar Bernatowicz

Wrocław, listopad 2022 r.

## **SPIS TREŚCI**

<b>1. PODSUMOWANIE</b>	<b>3</b>
<b>2. WYKAZ SKRÓTÓW</b>	<b>19</b>
<b>3. CELE I PRZEDMIOT BADANIA</b>	<b>20</b>
<b>4. OPIS ZASTOSOWANEJ METODYKI</b>	<b>25</b>
<b>5. PODSTAWOWE INFORMACJE O OMGGG ORAZ STRATEGII ZIT</b>	<b>26</b>
<b>6. OCENA ZASTOSOWANEGO MECHANIZMU REALIZACJI STRATEGII ZIT, ZINTEGROWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ I REALIZACJI ZASADY PARTNERSTWA</b>	<b>30</b>
<b>7. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ ZIT, W TYM OCENA REALIZACJI CELÓW STRATEGII 2030 POPRZEZ DZIAŁANIA STRATEGII ZIT</b>	<b>61</b>
7.1. CEL STRATEGICZNY I ROZWÓJ KONKURENCYJNEJ I INNOWACYJNEJ GOSPODARKI	61
7.2. CEL STRATEGICZNY II BUDOWA AKTYWNEGO I OTWARTEGO SPOŁECZEŃSTWA	67
7.3. CEL STRATEGICZNY III: KREOWANIE ZINTEGROWANEJ PRZESTRZENI	138
7.4. CEL STRATEGICZNY IV: WZROST EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I WDROŻENIE STRATEGII NISKOEMISYJNEJ ORAZ EFEKTYWNIJSZE ZAGOSPODAROWANIE WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH	154
7.5. OCENA OGÓLNA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ ZIT	172
<b>8. ZESTAWIENIE WNIOSKÓW I REKOMENDACJI</b>	<b>186</b>
<b>9. SPIS TABEL</b>	<b>195</b>
<b>10. SPIS ILUSTRACJI</b>	<b>198</b>

## 1. Podsumowanie

Przedmiotem niniejszego badania była ocena realizacji celów Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (dalej Strategii ZIT) Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot (dalej OMGGS) do roku 2020. Niniejsze opracowanie zawiera również rekomendacje odnośnie realizacji projektów w formule ZIT w OMGGS w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

W ramach ZIT wspierane są przede wszystkim projekty z zakresu:

- przywracania funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego;
- rozwoju zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny;
- poprawy stanu środowiska przyrodniczego na obszarze funkcjonalnym miasta;
- wspierania efektywności energetycznej oraz promowanie strategii niskoemisyjnych;
- wzmacniania rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawa dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym;
- wzmacniania badań, rozwoju technologicznego oraz innowacji.

W przeprowadzonej ewaluacji zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- desk research – przegląd i analiza literatury oraz danych zastanych;
- badania z interesariuszami instrumentu ZIT – instytucjami, beneficjentami, realizatorami projektów ZIT dla każdego z obszarów problemowych;
- wywiady CATI/CAWI z Beneficjentami realizującymi projekty z obszaru objętego strategią ZIT;
- warsztaty rekomendacyjne z przedstawicielami gmin, UMWP oraz OMGGS;
- badanie CAWI/CATI mixed mode z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego objętych Strategią ZIT;
- studia przypadków;
- metody kartograficzne.

Instrument ZIT został oceniony jako najbardziej trafny i efektywny sposób interwencji publicznej w zakresie przedsięwzięć i projektów realizowanych w obszarze **Mobilności**. Jako ważny obszar wsparcia wskazywane są również przedsięwzięcia w obszarze **Energetyki**. Właściwym kierunkiem wsparcia w ramach instrumentu ZIT były także projekty w obszarze Integracji, oraz: Środowiska i Zdrowia. Beneficjenci i eksperci zauważają w niektórych przypadkach wady finansowania inwestycji w ramach mechanizmu ZIT: konieczność zawierania partnerstw i związane z tym wydłużenie ścieżki decyzyjnej, zbyt niską wartość dofinansowania w stosunku do potrzeb, większą elastyczność innych źródeł finansowania (Fundusze Norweskie, środki Komisji Europejskiej).

W zakresie mechanizmu wyboru projektów do dofinansowania w ramach Instrumentu ZIT – środki zostały podzielone właściwie w stosunku do oczekiwań przeważającej części Beneficjentów, zastosowany mechanizm doboru projektów strategicznych wpłynął na pogłębienie współpracy między członkami Stowarzyszenia, a także na ograniczenie kosztów przygotowania projektów; jako wadę zastosowanego mechanizmu doboru projektów strategicznych wskazuje się nieprzygotowanie części projektów strategicznych do realizacji oraz niewystarczający poziom przygotowania dokumentacji aplikacyjnej przez niektórych Beneficjentów.

Jednym z celów realizacji projektów w ramach Instrumentu ZIT OMGGS jest wzmocnienie więzi metropolitalnych. W związku z tym w przedsięwzięciach i projektach Strategii ZIT jednym z najbardziej istotnych elementów systemu wdrażania Strategii jest partnerstwo. W ocenie ekspertów partnerstwo w ramach OMGGS powszechnie występuje i pełni bardzo ważną rolę we wdrażaniu przedsięwzięć i projektów zgodnych ze Strategią ZIT. Bez niego nie jest możliwa realizacja inwestycji i projektów społecznych o charakterze ponadlokalnym, istotnych dla całego Obszaru Metropolitalnego. Właściwy dobór partnerów umożliwia maksymalizację wykorzystania posiadanego przez beneficjentów potencjału. Dostrzegane są też wady partnerstwa – wydłużenie czasu podejmowania decyzji, zakłócenia w realizacji projektów w przypadku nie wywiązania się partnera ze swojej części zaplanowanych działań.

Blisko połowa Beneficjentów deklaruowała realizację projektów łączących komponent inwestycyjny i społeczny. W projektach tego typu często deklarowane było osiągnięcie efektu synergii – czyli, jak wspomniano powyżej, większych lub nowych korzyści w porównaniu z sytuacją, w której poszczególne składowe projektu byłyby realizowane oddzielnie.

W wyniku oceny rzeczywistych efektów synergii uzyskanych w realizowanych projektach

stwierdzono, że rozmięły się one w niektórych przypadkach z efektami planowanymi.

Skuteczność wdrażania instrumentu ZIT w rozumieniu stopnia osiągnięcia wskaźników postępu rzeczowego i finansowego Strategii ZIT jest na dzień realizacji niniejszego badania zróżnicowana w zależności od celu strategicznego, w zakresie działań i poddziałań oraz konkretnych projektów.

W obszarze wsparcia przedsiębiorstw realizowanego w ramach *Celu strategicznego I. Rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki* nie zostały dotychczas osiągnięte założone wskaźniki produktu i rezultatu.

W ramach działania 1. *Zatrudnienie*, realizowanego w ramach *Celu Strategicznego II. Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa*, stopień realizacji założonych wskaźników w ramach przedsięwzięcia 1. *Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w OMG-G-S* należy ocenić pozytywnie, natomiast poziom realizacji przedsięwzięcia 2. *Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2* nie jest zadowalający – osiągnięta wartość wskaźnika *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS* stanowi 62% wartości założonej w SzOOP oraz jedynie 15% sumy wartości zapisanych w umowach o dofinansowanie. Nie osiągnięte zostały również założone wskaźniki rezultatu.

W ramach Działania 2. *Integracja* stopień realizacji postawionych celów i zadeklarowanych wskaźników jest zróżnicowany. W ramach poddziałania 6.1.1. *Aktywna Integracja* osiągnięto założone w SzOOP wskaźniki produktu, natomiast nie uzyskano planowanych wskaźników rezultatu. W ramach poddziałania 6.2.1. *Usługi społeczne* uzyskano zaplanowany wskaźnik produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie*, podobnie jak wskaźnik rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* (przy czym wartość tego wskaźnika była znacznie niższa od planowanej do uzyskania zgodnie z zapisami umów o dofinansowanie). Wskaźnik rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu* nie został osiągnięty, niemniej jednak uzyskana wartość jest bliska zadeklarowanej w SzOOP. W ramach poddziałania 6.3.1. *Ekonomia społeczna* nie osiągnięto żadnego z zaplanowanych wskaźników, zarówno w odniesieniu do zapisów SzOOP, jak i wartości zadeklarowanych w podpisanych umowach o dofinansowanie.

W ramach Działania 3. Zdrowie planowane do realizacji było przedsięwzięcie *Centrum Geriatrii*, a w jego ramach dwa projekty. Docelowa wartość wskaźników zapisanych w Strategii ZIT, dotyczących *liczby wspartych podmiotów leczniczych* oraz *liczby nowo zakupionego wysokospecjalistycznego sprzętu medycznego*, zostały osiągnięte.

W ramach działania 4. Konwersja były realizowane projekty wpisujące się w RPO WP 2014-2020, Poddziałanie 8.1.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach obszaru metropolitalnego Trójmiasta – mechanizm ZIT. Jednocześnie wsparcie udzielane było wyłącznie w formule projektów zintegrowanych, w powiązaniu z Poddziałaniem 6.1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa – mechanizm ZIT i/lub 6.2.1 Rozwój usług społecznych – mechanizm ZIT RPO WP, a dofinansowanie mogły uzyskać wyłącznie przedsięwzięcia wynikające z programów rewitalizacji zidentyfikowanych obszarów, składające się na kompleksową interwencję w ramach projektu zintegrowanego. Postęp realizacji wskaźników w ramach działania 4. Konwersja jest bardzo niski. Spośród 13 projektów rewitalizacyjnych realizowanych przy udziale wsparcia instrumentu ZIT jedynie jeden projekt został zrealizowany, a dla dwóch kolejnych złożono końcowe wnioski o płatność.

Jako istotna słabość OMGGs, zakłócająca integrację wewnętrzną Obszaru Metropolitalnego oraz wpływająca na wiele sfer życia społeczno-gospodarczego – od atrakcyjności osadniczej, poprzez turystyczną, po biznesową – wskazywany jest niedoskonały system transportowy. W ramach Strategii ZIT działaniom na rzecz poprawy integracji transportu indywidualnego i publicznego oraz podniesienia konkurencyjności usług transportu publicznego, zwiększenia liczby przejazdów komunikacją zbiorową poświęcono bardzo dużą uwagę i zaangażowano w nie relatywnie znaczące środki finansowe. Są one realizowane w ramach Celu strategicznego III: Kreowanie zintegrowanej przestrzeni, działania: Mobilność. Wskaźniki produktu w projektach niniejszego działania zostały osiągnięte w ok. 30-50%. Wynika to z faktu, iż część projektów jest w trakcie realizacji, dla części nie został dotychczas zaakceptowany końcowy wniosek o płatność i w związku z tym nie potwierdzono formalnie osiągnięcia wskaźnika produktu; część inwestycji została natomiast ograniczona lub przeniesiona do realizacji w późniejszym okresie. Nie osiągnięto również wskaźników rezultatu, aczkolwiek niska wartość wskaźnika *Liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem* oraz brak realizacji wskaźnika dotyczącego liczby pasażerów transportu kolejowego wynika z przesunięcia

monitorowania i weryfikacji wartości wskaźnika na kolejne okresy po zamknięciu rzeczowej realizacji projektów.

Przedsięwzięcia w zakresie wspierania efektywności energetycznej budynków zaplanowano do realizacji w ramach Strategii ZIT, Cel strategiczny IV: Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, Działania 1. Energetyka. W ramach niniejszego działania realizowany jest pakiet projektów termomodernizacyjnych prowadzących do zmniejszenia zużycia energii na budynek o co najmniej 30%, a w przypadku pojedynczego budynku o co najmniej 25%.

*Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków* na dzień 31.07.2022 r. jest znacznie niższa od przewidzianej w umowach o dofinansowanie oraz w Strategii ZIT – część inwestycji nie została zakończona. Podobnie wskaźniki rezultatu: *szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* oraz *zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych* nie zostały osiągnięte – natomiast zagregowana wartość pierwszego z wymienionych wskaźników dla całego działania jest wyższa od wartości zaplanowanej w Strategii ZIT. Zauważyć też należy, że czas uzyskania wskaźników rezultatu co do zasady jest przesunięty względem realizowanych inwestycji, w związku z tym wartość wskaźników rezultatu będzie najprawdopodobniej wyższa w kolejnych latach.

W ocenie zespołu badawczego zagrożone jest w umiarkowanym stopniu osiągnięcie w wymaganym okresie wskaźników związanych z realizacją przedsięwzięcia TriPOLIS, wybranych projektów w zakresie mobilności, a w stopniu znaczącym – projektów w zakresie rewitalizacji, a także projektów dot. profilaktyki cukrzycy.

W projektach ZIT najważniejszymi czynnikami sukcesu w ocenie ekspertów są: właściwa diagnoza problemu, współpraca między interesariuszami / Beneficjentami i brak konkurencji, udział w realizacji projektów podmiotów posiadających właściwe kompetencje; w przypadku projektów społecznych jest to np. udział partnera społecznego, organizacji pozarządowej, stojącej za społecznością lokalną i posiadającej wiedzę na temat jej potrzeb.

Najważniejszymi potencjalnymi problemami mającymi wpływ na realizację projektów ZIT były natomiast: dynamiczny wzrost cen towarów, materiałów, usług; problemy ze znalezieniem dostawców / usługodawców / wykonawców, problemy z zachowaniem terminów dostaw / usług, z osiągnięciem wskaźników rezultatu – przede wszystkim w projektach EFS; trudności z uzyskaniem decyzji środowiskowych i długi czas oczekiwania na pozwolenie na prowadzenie

robót budowlanych przy zabytkach – w przypadku prac termomodernizacyjnych oraz rewitalizacyjnych. Wzrost kosztów realizacji projektów i problemy ze znalezieniem dostawców/wykonawców w projektach wynikały przede wszystkim z bardzo dobrej koniunktury gospodarczej oraz jednoczesnej realizacji wielu projektów infrastrukturalnych dofinansowanych z funduszy UE – co powodowało znaczący wzrost popytu na rynku i niedobór oferentów w stosunku do zapotrzebowania, a tym samym wzrost cen. Od 2020 r. na opóźnienia w realizacji projektów oraz wzrost kosztów duży wpływ miała pandemia COVID-19, której skutkiem było wydłużenie i ograniczenie dostaw i dalszy wzrost cen, a w przypadku projektów dot. ekonomii społecznej – istotne utrudnienie funkcjonowania odbiorców wsparcia, prowadzących działalność w sektorach usługowych, w niewielkim stopniu odpornych na ograniczenia pandemiczne. W przypadku przedsięwzięć w ramach EFS poprawa sytuacji gospodarczej i spadek bezrobocia wpłynęły negatywnie na zainteresowanie uczestnictwem w projektach. Wymienione silnie oddziałujące negatywnie czynniki miały charakter zewnętrzny – Beneficjenci projektów nie byli w stanie ich przewidzieć i zapobiec pojawieniu się problemów.

Beneficjenci starali się podejmować działania naprawcze w przypadku realizacji projektów ZIT. Były to m.in.: zaangażowanie środków własnych gminy w celu sfinansowania dodatkowych działań rekrutacyjno-promocyjnych oraz intensyfikowanie działań rekrutacyjnych w projektach EFS; zwiększenie natężenia działań promocyjnych; wprowadzanie zmian do projektów umożliwiających ich skuteczną realizację i zakończenie; wydłużenie okresu realizacji projektów; uzyskanie zgody IZ RPO WP 2014-2020 na odstąpienie od kryteriów dostępu w zakresie wskaźników produktu z uwagi na sytuację epidemiczną.

Zdecydowana większość Beneficjentów planuje dalszą eksploatację inwestycji po obowiązkowym okresie trwałości lub w przypadku projektów społecznych – po zakończeniu realizacji projektu. Głównym źródłem finansowania projektów w horyzoncie czasowym poza okresem trwałości będą środki własne oraz środki publiczne.

W kolejnej perspektywie finansowej, w ocenie ekspertów realizowane powinny być przede wszystkim działania w zakresie: mobilności, efektywności energetycznej i przystosowania do zmian klimatu, zdrowia, opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi. Istotnym



problemem i wyzwaniem społecznym są obecnie kwestie pomocy migrantom we włączeniu społecznym. Problem ten pojawił się w bardzo dużym natężeniu w ciągu ostatniego roku w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie i obecnie obowiązująca Strategia ZIT nie zakładała wsparcia w tym kierunku. Na dzień sporządzenia niniejszego raportu na terenie OMGGS w związku z działaniami wojennymi przebywa co najmniej kilkadziesiąt tysięcy uchodźców; ogromna większość z nich w związku z bardzo dobrą koniunkturą gospodarczą podjęła pracę, dzieci i młodzież została włączona w publiczny system wychowania i edukacji, niemniej jednak działania wspierające integrację imigrantów ze społecznością lokalną są koniecznością w obliczu dynamicznie zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, możliwych kryzysów społeczno-gospodarczych oraz z uwagi na wyrównywanie szans wszystkich mieszkańców regionu niezależnie od miejsca pochodzenia. Działania w zakresie wspierania integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym imigrantów zostały uwzględnione w mechanizmie ZIT w Programie Operacyjnym Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, a także w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2039 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) 2021/1060 w odniesieniu do dodatkowej elastyczności w celu przeciwdziałania skutkom agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej FAST (Flexible Assistance for Territories – elastyczna pomoc dla terytoriów) – CARE.

W ocenie ekspertów wdrożenie obecnej Strategii ZIT istotnie wpłynęło na umocnienie więzi społeczno-gospodarczych pomiędzy członkami OMGGS. Wpływ na to miał w dużej mierze przyjęty model wdrażania mechanizmu ZIT, promujący współpracę jednostek samorządu terytorialnego oraz realizację projektów partnerskich. Obecnie obowiązująca Strategia ZIT była pierwszym krokiem ku dalszej współpracy; nowa Strategia ZIT powinna umożliwić dalsze pogłębienie i wzmocnienie więzi członków Stowarzyszenia OMGGS, partnerów, interesariuszy i mieszkańców w ramach Obszaru Metropolitalnego. Docelowo współdziałanie na Obszarze Metropolitalnym powinno być natomiast realizowane w oparciu o Ustawę metropolitalną dla Pomorza. Utworzony w ten sposób Związek Metropolitalny będzie w sposób naturalny odzwierciedlał to, co już istnieje – silne powiązania komunikacyjne, funkcjonalne, administracyjne samorządów OMGGS – jednocześnie umożliwiając wspólną, bardziej efektywną realizację szeregu nowych zadań – m.in. w zakresie planowania przestrzennego, tworzenia strategii rozwoju, realizacji inwestycji, zapewnienia spójnych

połączeń komunikacyjnych dla całego obszaru Związku, promocji miast i gmin jako jednego organizmu, a także ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu. Jak wynika z oceny realizacji celów Strategii ZIT – samorzady Obszaru Metropolitalnego są w pełni przygotowane na taką współpracę i oczekują stworzenia nowych możliwości współdziałania w celu lepszej realizacji usług społecznych i wzmocnienia gospodarczego regionu. Przyjęcie Ustawy metropolitalnej dla Pomorza to przede wszystkim korzyści dla obszarów wiejskich i małych miast – dodatkowe fundusze dla regionu umożliwią koordynację działań transportowych – zakup dodatkowych środków transportu, stworzenie nowych połączeń komunikacji zbiorowej, budowę priorytetowych dla Metropolii dróg, co w efekcie istotnie ograniczy wykluczenie transportowe i poprawi dostępność specjalistycznych usług lekarskich, szkół, uczelni, instytucji kultury i miejsc pracy. Wreszcie – współdziałanie samorządów w ramach Związku Metropolitalnego będzie miało charakter bardziej systemowy, trwały, niż w przypadku działań podejmowanych w ramach Strategii ZIT – co jest istotne dla budowania spójnego przestrzennie i społecznie, oraz silnego gospodarczo Pomorza.

## **Abstract:**

The subject of this study was to assess the implementation of the objectives of the Integrated Territorial Investment Strategy (hereinafter the ITI Strategy) of the Gdańsk-Gdynia-Sopot Metropolitan Area (hereinafter the OMGGS) until 2020. This study also contains recommendations for the implementation of projects in the ITI formula in the OMGGS in the EU financial perspective for 2021-2027.

Within the framework of the ITI, projects in the field of:

- restoring the social and economic functions of degraded areas of the urban functional area;
- the development of sustainable, efficient transport connecting the city and its functional area;
- Improvement of the natural environment in the city's functional area;
- supporting energy efficiency and promoting low-carbon strategies;
- strengthening the development of symbolic functions building the international character and supra-regional rank of the urban functional area and improving access and quality of public services in the entire functional area;
- strengthening research, technological development and innovation.

The following research methods and techniques were used in the evaluation:

- desk research - a review and analysis of the literature and found data;
- research with stakeholders of the ITI instrument - institutions, beneficiaries, implementers of ITI projects for each of the issues;
- CATI/CAWI interviews with the Beneficiaries implementing projects in the area covered by the ITI strategy;
- recommendation workshops with representatives of municipalities, PVMO and OMGGS;
- CAWI/CATI mixed mode survey with representatives of local government units covered by the ITI Strategy;
- case studies;

- cartographic methods.

The ITI instrument was assessed as the most relevant and effective way of public intervention with regard to undertakings and projects implemented in the **Mobility** area. Undertakings in the **Power industry** area are also indicated as an important area of support. Projects in the areas of Integration and Environment and Health were also an appropriate focus of support under the ITI instrument. Beneficiaries and experts note in some cases disadvantages of financing investments within the framework of the ITI mechanism: the need to conclude partnerships and the related extension of the decision-making path, too low value of financing in relation to needs, greater flexibility of other sources of financing (Norway Funds, European Commission funds).

As regards the mechanism of selecting projects for co-financing under the ITI Instrument - the funds were divided appropriately in relation to the expectations of the majority of Beneficiaries, the applied mechanism of strategic project selection had an impact on the deepening of cooperation between the Association members, as well as on the reduction of costs of project preparation; as a disadvantage of the applied mechanism of strategic project selection it is indicated that some strategic projects were not prepared for implementation and that the level of application documentation was low.

The core of the implementation of projects within the OMGGS ITI Instrument is the strengthening of metropolitan relations. Therefore, in the undertakings and projects of the ITI Strategy, one of the most important elements of the implementation system of the Strategy is partnership. In the opinion of experts, partnership within the OMGGS is common and plays a very important role in the implementation of undertakings and projects compliant with the ITI Strategy. Without it, it is not possible to implement investments and social projects of supra-local character, relevant for the entire Metropolitan Area. The right selection of partners makes it possible to maximise the potential of the beneficiaries.

The disadvantages of partnership are also perceived - longer decision-making time, disturbances in project implementation in the event of a partner's failure to fulfil its part of the planned activities.

Nearly half of the Beneficiaries declared the implementation of projects combining the investment and social component. In projects of this type it was often declared that the synergy effect would be achieved - i.e., as mentioned above, greater or new benefits

compared to a situation in which individual project components would be implemented separately. However, the assessment of the actual synergy effect achieved in the implemented projects is different from the planned effect. This is due to the inappropriate timing of the implementation of individual measures (soft measures are implemented before investments are made), implementation of individual parts of the project by different entities with a different operating philosophy.

The effectiveness of implementation of the ITI instrument in terms of the degree of achievement of material and financial progress indicators of the ITI Strategy is, as of the date of this study, diversified depending on the strategic objective, in terms of measures and sub-measures as well as specific projects.

In the field of enterprise support implemented under *Strategic Objective I. Development of a competitive and innovative economy*, the assumed output and result indicators have not been achieved, so far.

As part of Measurement 1. Employment, implemented under *Strategic Objective II. Formation of an active and open society*, the degree of implementation of the assumed indicators within the framework of undertaking 1. Innovative employment support system in OMG-G-S should be assessed positively, while the level of implementation of undertaking 2. Regional Health Policy Programme on the prevention of type 2 diabetes is not satisfactory - the achieved value of the indicator *Number of people covered by the health programme thanks to the ESF* is 62% of the value assumed in the Operational Programme and only 15% of the sum of values included in the co-financing agreements. Assumed result indicators have also not been achieved.

Within Measure 2. Integration, the degree of achievement of the set objectives and declared indicators is varied.

Within Sub-measure 6.1.1. Active Inclusion, the product indicators provided for in the DDPA have been achieved, while the planned result indicators have not been achieved. Within Sub-measure 6.2.1. Social services The planned product indicator *Number of people at risk of poverty or social exclusion covered by social services of general interest in the programme* has been achieved, as was the result indicator *Number of social services places supported by the programme existing after the end of the project* (however, the value of this indicator was much lower than the one planned to be achieved according to the provisions of the co-financing agreements). The result indicator *Number of persons threatened by poverty or social*

*exclusion looking for a job, participating in education or training, gaining qualifications, working (including self-employed) after leaving the Programme* has not been achieved, nevertheless the achieved value is close to the one declared in the DDPA. Within Sub-measure 6.3.1. The social economy did not achieve any of the planned indicators, both in relation to the provisions of the DDPA and the values declared in the concluded co-financing agreements.

Within Measure 3. Health, the *Geriatrics Centre* project was planned to be implemented, including two projects. The target value of the indicators set out in the ITI Strategy, concerning the *number of supported healthcare entities* and the *number of newly purchased highly specialised medical equipment*, was achieved.

As part of Measurement 4. Conversion projects were implemented as part of PV ROP 2014-2020, Sub-measure 8.1.1. Comprehensive revitalisation undertakings in the cities of the Tri-city metropolitan area - ITI mechanism. At the same time, support was provided only in the formula of integrated projects, in conjunction with Sub-measure 6.1.1. Social and professional activation - ITI mechanism and/or 6.2.1 Development of social services - ITI mechanism of the PV ROP, and only undertakings resulting from the revitalisation programmes of the identified areas, constituting a comprehensive intervention within the framework of an integrated project, could obtain co-financing. Progress of indicators under Measure 4. Conversion rates are very low. Among thirteen revitalisation projects implemented with the support of the ITI instrument, only one project has been completed and final payment applications have been submitted for two others.

An imperfect transport system is cited as a significant weakness of the OMGGs, disrupting the internal integration of the Metropolitan Area and affecting many spheres of social and economic life - from settlement attractiveness to tourism and business. Within the framework of the ITI Strategy, activities aimed at improving the integration of individual and public transport and increasing the competitiveness of public transport services, increasing the number of journeys by public transport, have received a great deal of attention and have involved relatively significant financial resources. These are implemented under Strategic Objective III: Creating an integrated space, measures: Mobility. Output indicators in the projects of this Measure have been achieved in approximately 30-50%. This is due to the fact that some of the projects are in the process of implementation; some projects will be reduced or partly transferred for implementation in the new financial perspective. Result

indicators have not been achieved either, although the low value of the indicator *Number of public transport passengers using supported infrastructure/railway* and the lack of implementation of the indicator concerning the number of rail passengers results from postponing the monitoring and verification of the indicator value to subsequent periods after the material implementation of the projects.

Energy efficiency support undertakings for buildings are planned to be implemented within the framework of the ITI Strategy, Strategic Objective IV: Increasing energy efficiency and implementing a low-carbon strategy and more efficient management of rainwater and snowmelt, Measure 1. Power industry. Under this measure, a package of thermal modernisation projects leading to a reduction in energy consumption per building of at least 30% and, in the case of a single building, of at least 25% is implemented.

The *number of energy modernised buildings* as at 31 July 2022 is significantly lower than foreseen in the co-financing agreements and the ITI Strategy - some investments have not been completed. Similarly, the result indicators: the *estimated annual decrease in greenhouse gas emissions and reduction in annual primary energy consumption in public buildings* have not been achieved - while the aggregate value of the first of these indicators for the whole measure is higher than the value planned in the ITI Strategy. It should also be noted that the timing of achievement of result indicators is, as a rule, delayed with respect to the implemented investments, therefore the value of result indicators is likely to be higher in subsequent years.

In the opinion of the research team, there is a moderate risk of achieving the indicators related to the implementation of the TriPOLIS project, the selected mobility projects, and to a significant extent the revitalisation projects and the diabetes prevention projects within the required timeframe.

In the case of ITI projects, the most important success factors in the experts' opinion are: proper diagnosis of the issue, cooperation between stakeholders / Beneficiaries and lack of competition, participation in the implementation of projects of entities with proper competences; in the case of social projects, this is, for example, the participation of a social partner, a non-governmental organisation, standing behind the local community and having knowledge of its needs.

On the other hand, the most important potential difficulties affecting the implementation of ITI projects were: a dynamic increase in the prices of goods, materials, services; difficulties in finding suppliers/service providers/contractors, problems with meeting delivery/service deadlines, with achieving result indicators - primarily in ESF projects; difficulties in obtaining environmental decisions and the long time needed to wait for permission to carry out construction work on a monument - in the case of thermo-modernisation and revitalisation works. The increase in project implementation costs and difficulties in finding suppliers/contractors for projects were mainly due to the very good economic situation and the simultaneous implementation of many EU-funded infrastructure projects - resulting in a significant increase in market demand and a shortage of bidders in relation to demand, and thus an increase in prices. From 2020 onwards, project delays and cost increases were heavily influenced by the COVID-19 pandemic, resulting in extended and reduced supply and further price increases and, in the case of social economy projects, a significant setback for support recipients operating in service sectors with little resilience to pandemic constraints. In the case of ESF projects, an improvement in the economic situation and a decrease in unemployment had a negative impact on interest in participating in projects. The strongly negative factors mentioned were external – the Beneficiaries of the projects were not able to foresee them and prevent the emergence of problems.

Beneficiaries tried to take corrective measures in the case of implementation of ITI projects. These included: involvement of the municipality's own funds to finance additional recruitment and promotional activities and intensifying recruitment activities in ESF projects; increasing the intensity of promotional activities; making changes to projects to enable their effective implementation and completion; extending the implementation period of projects; obtaining permission from the IZ PV ROP 2014-2020 to waive access criteria for product indicators due to the epidemic situation.

The vast majority of Beneficiaries plan to continue operating their projects after the mandatory period of sustainability or, in the case of social projects, after the end of project implementation. The main source of funding for projects in the time horizon beyond the sustainability period will be own funds and public funds.



In the next financial perspective, in the experts' opinion, the following measures should be implemented in particular: mobility, energy efficiency and adaptation to climate change, health, care for the elderly and dependants. In the next financial perspective, in the experts' opinion, the following measures should be implemented in particular: mobility, energy efficiency and adaptation to climate change, health, care for the elderly and dependent persons. This problem has emerged in very high intensity over the past year in connection with the hostilities in Ukraine and the current ITI Strategy has not provided support in this respect. As of the date of this report, there are at least tens of thousands of refugees in the OMGGS area due to the military activities; the vast majority of them have taken up employment due to the very good economic situation, children and young people have been integrated into the public upbringing and education system, nevertheless, measures to support the integration of immigrants into the local community are a necessity in view of the dynamically changing external conditions, possible social and economic crises and for the sake of equal opportunities for all inhabitants of the region regardless of their place of origin. Measures to support the social and economic integration of third-country nationals, including immigrants, are included in the ITI mechanism in the European Funds Operational Programme for Pomerania 2021-2027, as well as in the Regulation (EU) 2022/2039 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022. amending Regulations (EU) No 1303/2013 and (EU) 2021/1060 as regards additional flexibility to counter the effects of armed aggression by the Russian Federation FAST (Flexible Assistance for Territories) - CARE.

According to experts, the implementation of the current ITI Strategy has significantly strengthened the social and economic ties between OMGGS members. This has been largely influenced by the adopted model for the implementation of the ITI mechanism, which promotes cooperation between OMGGS members and the implementation of partnership projects. The current ITI Strategy was a first step towards further cooperation - the new Strategy should enable the deepening and strengthening of the bonds between OMGGS Association members, partners, stakeholders and residents within the Metropolitan Area.

Ultimately, however, cooperation in the Metropolitan Area should be implemented on the basis of the Metropolitan Law for Pomerania. The Metropolitan Union thus established will naturally reflect what already exists - the strong communicational, functional,

administrative links of the OMGGGS local governments - while at the same time enabling a number of new tasks to be carried out jointly and more effectively - including spatial planning, setting up of development strategies, the implementation of investments, the provision of coherent transport links for the entire area of the Union, the promotion of the cities and municipalities as a single body, as well as environmental protection and adaptation to climate change. As can be seen from the evaluation of the implementation of the Integrated Territorial Investment Strategy's objectives - the Metropolitan Area's municipalities are fully prepared for such cooperation and look forward to creating new opportunities for collaboration in order to better deliver social services and strengthen the region's economy. Adoption of the Metropolitan Law for Pomerania will first and foremost bring benefits for rural areas and small towns - additional funding for the region will make it possible to coordinate transport activities - purchase additional means of transport, create new public transport links, build priority roads for the Metropolis, which will in turn significantly reduce transport exclusion and improve accessibility to specialist medical services, schools, universities, cultural institutions and workplaces. Finally - cooperation of local authorities within the Metropolitan Union will be of a more systemic, permanent character than in the case of activities undertaken as part of the Integrated Territorial Investments Strategy - which is important for building a spatially and socially coherent and economically strong Pomerania.

## 2. Wykaz skrótów

Skrót	Rozwinięcie skrótu
CATI	ang. Computer-Assisted Telephone Interview, wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny
CAWI	ang. Computer-Assisted Web Interview, wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www
DEFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
DPR	Departament Programów Regionalnych
DRRP	Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
FEP 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027
FS	Fundusz Spójności
IZ	Instytucja Zarządzająca
kWh	kilowatogodzina
NGO	ang. Non-Government Organisation, organizacja pozarządowa
NUTS	fr. Nomenclature des Unités territoriales statistiques, Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
OMGGS	Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot
OM	Obszar Metropolitalny
OP	Oś Priorytetowa
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POPW	Program Operacyjny Polska Wschodnia
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RIT	Regionalne Inwestycje Terytorialne
RPO WP 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
SzOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
UE	Unia Europejska
UMWP	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

### 3. Cele i przedmiot badania

Przedmiotem niniejszego badania była ocena realizacji celów Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (dalej Strategii ZIT) Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot (dalej OMGGS) do roku 2020. Niniejsze opracowanie zawiera również rekomendacje odnośnie realizacji projektów w formule ZIT w OMGGS w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są stosunkowo nowym narzędziem rozwoju terytorialnego, wprowadzone zostały po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w art. 36 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz w art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289). Przepisy te określają, że część środków z alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w latach 2014-2020 przeznacza się na zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, jak również, że wskazywane w tych dokumentach „władze miejskie” odpowiadają przynajmniej za zadania związane z wyborem projektów do dofinansowania – w tym jako Instytucja Pośrednicząca w systemie wdrażania funduszy unijnych.

Do najważniejszych celów ZIT należą:

- promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych na miejskich obszarach funkcjonalnych;
- zwiększenie efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie;

- realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych;
- zwiększenie wpływu miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności.

Najważniejszą cechą wyróżniającą ZIT spośród dostępnych instrumentów i mechanizmów rozwojowych UE jest elastyczność. Wsparcie w ramach ZIT może być realizowane na zdefiniowanym obszarze miejskim, który niekoniecznie stanowi odrębny byt administracyjny w terytorialnym podziale kraju; może też, w celu rozwiązania problemów rozwojowych danego obszaru w sposób kompleksowy, łączyć w sobie działania różne tematycznie i środki z różnych źródeł (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy – np. Europejskiej Współpracy Terytorialnej (np. w przypadku transgranicznych obszarów miejskich).

Strategia ZIT w ujęciu ogólnym jest najważniejszym dokumentem strategicznym wspieranego obszaru problemowego – szczególnie w polskim systemie administracyjnym i prawnym. O ile w różnych krajach UE elastyczność instrumentu ZIT powoduje, że realizacja działań i inwestycji rozwojowych w ramach ZIT jest możliwa na bazie istniejących, ewentualnie zmienionych dokumentów strategicznych dla danego obszaru, to w Polsce miejskie obszary funkcjonalne nie zostały umocowane prawnie, a współpraca między samorządami w ramach ZIT jest oparta na ogólnych przepisach ustaw samorządowych i stowarzyszeniowych.

Strategia ZIT, jako istotny dokument strategiczny Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, pełni dwie zasadnicze funkcje: szerszą, określającą ramy długofalowej koordynacji współpracy JST zgodnie z celami ZIT, jak i węższą, ukierunkowującą zintegrowane działania metropolitalne pod konkretne fundusze dedykowane ZIT w latach 2014-2020. Z tego powodu jej znaczenie dla rozwoju ponadlokalnego, jak i lokalnego wydaje się być bardzo duże. Konieczne jest zatem właściwe przygotowanie mechanizmu wsparcia, a następnie właściwa realizacja zaplanowanych działań – tak, aby środki były wydatkowane na projekty o znaczeniu ponadlokalnym, poprawiające sytuację społeczno-gospodarczą na obszarze wykraczającym poza jedną gminę czy powiat, w sposób efektywny, skuteczny i trafny.

Niniejsze badanie miało na celu określenie, czy:

- założenia i mechanizm wsparcia w ramach ZIT były dostosowane do potrzeb zidentyfikowanych dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot;

- cele postawione w Strategii ZIT zostały osiągnięte, a zaplanowane działania zrealizowane zgodnie z zamierzeniami;
- formuła realizacji Strategii ZIT była właściwa, pozytywnie wpływając na poziom zintegrowania i współpracy partnerskiej Beneficjentów, i umożliwiając tym samym osiągnięcie efektu synergii oraz wdrożenie przedsięwzięć, których samodzielna realizacja przez pojedynczych Beneficjentów (np. jednostki samorządu terytorialnego – gminy, powiaty) byłaby utrudniona i nie przyniosłaby efektów cennych zarówno z punktu widzenia Beneficjenta, jak i całego Obszaru Metropolitalnego.

Głównym celem badania była ocena realizacji celów Strategii ZIT w OMGGS w badanym okresie, zaś wynikiem badania będzie również przedstawienie rekomendacji dotyczących realizacji przedsięwzięć ZIT w OMGGS w kolejnej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Celem szczegółowym badania zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia jest ocena realizacji celów Strategii ZIT w OMGGS na poziomie działań (realizowanych poprzez przedsięwzięcia ZIT), a w szczególności:

- ocena realizacji celów Strategii ZIT na poziomie poszczególnych działań i przedsięwzięć;
- ocena formuły realizacji Strategii ZIT, w tym w zakresie zintegrowania i współpracy partnerskiej;
- wnioski i rekomendacje dotyczące realizacji Strategii ZIT.

Niniejsze badanie ewaluacyjne obejmowało cały dotychczasowy okres realizacji ZIT w OMGGS, tj. od dnia zawarcia porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Obszarze Metropolitalnym (14.02.2014) do dnia stworzenia niniejszego raportu.

Niniejsze badanie dotyczyło obszaru wskazanego jako obowiązujący dla Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot. Obszar ten obejmuje łącznie 59 jednostek samorządu terytorialnego. Jest to po pierwsze obszar realizacji ZIT (OM ZIT) tożsamy z granicami obszaru metropolitalnego wynikającymi z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego z 2009 roku i zgodny z obszarem realizacji ZIT wyznaczonym w sekcji 4.2. RPO WP; obejmuje

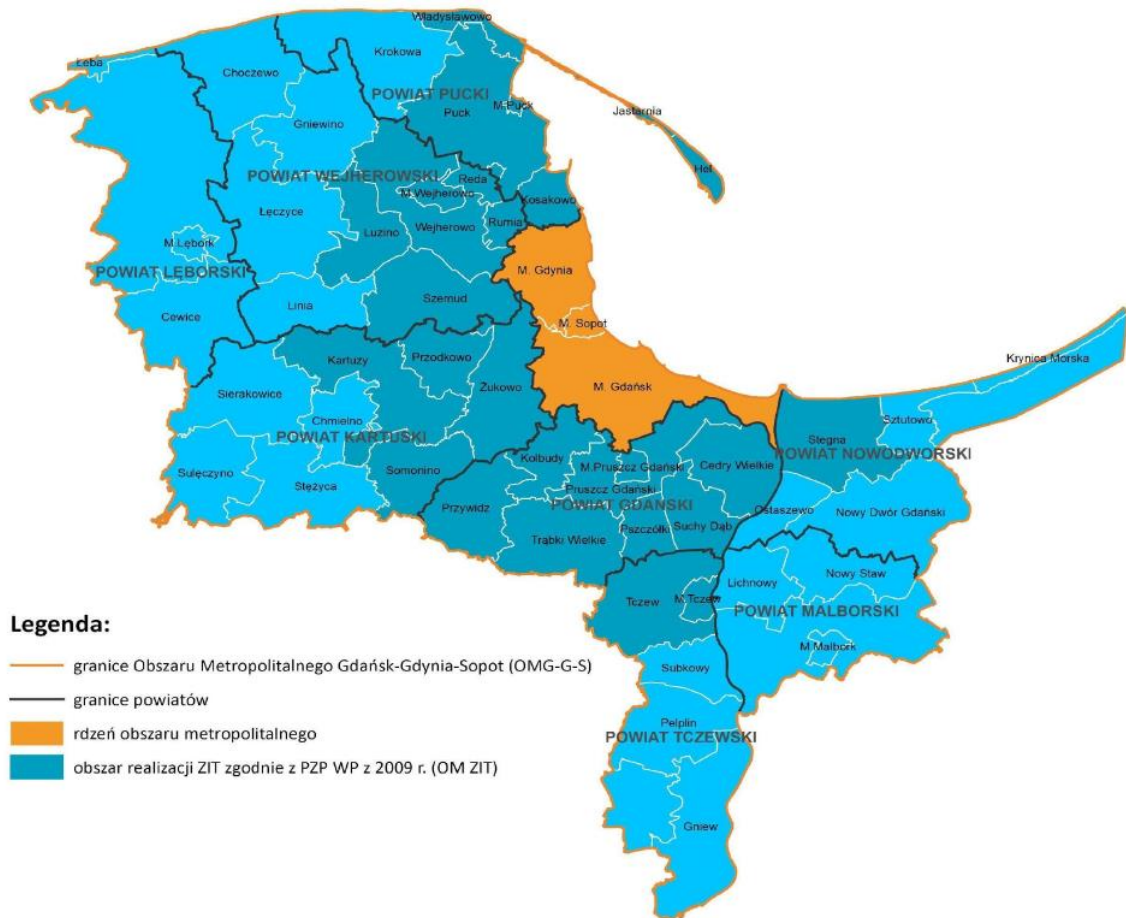
on 30 gmin, a w jego skład wchodzi następujące jednostki administracyjne:

- Gminy miast: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Hel, Jastarnia, Pruszcz Gdański, Puck, Reda, Rumia, Tczew, Wejherowo, Władysławowo;
- gminy: Cedry Wielkie, Kartuzy, Kolbudy, Kosakowo, Luzino, Pruszcz Gdański, Przywidz, Pszczółki, Przdokowo, Puck, Somonino, Stegna, Suchy Dąb, Szemud, Tczew, Trąbki Wielkie, Wejherowo, Żukowo.

Dodatkowo w uzasadnionych przypadkach przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT zostały zaplanowane również w sąsiadujących gminach na terenie powiatów: puckiego, wejherowskiego, lęborskiego, kartuskiego, malborskiego, tczewskiego i nowodworskiego.

Poniżej przedstawiono granice OMGGs, obszar realizacji ZIT oraz obszar realizacji projektów w ramach ZIT.

Rysunek 1. Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot



Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do roku 2020

Badanie obejmowało obszary tematyczne zdefiniowane w Strategii ZIT w postaci celów i działań, a jednocześnie w RPO WP 2014-2020 oraz SzOOP RPO WP 2014-2020 w postaci osi priorytetowych, wymienione w tabeli poniżej.

Tabela 1. Zakres tematyczny badania - zestawienie celów i działań Strategii oraz Osi Priorytetowych RPO WP 2014-2020

Strategia ZIT		Oś Priorytetowa RPO WP 2014-2020 – mechanizm ZIT
Cel strategiczny	Działanie	
I: Rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki	1 – Przedsiębiorstwa	OP2 – Przedsiębiorstwa
II: Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa	Działanie 1 – Zatrudnienie	OP5 – Zatrudnienie
	Działanie 2 – Integracja	OP6 – Integracja
	Działanie 3 – Zdrowie	OP7 – Zdrowie i Opieka
	Działanie 4 – Konwersja	OP8 – Konwersja
III: Kreowanie zintegrowanej przestrzeni	Działanie 1 – Mobilność	OP9 – Mobilność
IV: Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych	Działanie 1 – Energetyka	OP10 – Energia
	Działanie 2 – Środowisko	OP11 – Środowisko

Źródło: opracowanie własne



#### 4. Opis zastosowanej metodyki

Niniejsze badanie zostało wykonane z wykorzystaniem następujących metod badawczych:

- Desk research – przegląd i analiza literatury oraz danych zastanych;
- Badania z udziałem interesariuszy instrumentu ZIT – instytucji, beneficjentów, realizatorów projektów ZIT dla każdego z obszarów problemowych;
- Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z przedstawicielami jednostek zaangażowanych w realizację RPO WP na lata 2014-2020 w szczególności przedstawicielami Instytucji Zarządzającej – departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, tj. Departamentu Programów Regionalnych, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego, przedstawicielami Instytucji Pośredniczącej RPO WP 2014-2020 w ramach mechanizmu ZIT – OMGGS, a także przedstawicielami gmin oraz partnerów projektów ZIT – łącznie 13 wywiadów;
- wywiady CATI/CAWI z Beneficjentami realizującymi projekty z obszaru objętego strategią ZIT – 52;
- warsztaty rekomendacyjne z przedstawicielami gmin, UMWP oraz OMGGS;
- Badanie CAWI/CATI mixed mode z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego objętych Strategią ZIT – łącznie 20 wywiadów z przedstawicielami grupy 30 JST bezpośrednio wchodzących w skład OMGGS, stanowiących obszar realizacji ZIT zgodnie z RPO WP;
- Studia przypadków – łącznie 7;
- Metody kartograficzne.

## 5. Podstawowe informacje o OMGGS oraz Strategii ZIT

Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot (OMGGS) jest stowarzyszeniem samorządowym powstałym 15 października 2011 r. z inicjatywy Prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza, założonym przez 28 jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie OMGGS skupia 59 miast, gmin i powiatów, obejmujących powierzchnię ok. 1/3 województwa pomorskiego, zamieszkałych przez ponad 1,6 mln mieszkańców.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to instrument rozwoju terytorialnego wprowadzony przez Unię Europejską w perspektywie finansowej 2014-2020 w celu zwiększenia zaangażowania miast w realizację polityki spójności. Komisja Europejska zobowiązała wszystkie kraje członkowskie do przeznaczenia minimum 5% środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na realizację tego instrumentu.

Zgodnie z Umową Partnerstwa ZIT realizowany jest obligatoryjnie na terenie miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych, stanowiące najważniejsze ośrodki miejskie w kraju. Dodatkowo w Umowie Partnerstwa stworzono możliwość realizacji ZIT na terenie miast o charakterze regionalnym/subregionalnym i na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie. Realizacja ZIT w tych obszarach miejskich jest wynikiem decyzji samorządów województw, które postanowiły wspierać te ośrodki za pośrednictwem ZIT (co zostało przesądzone na ostatnim etapie negocjacji RPO z Komisją Europejską).

Wdrożenie instrumentu ZIT do prawa polskiego nastąpiło w przepisach ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (ustawa przewiduje m.in. proces pozytywnego zaopiniowania Strategii ZIT przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego).

ZIT są realizowane na 24 obszarach funkcjonalnych, w tym na 17 obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich (ze względu na silne powiązania funkcjonalne dla Bydgoszczy i Torunia stworzony został wspólny ZIT) oraz 7 na obszarach funkcjonalnych miast subregionalnych/regionalnych, w czterech województwach: Śląskim (Częstochowa, Rybnik, Bielsko-Biała), Dolnośląskim (Jelenia Góra, Wałbrzych), Wielkopolskim (Kalisz-Ostrów) oraz Zachodniopomorskim (Koszalin-Kołobrzeg-Białogard).

Głównym źródłem finansowania ZIT w Polsce jest 16 RPO, w ramach których na realizację ZIT przeznaczonych zostało prawie 3,8 mld euro. Kwota ta zdecydowanie przewyższa obowiązkowe 5% środków z EFRR, tj. ok. 2,2 mld euro, a dodatkowo obejmuje środki EFS.

Razem z krajowymi programami operacyjnymi (POLiŚ i POPW – w ramach których Ministerstwo Rozwoju przewiduje wsparcie tzw. projektów komplementarnych do projektów wspieranych z RPO) na realizację Strategii ZIT OMGGs przeznaczona jest łącznie kwota ok. 6,2 mld euro.

Strategia ZIT OMGGs została przygotowana w procesie obejmującym następujące etapy:

- Etap I. Selekcja obszarów diagnostycznych
- Etap II. Diagnoza
- Etap III. Wnioski
- Etap VI. Cele
- Etap V. Działania

W ramach Strategii ZIT zaplanowano realizację przedsięwzięć wpisanych w cele strategiczne i działania przedstawione w tabeli poniżej.

**Tabela 2. Cele, działania i przedsięwzięcia Strategii ZIT**

Cel strategiczny I - Rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki		
1.1.	<i>Działanie 1 - Przedsiębiorstwa</i>	
	1.1.1.	Przedsięwzięcie 1 - TriPOLIS - Zintegrowany program współpracy inkubatorów przedsiębiorczości i parków naukowo-technologicznych w OMG-G-S
Cel strategiczny II - Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa		
2.1.	<i>Działanie 1 - Zatrudnienie</i>	
	2.1.1.	Przedsięwzięcie 1 - Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w OMG-G-S
	2.1.2.	Przedsięwzięcie 2 - Przedsięwzięcie z zakresu aktywnego i zdrowego starzenia się
2.2.	<i>Działanie 2 - Integracja</i>	
	2.2.1.	Przedsięwzięcie 1 - Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej
2.3.	<i>Działanie 3 - Zdrowie</i>	
	2.3.1.	Przedsięwzięcie 1 - Centrum Geriatrii
2.4.	<i>Działanie 4 - Konwersja</i>	
	2.4.1.	Przedsięwzięcia indywidualne miast położonych w OM ZIT
Cel strategiczny III - Kreowanie zintegrowanej przestrzeni		
	3.1.1.	Przedsięwzięcie 1 - Węzły integracyjne OMG-G-S wraz z trasami dojazdowymi
	3.1.2.	Przedsięwzięcie 2 - Wdrożenie systemu biletu elektronicznego jako narzędzia integracji taryfowo-biletowej transportu publicznego na OM ZIT, umożliwiającego wprowadzenie wspólnego biletu
	3.1.3.	Przedsięwzięcie 3 - Budowa zintegrowanego systemu monitorowania bezpieczeństwa oraz zarządzania informacją na linii kolejowej 250 wraz z modernizacją Budynku Dworca Podmiejskiego w Gdyni Głównej oraz peronów na linii kolejowej nr 250



3.1.4.	Przedsięwzięcia komplementarne – projekty, dla których potwierdzona została możliwość finansowania z POIiŚ 2014-2020: Rozwój komunikacji publicznej i intermodalnej OM ZIT;
	Przedsięwzięcia komplementarne, wybrane do dofinansowania oraz przedsięwzięcia komplementarne których realizacja jest uzależniona od wyników konkursów i/lub wyłonione w wyniku konkursów: Zakup 10 nowych elektrycznych zespołów trakcyjnych do obsługi przewozów aglomeracyjnych oraz unowocześnienie zaplecza utrzymania taboru, Rozbudowa systemu kolei aglomeracyjnej OM ZIT w kierunku Wejherowa, Zakup 34 szt. taboru do obsługi przewozów aglomeracyjnych i regionalnych, Pomorska Kolej Metropolitalna Etap I – rewitalizacja „Kolei Kokoszkowskiej” Faza III – elektryfikacja linii kolejowych nr 248 i 253 wraz z budową przystanku Gdańsk Firoga, Zwiększenie dostępności regionalnego transportu kolejowego w województwie pomorskim poprzez jego integrację z transportem lokalnym - budowa elektronicznej platformy zintegrowanych usług mobilności
Cel strategiczny IV - Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych	
4.1.	Działanie 1 - Energetyka
4.1.1.	Przedsięwzięcie 1 - Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek, w szczególności użyteczności publicznej OMG-G-S
4.1.2.	Przedsięwzięcie 2 - Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w OMG-G-S
4.1.3.	Przedsięwzięcia komplementarne – projekty dla których potwierdzona została możliwość finansowania z POIiŚ 2014-2020: Kompleksowa modernizacja energetyczna spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych OMG-G-S; Kompleksowa modernizacja i rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej wspierające podniesienie bezpieczeństwa energetycznego i realizację planu gospodarki niskoemisyjnej dla OM ZIT; Kompleksowa rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej wspierająca wykorzystanie energii ciepłej wytworzonej w warunkach wysokosprawnej, efektywnej kogeneracji oraz energii odpadowej dla OM ZIT.
4.2.	Działanie 2 – Środowisko
4.2.1.	Przedsięwzięcia komplementarne – projekty, których realizacja jest uzależniona od wyników konkursów: Gospodarowanie wodami opadowymi w zlewniach cieków i kanałów uchodzących do Zatoki Gdańskiej w ramach kontynuacji programu Ochrony wód Zatoki Gdańskiej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do roku 2020

Poszczególne działania wpisują się w osie priorytetowe RPO WP 2014-2020.

Tabela 3. Powiązanie Osi Priorytetowych RPO WP 2014-2020 oraz celów i działań Strategii ZIT

Osie Priorytetowe RPO WP 2014-2020	Cele i działania Strategii ZIT
OP 2 Przedsiębiorstwa	Cel Strategiczny I. Rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Działanie 1. Przedsiębiorstwa



OP 5 Zatrudnienie	Cel Strategiczny II. Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa Działanie 1. Zatrudnienie
OP 6 Integracja	Cel Strategiczny II. Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa Działanie 2. Integracja Działanie 4. Konwersja
OP 7 Zdrowie	Cel Strategiczny II. Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa Działanie 3. Zdrowie
OP 8 Konwersja	Cel Strategiczny II. Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa Działanie 4. Konwersja
OP 9 Mobilność	Cel Strategiczny III. Kreowanie zintegrowanej przestrzeni Działanie 1. Mobilność
OP 10 Energia	Cel Strategiczny IV. Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych Działanie 1. Energetyka

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do roku 2020

## 6. Ocena zastosowanego mechanizmu realizacji Strategii ZIT, zintegrowania przedsięwzięć i realizacji zasady partnerstwa

W ramach niniejszego rozdziału przedstawiono wyniki analizy w odniesieniu do następujących pytań badawczych:

- 1. Dla jakich typów projektów uwzględnionych w Strategii ZIT instrument ZIT stanowi najbardziej trafny i efektywny sposób interwencji publicznej?*
- 2. Jak zaproponowana liczba projektów oraz skala przyjętych działań w warunkach ograniczonej i z góry narzuconej alokacji środków wpływa na realizację założeń i celów Strategii ZIT?*
- 3. Jak zastosowany mechanizm podziału alokacji ZIT wpłynął na realizację projektów? Jak ocenia się trafność i zasadność zaproponowanego jednakowego poziomu dofinansowania dla wszystkich projektów danego działania (udział dofinansowania UE w wydatkach kwalifikowalnych), niezależnie od ich wielkości i skali oddziaływania?*
- 4. Jak partnerska współpraca wpływa na efekty realizacji przedsięwzięć? Czy i jakiego typu partnerów brakowało przedsięwzięciom w obecnej perspektywie?*
- 5. Jak mechanizm ZIT wpłynął na integrację realizowanych przedsięwzięć w ramach ZIT? Jaki jest stopień świadomości beneficjentów ZIT dotyczący realizacji projektów zintegrowanych, będących częścią większej całości i mającej wpływ na cały obszar ZIT? Czy miała miejsce i w jakim zakresie była pomocna wymiana doświadczeń między beneficjentami w ramach przedsięwzięć?*
- 6. W jakim stopniu zaistniała synergia projektów w ramach działań inwestycyjnych i społecznych?*

Celem nadrzędnym Strategii ZIT i zawartego porozumienia członków Stowarzyszenia OMGGS jest budowa silnego, zintegrowanego OMGGS. Strategia ZIT zakładała finansowanie przedsięwzięć istotnych dla OMGGS w obszarach: przedsiębiorczości, zatrudnienia, integracji społecznej, ekonomii społecznej, zdrowia, konwersji (rewitalizacji), mobilności, energetyki i środowiska. Jako najważniejszy obszar wsparcia Strategii i Instrumentu ZIT eksperci wymieniają projekty w zakresie Mobilności. Szczególnie wysoko z punktu widzenia rozwoju Obszaru Metropolitalnego są oceniane projekty budowy węzłów integracyjnych OMGGS wraz z trasami dojazdowymi. Zbudowane węzły integracyjne są w ocenie ekspertów istotnym narzędziem budowy integralności społeczno-gospodarczej OMGGS we szerokim wymiarze: pomagają skomunikować obszary spoza rdzenia OMGGS z wiodącymi miastami Obszaru Metropolitalnego stanowiącymi centra gospodarcze, kulturowe, likwidują białe plamy na mapie transportowej regionu zwiększając jego integralność.

Opinie ekspertów zbieżne są ze zdaniem Beneficjentów projektów ZIT – blisko połowa respondentów badania CAWI/CATI stwierdza, że instrument ZIT stanowił szczególnie trafny i efektywny sposób interwencji publicznej w obszarze mobilności (wykres poniżej).

Jako ważny obszar wsparcia wskazywane są również przedsięwzięcia w obszarze Energetyki – projekty w zakresie termomodernizacji energetycznej budynków. Ponad 40% badanych Beneficjentów wybiera właśnie te projekty jako trafne i efektywne z punktu widzenia Obszaru Metropolitalnego (wykres poniżej). Inwestycje termomodernizacyjne, chociaż pozornie mają charakter lokalny, to są oceniane przez ekspertów jako ponadlokalne, wpływające na cały Obszar Metropolitalny – ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i substancji szkodliwych wskutek realizacji inwestycji termomodernizacyjnej oddziałuje nie tylko w bezpośrednim sąsiedztwie danego budynku, ale na znacznie szerszym obszarze.

Około 1/3 Beneficjentów wskazuje jako trafne i efektywne kierunki wsparcia projekty w obszarze Integracji, a także obszarach: Zatrudnienie i Środowisko.

W obszarze Integracji realizowane było przedsięwzięcie Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej, którego celem była aktywizacja społeczno-zawodowa osób i rodzin dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, realizacja usług społecznych i tworzenie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej. Część projektów realizowanych w obszarze Integracji była komplementarna z inwestycjami rewitalizacyjnymi, stanowiąc element społeczny kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Projekty w tym zakresie, mimo występujących problemów w ich realizacji, omówionych w dalszej części niniejszego raportu, są oceniane przez ekspertów jako potrzebne.

Projekty w obszarze środowiska – uzasadnione do realizacji w ramach Strategii ZIT z uwagi na zidentyfikowany duży stopień narażenia OMGGS na zagrożenia związane ze zmianami klimatu takie jak powodzie (co wynika z nadmorskiego położenia OM nad Zatoką Gdańską), były finansowane ze środków własnych JST oraz innych źródeł.

W ramach Zdrowia zrealizowane zostało jedno przedsięwzięcie – Centrum Geriatrii. Przedsięwzięcie to jest oceniane jako odpowiadające na potrzeby i problemy Obszaru Metropolitalnego, mające znaczenie ponadlokalne. Szczególnie istotna z punktu widzenia ekspertów była realizacja projektu „*Utworzenie Centrum Opieki Geriatrycznej w Pomorskim Centrum Reumatologicznym im. dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie Sp. z o.o.*” – z nowo utworzonego w Sopocie wysokospecjalistycznego ośrodka geriatryczno-rehabilitacyjnego korzystają nie tylko mieszkańcy Sopotu, czy rdzenia OMGGS, ale osoby spoza Trójmiasta,

mieszkańcy całego Obszaru Metropolitalnego. Potwierdzeniem dużego znaczenia placówki w ujęciu metropolitalnym i znacznego zainteresowania świadczeniami ze strony chorych jest czas oczekiwania na świadczenia w placówce. W przypadku Poradni Geriatrycznej wynosi on ponad pół roku, Oddziału Geriatrycznego – ponad 3 miesiące, Oddziału Dziennego Geriatrycznego – ponad 2 miesiące.

Jedynie ok. 10% Beneficjentów oceniło projekty w obszarze **Konwersji** jako trafne i efektywne z punktu widzenia wykorzystania Instrumentu ZIT. Projekty te, chociaż trafne z punktu widzenia realizacji potrzeb Obszaru Metropolitalnego, powinny być m.in. w ocenie ekspertów finansowane ze środków innych niż ZIT.

**Rysunek 2. Ocena trafności i efektywności wsparcia poszczególnych obszarów problemowych w ramach Instrumentu ZIT**



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Większość ekspertów, podobnie jak badani Beneficjenci, wypowiada się z rezerwą na temat zasadności wsparcia przedsiębiorstw w ramach ZIT – ten kierunek wsparcia jest oceniany jako najmniej trafny i efektywny. Wynikać to może z niedostosowania kierunku i celów wsparcia do rzeczywistych potrzeb grupy docelowej, zaspokojenia potrzeb odnośnie wsparcia przedsiębiorstw przez inne instytucje, w ramach innych mechanizmów pomocowych.

Niemniej jednak wsparcie przedsiębiorstw, być może w innej formie, zorganizowane w inny sposób niż obecnie jest istotne dla dalszego funkcjonowania i budowy więzi OMGGs.

W badaniu zwraca się uwagę na fakt, iż projekty realizowane w obszarze przedsiębiorczości są zasadniczo trudniejsze niż przedsięwzięcia infrastrukturalne, w których efekt prac jest

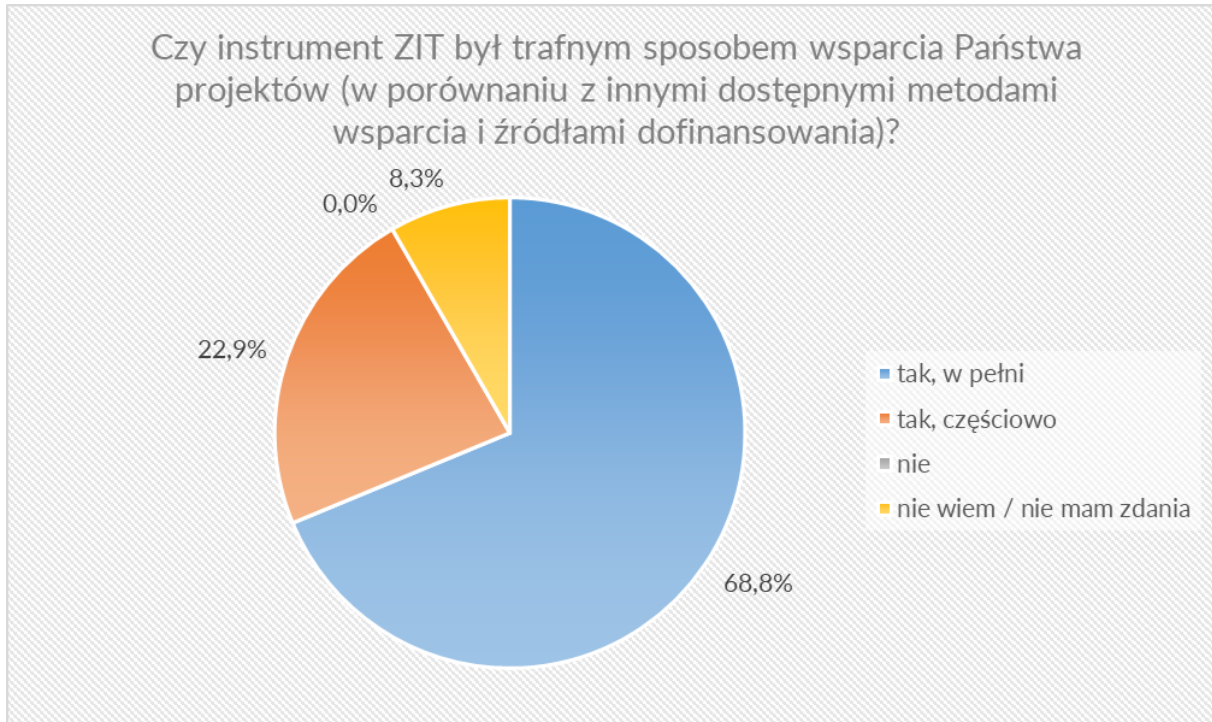


łatwy do przewidzenia i które często nie wymagają dodatkowych działań na rzecz właściwego, efektywnego wykorzystania infrastruktury. Przedsięwzięcia w zakresie przedsiębiorczości powiązane są ponadto w naturalny sposób z ryzykiem biznesowym, a tym samym – podobnie jak w działalności gospodarczej – mimo, iż część przedsięwzięć może zakończyć się porażką, to nawet wówczas można mówić o sukcesie, jeśli ostateczny bilans zysków i strat jest dodatni. *„W samym założeniu, jeżeli są startupy – część z nich nigdy nie zafunkcjonuje, ale warto wspierać je ponieważ z 10 jeżeli 6 powstanie a 4 będą nieudane, to i tak jest wartość dodana plus 2, więc warto próbować. One z natury są obciążone pewnym ryzykiem, ale są ważne, żeby zapewnić zrównoważony rozwój”*. Wsparcie przedsiębiorczości buduje również dobry klimat dla zrównoważonego, kompleksowego rozwoju OMGGS, zachęcając obecnych oraz potencjalnych inwestorów do funkcjonowania i obecności na terenie Metropolii.

Wobec dużego znaczenia przedsiębiorczości, innowacyjności dla harmonijnego rozwoju Obszaru Metropolitalnego, wydaje się zasadne przeanalizowanie przyczyn niedostatecznego wykorzystania potencjału projektu TriPOLIS. W ocenie ekspertów założenia początkowe projektu były właściwe, miejsce i sposób realizacji, cele wsparcia oraz zaangażowane podmioty – odpowiednio dobrane.

Instrument ZIT jest oceniany generalnie jako trafny – czyli odpowiadający na potrzeby Beneficjentów – sposób wsparcia projektów (Rysunek 2). Wszyscy Beneficjenci oceniają go jako właściwe źródło finansowania projektów. W przypadku blisko  $\frac{3}{4}$  Beneficjentów Instrument ZIT w pełni odpowiedział na potrzeby związane z zaplanowanymi do realizacji projektami. Pozostała część Beneficjentów ocenia, że Instrument ZIT był częściowo trafny w porównaniu z innymi możliwościami finansowania projektów wpisujących się w ZIT. Jako niedostatki tego sposobu finansowania projektów wskazuje się m.in.: pożądane lub wymagane partnerstwo i związane z tym wydłużenie czasu decyzji oraz trudności finansowe (partnerów), niską procentowo wysokość oraz zbyt niską wartość dofinansowania, większą elastyczność innych źródeł finansowania (Fundusze Norweskie, środki Komisji Europejskiej).

Rysunek 3. Ocena trafności wsparcia w ramach Instrumentu ZIT



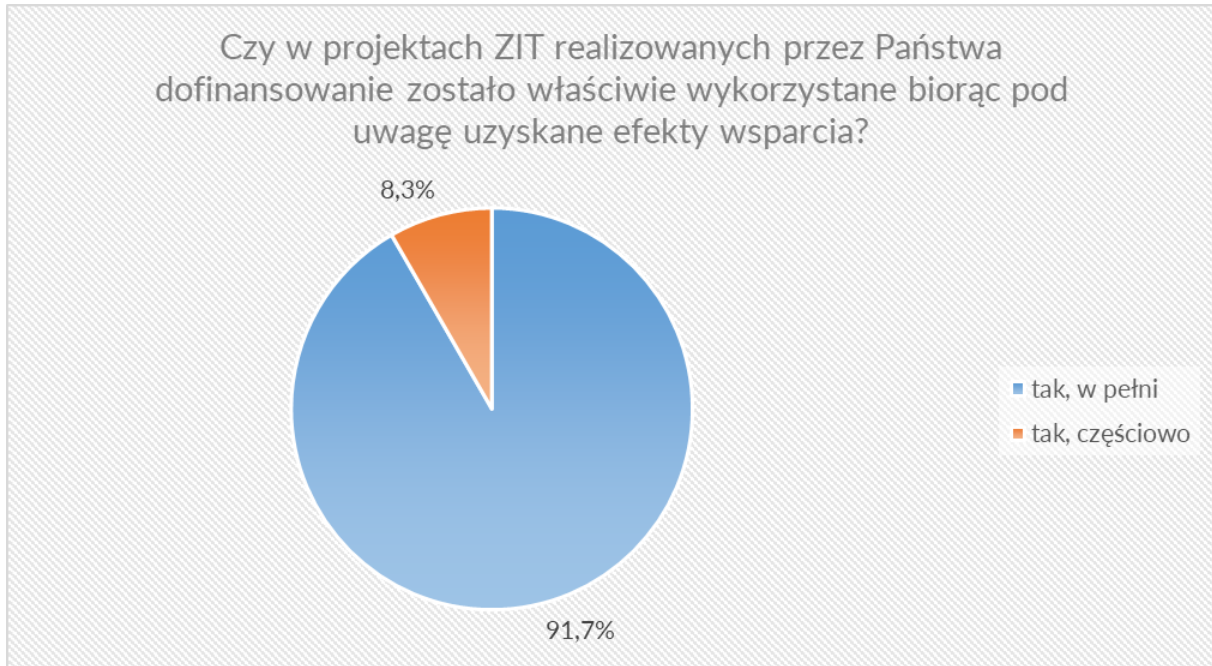
\* tak, częściowo - bardziej korzystna była realizacja części projektów w ramach innych instrumentów wsparcia lub instrument ZIT jedynie w części trafnie odpowiadał naszym oczekiwaniom i potrzebom

Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Efektywność<sup>1</sup> wsparcia projektów ZIT w ramach Instrumentu ZIT jest również oceniana pozytywnie: ponad 90% Beneficjentów deklaruje, że w realizowanych przez nich projektach ZIT dofinansowanie zostało w pełni właściwie wykorzystane biorąc pod uwagę uzyskane efekty wsparcia, a pozostali badani – że częściowo efektywnie (dotyczyło to: nieukończonego projektu utworzenia węzła Karwiny, projektów z zakresu interwencji w kryzysach psychicznych dzieci i młodzieży – gdzie sytuacja pogorszyła się obiektywnie i rezultaty projektu nie były odczuwalne w zakładanym stopniu, a także programu dot. profilaktyki cukrzycy).

<sup>1</sup> Rezultat podjętych działań, opisany relacją uzyskanych efektów do poniesionych nakładów; za: Encyklopedia zarządzania, <https://mfiles.pl/pl/index.php/Efektywność>, dostęp 24.08.2022 r.

Rysunek 4. Ocena efektywności wsparcia w ramach Instrumentu ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Mechanizm doboru projektów do realizacji w ramach Strategii ZIT oraz podziału środków na realizację poszczególnych przedsięwzięć jest oceniany pozytywnie. Środki w ramach Instrumentu ZIT, chociaż ograniczone, zostały generalnie podzielone właściwie zarówno jeśli chodzi o obszary wsparcia, jak i Beneficjentów – do czego przyczyniali się niejednokrotnie sami Beneficjenci poprzez ograniczanie dofinansowania na własne projekty w celu zwiększenia wartości dofinansowania projektów realizowanych przez innych członków Stowarzyszenia OMGGS.

Wspomnieć tutaj należy o samym mechanizmie wyboru projektów do realizacji w ramach Instrumentu ZIT. W przypadku ZIT OMGGS, inaczej niż w przypadku pozostałych ZIT w kraju, projekty zostały wybrane do realizacji przed rozpoczęciem wdrażania Strategii ZIT oraz Instrumentu ZIT.

Nie prowadzono naborów konkursowych w ramach alokacji przeznaczonej na realizację projektów ZIT. Takie rozwiązanie ma swoje zalety, ale też i wady. Jako zalety wymienia się: możliwość wspólnej analizy przez członków Stowarzyszenia ważności poszczególnych projektów dla budowy więzi Obszaru Metropolitalnego, negocjacji poszczególnych interesariuszy, beneficjentów w tym zakresie oraz w odniesieniu do wielkości dofinansowania (wzięcie pod uwagę możliwości finansowych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego); brak konieczności wydatkowania środków pieniężnych na przygotowanie

projektów, które miałyby wystartować w naborach ZIT, a następnie nie zostałyby wybrane do dofinansowania i zrealizowane; wybór projektów, które rozwiązują problemy Obszaru Metropolitalnego w sposób kompleksowy. Negatywnym efektem braku konkurencji ze sobą projektów ZIT jest brak właściwego przygotowania formalno-administracyjnego części projektów do realizacji na etapie ich wyboru, co skutkuje późniejszymi zmianami w projektach (wymuszonymi wydanymi decyzjami administracyjnymi i uzgodnieniami z organami administracyjnymi); nieaktualność cen projektów spowodowana długim odstępem czasowym między przygotowaniem szacunkowego kosztu projektu na potrzeby tzw. fiszki projektowej, a kosztami zaproponowanymi na etapie wyboru wykonawców; w przypadku niektórych projektów miękkich – niska jakość merytoryczna wniosków o dofinansowanie w związku z pewnością otrzymania dofinansowania projektu.

Niemniej jednak eksperci przedstawiając negatywne i pozytywne skutki przyjętego modelu wdrażania Strategii ZIT, przedsięwzięć i samych projektów – dobrze oceniają ten model, szczególnie w porównaniu do rozwiązań przyjętych przez pozostałe ZIT / RIT. Zwraca się przy tym uwagę na bardzo ważny fakt, że brak naborów konkursowych w ramach ZIT i konieczność wspólnego wyboru projektów strategicznych, istotnych dla całego Obszaru Metropolitalnego stymuluje współpracę między członkami Stowarzyszenia OMGGS, budując tym samym więzi między poszczególnymi Beneficjentami, interesariuszami – a realizowane projekty są efektem ogólnie akceptowanego, dobrego kompromisu.

Alokacja środków w ramach Instrumentu ZIT, mimo iż niewystarczająca w stosunku do potrzeb Beneficjentów, nie mogła być w ocenie części ekspertów większa. Wynika to z ograniczonej ilości środków w ramach całego RPO WP 2014-2020 i konieczności finansowania projektów realizowanych w całym województwie, poza ZIT, a także – paradoksalnie – z dużego potencjału OMGGS. Środki w ramach Instrumentu ZIT z jednej strony były niezbędne do umocnienia więzi metropolitalnych, z drugiej strony jednak OMGGS był podmiotem na tyle dużym, że mógł być beneficjentem środków w innych programach operacyjnych, korzystać z innych wspólnotowych źródeł dofinansowania.

Ostatecznie środki przeznaczone na realizację projektów ZIT, mimo istotnych zmian kosztów dostaw, usług, robót budowlanych w okresie pomiędzy zgłoszeniem projektów do dofinansowania a ich realizacją, zostały ocenione przez większość Beneficjentów jako wystarczające. Jedynie ok. 6% Beneficjentów uznało, że przyznane w ramach Strategii i Instrumentu ZIT środki nie pozwoliły na realizację ich projektów ZIT.

Rysunek 5. Dostosowanie alokacji do potrzeb Beneficjentów



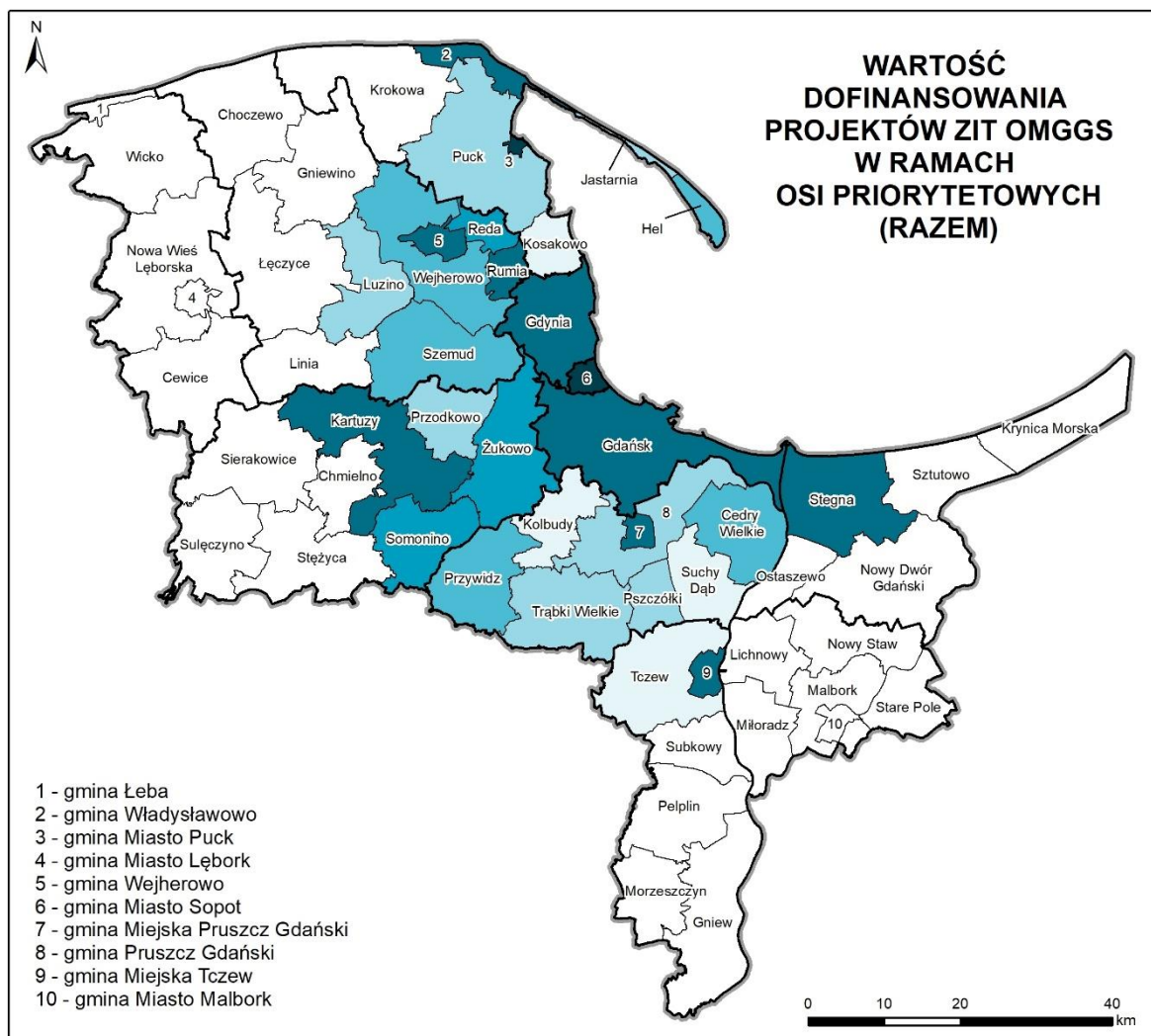
Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Zastosowany mechanizm podziału alokacji ZIT był w ocenie przeważającej części Beneficjentów właściwy. Dość wysoko oceniana trafność i zasadność zaproponowanego systemu podziału alokacji na poszczególne działania, przedsięwzięcia i projekty jest w ocenie ekspertów efektem przyjętego modelu wdrażania Strategii ZIT i Instrumentu ZIT – szerokich konsultacji między Członkami Stowarzyszenia OMGGG, którzy w toku rozmów i negocjacji musieli się porozumieć co do sposobu rozdysponowania środków na poszczególne projekty strategiczne. Stworzenie listy projektów strategicznych, planowanych do dofinansowania dla całości alokacji bez ich wyboru w konkursach (inaczej niż to jest w pozostałych ZIT) w odczuciu ekspertów było elementem spajającym OMGGG, a także pozwoliło uniknąć sytuacji, gdy mniejsze jednostki samorządu terytorialnego, o mniejszym potencjale konkurowałyby o środki z dużymi ośrodkami miejskimi z rdzenia OMGGG. Wspomnieć należy również o tym, że niższa wielkość dofinansowania projektów przygotowanych przez mniejsze jednostki samorządu terytorialnego - lub jego brak - w wybranych osiach priorytetowych / działaniach (Rewitalizacja, Mobilność) była rekompensowana w pewien sposób poprzez zwiększenie poziomu dofinansowania np. dla projektów termomodernizacyjnych, tak aby alokacja środków Instrumentu ZIT w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w poszczególnych JST, niezależnie od ich wielkości i znaczenia metropolitalnego realizowanych projektów była zbliżona.

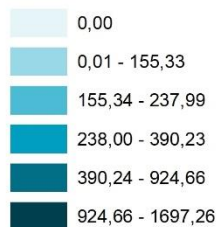
Prezentowany poniżej kartogram obrazuje wartość dofinansowania projektów realizowanych

w poszczególnych gminach i powiatach, w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Analiza wskazuje na częściową koncentrację środków w ramach ZIT w obrębie rdzenia OMGGS – co jest zrozumiałe z uwagi na znaczenie społeczne, gospodarcze, kulturalne, oświatowe Trójmiasta dla całego regionu – ale jednak również relatywnie wysoki poziom dofinansowania projektów w wybranych mniejszych gminach, leżących poza rdzeniem Obszaru Metropolitalnego.

Rysunek 6. Dofinansowanie projektów realizowanych w poszczególnych gminach OMGGS w przeliczeniu na 1 mieszkańca



**Wartość dofinansowania projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy [zł]**

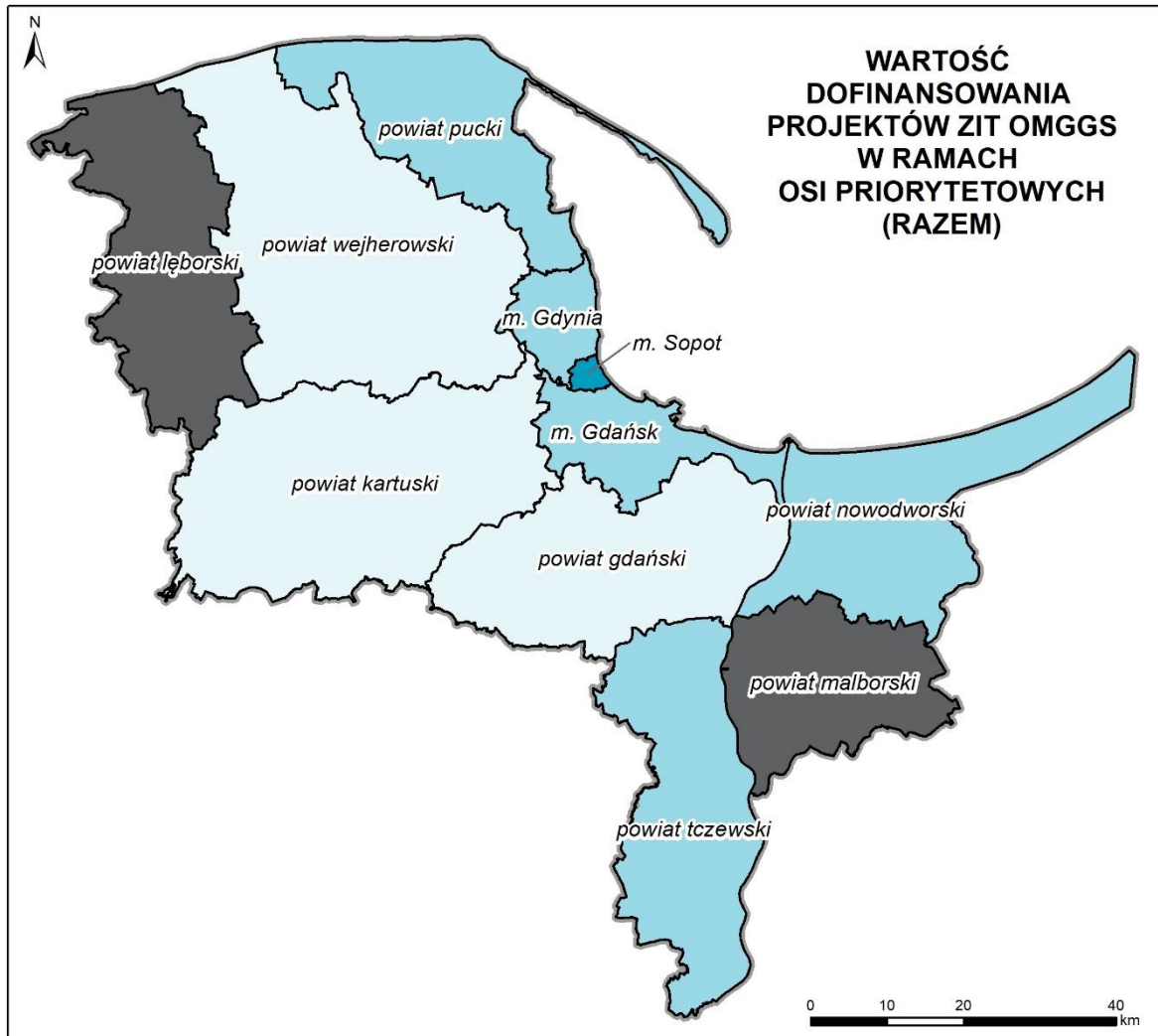


- granica OMGGS
- granica powiatu
- granica gminy

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 7. Dofinansowanie projektów realizowanych w poszczególnych powiatach OMGGS w przeliczeniu na 1 mieszkańca



**Wartość dofinansowania projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu [zł]**

0,01 - 629,27

629,28 - 803,14

803,15 - 1697,26

powiaty nie uczestniczące w instrumencie ZIT

— granica OMGGS

— granica powiatu

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne



Nie wszystkie środki w ramach Instrumentu ZIT zostały dotychczas wykorzystane. Dotyczy to m.in. środków na działania w zakresie rewitalizacji, przedsiębiorczości, czy wybranych projektów budowy węzłów integracyjnych. Wg stanu na dzień 30.04.2022 r. wnioski o płatność w ZIT OMGGS złożono dla 52,9% wkładu UE zaplanowanego do wypłaty – co było najniższym wynikiem w kraju. Wynikało to przede wszystkim z niskiego poziomu rozliczenia płatności w ramach projektów Osi Priorytetowej 2 (Przedsiębiorstwa), 8 (Konwersja) oraz 9 (Mobilność).

Sytuacja w zakresie rozliczenia udzielonego dofinansowania i realizacji płatności na rzecz Beneficjentów stopniowo się poprawia. Według stanu na 31.08.2022 r. wartość zatwierdzonych wniosków o płatność stanowiła **61,6%** planowanego dofinansowania. Poniżej prezentowane są dane szczegółowe – dla osi priorytetowych oraz dla poszczególnych działań.

Tabela 4. Zatwierdzone wnioski o płatność w poszczególnych osiach priorytetowych – stan na dzień 31.08.2022 r.

Oś priorytetowa	Wydatki kwalifikowalne	Wkład UE	Wartość zatwierdzonych WNP [kwalifikowalne]	Wartość zatwierdzonych WNP [EFRR]	Wartość zatwierdzonych WNP [EFRR %]
OP2 - Przedsiębiorstwa	4 919 810,85	4 181 839,22	1 423 953,80	1 210 360,71	28,9%
OP5 - Zatrudnienie	220 201 621,57	187 171 378,44	179 959 625,55	152 987 442,65	81,7%
OP6 - Integracja	126 379 887,29	107 422 904,19	83 181 507,43	71 321 787,24	66,4%
OP7 - Zdrowie i Opieka	57 050 965,59	50 303 495,02	48 202 675,73	42 155 747,31	83,8%
OP8 - Konwersja	298 907 051,91	188 278 135,83	140 813 275,92	96 666 155,45	51,3%
OP9 - Mobilność	581 967 987,67	364 281 202,89	286 036 637,55	183 054 850,89	50,3%
OP10 - Energia	411 711 181,29	223 244 742,21	273 315 972,41	145 849 624,12	65,3%
Razem	1 701 138 506,17	1 124 883 697,80	1 012 933 648,39	693 245 968,37	61,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.08.2022 r.

Największe zaawansowanie płatności dotacji dotyczy osi priorytetowych 5 – Zatrudnienie oraz 7 – Zdrowie i Opieka; wartość zaakceptowanych wniosków o płatność przekracza 80%. Najniższy poziom zaawansowania rozliczenia udzielonych dotacji jest w projektach osi priorytetowych OP2 – Przedsiębiorstwa (jedynie 28,9%), OP8 – Konwersja oraz OP9 – Mobilność (nieco ponad 50%).

Wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach poszczególnych poddziałań przedstawiono poniżej.

Tabela 5. Zatwierdzone wnioski o płatność w ramach poszczególnych poddziałań – stan na dzień 31.08.2022 r.

	Wydatki kwalifikowalne	Wkład UE	Wartość zatwierdzonych WNP [kwalifikowalne]	Wartość zatwierdzonych WNP [EFRR]	Wartość zatwierdzonych WNP [EFRR %]
RPPM.02.04.02	4 919 810,85	4 181 839,22	1 423 953,80	1 210 360,71	28,9%
RPPM.05.01.01	142 296 728,97	120 952 219,81	130 064 308,09	110 554 661,89	91,4%
RPPM.05.02.01	68 567 678,90	58 282 527,02	47 218 244,45	40 065 783,44	68,7%
RPPM.05.04.01	9 337 213,70	7 936 631,61	2 677 073,01	2 366 997,32	29,8%
RPPM.06.01.01	78 183 254,25	66 455 766,12	50 618 671,70	42 973 889,83	64,7%
RPPM.06.02.01	26 775 576,96	22 759 240,40	18 437 203,13	15 510 209,17	68,1%
RPPM.06.03.01	21 421 056,08	18 207 897,67	14 125 632,60	12 837 688,24	70,5%
RPPM.07.01.01	57 050 965,59	50 303 495,02	48 202 675,73	42 155 747,31	83,8%
RPPM.08.01.01	298 907 051,91	188 278 135,83	140 813 275,92	96 666 155,45	51,3%
RPPM.09.01.01	468 467 849,84	294 018 651,54	259 574 036,76	168 617 379,55	57,3%
RPPM.09.02.01	113 500 137,83	70 262 551,35	26 462 600,79	14 437 471,34	20,5%
RPPM.10.01.01	411 711 181,29	223 244 742,21	273 315 972,41	145 849 624,12	65,3%
<b>Razem</b>	<b>1 701 138 506,17</b>	<b>1 124 883 697,80</b>	<b>1 012 933 648,39</b>	<b>693 245 968,37</b>	<b>61,6%</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGs, stan na 31.08.2022 r.

W ramach Osi Priorytetowej 2, przy wsparciu RPO WP 2014-2020 realizowany jest jeden projekt: „Budowa gotowości parków naukowo-technologicznych i inkubatorów w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot do świadczenia nowych lub ulepszonych specjalistycznych usług proinnowacyjnych wraz ze stworzeniem kompleksowej platformy współpracy”. Stopień rozliczenia projektu w ramach zaakceptowanych wniosków o płatność na koniec sierpnia 2022 r. to mniej niż 30%. Zaawansowanie rzeczowe i finansowe projektu będzie znacznie wyższe na koniec roku – trwają prace nad wdrożeniem platformy informatycznej wspierającej przedsiębiorstwa regionu. Potwierdzają to dane o wartości złożonych wniosków o płatność na początek listopada br. – łącznie z zaakceptowanymi WOP stanowią one 46,3% wartości kontraktacji.

W ramach Osi Priorytetowej 5 najwyższy poziom rozliczenia wydatków – ponad 90% wartości dotacji wynikających z umów o dofinansowanie – osiągnięto w ramach poddziałania 5.1.1. – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych – mechanizm ZIT. Projekty w ramach tego poddziałania zostały w większości zakończone, a realizowane obecnie w odpowiedzi na nabór

z 2019 r. są rozliczone w ponad 80%. Najmniej zaawansowane w ramach OP5 są projekty w poddziałaniu 5.4.1 Zdrowie na rynku pracy – mechanizm ZIT – projekty wpisujące się w programy profilaktyki cukrzycy typu 2. W przypadku tych projektów zanotowano istotne problemy w realizacji, związane głównie z niższym od planowanego poziomem zainteresowania wsparciem ze strony grupy docelowej; problemy we wdrażaniu poddziałania omówiono w rozdziale 7. niniejszego raportu.

W ramach Osi Priorytetowej 6 stopień zaawansowania rozliczenia poszczególnych poddziałań był na koniec sierpnia br. zbliżony do siebie i wynosił 60-70% planowanego wkładu UE.

Najwyższy poziom rozliczenia wydatków kwalifikowalnych dotyczył poddziałania 6.3.1. Podmioty ekonomii społecznej – mechanizm ZIT i realizowanego w jego ramach projektu „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota na subregion metropolitalny” – ponad 70%.

Oś Priorytetową 7 i poddziałanie 7.1.1. Zasoby ochrony zdrowia – mechanizm ZIT cechuje wysoki poziom rozliczenia wydatkowanych środków – ponad 80%. Projekt „*Utworzenie Centrum Opieki Geriatrycznej w Pomorskim Centrum Reumatologicznym im. dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie Sp. z o.o.*” rozliczono w 96,5%, natomiast projekt „*Centrum Geriatrii w Gdańsku*” – w 70,4%.

W ramach OP8, poddziałania 8.1.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta – mechanizm ZIT realizowane były inwestycje infrastrukturalne w zakresie rewitalizacji. Stopień zaawansowania rozliczenia tychże inwestycji wynosił nieco ponad 50% – co było związane z wydłużeniem okresu realizacji projektów, a to z kolei wynikało głównie z problemów z pozyskaniem zgód Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na realizację inwestycji. Inwestycje są obecnie realizowane w większości bez przeszkód, natomiast stopień rozliczenia poszczególnych projektów w ramach poddziałania jest diametralnie różny. Według stanu na początek listopada 2022 r. wartość złożonych wniosków o płatność przekraczała 60% zakontraktowanego dofinansowania. Stopień rzeczowej realizacji poszczególnych projektów jest wyższy niż wynikałoby to z wartości złożonych i zaakceptowanych wniosków o płatność, a rozliczenia projektów stopniowo postępują.

W ramach OP9 realizowane były dwa poddziałania: 9.1.1. Transport miejski - mechanizm ZIT oraz 9.2.1. Regionalna infrastruktura kolejowa – mechanizm ZIT. Projekty w poddziałaniu 9.1.1. są realizowane w większości zgodnie z planem, a poziom ich rozliczenia finansowego

przekracza 70%; niektóre z projektów zostały zakończone i rozliczone. Na relatywnie niski poziom rozliczonej alokacji wpłynęły przede wszystkim opisane w rozdziale 7 niniejszego raportu problemy z realizacją projektu „Utworzenie węzła integracyjnego transportu publicznego przy przystanku Pomorskiej Kolei Metropolitalnej – Gdynia Karwiny”, w którym wkład UE był planowany na poziomie ponad 54 mln zł, a więc blisko 20% całości alokacji w ramach poddziałania. Dodatkowo w związku z problemami w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nie zostanie zrealizowany w ramach OP9 projekt budowy węzłów integracyjnych Władysławowo i Jastarnia. Po wyłączeniu projektu z prezentowanego zestawienia, poziom rozliczenia projektów w ramach poddziałania 9.1.1. przekracza 70%.

W ramach poddziałania 9.2.1. realizowany jest jeden projekt – *„Budowa zintegrowanego systemu monitorowania bezpieczeństwa oraz zarządzania informacją na linii kolejowej nr 250 wraz z modernizacją budynku Dworca Podmiejskiego w Gdyni Głównej oraz peronów na linii kolejowej nr 250”*. Poziom rozliczenia projektu na koniec sierpnia 2022 r. wynosił ok. 20%; na początek listopada wartość złożonych wniosków o płatność przekraczała 30% wartości dofinansowania z umowy. Stopień finansowego zaawansowania projektu istotnie wzrośnie do momentu zakończenia prac inwestycyjnych (wrzesień 2023 r.), natomiast nie zostanie on rozliczony w całości z powodu braku możliwości realizacji 2 peronów (informacja w rozdziale 7).

W ramach OP10, poddziałania 10.1.1. Efektywność energetyczna – mechanizm ZIT większość projektów została zrealizowana i rozliczona. Niektóre z projektów zostały zrealizowane w całości lub większości w ujęciu rzeczowym (np. projekty powiatu wejherowskiego), natomiast złożone wnioski o płatność oczekują na akceptację np. z powodu wyjaśnień w zakresie zrealizowanych zamówień publicznych. Poziom rozliczenia finansowego wynoszący nieco ponad 65% na koniec sierpnia br. jest zatem niższy od zaawansowania rzeczowego projektów. Na początek listopada wartość złożonych wniosków o płatność przekraczała 75% alokacji.

Istotą realizacji projektów w ramach Instrumentu ZIT OMGGs jest wzmocnienie więzi metropolitalnych. W związku z tym partnerstwo w przedsięwzięciach i projektach Strategii ZIT było i jest jednym z najbardziej istotnych elementów systemu wdrażania Strategii. W ocenie ekspertów partnerstwo w ramach OMGGs powszechnie występuje i pełni bardzo ważną rolę we wdrażaniu przedsięwzięć i projektów zgodnych ze Strategią ZIT. Partnerstwo

stwarza możliwość realizacji inwestycji i projektów społecznych o charakterze ponadlokalnym, istotnych dla całego Obszaru Metropolitalnego, przy czym partnerstwo rozumiane jako wspólna umowa dotycząca realizacji projektu nie jest jedyną – i najważniejszą formą współpracy. Partnerstwo ma o wiele szerszy charakter, rozpoczyna się wcześniej i niekoniecznie w trakcie realizacji danych projektów ma umocowanie formalno-prawne: „czym innym jest partnerstwo, gdzie przychodzą partnerzy z podpisaną umową, a czym innym jest projekt czasami indywidualny, który jednak powstał w wyniku jakiejś wspólnej pracy, wspólnej strategii działania. I teraz – dla mnie właściwie większość projektów ZIT ma charakter partnerski, nawet jeśli nie są one formalnie partnerskie – np. projekty termomodernizacyjne, wynikały z jakiegoś tam wspólnego myślenia, nawet ten podział środków - ale to też jest jakiś efekt partnerskiego dialogu”. Partnerstwo jest potrzebne i korzystne – szczególnie w projektach miękkich: „zawsze efekt partnerstwa jest pozytywny, tzn. poznaliśmy się w różnych sektorach i to jest pozytywne”.

→ **Studium przypadku: „30+ wypłyn na szerokie wody kariery”**

Kolejne edycje projektu „30+ wypłyn na szerokie wody kariery” są przykładem właściwego uzupełniania się kompetencji poszczególnych partnerów, niezbędnych do realizacji projektu z sukcesem.

Projekt realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni wraz z Akademią Marynarki Wojennej w Gdyni, skierowany jest do osób bezrobotnych, z wyłączeniem osób przed ukończeniem 30 roku życia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni, należących do co najmniej jednej z grup: osoby w wieku 50 lat i więcej; kobiety; osoby z niepełnosprawnościami; osoby długotrwale bezrobotne; osoby o niskich kwalifikacjach; mężczyźni w wieku 30-49 lat nie należący do wymienionych powyżej grup (osoby te mogą uczestniczyć jedynie w szkoleniach zawodowych bądź ścieżkach połączonych z nimi).

Liderem projektu jest miasto Gdynia, natomiast w projekcie znaczący udział ma Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni – zapewniająca kompleksowe badanie uczestników pod kątem predyspozycji zawodowych i osobowości m.in. z wykorzystaniem baterii testów Softskill. Lider projektu bez udziału partnera nie byłby w stanie zapewnić uczestnikom badań z wykorzystaniem specjalistycznych testów.

Zaznaczyć należy, iż obowiązujące procedury w zakresie wyboru partnera do projektu, wynikające z Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tj. Dz.U. 2020

poz. 818), oznaczają konieczność wyboru partnera projektu z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania, przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. W związku z tym już na etapie przygotowania projektu konieczne jest zidentyfikowanie kluczowych kompetencji partnera i wymagań w stosunku do niego.

W przypadku niniejszego projektu potrzeby Beneficjenta – lidera projektu zostały właściwie rozpoznane, co pozwoliło uzyskać istotne korzyści, niemożliwe do uzyskania w przypadku samodzielnej realizacji projektu lub doboru partnera bez jasno sprecyzowanych wymagań odnośnie jego kompetencji i roli w projekcie. Odzwierciedleniem bardzo dobrej jakości przedsięwzięcia, będącej również efektem doboru właściwego partnera, jest realizacja łącznie 3 edycji projektu oraz osiągnięcie (przekroczenie) założonych wskaźników produktu i rezultatu.

W perspektywie finansowej RPO WP 2014-2020 i w odniesieniu do ocenianej Strategii ZIT odczuwalne były jednak tarcia i problemy we współpracy między partnerami. Kwestią, która miała dość duże znaczenie we wdrażaniu Strategii ZIT w kontekście partnerstwa, było przeniesienie kompetencji liderów projektów miękkich, społecznych, z organizacji pozarządowych na jednostki samorządu terytorialnego. W pierwotnych założeniach to organizacje pozarządowe miały pełnić rolę liderów, natomiast ostateczne zapisy Umowy Partnerstwa spowodowały konieczność zmiany liderów w projektach społecznych. Początkowo oceniane to było przez organizacje pozarządowe w sposób niejednoznaczny – również jako zmiana niekorzystna z punktu organizacji pozarządowych, których rola w realizowanych projektach w pewnym zakresie została ograniczona (określa się to w sposób wyrazisty w warsztatach rekomendacyjnych – jako „moment buntu”). Natomiast w trakcie wdrażania projektów w ostatecznej formule organizacyjnej, w której liderami zostały jednostki samorządu terytorialnego, okazało się, że taka organizacja systemu wdrażania projektów jest korzystna dla obu stron:

- jednostki samorządu terytorialnego mają silnego partnera merytorycznego w projektach społecznych – podkreśla się ogromny potencjał NGO i wiedzę, doświadczenie działających w nich specjalistów; bez organizacji pozarządowych wiele projektów społecznych nie zostałoby zrealizowanych;
- organizacje pozarządowe uzyskały silnego partnera gwarantującego wkład własny w projektach (którego zapewnienie w przypadku większości NGO byłoby

problematyczne lub wręcz niemożliwe), a także podmiot posiadający „twarde” kompetencje niezbędne do realizacji zadań formalno-prawnych, czy związanych z rozliczeniem finansowym w realizowanych projektach; samorządy roztaczają nad organizacjami pozarządowymi duży „parasol ochronny”, szczególnie w zakresie kontroli projektów, prowadzenia dokumentacji, księgowości.

Obie strony – samorządowa i organizacji pozarządowych – uzyskały dodatkowe doświadczenia i nowe perspektywy spojrzenia na zagadnienia oraz problemy związane z realizowanymi projektami: *„biorąc pod uwagę kwestie m.in. zasobów finansowych, organizacyjnych, umiejętności i doświadczenie w realizacji skomplikowanych pod względem formalnym i finansowym projektów – jednostki samorządu terytorialnego są wydają się być bardziej właściwym podmiotem w roli liderów projektów”*.

Umocowanie organizacji pozarządowych w roli liderów projektów miało na celu, oprócz ich realizacji przez podmioty najlepiej przygotowane merytorycznie, pod względem analizy problemów społecznych, również profesjonalizację NGO. Organizacje pozarządowe miały dzięki mocnemu włączeniu w czynności administracyjne być gotowe na prowadzenie działalności nie tylko wtedy, gdy pojawiają się środki na realizację projektów, i nie tylko w ramach często hobbistycznej, społecznej pracy ich członków. W jednostkowej ocenie eksperta z ramienia organizacji pozarządowych ten model funkcjonowania nie zaistniał, a mechanizmy współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego w ramach wdrażania Strategii ZIT nie zostały utrwalone i potencjał w tym zakresie zostanie zaprzepaszczony. Przeczą temu jednak wypowiedzi przedstawicieli większych jednostek samorządu terytorialnego działających w obszarze wsparcia społecznego, współpracujących przy realizacji projektów w ramach zawartych partnerstw z organizacjami pozarządowymi. W ich ocenie organizacje pozarządowe dzięki wspólnej realizacji projektów z JST rozwinęły swój potencjał; wiele NGO jeszcze kilka lat temu działało w relatywnie niewielkiej skali, skupiając się na realizacji projektów w wąskim obszarze – dziś są one znacznie większe, z o wiele szerszym zakresem działania. Organizacje pozarządowe, które realizowały projekty w ramach ZIT, mają dziś kompetencje, umiejętności, by ubiegać się o finansowanie swojej działalności z wielu różnych źródeł i mają odwagę przygotowywać, realizować kolejne istotne społecznie projekty. Niemniej jednak również wśród ekspertów z JST istnieje obawa co do kontynuacji finansowania działalności NGO, które są niejako skazane na pozyskiwanie środków z dotacji, wobec spodziewanego ograniczenia finansowania projektów w tym zakresie ze środków FEP 2021-2027.

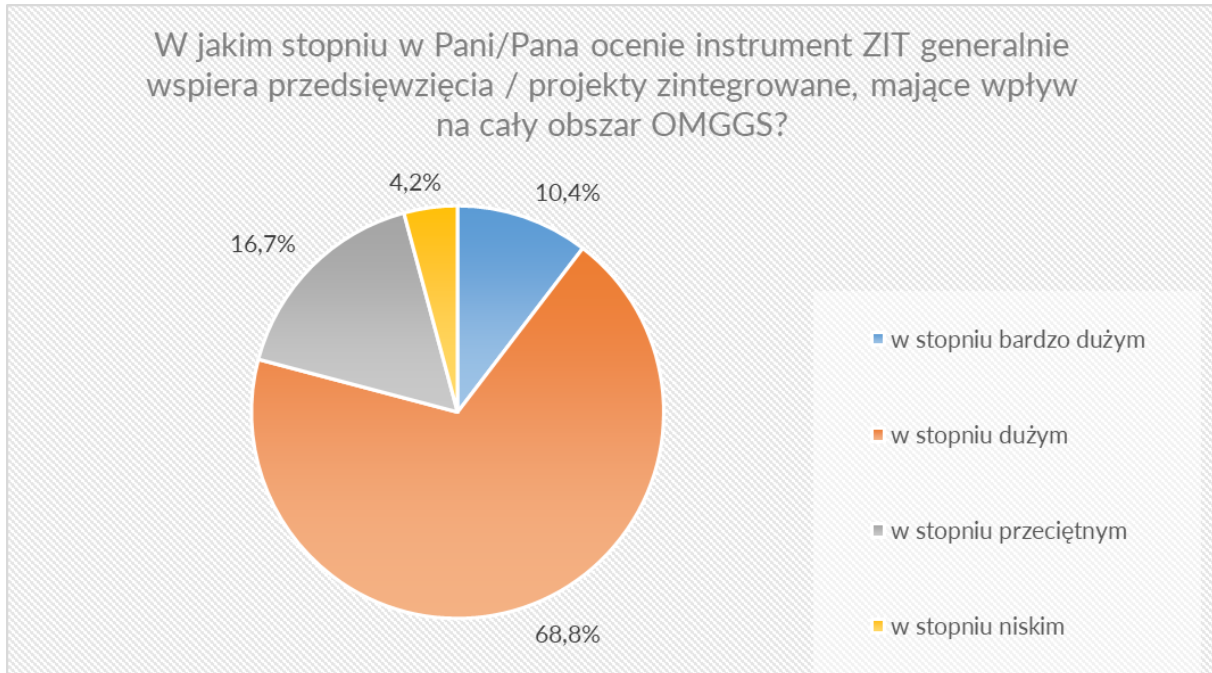
W realizowanej Strategii ZIT, mimo podkreślanej konieczności współpracy różnych interesariuszy, zauważalny był jednak brak partnerów w wybranych obszarach Strategii ZIT:

- „np. zdrowie - tam brakuje szerszego udziału różnych podmiotów, bo sektor zdrowia jest publiczno-prywatny, prywatne podmioty biorą udział w systemie NFZ, itd. bo tylko tacy mogli aplikować do pieniędzy unijnych - i z tego rozmowy na etapie tworzenia strategii to wydaje mi się, że tam zabrakło (...) bo myślimy nie tylko o szpitalach, myślimy, zwłaszcza teraz w tej nowej perspektywie będziemy myśleć nie o szpitalach, bo one będą wyłączone ze wsparcia, tylko właśnie POZ czy AOS, opiece środowiskowej, np. psychiatria (...) ciekawa jestem czy ta rozmowa będzie szerzej prowadzona, nie tylko przez pryzmat swoich przychodni itd.;
- „jeśli rozumiemy partnerstwo jako wspólną realizację projektów unijnych to partnerstwo występowało, jeśli to rozumiemy jako współpracę opartą na wspólnych wartościach i celach - to nie zawsze (...); w wielu przedsięwzięciach był zauważalny brak partnera społecznego. Ja sama jeździłam, i próbowałam jakoś wspólnie z samorządami poszukać, wykreować, inkubować... ale szczególnie w mniejszych społecznościach, na wiejskich terenach, to tych partnerów społecznych, którzy oprócz festynów i różnych ważnych, potrzebnych, ale małych działań - brakowało. I to był taki potężny brak, samorzady nie są gotowe do pracy pogłębionej, ale to nie jest ich rola. Nawet jak realizują EFS-owe projekty, to robią pięć spotkań i spotkania są odhaczone, nie myślą, czy spotkania faktycznie odniosły efekt czy może coś innego niż spotkanie, może zmienimy to w projekcie. Nie mają partnera społecznego, który trochę by drążył efektywność podejmowanych działań, a nie tylko zgodność z wnioskiem”.

Mechanizm ZIT w ocenie Beneficjentów ma silny charakter metropolitalny. Blisko  $\frac{3}{4}$  Beneficjentów uważa, że Instrument ZIT w bardzo dużym lub dużym stopniu wspiera przedsięwzięcia zintegrowane, mające wpływ na cały obszar OMGGS. Niecałe 5% badanych Beneficjentów określa wpływ projektów ZIT na OMGGS jako niski. Oznacza to dużą świadomość Beneficjentów odnośnie znaczenia mechanizmu ZIT dla rozwoju Obszaru Metropolitalnego.



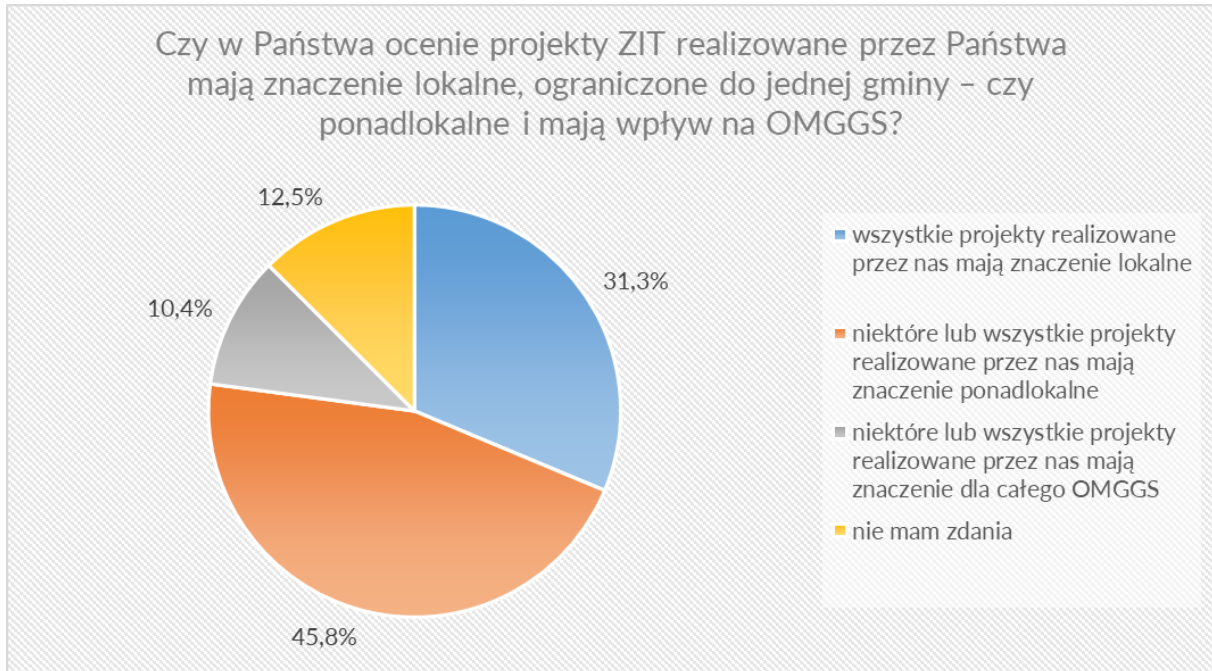
Rysunek 8. Ocena oddziaływania projektów ZIT realizowanych przez Beneficjentów na OMGGS



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Nieco inne spojrzenie mają Beneficjenci na projekty realizowane przez siebie – blisko 1/3 badanych stwierdza, że wszystkie projekty realizowane przez nich ma znaczenie wyłącznie lokalne, a ok. 58% - że projekty mają charakter ponadlokalny. Może to wynikać z samego charakteru niektórych projektów – wiele z nich w pierwszej kolejności rozwiązuje problemy lokalne, np. w zakresie efektywności energetycznej czy dostępności transportu – i przez odniesienie do problemów lokalnych własne projekty są oceniane. Spojrzenie na projekty np. termomodernizacyjne z punktu widzenia ich niewątpliwego oddziaływania na jakość powietrza w całym OM jest trudniejsze. Z oceny ekspertów wynika przy tym, że ponadlokalność i oddziaływanie projektów na Obszarze Metropolitalnym była podkreślana w trakcie przygotowywania i wdrażania Strategii ZIT „*Dużo było spotkań na poziomie metropolii i bardzo często mówiliśmy o tym, że to nie jest taki zwykły, wyrwany z kontekstu projekt*”. Dodatkowo lista projektów wybranych do dofinansowania została przygotowana również z uwagi na ich ponadlokalny charakter.

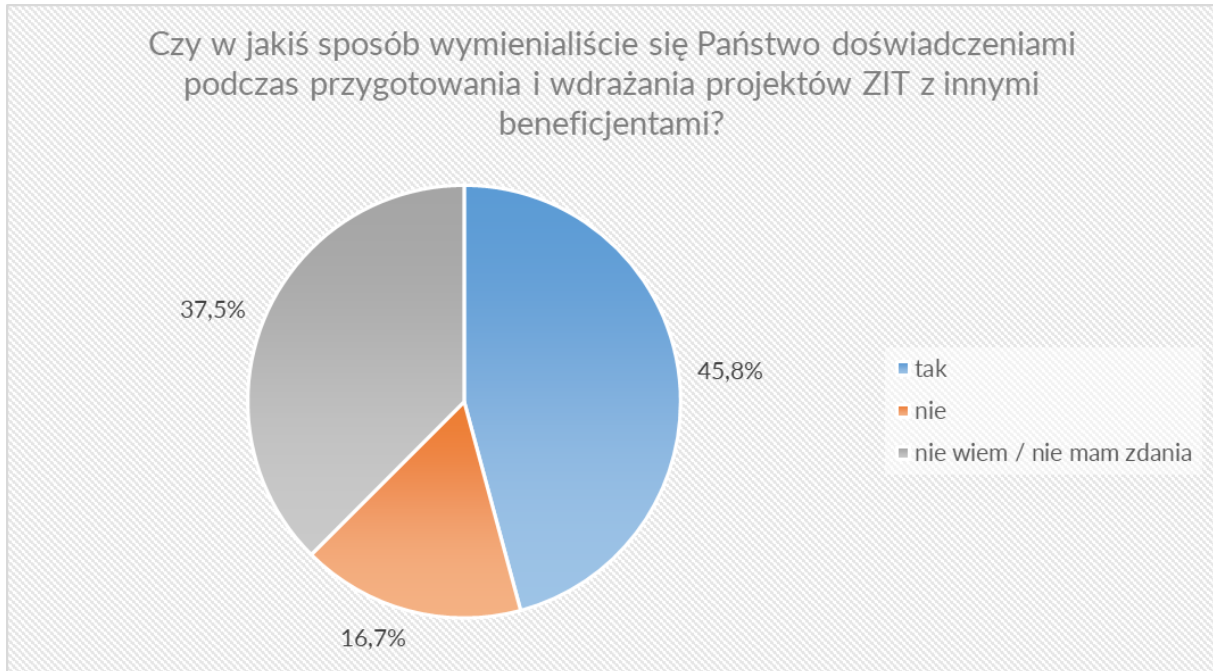
Rysunek 9. Ocena przez Beneficjentów oddziaływania realizowanych przez nich projektów ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

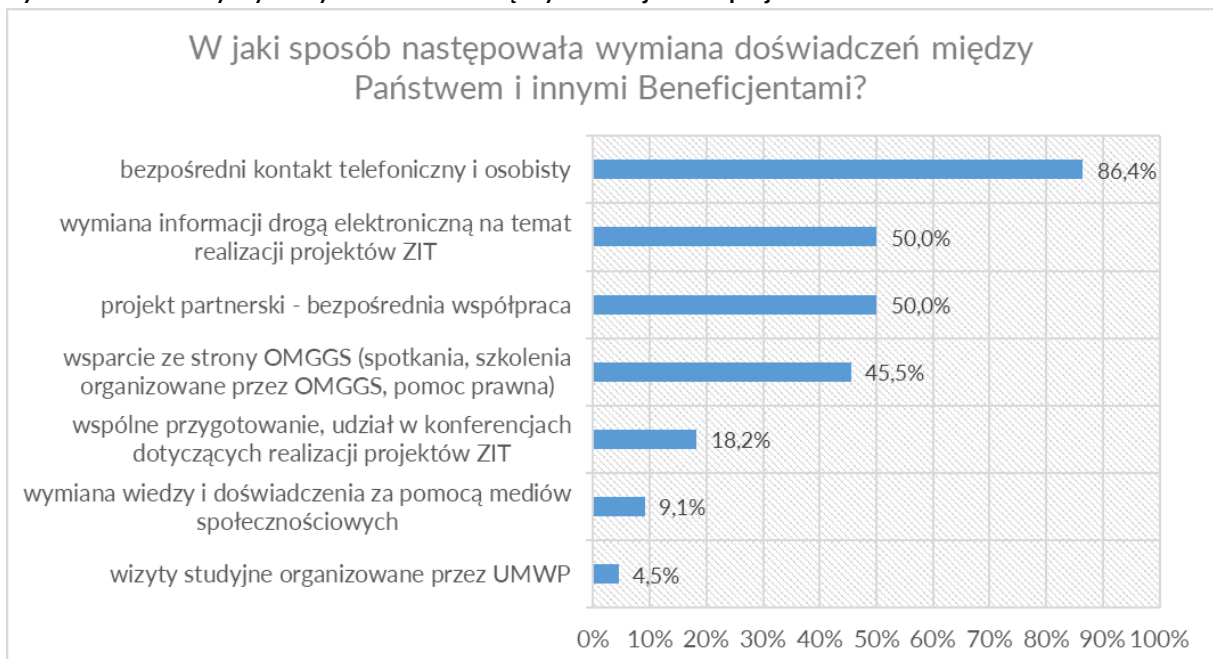
Istotną częścią realizacji projektów, których oddziaływanie powinno wykraczać poza teren jednej gminy, jest wymiana doświadczeń między Beneficjentami. Blisko połowa Beneficjentów deklaruje wymianę doświadczeń podczas przygotowania i wdrażania projektów ZIT z innymi Beneficjentami. Najczęstsze metody wymiany doświadczeń to bezpośredni kontakt – telefoniczny i osobisty, wsparcie ze strony OMGGS, wymiana informacji drogą elektroniczną, wspólna realizacja projektu.

**Rysunek 10. Stopień wymiany doświadczeń między Beneficjentami podczas realizacji projektów ZIT**



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

**Rysunek 11. Metody wymiany doświadczeń między Beneficjentami projektów ZIT**



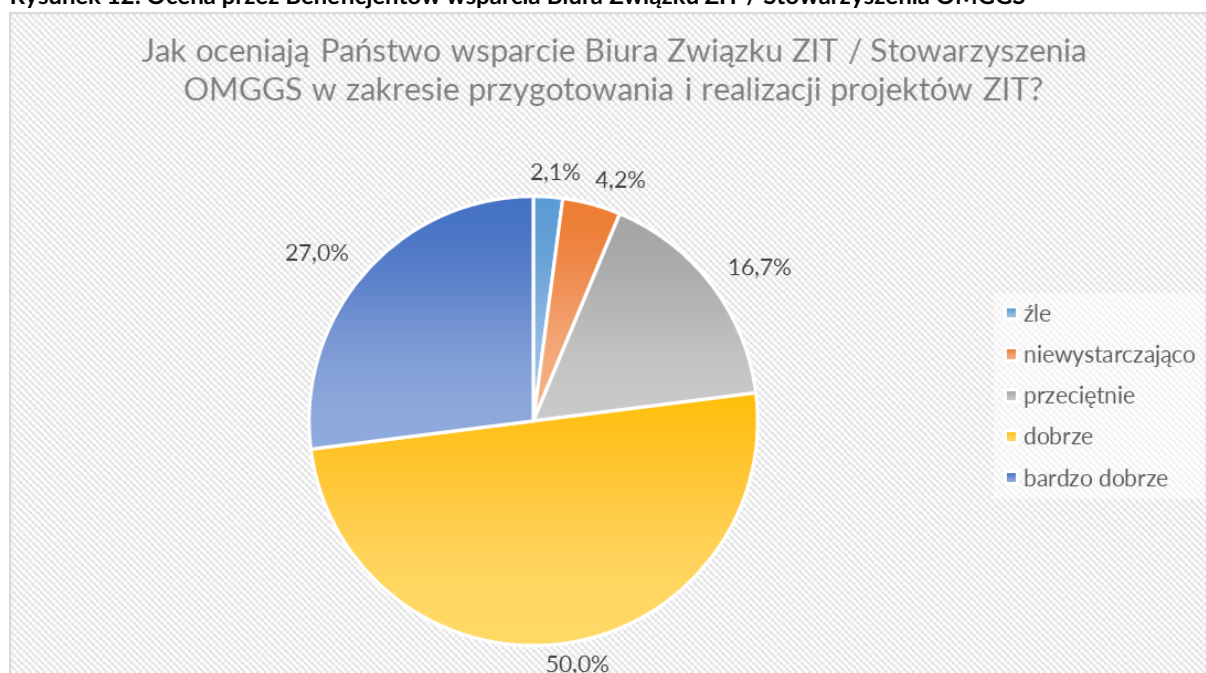
Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Relatywnie niski – w porównaniu do innych przedstawianych informacji w zakresie partnerstwa, współpracy, integracji interesariuszy i projektów – odsetek Beneficjentów deklarujących współpracę i wymianę doświadczeń z innymi potwierdzany jest przez ekspertów. Częściowo to jest być może rzeczywisty problem w nawiązaniu współpracy,

szczególnie w sferze projektów społecznych, a częściowo – brak konieczności wykorzystywania nowych form współpracy ponad te, które są praktykowane od lat: „mieliśmy takie spotkanie sieciujące, na którym staraliśmy się dzielić różnymi rozwiązaniami, wyzwaniem, problemami i staraliśmy się słuchać co inni mają do powiedzenia (...) ale efektywność była taka słaba, współpraca nigdy nie zaistniała na realnym poziomie oprócz wymieniania się uwagami. Pamiętam, że my razem z (...) bardzo mocno chcieliśmy wejść w grupy nieoczywiste, które nie są łatwe i potrzebują wsparcia, staraliśmy się wspólnie jakby wypracować taki system. Chodzi o osoby doświadczające kryzysów psychicznych, gdzieś tam siedzą, nie wychodzą, w środowiskowych DPS i tak dalej i nie było takiej gotowości, żeby się przyjrzeć. Raczej łatwe grupy, wskaźnik zatrudnienia byleby osiągnąć”;

Jako jeden z istotnych elementów wspomagających właściwą realizację projektów ZIT wymieniane jest wsparcie Biura Związku ZIT / Stowarzyszenia OMGGS. Ponad ¾ Beneficjentów ocenia wsparcie Biura jako co najmniej dobre.

Rysunek 12. Ocena przez Beneficjentów wsparcia Biura Związku ZIT / Stowarzyszenia OMGGS



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Eksperti podkreślają też istotną rolę Biura Związku ZIT w budowaniu silnych więzi metropolitalnych i zasób organizacyjny nie do przecenienia w realizacji dalszych działań w ramach OMGGS: „Struktura zarządcza – to są takie rzeczy których nie do końca da się wyczytać, wziąć dokument. Ale oprócz tego, że jest stowarzyszenie, a to jest wola polityczna –

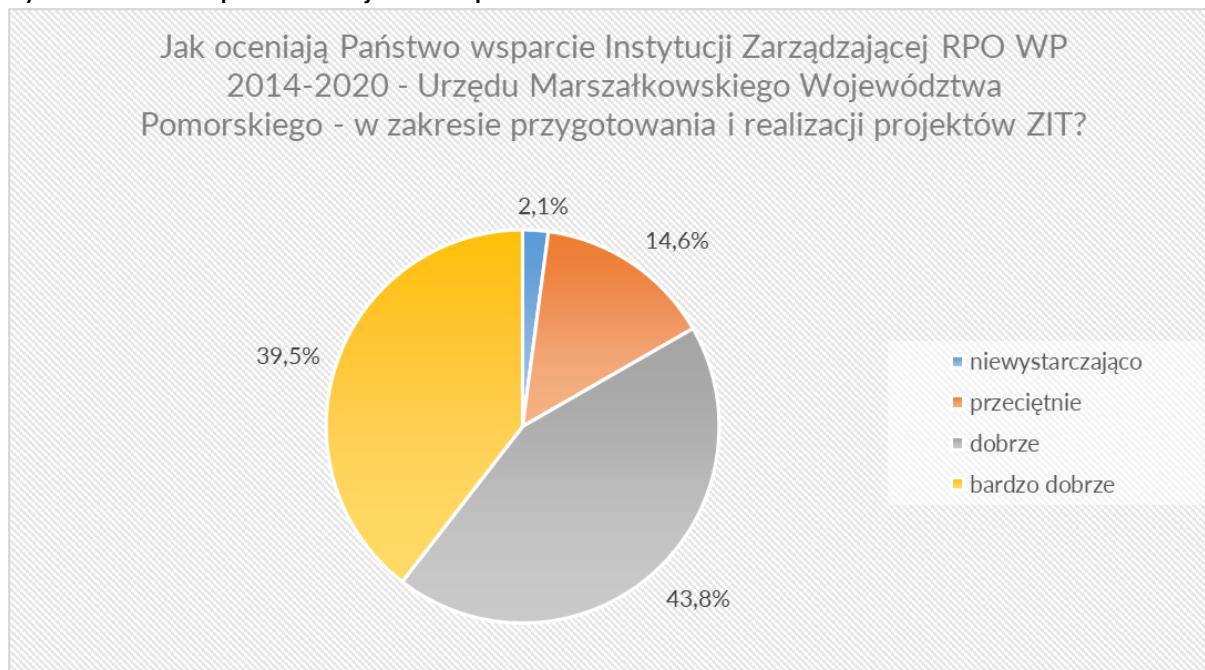
*to powstaje pewna struktura. To że u nas OMGGS jest Instytucją Pośredniczącą, to nie jest bez znaczenia. To mogłoby różnie wyglądać. Po pierwsze w ramach OMGGS powstaje struktura zarządczo-organizacyjna - grupa ludzi, którzy robią robotę. To nie jest łatwo osiągnąć i teraz sobie zlekceważyć, to jest bardzo ważne. To jest konkretna grupa osób, które robią konkretne rzeczy dla metropolii. Wiadomo, raz coś tam wyjdzie lepiej, raz gorzej, ale ogólnie to się dzieje. Wcześniej tego nie było. Były dwa osobne związki, to się jakoś tam - każdy sobie. Jest teraz pewna grupa ludzi, udało się zbudować zespół osób konkretnie pracujących. To uważam jest jakiś kolejny fajny element, który powstaje". Istotne znaczenie miała też możliwość poznania innych członków Stowarzyszenia, beneficjentów podczas organizowanych spotkań, konferencji: „Na pewno IP i IZ organizowały spotkania i szkolenia dotyczące poszczególnych aspektów czy to zamówień publicznych, pomocy publicznej czy spraw środowiskowych w ramach projektów i chociażby takie spotkania pozwoliły w kuluarach porozmawiać ze sobą, nawiązywać kontakty dodatkowe; więc dla mnie zawsze taką największą wartością dodaną takich szkoleń jest kwestia nie tylko tego, co usłyszę na spotkaniu, ale też z kim porozmawiam i z kim nawiążę kontakt, do takiej osoby zadzwonić czy wysłać e-maila”.*

Formy wsparcia przez Biuro Związku ZIT dostrzegane przez Beneficjentów i ekspertów, to przede wszystkim spotkania, szkolenia, konferencje, pomoc prawna, doradztwo, gotowość do rozwiązywania bieżących problemów w projektach („Chęć pomocy w rekrutacji do projektu”; „pomocny był kontakt z osobami prowadzącymi nabór wniosków, które na bieżąco udzielały odpowiedzi na nasze pytania”; „wsparcie dotyczyło przede wszystkim oceny zgodności zakresu projektu, w tym wprowadzanych zmian, ze strategią ZIT”).

Elementem, którego w ocenie Beneficjentów zabrakło w zakresie pracy Biura, to m.in. stabilność kadry Biura – co powodowało czasochłonną konieczność zapoznania się z projektami przez nowych pracowników.

Wsparcie ze strony IZ RPO WP 2014-2020 jest oceniane również przez Beneficjentów pozytywnie – ponad ¾ z nich ocenia wsparcie dobrze lub bardzo dobrze. Najważniejsze z elementów wsparcia to: szkolenia, spotkania informacyjne, bezpośredni kontakt z opiekunami projektów, otwartość na zgłaszane problemy, aktywna pomoc ze strony IZ RPO WP.

Rysunek 13. Ocena przez Beneficjentów wsparcia IZ RPO WP 2014-2020



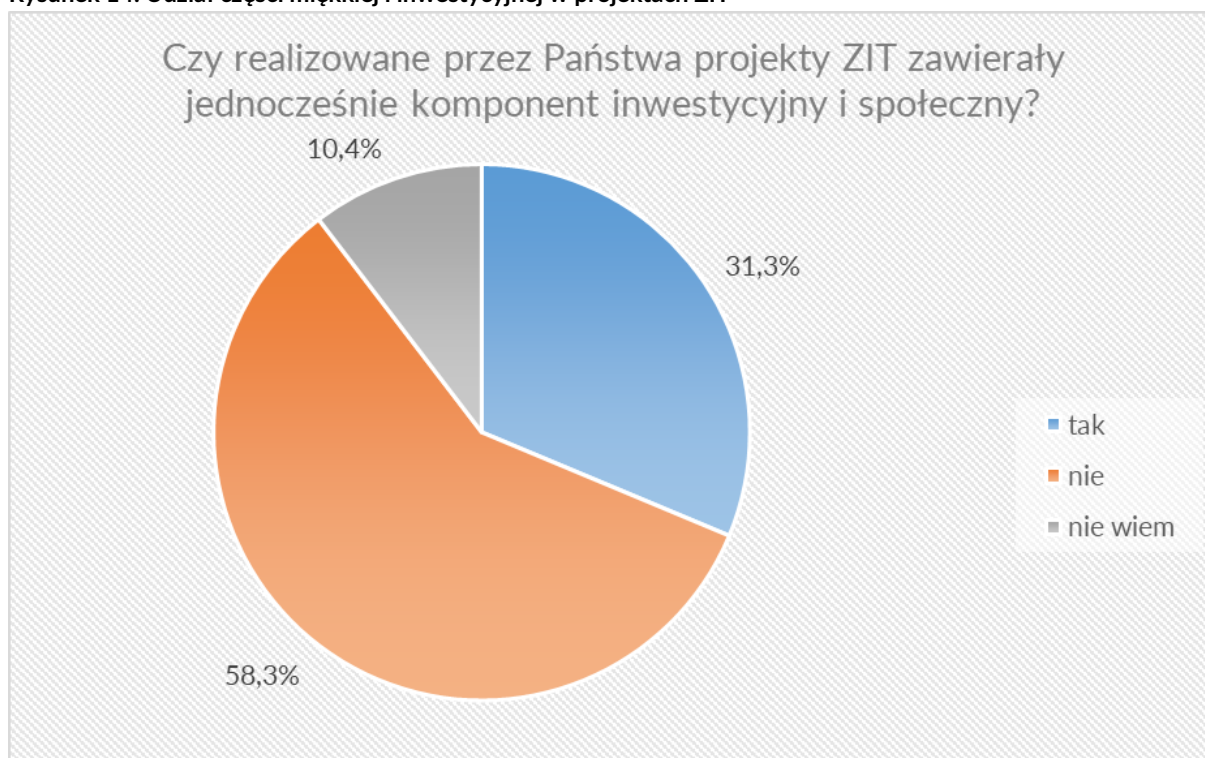
Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Część projektów realizowanych w ramach Strategii ZIT składała się z części inwestycyjnej oraz społecznej – i w zamierzeniach takie połączenie miało przynieść efekt synergii, czyli dodatkowe korzyści, niemożliwe do uzyskania w przypadku realizacji samego projektu inwestycyjnego lub społecznego. Są to jednak nie tylko dodatkowe, krótkoterminowe korzyści w okresie realizacji projektów, bezpośrednio z nimi związane – ale też często skutki działań, które są po prostu konieczne do realizacji z uwagi na oczekiwaną długoterminową zmianę otoczenia, postaw społeczności lokalnej. Jak wynika z przeprowadzonych wywiadów – realizacja inwestycji infrastrukturalnych jest prosta, często łatwa i możliwa do realizacji w krótkim czasie – i tak samo efekt jest wówczas łatwy do osiągnięcia. Ale w dłuższej perspektywie np. remont czy modernizacja budynków miejskich bez zbadania potrzeb społeczności lokalnej na danym obszarze, zaangażowania jej w odpowiednie wykorzystanie wyremontowanej infrastruktury spowoduje jej szybką degradację, brak pomysłów na jej wykorzystanie. W wielu przypadkach, szczególnie w obszarze wsparcia społecznego, projekty infrastrukturalne muszą być realizowane w porozumieniu ze społecznością lokalną, przy jej zrozumieniu celów podejmowanych inwestycji i możliwie dużym zaangażowaniu w proponowane działania. *„Prościej jest wyremontować jedną kamienicę. Szybciej, prościej, mniejsze środki. Ale jeżeli nie zaangażujemy społeczności lokalnej, nie zbadamy ich potrzeb, nie będziemy pracować na zasadzie warsztatów – co chcielibyśmy tam mieć – to co z tego, że wyremontujemy kamienicę, jeśli ona za 3 lata będzie zdegradowana. Jeśli jednak odrobimy*

lekcję, przepracujemy, zaangażujemy się społecznie, to będzie większa szansa, że zakończy się to powodzeniem”.

Około 1/3 Beneficjentów deklaruwała realizację projektów łączących komponent inwestycyjny i społeczny. W projektach tego typu często deklarowane było osiągnięcie efektu synergii – czyli, jak wspomniano powyżej, większych lub nowych korzyści w porównaniu z sytuacją, w której poszczególne składowe projektu byłyby realizowane oddzielnie.

Rysunek 14. Udział części miękkiej i inwestycyjnej w projektach ZIT



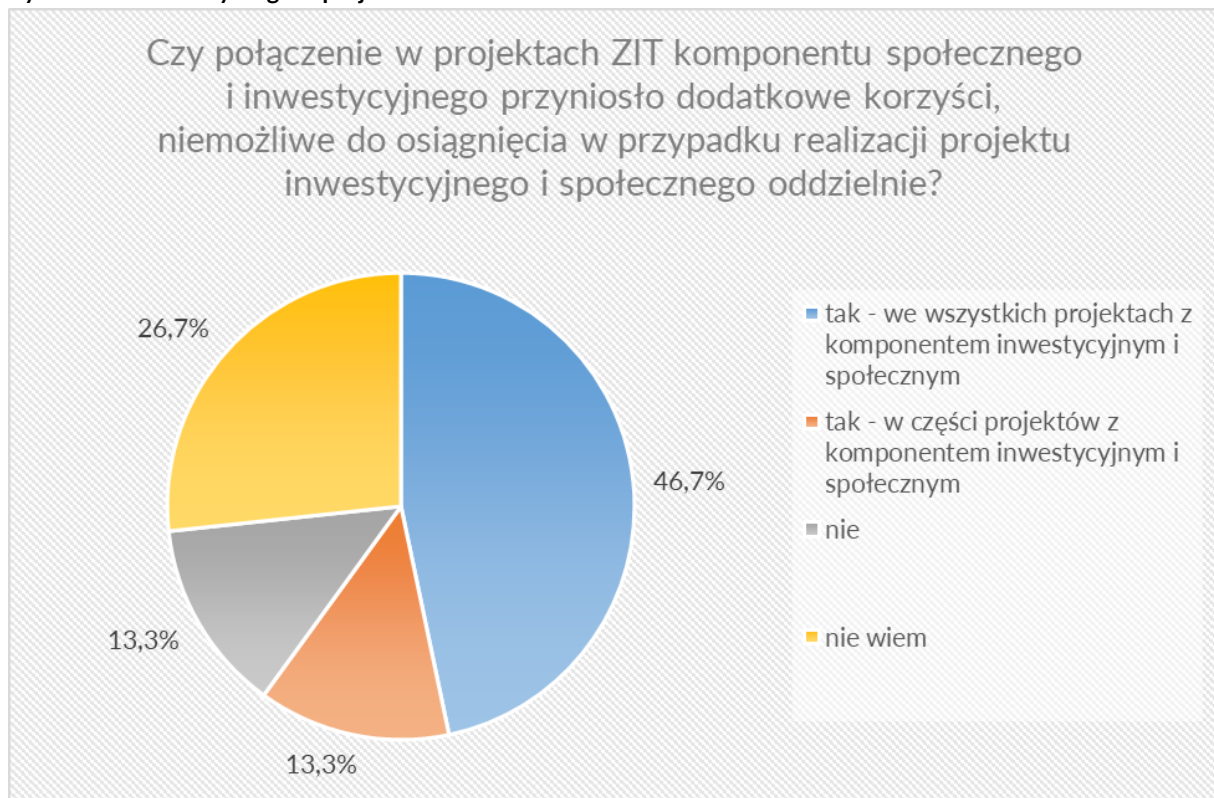
Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Ocena rzeczywistego efektu synergii uzyskanego w realizowanych projektach różni się jednak z efektem planowanym – wynika to zarówno z informacji uzyskanych od ekspertów, jak i od Beneficjentów. Jak wynika z wypowiedzi ekspertów:

„Na przykład jak inwestujemy w jakiejś dzielnicy, w budynek który ma być miejscem spotkań dla mieszkańców, to inwestycję robi urząd, a miejsce przyjazne dla mieszkańców robi MOPS. I to są dwie różne filozofie działania, i okazuje się, że miejscem przyjaznym dla mieszkańców jest świetlica – i do tego miejsca nie mają dostępu mieszkańcy, bo (...) projekty są na świetlicę. (...) Pewnie podobnie jak w innych miejscach rewitalizacja się rozjeżdżała, albo co gorsza była rozjechana w czasie, np. myśmy działali na ławeczkach pod dworcem, a budynek powstaje 3 lata później”.

Ponad połowa Beneficjentów projektów łączonych deklaruje jednak, że w realizowanych przez nich projektach zostały uzyskane dodatkowe korzyści, niemożliwe do osiągnięcia w przypadku rozdzielnej realizacji projektów inwestycyjnych i społecznych. Dotyczy to głównie przedsięwzięć łączących działania w zakresie integracji społecznej z budową, modernizacją lub remontem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia takich działań. W kontekście efektu synergii wymienia się również połączenie projektów infrastrukturalnych w zakresie mobilności z działaniami promującymi transport zbiorowy oraz bezemisyjny.

Rysunek 15. Efekt synergii w projektach ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

→ **Studium przypadku – Gdynia odNowa**

Pod hasłem „Gdynia OdNowa” prowadzony jest proces rewitalizacji sześciu obszarów Gdyni: w Babich Dołach, na Oksywiu, Witominie-Radiostacji, osiedlach Meksyk i Pekin oraz w rejonie ulic Opata Hackiego-Zamenhofa na Chyloni. W ramach instrumentu ZIT dofinansowane są projekty społeczne w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja:

- Gdynia odNowa: Rozwój usług społecznych świadczonych na rzecz lokalnej społeczności w zachodniej części dzielnicy Witomino-Radiostacja
- Gdynia odNowa: Rozwój usług społecznych świadczonych na rzecz lokalnej społeczności



w dzielnicy Oksywie

- Gdynia odNowa: Rozwój usług społecznych świadczonych na rzecz lokalnej społeczności w obszarze Zamenhofa - Opata Hackiego

a także bezpośrednio z nimi połączone projekty infrastrukturalne – dofinansowane w ramach Osi Priorytetowej 8 Konwersja:

- Gdynia odNowa: Rewitalizacja zachodniej części dzielnicy Witomino-Radiostacja

- Gdynia odNowa: Rewitalizacja obszaru Zamenhofa-Opata Hackiego (projekt zakończony)

- Gdynia odNowa: Rewitalizacja dzielnicy Oksywie

Projekty rewitalizacyjne wymienione powyżej są częścią kompleksowej rewitalizacji pięciu dzielnic i 6 wyznaczonych podobszarów Gdyni; składa się na nią łącznie kilkadziesiąt działań inwestycyjnych i społecznych, realizowanych przy zaangażowaniu wydziałów Urzędu Miasta, jednostek miejskich, organizacji pozarządowych, partnerów społecznych, Komitetu Rewitalizacji oraz zaangażowanych gdynian i gdynianek. Dla każdego z obszarów, w dialogu z mieszkańcami, opracowano katalog działań inwestycyjnych i społecznych, starając się w możliwie znaczący sposób włączyć wszystkich interesariuszy, w tym w szczególności lokalną społeczność, w proces rewitalizacji, społecznego i infrastrukturalnego zagospodarowania przestrzeni.

Łączna realizacja działań inwestycyjnych i społecznych przy zapewnieniu szerokiej współpracy interesariuszy, dużym współdziałaniu ostatecznych odbiorców projektów umożliwiły uzyskanie wielorakich efektów synergii – lepsze dostosowanie infrastruktury do potrzeb odbiorców, bardziej efektywne wykorzystanie powstałej infrastruktury na cele realizacji projektów społecznych, możliwość realizacji kolejnych działań społecznych w powstałych obiektach. Skala interwencji w poszczególnych projektach i działaniach była bardzo różna, dostosowana do lokalnych okoliczności i przede wszystkim do potrzeb mieszkańców. Umożliwia to niewątpliwie lepsze wykorzystanie ograniczonych środków z funduszy bezzwrotnych.

Działania prowadzone są w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji, obowiązujący do 2026 r., co w pewnej mierze gwarantuje ich ciągłość oraz odpowiednie rozłożenie w czasie po okresie programowania 2014-2020.

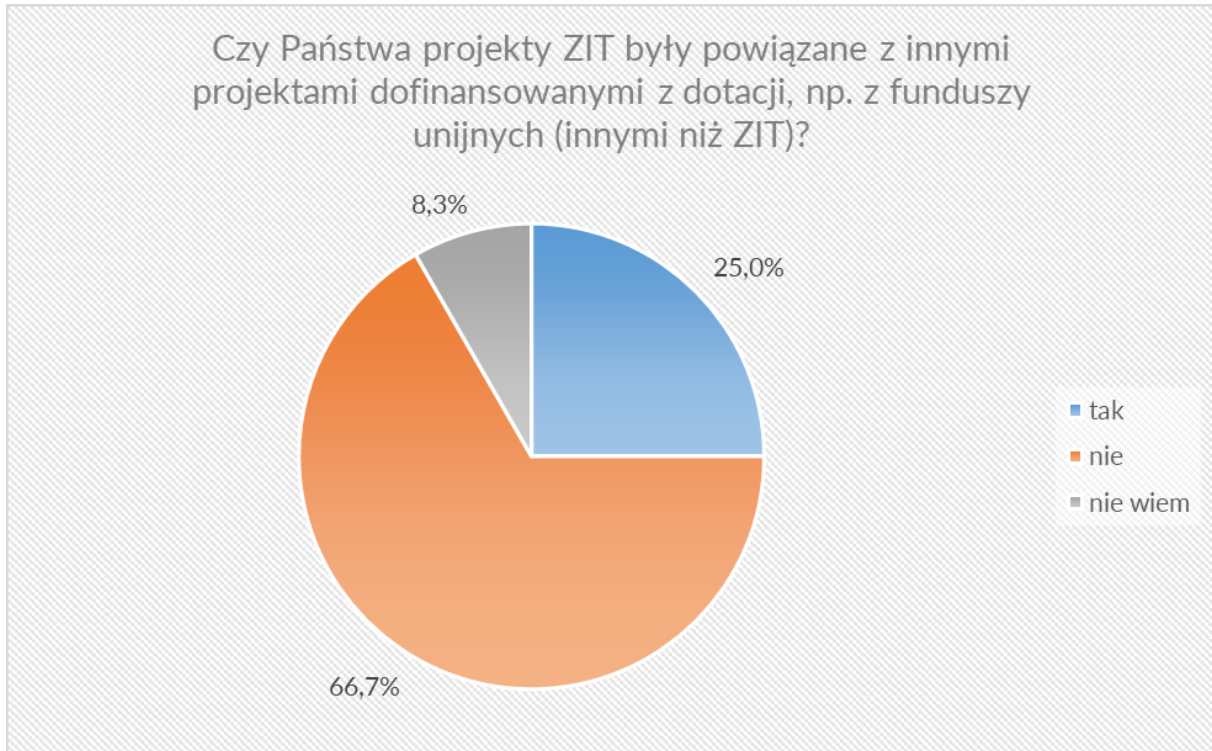
Część projektów ZIT (ok. 1/4) była powiązana z projektami komplementarnymi, dofinansowanymi z innych źródeł bezzwrotnych. Takie powiązanie jest dziś dość widoczne, zarówno w projektach infrastrukturalnych (gdzie dostępne są różnego rodzaju możliwości

finansowania inwestycji ze środków budżetowych w formie programów celowych, z funduszy krajowych np. NFOŚiGW, czy innych źródeł finansowania, tzw. Fundusze norweskie), jak i projektach społecznych (gdzie środki ZIT jest jednym z narzędzi prowadzenia i wspierania polityki społecznej, oprócz funduszy z RPO WP 2014-2020, dotacji z budżetu państwa, funduszy norweskich i EOG). Szczególne znaczenie ma realizacja projektów komplementarnych, dofinansowanych z innych źródeł w obszarach w których poziom dofinansowania jest relatywnie niski (wówczas jest konieczne dofinansowanie projektów z innych źródeł lub taki podział projektów, aby stworzyć optymalną strukturę finansowania całości obszaru problemowego) lub takich, gdzie docelowa wielkość inwestycji jest na tyle duża, że instrument ZIT jest niewystarczający do pokrycia wymaganego wkładu zewnętrznego. W obszarze dofinansowania ze środków ZIT ogólny poziom dofinansowania poszczególnych osi priorytetowych RPO WP 2014-2020 wynosił:

- OP 2 Przedsiębiorstwa – 85,0%;
- OP 5 Zatrudnienie – 85,0%;
- OP 6 Integracja – 85,0%;
- OP 7 Zdrowie – 88,2%\*;
- OP 8 Konwersja – 63,0%;
- OP 9 Mobilność – 62,6%;
- OP 10 Energia – 54,2%.

*\* poziom dofinansowania w OP7 Zdrowie przekroczył 85% w związku z wyższym poziomem dofinansowania działań związanych z walką z COVID-19 (100%)*

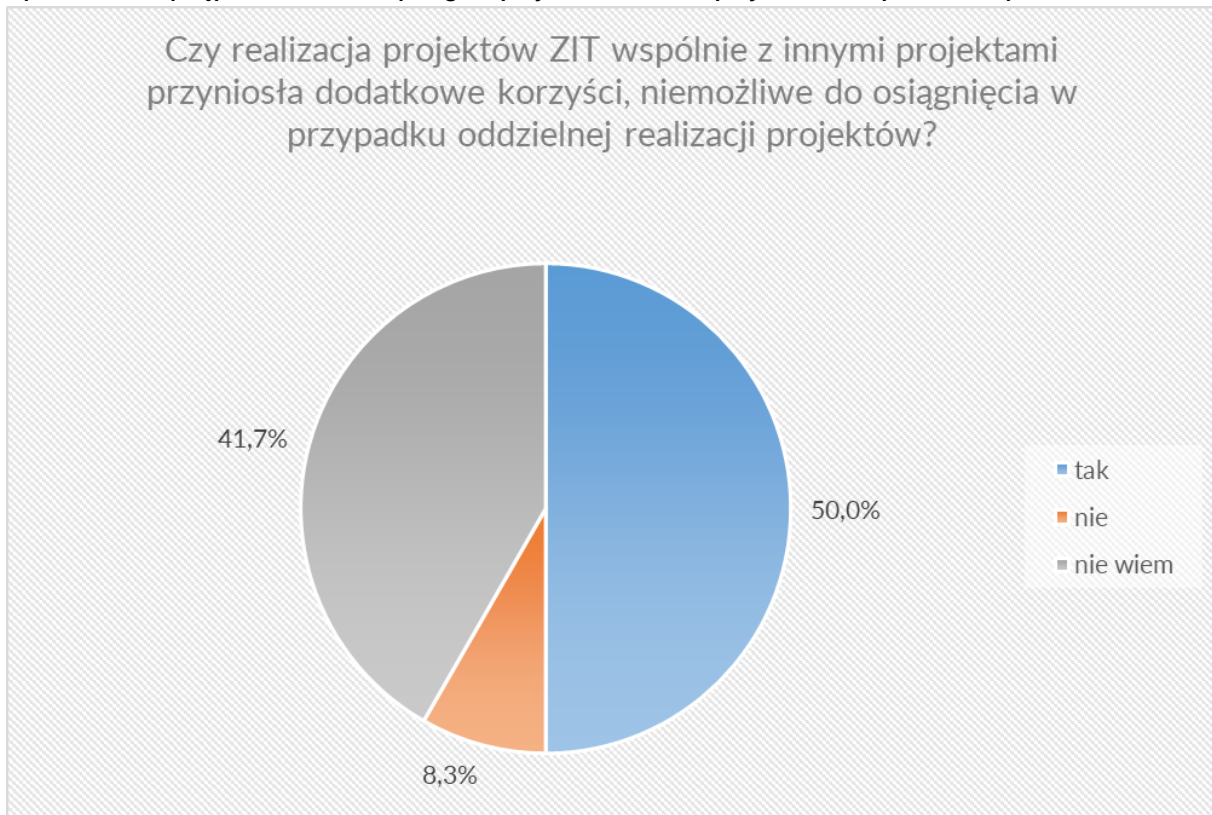
Rysunek 16. Komplementarność projektów ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Spośród kilkunastu Beneficjentów prowadzących projekty komplementarne do tych realizowanych w ramach instrumentu ZIT, połowa deklaruje uzyskanie dodatkowych korzyści w związku ze wspólną realizacją projektów. Wymieniane korzyści to: bardziej kompleksowa oferta (w projektach społecznych), możliwość współfinansowania większego przedsięwzięcia z różnych źródeł dofinansowania i tym samym zmniejszenie niezbędnego wkładu własnego, wyższy poziom usług oferowanych odbiorcom końcowym (uzupełniające się projekty transportowe), uzyskanie efektu skali, kompleksowość projektu.

Rysunek 17. Występowanie efektu synergii w projektach ZIT oraz projektach komplementarnych



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

## 7. Ocena realizacji przedsięwzięć ZIT, w tym ocena realizacji celów Strategii 2030 poprzez działania Strategii ZIT

W ramach niniejszego rozdziału przedstawiono wyniki analizy w odniesieniu do następujących pytań badawczych:

- 1. Jaka jest skuteczność wdrażania instrumentu ZIT w rozumieniu stopnia osiągnięcia wartości wskaźników postępu rzeczowego oraz finansowego Strategii ZIT?*
- 2. W jakim stopniu zostały osiągnięte cele Strategii ZIT zapisane dla każdego z przedsięwzięć? Czy istnieje zagrożenie niezrealizowania celów Strategii ZIT? Jakie czynniki wpływają na przyspieszenie, a jakie opóźniają realizację przedsięwzięć ZIT?*
- 3. W jakim stopniu kluczowy cel przedsięwzięcia został osiągnięty (realizacja kluczowej usługi/produktu)?*
- 4. Jakie były problemy we wdrażaniu przedsięwzięć ZIT, które mają wpływ na osiągnięcie założonych celów rzeczowych i finansowych Strategii ZIT?*
- 5. Czy identyfikowane są wskaźniki, których osiągnięcie jest zagrożone? Jeśli tak, jakie, z jakich przyczyn?*
- 6. W jaki sposób zapewniono trwałość rezultatów realizowanych działań oraz w jakim zakresie przewiduje się kontynuację działalności instytucji/obiektów i form wsparcia w dalszych działaniach beneficjenta?*

### 7.1. Cel strategiczny I Rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki

#### Działanie 1 – Przedsiębiorstwa

#### **Przedsięwzięcie: TriPOLIS – zintegrowany program współpracy inkubatorów przedsiębiorczości i parków naukowo-technologicznych w OMG-G-S**

Niniejszy cel jest realizowany w ramach przedsięwzięcia Strategii ZIT: **TriPOLIS – zintegrowany program współpracy inkubatorów przedsiębiorczości i parków naukowo-technologicznych w OMG-G-S**. Liderem projektu dofinansowanego ze środków RPO WP 2014-2020, Oś Priorytetowa 2. Przedsiębiorstwa, Priorytet Inwestycyjny 3a, Działanie 2.4 Otoczenie biznesu/Poddziałanie 2.4.2 Wsparcie Instytucji Otoczenia Biznesu na terenie Obszaru Metropolitalnego – mechanizm ZIT jest Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia, partnerami zaś: Fundacja Gospodarcza, Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna Sp. z o.o.

W ramach niniejszego przedsięwzięcia realizowane lub planowane do realizacji są następujące projekty:

- „Budowa gotowości parków naukowo-technologicznych i inkubatorów w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot do świadczenia nowych lub ulepszonych specjalistycznych usług proinnowacyjnych wraz ze stworzeniem kompleksowej platformy współpracy”;
- „Podnoszenie kompetencji kadr”;
- „Stworzenie kompleksowej platformy informatycznej”;
- „Przygotowanie do świadczenia specjalistycznych usług proinnowacyjnych – pakiet projektów”.

Jak wynika z zebranych danych, dotychczas wdrożono 6 z 10 planowanych do wdrożenia zaawansowanych usług świadczonych przez IOB. Są to:

- usługi wdrażane przez PPNT Gdynia:
  - Design Management – usługi od koncepcji do wdrożenia;
  - Usługi w zakresie prawa własności intelektualnej;
  - Bio Laboratorium – usługi laboratoryjne w zakresie analizy chemicznej;
- usługi wdrażane przez Fundację Gospodarczą:
  - Multimedialne Centrum HR – usługa doradcza dla firm z obszaru miękkiego HR;
  - Social Media Planner – usługi w zakresie strategii funkcjonowania firmy w social mediach;
  - Centrum Innowacyjnych Rozwiązań - usługa w zakresie inicjowania współpracy między firmami.

Usługi oferowane przez partnerów projektu są płatne. Ceny świadczonych usług mają w zamierzeniach pokrywać docelowo koszty ich realizacji. Według Beneficjenta usługi cieszą się umiarkowanym zainteresowaniem, na co wpływa pogorszenie sytuacji finansowej firm po pandemii COVID-19, niestabilna sytuacja geopolityczna i związana z tym niechęć do podejmowania ryzyka biznesowego oraz wydatkowania środków w zakresie rozwoju

nowych usług. Dodatkowo obecnie, z uwagi nie zakończoną realizację zadania związanego z budową platformy informatycznej umożliwiającej zarządzanie współpracą i zasobami partnerów w ramach projektu Tripolis, nie są prowadzone działania promocyjne projektu – ich realizacja jest planowana na okres po wdrożeniu platformy. Ogranicza to możliwości w zakresie pozyskania przedsiębiorstw zainteresowanych współpracą w ramach projektu, a także korzystaniem z innowacyjnych usług świadczonych przez Beneficjenta.

Projekt będzie realizowany do 31.12.2022 r. Do tego czasu planowane jest wdrożenie kolejnych usług – planowane jest osiągnięcie zadeklarowanej wartości wskaźników produktu.

W ramach projektu zaplanowano wsparcie 100 przedsiębiorstw w zakresie korzystania z zaawansowanych usług; na dzień przygotowania raportu wsparto 46 przedsiębiorstw. Osiągnięta wartość wskaźnika jest zatem niska w stosunku do wartości zadeklarowanej. Liczba wspartych przedsiębiorstw jest uzależniona od wdrożenia platformy informatycznej umożliwiającej zarządzanie współpracą i zasobami partnerów w ramach projektu Tripolis, która ma powstać do końca 2022 r.

W ocenie Lidera projektu osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu projektu nie jest zagrożone.

Stopień realizacji wskaźników i produktów projektu przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu projektu realizowanego w ramach CS I, Działanie 1. Przedsiębiorstwa (RPO WP 2014-2020, OP 2) – stan na dzień 31.07.2022 r.

Numer umowy/ decyzji/ aneksu	Beneficjent wiodący - nazwa	Tytuł projektu		Wskaźniki produktu		Wskaźniki rezultatu
				Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług [szt.]	Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.]	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.]
RPPM.02.04.02-22-0001/17-06	POMORSKI PARK NAUKOWO-TECHNOLOGICZNY GDYNIA-JEDNOSTKA BUDZETOWA GMINY MIASTA GDYNIA	Budowa gotowości parków naukowo-technologicznych i inkubatorów w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot do świadczenia nowych lub ulepszonych specjalistycznych usług proinnowacyjnych wraz ze stworzeniem kompleksowej platformy współpracy	wartość docelowa	3	10	100
			wartość osiągnięta	0	6	12*
			%	0,0%	60,0%	12,0%

\*deklarowane jest przez Beneficjenta oraz Biuro OMGGS osiągnięcie wartości 46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS



Przedsięwzięcie TriPOLIS było realizowane, podobnie jak szereg innych projektów dofinansowanych ze środków ZIT, w trudnych warunkach i skomplikowanym otoczeniu zewnętrznym. Na właściwą realizację projektu najważniejszy negatywny wpływ miały: pandemia COVID-19, dynamiczny wzrost cen towarów i usług (częściowo wywołany pandemią i zakłóceniem łańcuchów dostaw, częściowo zaś szybkim wzrostem gospodarczym powodującym nadwyżkę popytu nad podażą na rynkach) oraz działania wojenne – skutkujące pogorszeniem sytuacji gospodarczej i wzrostem kosztów prowadzenia działalności. Z jednej strony zatem utrudnione było przygotowanie i realizacja przedsięwzięcia z uwagi na: wzrost jego kosztów, brak dostawców produktów i usług, fluktuację kadr i niedostępność specjalistów, związane z tymi czynnikami wydłużone okresy realizacji poszczególnych działań projektowych; z drugiej zaś – niestabilność prowadzenia działalności gospodarczej i szybki wzrost kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw w ostatnim czasie, co utrudnia skorzystanie z płatnych usług świadczonych w ramach przedsięwzięcia przez docelowych odbiorców wsparcia – przedsiębiorstwa działające w Obszarze Metropolitalnym. Oddziaływanie wymienionych negatywnych czynników mogących mieć wpływ na właściwą realizację przedsięwzięcia zostało jednak zniwelowane przez podjęte działania zaradcze – głównie przesunięcia środków pomiędzy zadaniami w celu właściwej realizacji poszczególnych składowych projektu w odpowiedzi na zmiany cen dostaw i usług na rynku oraz wydłużenie terminów realizacji poszczególnych zadań oraz projektu w uzgodnieniu z IZ RPO WP 2014-2020 oraz w zgodności z obowiązującymi przepisami w zakresie zamówień publicznych.

Istotną rolę w ograniczaniu negatywnego wpływu niekorzystnych warunków zewnętrznych na realizację przedsięwzięcia mieć może, w ocenie Beneficjentów pomocy, zwiększona elastyczność udzielonego wsparcia i dostosowanie jego warunków (czasowych, związanych z realizowanymi zadaniami, kierunkami pomocy) do dynamicznych zmian w otoczeniu.

Realizacja przedsięwzięcia będzie kontynuowana w okresie trwałości – ze środków własnych oraz ze środków publicznych (dotacje), natomiast po okresie trwałości przewiduje się finansowanie przedsięwzięcia ze środków własnych. Na trwałość rezultatów realizowanych działań w obszarze przedsiębiorczości oraz sens kontynuacji obecnie prowadzonych działań i form wsparcia wpływ mieć będzie w ocenie Beneficjenta atrakcyjność wsparcia grupy docelowej – utrzymanie wysokiego poziomu dofinansowania m.in. poprzez zaproponowanie przez Instytucję Zarządzającą odpowiednich schematów pomocy publicznej, de minimis, a także duża elastyczność w wykorzystaniu środków. Istotnym elementem dalszej działalności PPNT jako Lidera projektu w obszarze zbieżnym z omawianym przedsięwzięciem TriPOLIS

będzie rozwój usług cyfrowych realizowanych przez PPNT. Zakłada się kontynuację działań z wykorzystaniem środków na cyfryzację (w FEP 2021-2027) co powinno umożliwić rozwój tworzonej obecnie platformy dla przedsiębiorstw i dołączanie nowych podmiotów. Platforma cyfrowa skupiająca przedsiębiorców ma stanowić podstawowy system umożliwiający skuteczną kooperację oraz współpracę najemców i klientów PPNT Gdynia.

## 7.2. Cel Strategiczny II Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa

Jednym z problemów wskazanych w Strategii ZIT jest niska aktywność mieszkańców OMGGG na rynku pracy przy coraz liczniejszej populacji osób biernych zawodowo oraz osób dotkniętych bezrobociem strukturalnym i długoterminowym. Jako przyczyny tych zjawisk wymienia się niedostateczną mobilność, nieadekwatność kwalifikacji do potrzeb rynku, niedostateczny system wsparcia, który umożliwiłby powrót na rynek pracy, a także czynniki zdrowotne – zbyt niski dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych przy narastającym występowaniu chorób cywilizacyjnych, które wykluczają z aktywności zawodowej zarówno chorych jak i opiekunów osób zależnych.

Cel Strategiczny II odpowiada na kwestie konieczności zwiększania aktywności mieszkańców obszaru, zarówno zawodowej, jak i społecznej, poprzez realizację działań:

- 1. Zatrudnienie;
- 2. Integracja;
- 3. Zdrowie;
- 4. Konwersja.

Działania te pokrywają się z osiami priorytetowymi, działaniami i poddziałaniami RPO WP 2014-2020:

- OP 5 Zatrudnienie (Strategia ZIT – Działanie 1. Zatrudnienie):
  - Poddziałanie 5.1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych – mechanizm ZIT;
  - Poddziałanie 5.2.1. Aktywizacja zawodowa – mechanizm ZIT;
  - Poddziałanie 5.4.1. Zdrowie na rynku pracy – mechanizm ZIT;
- OP 6 Integracja (Strategia ZIT – Działanie 2 – Integracja):
  - Poddziałanie 6.1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa – mechanizm ZIT;
  - Poddziałanie 6.2.1. Rozwój usług społecznych – mechanizm ZIT;
  - Poddziałanie 6.3.1. Podmioty ekonomii społecznej – mechanizm ZIT;
- OP 7 Zdrowie (Strategia ZIT – Działanie 3 – Zdrowie):
  - Działanie 7.1. Zasoby ochrony zdrowia;

- OP 8 Konwersja (Strategia ZIT – Działanie 4 – Konwersja):
  - Działanie 8.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Powiązanie działań Strategii ZIT oraz RPO WP 2014-2020 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Powiązanie działań Strategii ZIT oraz RPO WP 2014-2020

Strategia ZIT	RPO WP 2014-2020
Działanie 1. Zatrudnienie	Poddziałanie 5.1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych – mechanizm ZIT Poddziałanie 5.2.1. Aktywizacja zawodowa – mechanizm ZIT Poddziałanie 5.4.1. Zdrowie na rynku pracy – mechanizm ZIT
Działanie 2. Integracja	Poddziałanie 6.1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa – mechanizm ZIT Poddziałanie 6.2.1. Rozwój usług społecznych – mechanizm ZIT Poddziałanie 6.3.1. Podmioty ekonomii społecznej – mechanizm ZIT
Działanie 3. Zdrowie	Działanie 7.1. Zasoby ochrony zdrowia
Działanie 4. Konwersja	Poddziałanie 6.1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa – mechanizm ZIT Poddziałanie 6.2.1. Rozwój usług społecznych – mechanizm ZIT Poddziałanie 6.3.1. Podmioty ekonomii społecznej – mechanizm ZIT Działanie 8.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Źródło: opracowanie własne

## Działanie 1. Zatrudnienie

W ramach **Działania 1. Zatrudnienie** przewidywano wdrażanie kompleksowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy oraz osób pracujących znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy – przedsięwzięć umożliwiających zdobywanie nowych umiejętności, podnoszenie i zmianę kwalifikacji zawodowych.

Przewidziano również realizację kompleksowego, wieloletniego i wielosektorowego regionalnego programu zdrowotnego opracowanego i koordynowanego przez Samorząd Województwa Pomorskiego, dotyczącego: chorób cywilizacyjnych będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, które obejmują choroby diabetologiczne, wieku starczego, zaburzenia psychiczne oraz chorób istotnych z punktu widzenia krajowego, tzn. chorób

układu krążenia, nowotworowych, układu kostno-mięśniowo-stawowego, układu oddechowego i chorób psychicznych.

Projekty w zakresie wsparcia osób bezrobotnych były planowane do realizacji przede wszystkim na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia. W zakresie wsparcia pozostałych osób pozostających bez pracy (z wyłączeniem zarejestrowanych osób bezrobotnych) oraz poradnictwa zawodowego obszarem wsparcia jest obszar OMGGS. Planowane działania wykraczać miały poza obszar OM ZIT – miały być realizowane w granicach powiatów należących do Związku ZIT z uwagi na zasięg działania jednostek pośredniczących w interwencji (np. PUP), a także specyfikę interwencji, zakres wsparcia i spójność realizowanej na danym obszarze polityki.

W ramach **Działania 1. Zatrudnienie** realizowane były 2 przedsięwzięcia:

- Przedsięwzięcie 1 – Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w ramach OMG-G-S;
- Przedsięwzięcie 2 – Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2.

Planowane do osiągnięcia wskaźniki w ramach Działania 1. Zatrudnienie przedstawiono w tabeli poniżej.

**Tabela 8. Wskaźniki planowane do uzyskania w ramach Celu strategicznego II, Działanie 1. Zatrudnienie**

Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)
<b>Przedsięwzięcie 1 – Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w ramach OMG-G-S</b>		
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	os.	M/K/O 4436/8411/12847
Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie	os.	M/K/O 143/247/390
Liczba osób pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): - Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	%	M/K/O 66%/61%/63%
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków z podjęcie działalności gospodarczej	szt.	1804/1189/2993
<b>Przedsięwzięcie 2 – Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2</b>		
Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	os.	20 000
Liczba osób, które po opuszczeniu Programu podjęły pracę	os.	9000

lub kontynuowały zatrudnienie		
Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	os.	20 000

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

### Przedsięwzięcie 1 – Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w ramach OMG-G-S

Celem przedsięwzięcia jest zwiększone zatrudnienie osób pozostających bez pracy oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących. Ma on zostać osiągnięty poprzez realizację projektów w ramach RPO WP 2014-2020, Osi Priorytetowej 5. Zatrudnienie, Poddziałania 5.1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych – mechanizm ZIT oraz 5.2.1. Aktywizacja zawodowa – mechanizm ZIT.

Stopień realizacji przedsięwzięcia jest monitorowany za pomocą przyjętych wskaźników produktu i rezultatu dla poddziałań 5.1.1. i 5.2.1. Osi Priorytetowej 5 RPO WP 2014-2020. Wartość osiągniętych wskaźników na dzień 31.07.2022 r. (5.2.1.) oraz 29.08.2022 r. (5.1.1.) w stosunku do wartości docelowych zapisanych w Strategii ZIT w ramach poszczególnych poddziałań przedstawiono w tabeli poniżej. Dodatkowo dla poddziałania 5.2.1. określono wartość osiągniętych wskaźników w stosunku do wartości z umów o dofinansowanie.

Tabela 9. Stopień realizacji wskaźników w ramach działania 5.1.1. RPO WP 2014-2020

	jedn.	wartość docelowa z SzOOP	realizacja	realizacja – % wartości docelowej
<b>Wskaźniki produktu</b>				
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie (RW)	os.	10 240	10 219	99,8%
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	os.	3 505	3 714	106,0%
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	os.	769	593	77,1%
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w Programie	os.	1 476	3 617	245,0%
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych	os.	2 921	10 947	374,8%



wsparcie w Programie				
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w Programie	os.	2 993	3 149	<b>105,2%</b>
<b>Wskaźniki rezultatu</b>				
Liczba osób pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek):				
Liczba osób bezrobotnych łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie)	%	63%	$\frac{8\,142}{10\,219} = 79,68\%$	<b>126,5%</b>
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	%	57%	$\frac{2\,806}{3\,714} = 75,55\%$	<b>132,5%</b>
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	%	49%	$\frac{422}{593} = 71,16\%$	<b>145,2%</b>
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu:				
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	%	38%	$\frac{680}{10\,219} = 6,65\%$	<b>17,5%</b>
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	%	38%	$\frac{244}{3\,714} = 6,57\%$	<b>17,3%</b>
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	%	37%	$\frac{56}{593} = 9,44\%$	<b>25,5%</b>
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	2 993	3 208	<b>107,2%</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na: 31.07.2022 r.

Tabela 10. Stopień realizacji wskaźników produktu w ramach RPO WP 2014-2020, OP 5. Zatrudnienie, działanie 5.2.1.

	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie
wartość docelowa SzOOP	2 607	1 026	144	225	432	855	390
wartość docelowa z umów	3 636	1 239	271	277	622	1 390	461
wartość osiągnięta	2 884	1 372	251	380	772	2 367	322
% wartości docelowej SzOOP	110,6%	133,7%	174,3%	168,9%	178,7%	276,8%	82,6%
% wart. docelowej z umów	79,3%	110,7%	92,6%	137,2%	124,1%	170,3%	69,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.



Tabela 11. Stopień realizacji wskaźników rezultatu w ramach RPO WP 2014-2020, OP 5. Zatrudnienie, działanie 5.2.1.

	Liczba osób pracujących po opuszczeniu Programu				Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu			
	Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w Programie	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w Programie	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w Programie	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie
wartość docelowa SZOOP	63,0%	57,0%	50,0%	49,0%	38,0%	38,0%	35,0%	37,0%
wartość docelowa z umów	2 176	606	125	134	1 536	395	109	114
wartość osiągnięta	2 048	763	129	172	1 115	464	105	143
Wartość osiągnięta - % (w stosunku do wskaźnika produktu)	71,0%	55,6%	51,4%	45,3%	38,7%	33,8%	41,8%	37,6%
% wartości docelowej SzOOP	112,7%	97,6%	102,8%	92,4%	101,7%	89,0%	119,5%	101,7%
% wart. docelowej z umów	94,1%	125,9%	103,2%	128,4%	72,6%	117,5%	96,3%	125,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

W ramach działania 5.1.1. osiągnięto założone wskaźniki produktu z wyjątkiem wskaźnika *Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie*. Również uzyskane zostały wskaźniki rezultatu w zakresie *Liczb osób pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)*.

W grupie wskaźników rezultatu *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu* natomiast nie osiągnięto założonych wartości wskaźników – uzyskane wartości są w niektórych przypadkach niższe od zaplanowanych. Wartość wskaźników rezultatu jest w trakcie monitorowania – powinna zostać osiągnięta do zakończenia realizacji działania.

W działaniu 5.2.1. osiągnięte zostały wskaźniki produktu w odniesieniu wartości docelowych zapisanych w SzOOP – z wyjątkiem wskaźnika *Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie*. Stopień realizacji wartości docelowych z podpisanych umów o dofinansowanie jest natomiast nieco niższy; w przypadku wskaźników *Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie* wartości docelowe w tym zakresie nie zostały osiągnięte – projekty są jeszcze realizowane. Wskaźniki rezultatu w odniesieniu do zapisów SzOOP generalnie zostały osiągnięte lub uzyskano blisko 100% docelowej wartości wskaźników. Podobnie jest w przypadku wartości wskaźników rezultatu zaplanowanych w umowach o dofinansowanie, z wyjątkiem wskaźnika *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu – Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w Programie*. W tym przypadku osiągnięto jedynie nieco ponad 70% zaplanowanej wartości; niemniej jednak istotne jest w tym przypadku osiągnięcie wartości wskaźnika zapisanego w SzOOP.

Wskaźniki dla poszczególnych poddziałań składają się na wartości wskaźników dla całego Działania 1. Strategii ZIT. Osiągnięte wartości wskaźników przypisanych do Działania 1. Zatrudnienie przedstawiono poniżej.

**Tabela 12. Ocena realizacji wskaźników przypisanych do Działania 1. Zatrudnienie w ramach Przedsięwzięcia 1. Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w ramach OMG-G-S**

Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta (29.08.2022)	% wartości docelowej
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	os.	12 847	13 103	102,0%

Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie	os.	390	322	<b>82,6%</b>
Liczba osób pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): - Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	%	63,0%	71,0%	<b>112,7%</b>
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków z podjęcie działalności gospodarczej	szt.	2993	3 208	<b>107,2%</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie SzOOP RPO WP 2014-2020 oraz danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

**Stopień realizacji założonych wskaźników w ramach Przedsięwzięcia 1. Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w OMG-G-S na dzień realizacji niniejszego badania należy ocenić pozytywnie.** Główne wskaźniki przypisane do Działania 1. Zatrudnienie, realizowane w ramach Przedsięwzięcia, z wyjątkiem wskaźnika liczby osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie, zostały osiągnięte. Wymieniony wskaźnik nie został natomiast osiągnięty w ramach projektów, które nie zostały zakończone i zostały rozpoczęte w latach 2019-2021, w tym takich, które są kolejnymi edycjami zrealizowanych wcześniej z sukcesem projektów („Mieszkańcy Powiatu Gdańskiego aktywni zawodowo – etap III”, „Cała Naprzód III”, „Z nami zbudujesz swoją przyszłość – aktywizacja zawodowa 30+ IV”, „30+ na start (III)”, „Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy w powiecie puckim – etap III”). Osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

Poniżej prezentowane są zestawienia realizacji wartości docelowych głównych wskaźników dla każdego poddziałania w układzie przestrzennym, w podziale na powiaty.

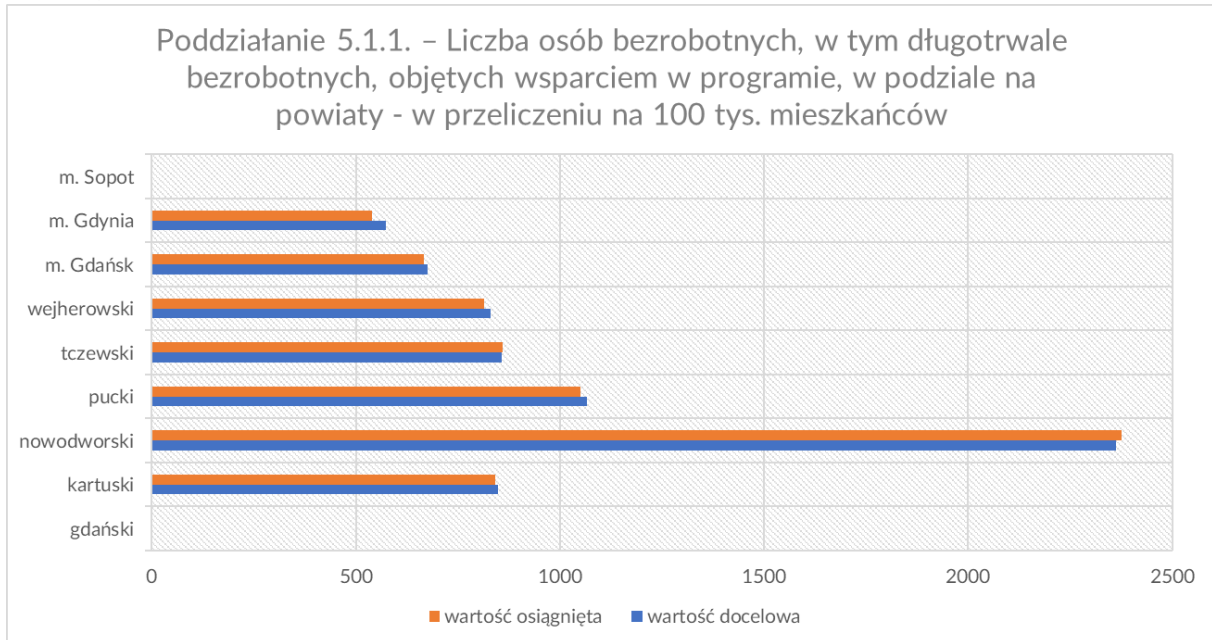
W odniesieniu do poddziałania 5.1.1. zauważalna jest istotna koncentracja realizowanych projektów i spodziewanych efektów wsparcia w największych miastach OMGGS – Gdańsku i Gdyni, zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców. Jednocześnie założone wartości wskaźników nie zostały osiągnięte w przypadku projektów realizowanych w tych miastach, natomiast uzyskano (w pełni lub blisko w 100%) zakładane efekty w projektach realizowanych poza największymi miastami regionu.

Tabela 13. Poddziałanie 5.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	265	254	95,85%	216,45	207,46
kartuski	261	274	104,98%	180,89	189,90
nowodworski	70	77	110,00%	198,78	218,66
pucki	199	190	95,48%	225,19	215,01
tczewski	0	0	-	0,00	0,00
wejherowski	0	0	-	0,00	0,00
m. Gdańsk	2087	1458	69,86%	443,46	309,80
m. Gdynia	754	631	83,69%	309,12	258,69
m. Sopot	0	0	-	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie SzOOP RPO WP 2014-2020 oraz danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

**Rysunek 18. Poddziałanie 5.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

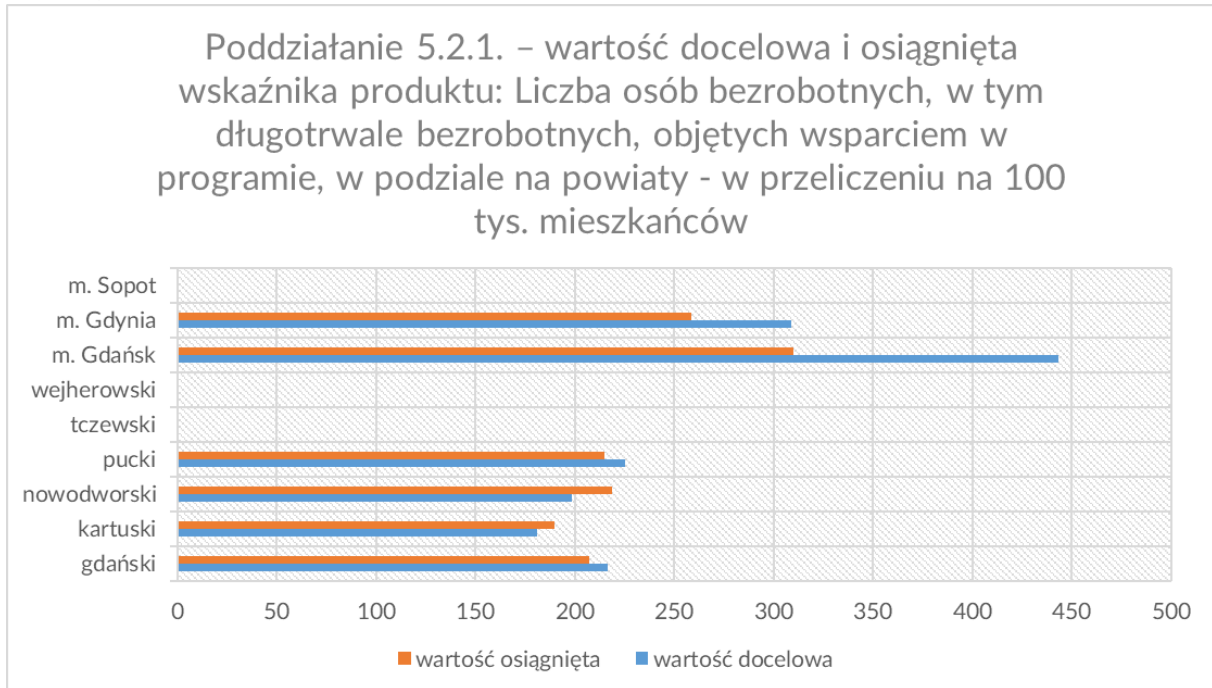
Podobnie wygląda sytuacja w przypadku projektów realizowanych w ramach poddziałania 5.2.1. – są one skoncentrowane głównie w największych miastach OMGGS, natomiast stopień realizacji projektów jest wyższy w powiatach poza Gdańskim i Gdynią.

**Tabela 14. Poddziałanie 5.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty**

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	265	254	95,85%	216,45	207,46
kartuski	261	274	104,98%	180,89	189,90
nowodworski	70	77	110,00%	198,78	218,66
pucki	199	190	95,48%	225,19	215,01
tczewski	-	-	-	0,00	0,00
wejherowski	-	-	-	0,00	0,00
m. Gdańsk	2087	1458	69,86%	443,46	309,80
m. Gdynia	754	631	83,69%	309,12	258,69
m. Sopot	-	-	-	0,00	0,00

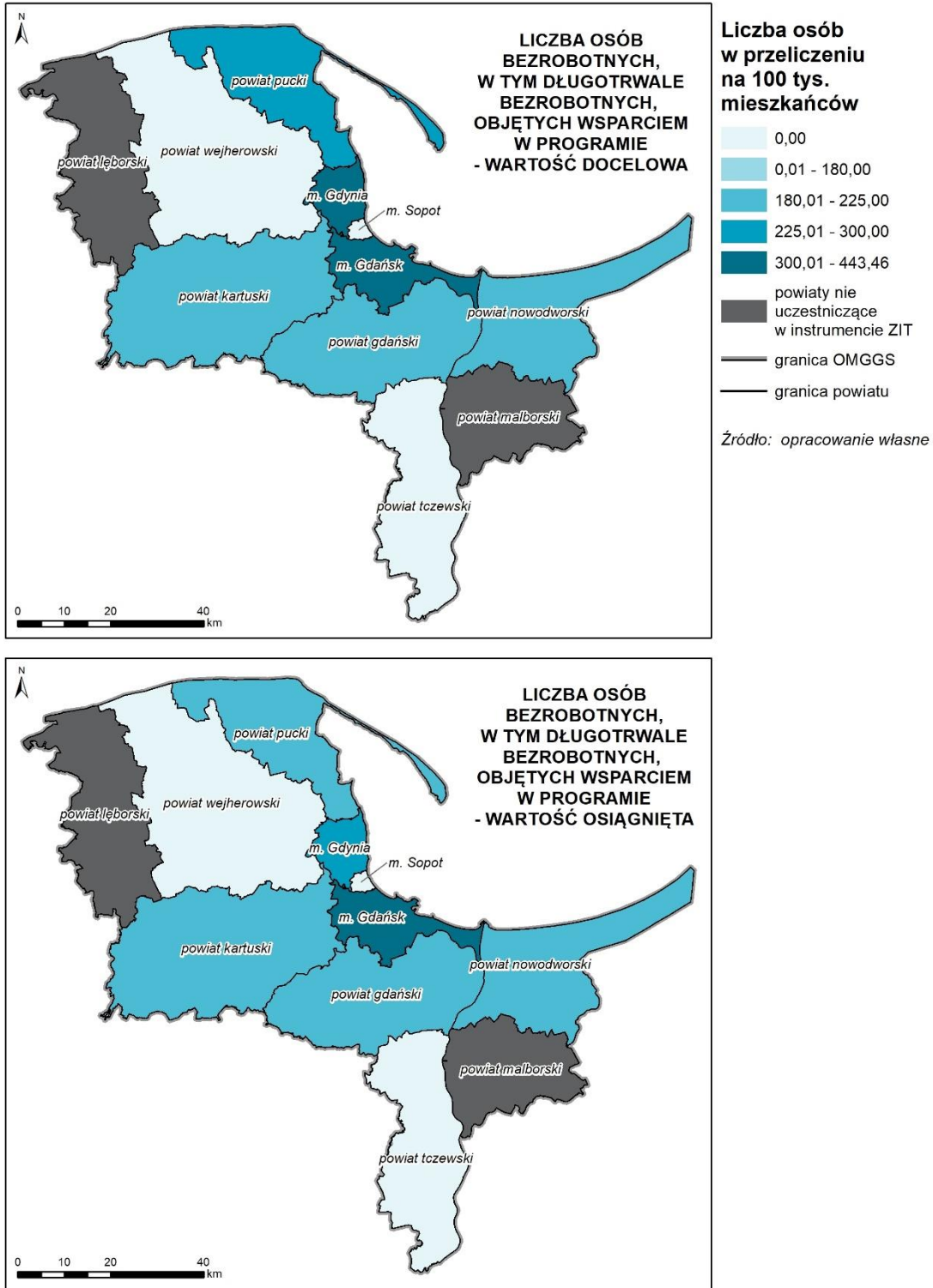
Źródło: opracowanie własne na podstawie SzOOP RPO WP 2014-2020 oraz danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

Rysunek 19. Poddziałanie 5.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



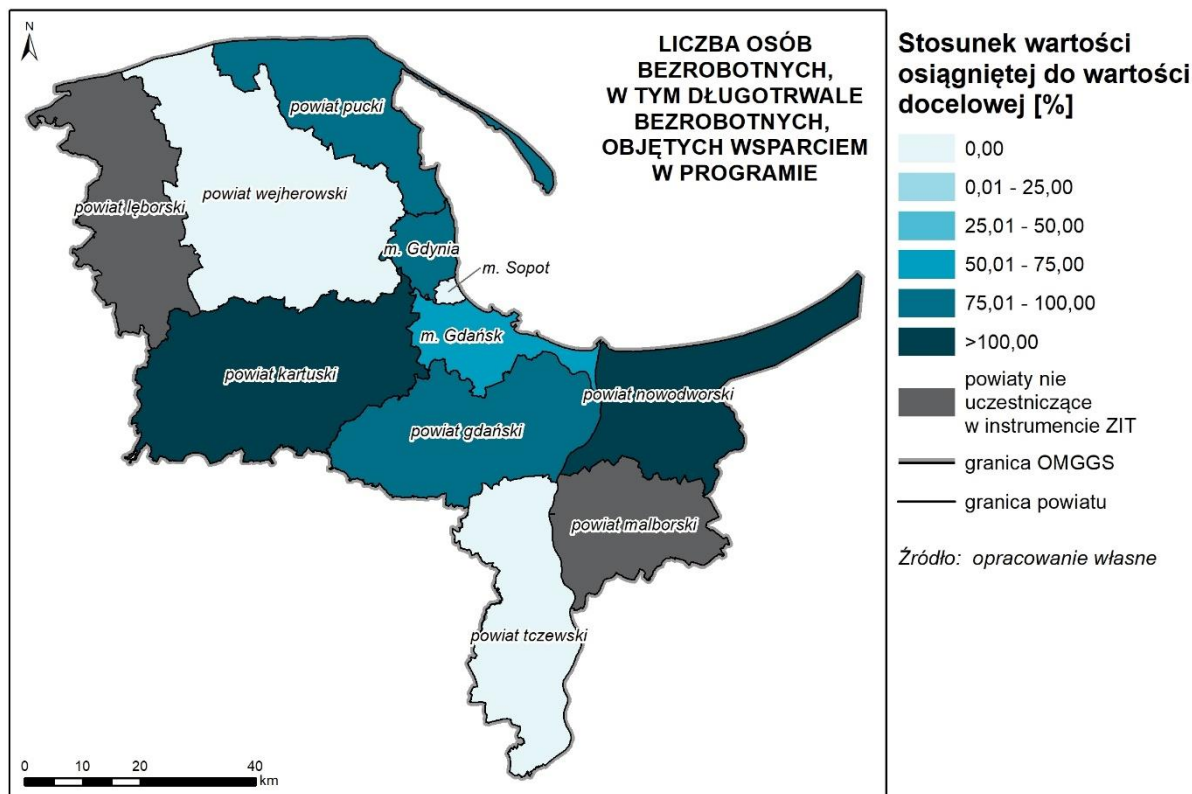
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

Rysunek 20. Poddziałanie 5.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

Rysunek 21. Poddziałanie 5.2.1. – stosunek wartości docelowej do osiągniętej wskaźnika produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

Celem Przedsięwzięcia 1. było „zwiększone zatrudnienie osób pozostających bez pracy oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących”. Ocena wyłącznego wpływu projektów realizowanych w ramach Przedsięwzięcia 1. na stan zatrudnienia i sytuacji zawodowej osób pracujących jest trudna, ponieważ zmiana sytuacji na rynku pracy pomiędzy rokiem 2014 i 2021 determinowana była wieloma czynnikami: poprawą globalnej koniunktury gospodarczej, bezpośrednim wsparciem rynku pracy ze środków UE w ramach pozostałych działań i poddziałań EFS, wsparciem pośrednim w postaci dofinansowania inwestycji ze środków EFRR i tym samym wzrostem popytu rynkowego, płac oraz zatrudnienia. Niemniej jednak we wszystkich powiatach OMGGS zauważalne jest zmniejszenie stopy bezrobocia oraz liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż rok.

Tabela 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego oraz liczba długotrwale bezrobotnych - lata 2014 oraz 2021

powiat	Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok		Stopa bezrobocia rejestrowanego	
	2014	2021	2014	2021
gdański	1 318	1 154	8,2	4,8



kartuski	1 075	604	8	3,8
nowodworski	1 312	598	26,5	13,9
pucki	805	486	13,9	6,3
tczewski	1 587	1199	10,8	6,3
wejherowski	3 068	1457	14,2	5,5
m. Gdańsk	5 070	4044	5,5	2,9
m. Gdynia	2 019	1014	5,8	2,4
m. Sopot	275	144	4,1	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

W ocenie Beneficjentów środki przeznaczone na realizację Przedsięwzięcia 1. miały kluczowe znaczenie dla realizacji zamierzeń strategicznych Beneficjentów w obszarze zatrudnienia – działania podejmowane w ramach ZIT wzbogaciły ich ofertę (m.in. o elementy wsparcia nie stosowane dotychczas, takie jak specjalistyczne testy kompetencji), umożliwiły udzielenie pomocy znacznie większej liczbie osób niż miałyby to miejsce w przypadku braku dofinansowania.

W przypadku Przedsięwzięcia 1. osiągnięcie założonych celów rzeczowych i finansowych nie jest zagrożone, niemniej jednak Beneficjenci podczas realizacji projektów miękkich dotyczących zatrudnienia mierzyli się z różnorodnymi problemami. Pierwszą grupą są problemy związane z poprawą koniunktury gospodarczej oraz istotnymi zmianami na rynku pracy. Dynamiczny rozwój gospodarczy i wzrost zapotrzebowania na pracowników na rynku pracy spowodował zmniejszenie liczby osób zainteresowanych wsparciem zawodowym; napływ środków z UE i realizacja wielu projektów unijnych w tym samym czasie wiązała się z ograniczeniem dostępności specjalistów – doradców zawodowych, trenerów, psychologów, itp. oraz wzrostem stawek ich wynagrodzeń – co skutkowało koniecznością zmian budżetów i harmonogramu realizacji projektów. W kontekście niedostosowania założeń wsparcia do późniejszej sytuacji i potrzeb grupy docelowej wsparcia zwraca się uwagę na konieczność zwiększenia elastyczności w doborze uczestników projektu i zniesienia ograniczeń w tym zakresie. Druga grupa problemów była związana z pandemią COVID-19 – obostrzenia pandemiczne spowodowały w niektórych przypadkach konieczność istotnej zmiany sposobu realizacji projektów – z trybu stacjonarnego na tryb online i zmiany organizacji pracy przez Beneficjentów oraz współpracy z odbiorcami wsparcia. Pandemia wywołała również przesunięcia w harmonogramach realizacji projektów. Beneficjenci są jednak w większości zgodni co do tego, że podjęte działania zaradcze umożliwiły ograniczenie negatywnego oddziaływania pandemii COVID-19 na realizowane projekty oraz uzyskanie założonych wskaźników.

Działania zaradcze podejmowane przez Beneficjentów to przede wszystkim intensyfikacja akcji informacyjno-promocyjnych – również finansowanych ze środków własnych Beneficjentów, zwiększona rekrutacja uczestników projektów.

W przypadku projektów dotyczących zatrudnienia dofinansowanych w ramach EFS nie jest konieczne zachowanie okresu trwałości; projekty te nie będą kontynuowane bezpośrednio, w takiej samej formie jak dotychczas, natomiast działania na rzecz poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy jak i osób zatrudnionych będą kontynuowane przez Beneficjentów w kolejnych okresach z różnych środków i w różnej formie.

## **Przedsięwzięcie 2 – Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2**

Cel Przedsięwzięcia to zmniejszenie zachorowalności (zapadalności) na cukrzycę typu 2 mieszkańców województwa pomorskiego w wieku 35-64 w ciągu 4 lat trwania programu. Cel miał zostać osiągnięty m.in. poprzez realizację projektów w ramach Poddziałania 5.4.1. Zdrowie na rynku pracy – mechanizm ZIT, Osi Priorytetowej 5. Zatrudnienie, RPO WP 2014-2020. Stopień realizacji celu jest wyrażony m.in. przez wskaźniki produktu i rezultatu przypisane do poddziałania 5.4.1. RPO WP 2014-2020. Poniżej prezentowane są osiągnięte wartości wskaźników.

Tabela 16. Stopień realizacji wskaźników w ramach RPO WP 2014-2020, OP 5. Zatrudnienie, działanie 5.4.1.

	Wskaźniki produktu		Wskaźniki rezultatu	
	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne
wartość docelowa SZOOP	4 850	1	45%	40%
wartość docelowa z umów	20 157	6	9 071	20 157
wartość osiągnięta	2 998	2	2 147	2 937
Wartość osiągnięta - % (w stosunku do wskaźnika produktu)	-	-	71,6%	98,0%
<i>Wartość docelowa z SzOOP - liczby bezwzględne dla wskaźników rezultatu</i>			2 182	1 940
<i>Stopień realizacji wartości bezwzględnej wskaźnika rezultatu</i>			98,3%	151,4%
<b>% wartości docelowej SzOOP</b>	62%	200%	159%	245%
<b>% wart. docelowej z umów</b>	15%	33%	24%	15%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

W ramach zrealizowanych projektów nie osiągnięto zakładanej liczby osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS – uzyskana wartość wskaźnika stanowi 62% wartości założonej w SzOOP oraz jedynie 15% sumy wartości zapisanych w umowach o dofinansowanie. Osiągnięte zostały natomiast założone wskaźniki rezultatu w odniesieniu do wartości przyjętych w SzOOP – odsetek osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie oraz tych, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne, w stosunku do liczby osób biorących udział w programie. Biorąc pod uwagę wskaźniki rezultatu wyrażone w liczbie osób ( $x\% \cdot \text{Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS}$ ), wartość wskaźnika *liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie* jest bliska wartości założonej, natomiast *liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne* znacząco przekroczyła założoną wartość wskaźnika. Wartości bezwzględne wymienionych wskaźników rezultatu są natomiast znacząco niższe od zapisanych w umowach o dofinansowanie.

W projektach realizowanych w ramach Przedsięwzięcia 2. nie uzyskano zakładanych wartości wskaźników przyjętych w Strategii ZIT, z wyjątkiem wskaźnika produktu odnoszącego się do liczby wdrożonych programów zdrowotnych. Wartości uzyskanych wskaźników są o wiele niższe od zakładanych, stanowiąc od kilkunastu do nieco ponad 20% wartości docelowych.

Tabela 17. Planowane i uzyskane wartości wskaźników produktu i rezultatu Przedsięwzięcia 2. Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2

	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta	wartość osiągnięta jako % wartości docelowej
<b>Wskaźniki produktu</b>				
Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	os.	20 000	2 998	15,0%
Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	szt.	1	6	600,0%
<b>Wskaźniki rezultatu</b>				
Liczba osób, które po opuszczeniu Programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	os.	9 000	2 147	23,9%
Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłoszą się na badanie profilaktyczne	os.	20 000	2 937	14,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na 31.07.2022 r.

Jako przyczyny braku osiągnięcia zakładanych efektów Przedsięwzięcia 2. – głównie niskiej liczby uczestników programów profilaktycznych (co odbija się na wartości wskaźników rezultatu) – wskazuje się m.in. realizację projektów częściowo w okresie pandemicznym, co skutkowało przerwami w realizacji działań projektowych wywołanymi lockdownami, obawami uczestników oraz potencjalnych zainteresowanych przed zakażeniem się wirusem COVID-19 podczas wizyt w placówce medycznej.

Problemem w trakcie realizacji projektów dot. profilaktyki cukrzycy był również znaczący wzrost kosztów wynagrodzeń, usług, towarów i materiałów, co oznaczało konieczność zmian w budżetach projektów. Na zwiększenie kosztów realizacji projektów ponad założenia budżetowe wpływało także zbyt niskie w stosunku do zakładanego zainteresowanie udziałem w projektach i realizacja dodatkowych działań promocyjnych ze środków własnych Beneficjentów.

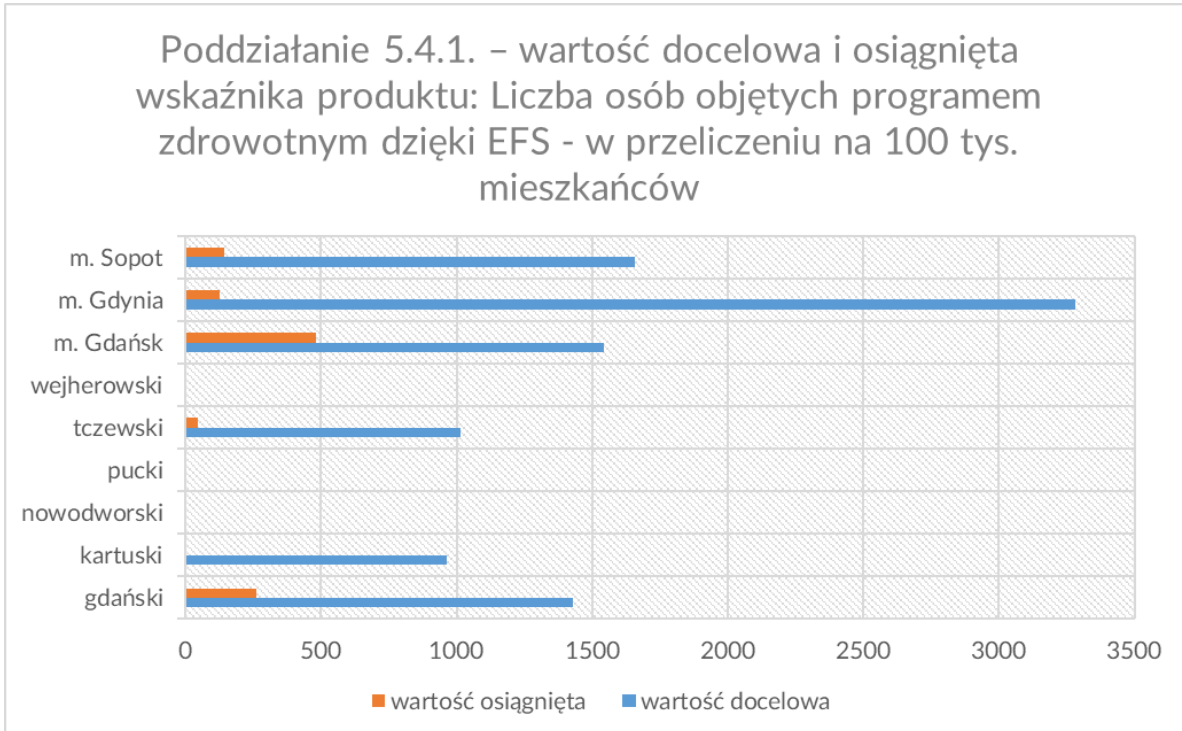
W przypadku poddziałania 5.4.1. wsparcie było realizowane w 6 powiatach. Największy efekt wsparcia mierzony liczbą odbiorców programu planowany był do uzyskania w ramach projektów realizowanych w Gdyni oraz Gdańsku. W przypadku żadnego z projektów nie osiągnięto zadowalających efektów realizacji (powody braku osiągnięcia wskaźników wskazano powyżej) – osiągnięte wartości wskaźników jedynie w Gdańsku oraz powiecie gdańskim przekraczały 10%; w pozostałych powiatach uzyskano kilka procent planowanych wartości wskaźników – co wynika z większego natężenia działań i większych możliwości ich realizacji przez Beneficjentów.

**Tabela 18. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS, w podziale na powiaty**

Powiaty:	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	1751	320	18,28%	1430,18	261,37
kartuski	1390	0	0,00%	963,38	0,00
nowodworski	0	0	-	0,00	0,00
pucki	0	0	-	0,00	0,00
tczewski	1167	53	4,54%	1016,59	46,17
wejherowski	0	0	-	0,00	0,00
m. Gdańsk	7271	2269	31,21%	1544,98	482,13
m. Gdynia	8000	306	3,83%	3279,79	125,45
m. Sopot	578	50	8,65%	1655,73	143,23

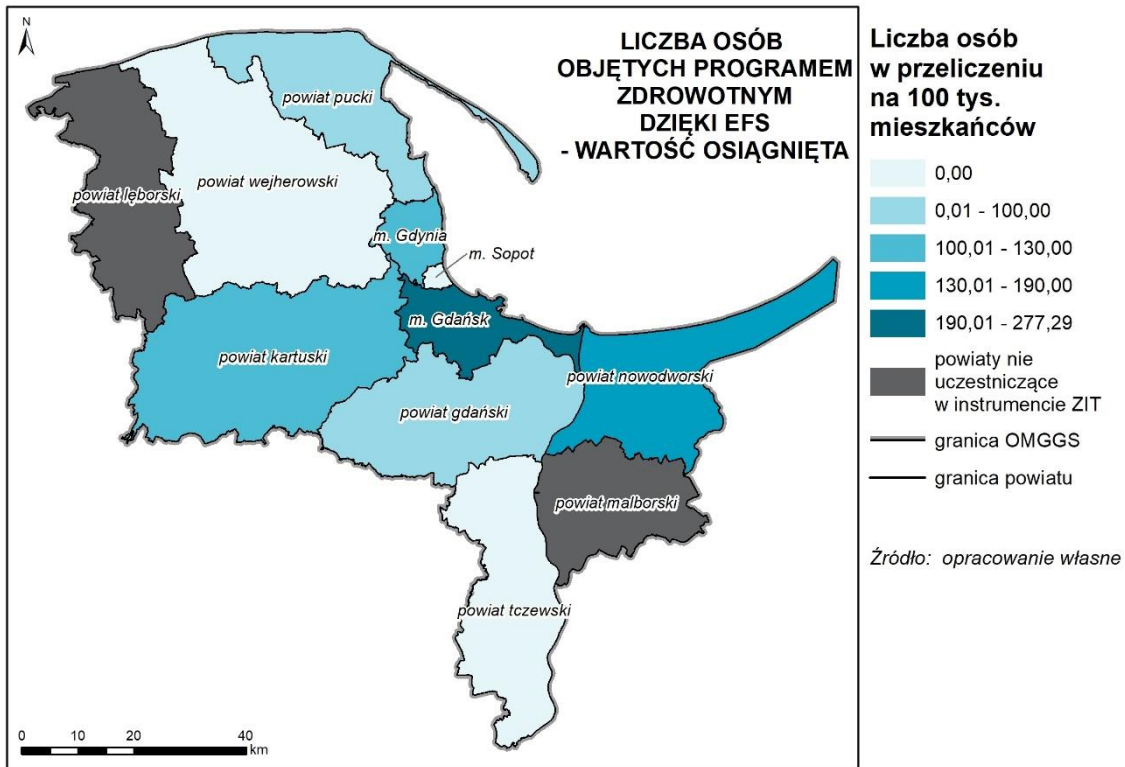
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 22. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



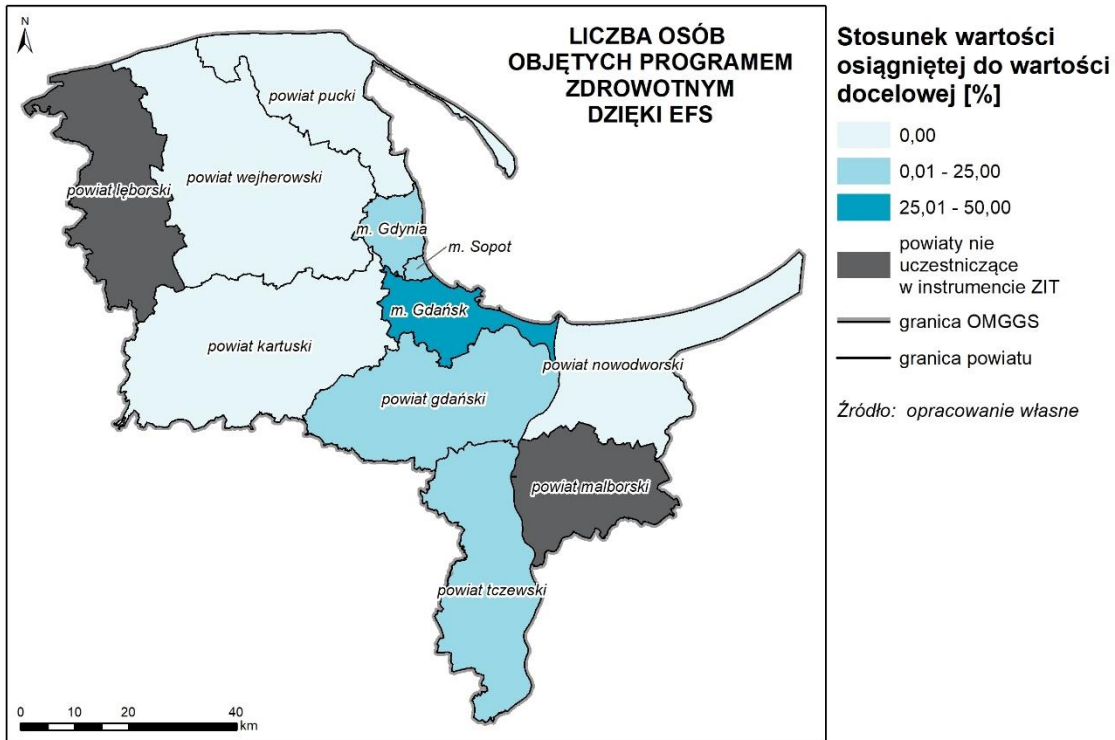
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 23. Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców – wartość osiągnięta



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 24. Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców – stosunek wartości osiągniętej do docelowej



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

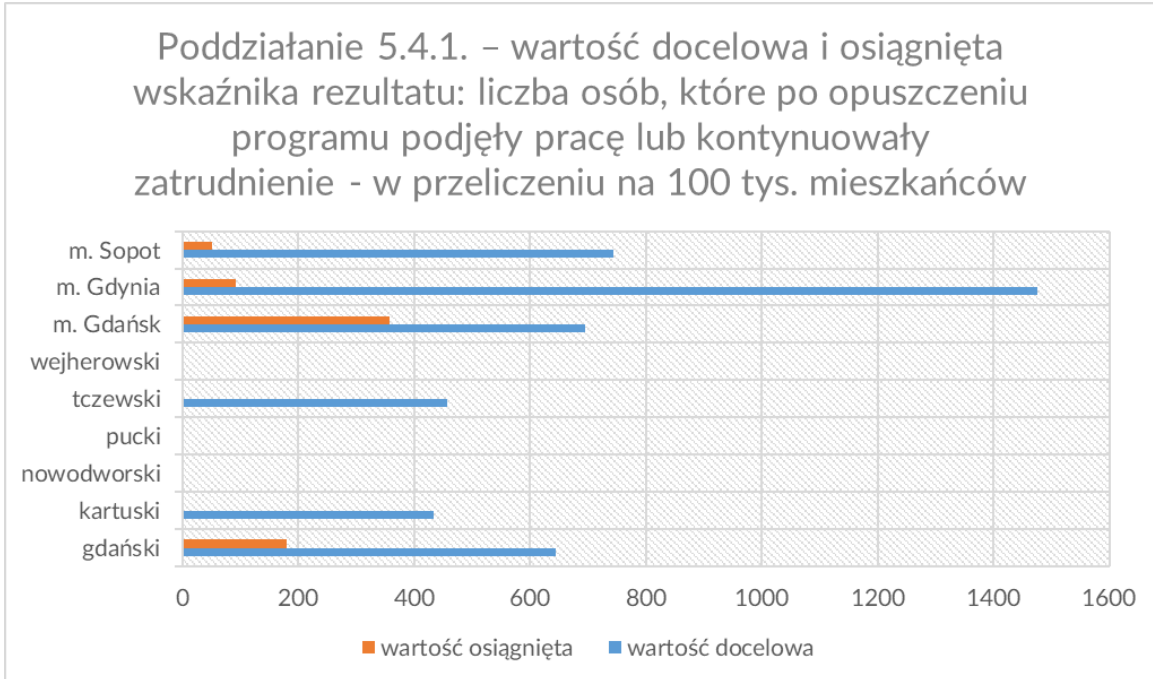
Podobnie jak w przypadku wskaźnika produktu – wskaźnik rezultatu: liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, został osiągnięty w największym stopniu w powiatach gdańskim oraz m. Gdańsk. W powiatach kartuskim i tczewskim nie odnotowano osiągnięcia wartości wskaźnika.

Tabela 19. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	788	221	28,05%	643	181
kartuski	626	0	0,00%	433	0
nowodworski	0	0	-	0	0
pucki	0	0	-	0	0
tczewski	525	0	0,00%	457	0
wejherowski	0	0	-	0	0
m. Gdańsk	3272	1684	51,47%	695	358
m. Gdynia	3600	224	6,22%	1476	92
m. Sopot	260	18	6,92%	745	52

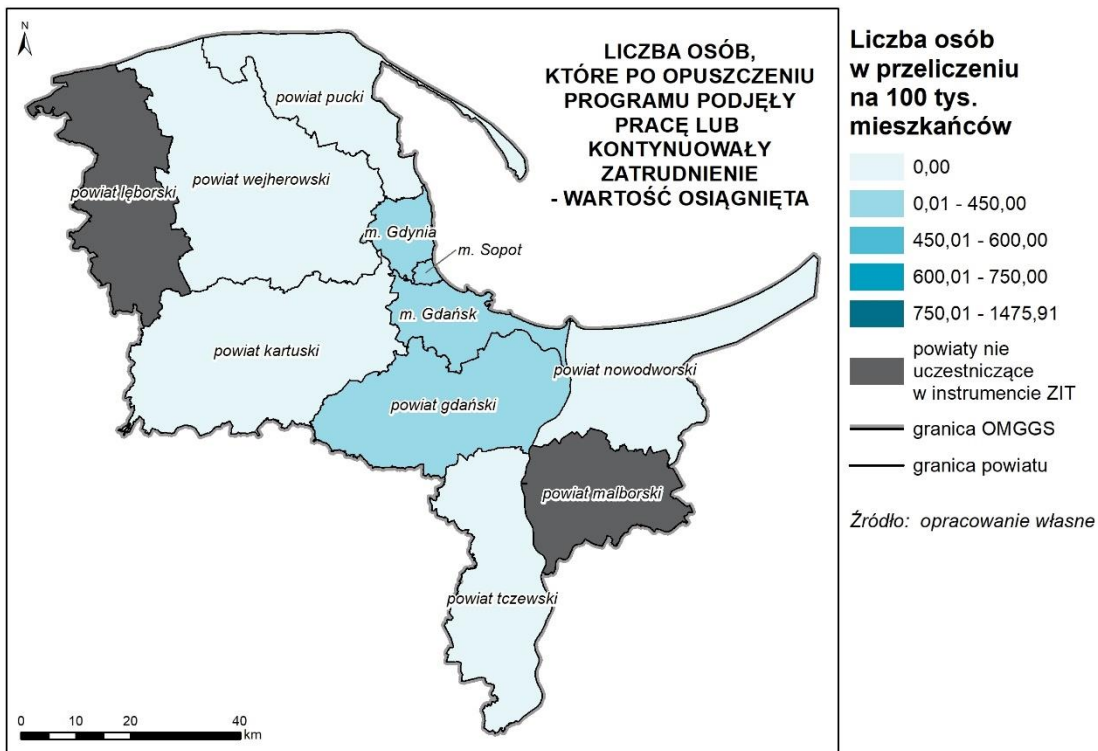
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 25. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

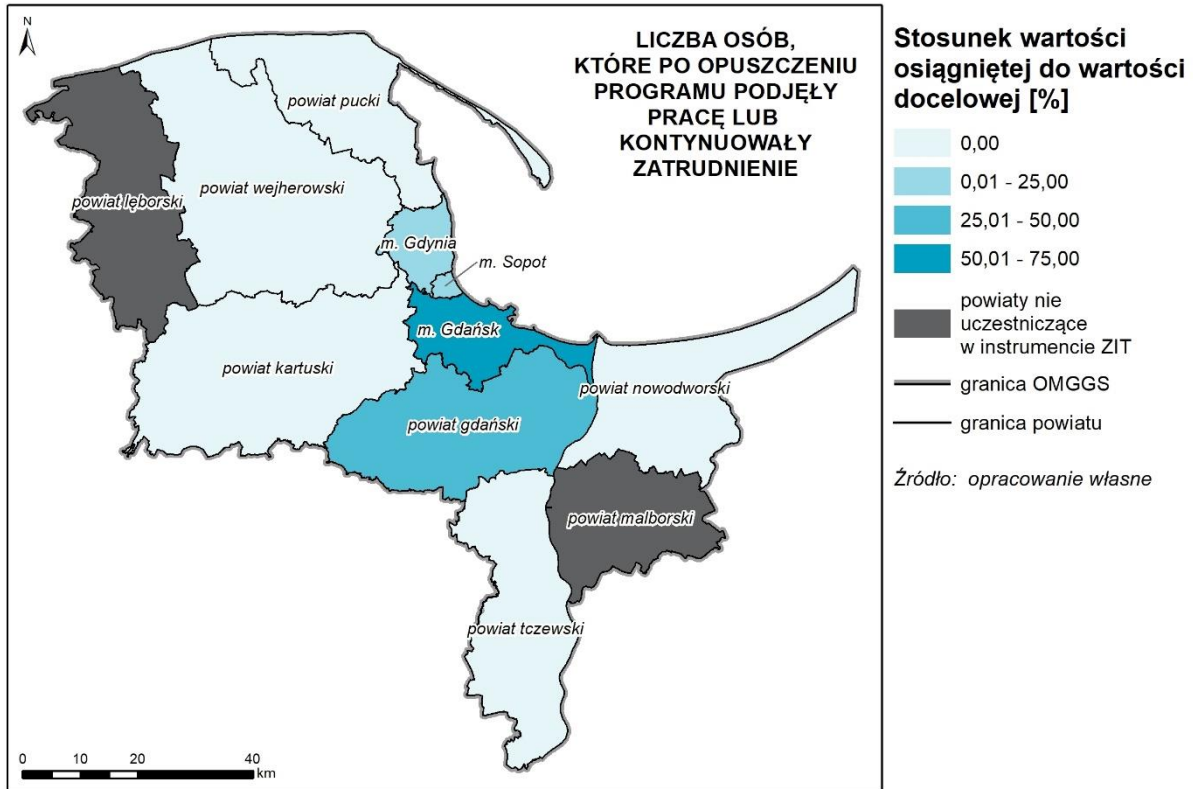
Rysunek 26. Poddziałanie 5.4.1. – wartość osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.



Rysunek 27. Poddziałanie 5.4.1. – stosunek wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika produktu: Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

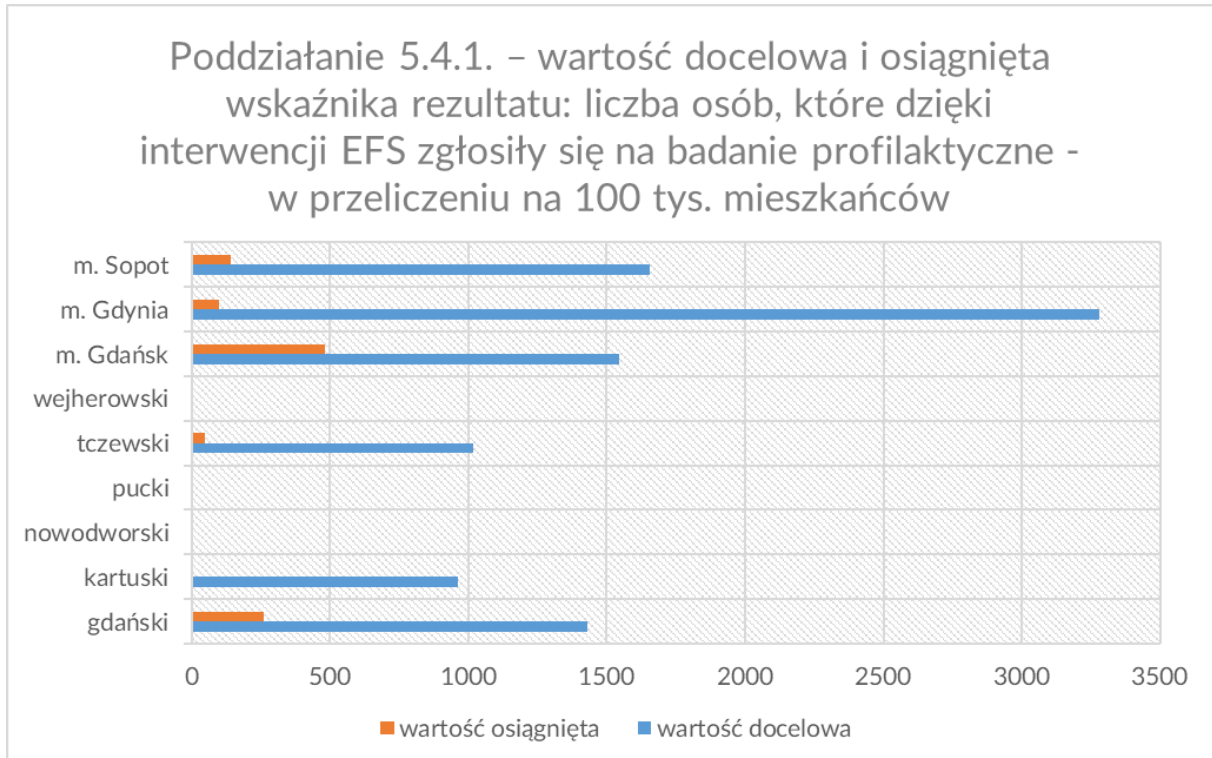
Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badania profilaktyczne, jest największa w powiatach gdańskim i m. Gdańsk. W powiecie kartuskim nie odnotowano na dzień 31.07.2022 r. realizacji wskaźnika.

Tabela 20. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	1751	320	18,28%	1430,18	261,37
kartuski	1390	0	0,00%	963,38	0,00
nowodworski	0	0	-	0,00	0,00
pucki	0	0	-	0,00	0,00
tczewski	1167	53	4,54%	1016,59	46,17
wejherowski	0	0	-	0,00	0,00
m. Gdańsk	7271	2269	31,21%	1544,98	482,13
m. Gdynia	8000	245	3,06%	3279,79	100,44
m. Sopot	578	50	8,65%	1655,73	143,23

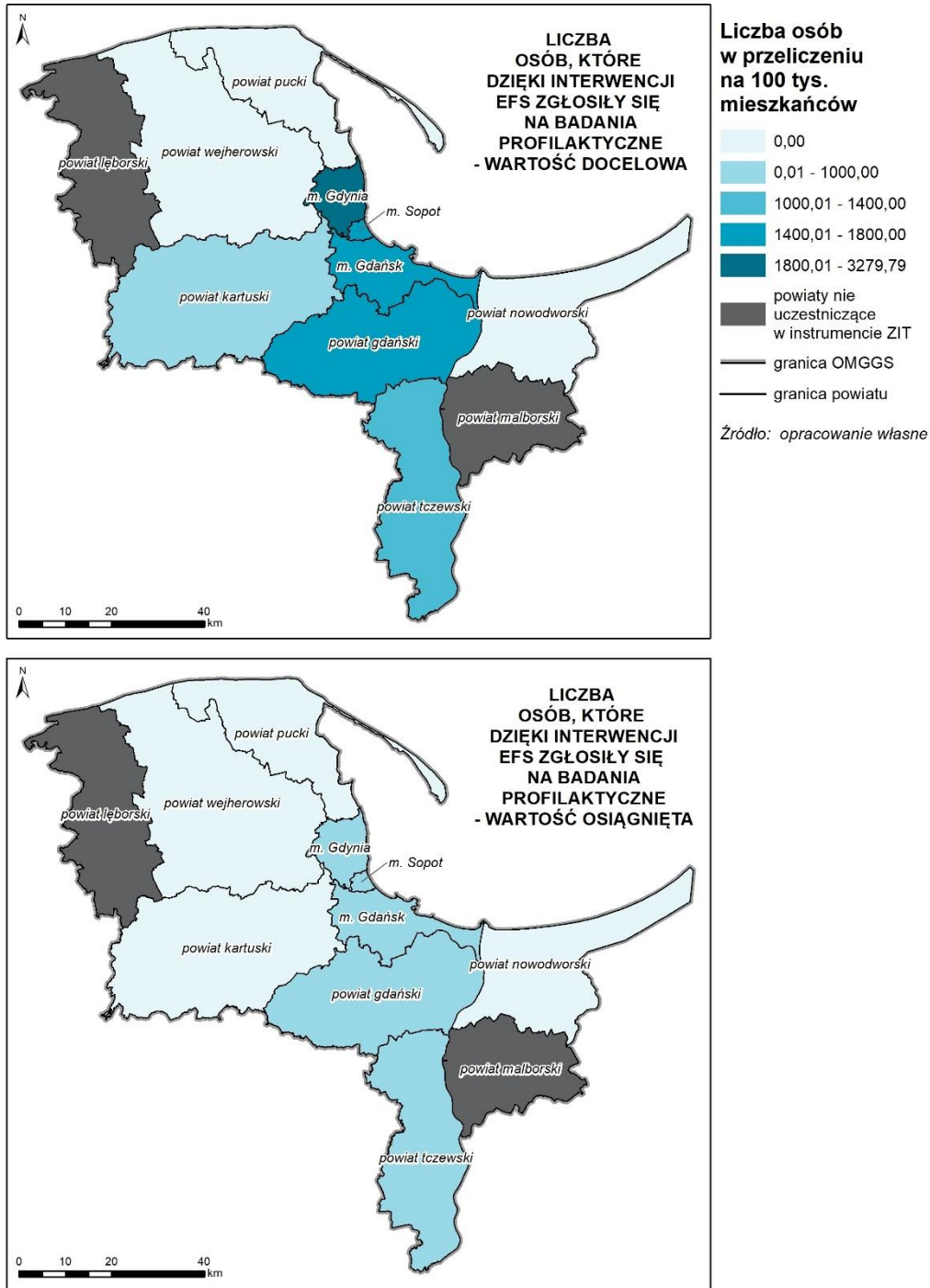
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

**Rysunek 28. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



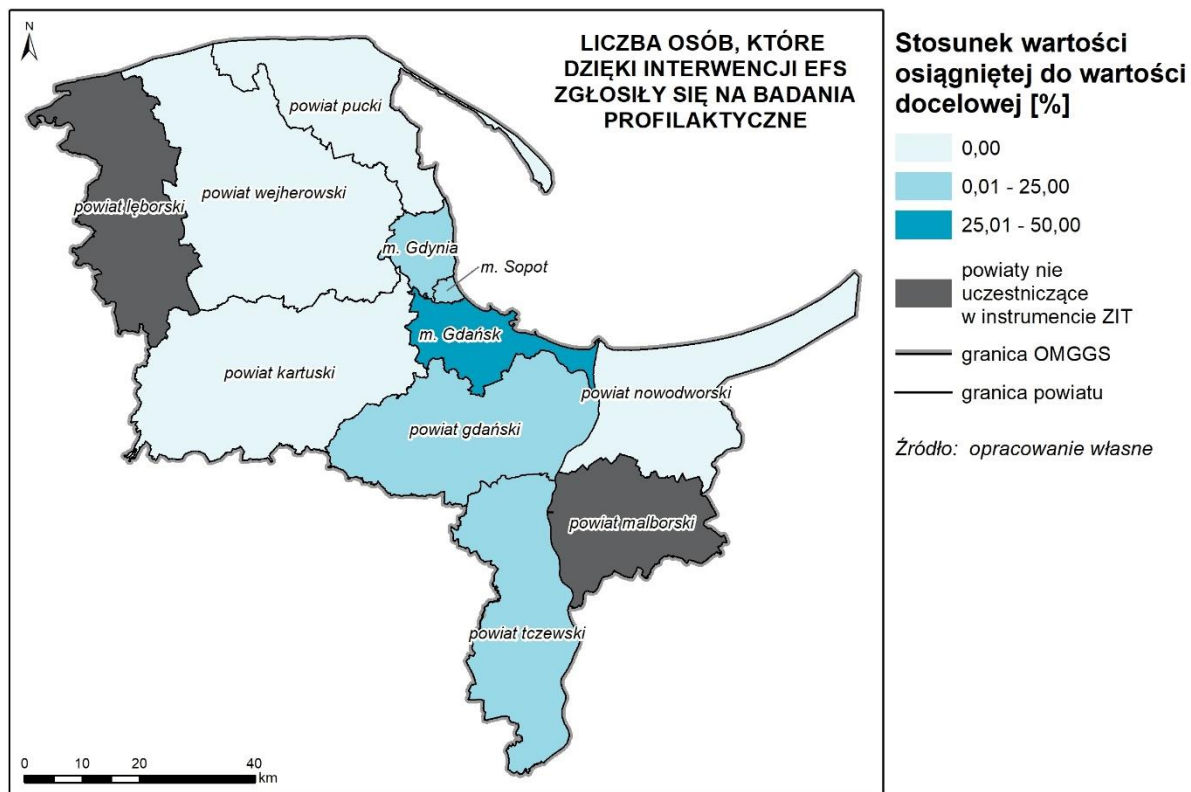
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 29. Poddziałanie 5.4.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badania profilaktyczne, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 30. Poddziaływanie 5.4.1. – Stosunek wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika produktu: Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badania profilaktyczne, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Poziom realizacji przedsięwzięcia 2. Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2 nie jest zadowalający – dotyczy to przede wszystkim znacznie niższej od założonej w umowach o dofinansowanie liczby uczestników poszczególnych programów zdrowotnych, a także niskiej liczby uczestników programów zdrowotnych w stosunku do wartości zapisanych w SzOOP. Regionalny Program Polityki Zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2 należy uznać za nietrafiony.

W kolejnych przedsięwzięciach tego typu realizowanych w odpowiedzi na zachorowalność na choroby cywilizacyjne proponuje się realizację całego przedsięwzięcia przez jednego wykonawcę – co umożliwi m.in. lepsze wykorzystanie funduszy na promocję przedsięwzięcia, a tym samym dotarcie do większej liczby osób zainteresowanych, uelastyczenie terytorialne wartości wskaźników, rozdysponowanie środków oraz podział działań, zadań lepiej dostosowane do potrzeb OM.

Celem Przedsięwzięcia 2. jest zmniejszenie zachorowalności (zapadalności) na cukrzycę typu 2 mieszkańców województwa pomorskiego w wieku 35-64 w ciągu 4 lat trwania programu.

Dla okresu po wdrożeniu poszczególnych projektów w ramach Przedsięwzięcia nie są dostępne dane epidemiologiczne dotyczące cukrzycy – dane takie dostępne są w mapach potrzeb zdrowotnych do 2018 r. W związku z tym nie jest możliwa ocena dotycząca zmniejszenia zachorowalności na cukrzycę w wyniku realizacji poszczególnych projektów. Niemniej jednak niedostateczna realizacja poszczególnych projektów oznacza w efekcie najprawdopodobniej zmniejszenie zachorowalności poniżej założonych wartości. Cel przedsięwzięcia nie został w pełni osiągnięty.

Projekty realizowane w ramach Przedsięwzięcia 2. nie muszą być utrzymywane w okresie trwałości. Niemniej jednak badani Beneficjenci – realizatorzy programów profilaktyki cukrzycy – jak i eksperci są zdania, że programy tego typu należy nadal realizować z uwagi na istotność problemu społecznego – pod warunkiem szczegółowej analizy doświadczeń nabytych w trakcie realizacji obecnych projektów. Nie jest znane źródło finansowania kolejnych projektów w obszarze profilaktyki chorób cywilizacyjnych.

## **Działanie 2. Integracja**

W ramach *Działania 2. Integracja* planowano do realizacji kompleksowe i zindywidualizowane programy aktywizacji społeczno-gospodarczej osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W projektach realizowanych w ramach niniejszego działania planowano do wykorzystania instrumenty aktywizacji zawodowej, społecznej i edukacyjnej – w zakresie poszerzania kompetencji zawodowych i społecznych, poradnictwa psychologicznego i psychospołecznego, kursy i szkolenia w obszarze kompetencji i kwalifikacji zawodowych, poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, staże, subsydiowanie zatrudnienia, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawców, poradnictwo prawne i obywatelskie. Uzupełniająco planowane były działania w zakresie wsparcia towarzyszącego, uzupełniającego, eliminującego ryzyko wykluczenia społecznego, skierowane głównie do dzieci i młodzieży.

W ramach niniejszego działania przewidziano również realizację usług na rzecz sektora ekonomii społecznej, głównie z wykorzystaniem potencjału ośrodków wspierających ekonomię społeczną – mających na celu profesjonalizację podmiotów ekonomii społecznej, a także stymulowanie powstawania nowych podmiotów poprzez wspieranie tworzenia / utrzymania miejsc pracy oraz zapewnienie niezbędnych doradczych usług specjalistycznych.

W ramach Działania 2. Integracja planowano uzyskanie prezentowanych poniżej wskaźników.

Tabela 21. Wskaźniki planowane do uzyskania w ramach działania Strategii ZIT OMGGG, celu strategicznego II Budowa aktywnego i otwartego społeczeństwa, Działania 2. Integracja

Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie	os.	4 500
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w Programie	os.	1 080
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	115
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	%	36
Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	szt.	96
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	szt.	160

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

## **Przedsięwzięcie 1 – Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej**

W ramach Działania 2. Integracja realizowane było **Przedsięwzięcie 1 – Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej**.

Celem niniejszego Przedsięwzięcia jest podnoszenie poziomu aktywności społecznej i zawodowej; ma on zostać osiągnięty poprzez realizację projektów w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób oraz rodzin dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, usługi społeczne i tworzenie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej.

Cele szczegółowe to:

- zwiększenie szans na zatrudnienie, w tym w podmiotach ekonomii społecznej, wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację instrumentów aktywnej integracji;
- zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację zintegrowanych, spersonalizowanych i zdeinstytucjonalizowanych usług ze szczególnym uwzględnieniem asystentury;
- rozwój i wzmocnienie potencjału rozwojowego podmiotów ekonomii społecznej ukierunkowane na wzrost zatrudnienie i aktywności społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- poprawa skuteczności i efektywności systemu integracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez uspołnienie polityki oraz wielowymiarowe i wszechstronne wsparcie realizowane na poziomie metropolitalnym;
- zwiększenie spójności społecznej oraz aktywności i partycypacji społecznej w wymiarze lokalnym poprzez animowanie i organizowanie społeczności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także ich otoczenia.

W wyniku realizacji pakietu projektów planowane jest zmniejszenie skali zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wzrost aktywności społecznej i zawodowej grupy osób objętych Metropolitalnym Systemem Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w okresie 2016-2023 w Obszarze Metropolitalnym. Projekty niniejszego Przedsięwzięcia są realizowane ze środków RPO WP 2014-2020, w ramach poddziałań:

- 6.1.1. Aktywna Integracja;

- 6.2.1. Usługi społeczne;
- 6.3.1. Ekonomia społeczna.

Stopień realizacji celu jest mierzony za pomocą wskaźników przypisanych do Przedsięwzięcia – przedstawiono je poniżej.

Tabela 22. Wartość docelowa wskaźników Przedsięwzięcia – Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej

Wskaźnik	Wartość docelowa (2023)
<b>Poddziałanie 6.1.1.</b>	
<i>Wskaźniki produktu</i>	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie	4 500
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	660
<i>Wskaźniki rezultatu</i>	
Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	96
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu	20%
<b>Poddziałanie 6.2.1.</b>	
<i>Wskaźniki produktu</i>	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w Programie	1 080
<i>Wskaźniki rezultatu</i>	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w Programie	1 080
<b>Poddziałanie 6.3.1.</b>	
<i>Wskaźniki produktu</i>	
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	160
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek)	32%
<i>Wskaźniki rezultatu</i>	
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	115
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	448

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot



W ramach poddziałania 6.1.1. realizowane są:

1. projekty ukierunkowane na zwiększenie zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o charakterze:
  - a. społecznym, obejmujące m.in.: poradnictwo psychologiczne lub psychospołeczne, warsztaty terapeutyczne kształtujące umiejętności osobiste, poradnictwo prawne i obywatelskie, wsparcie środowiskowe (np.: animacja pracy, asysta, streetworking), pracę socjalną w przypadku projektów realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
  - b. zawodowym, obejmujące m.in.: kursy, szkolenia, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawców, subsydiowane zatrudnienie, usługi, w tym asystenckie pomagające uzyskać lub utrzymać zatrudnienie w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia;
  - c. edukacyjnym, obejmujące m.in.: skierowanie i sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, ponadpodstawowym lub policealnym oraz kosztów z nimi związanych, zajęcia ukierunkowane na rozwój zainteresowań i aspiracji edukacyjnych, usługi wspierające aktywizację edukacyjną (np. poprzez brokera edukacyjnego);
2. projekty ukierunkowane na zwiększenie zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami, poprzez poprawę dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej świadczonych przez Centra Integracji Społecznej (CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS), realizowane w oparciu o kompleksowe usługi aktywnej integracji poprzez:
  - a. tworzenie miejsc aktywizacji w nowoutworzonych podmiotach;
  - b. wsparcie nowych uczestników w istniejących podmiotach.
3. Projekty ukierunkowane na zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, poprzez poprawę dostępu do usług rehabilitacji zawodowej i społecznej, realizowane w ramach działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ) obejmujące:
  - a. wsparcie nowych uczestników w istniejących WTZ usługami aktywnej integracji,

- b. wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą, wzbogaconą o usługi aktywnej integracji, w szczególności o charakterze zawodowym.
- 4. Profilaktyka wykluczenia społecznego przy wykorzystaniu środowiskowych form aktywizacji społecznej, skierowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży, wyłącznie jako wsparcie towarzyszące, niezbędne do aktywizacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – jako uzupełnienie działań wskazanych powyżej.

Wskaźniki uzyskane w ramach poddziałania 6.1.1. na dzień 31.07.2022 r. zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 23. Stopień realizacji wskaźników produktu w ramach RPO WP 2014-2020, OP 6. Integracja, działanie 6.1.1.

	Wskaźniki produktu		Wskaźniki rezultatu		
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu
wartość docelowa SzOOP	4 500	660	36,00%	40,00%	18,00%
wartość docelowa z umów	5 530	936	1 850	2 281	534
wartość osiągnięta	4 728	1 270	1 517	1 267	506
Wartość osiągnięta - % (w stosunku do wskaźnika produktu)	-	-	32,09%	26,80%	10,70%
% wartości docelowej SzOOP	105,1%	192,4%	89,1%	67,0%	59,5%
% wart. docelowej z umów	85,5%	135,7%	82,0%	55,5%	94,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS, stan na dzień 31.07.2022 r.

W ramach poddziałania 6.1.1. osiągnięto założone w SzOOP wskaźniki produktu, natomiast nie uzyskano planowanych wskaźników rezultatu. Uzyskana na dzień 31.07.2022 r. wartość wskaźnika produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* była niższa od wartości założonej w umowach o dofinansowanie. Spośród 22 projektów zaplanowanych do realizacji 8 projektów zostało zakończonych, w przypadku 1 – umowa została rozwiązana, natomiast 13 projektów jest w trakcie realizacji. W projektach zakończonych przekroczone łącznie zaplanowaną wartość wszystkich wskaźników produktu i rezultatu (stopień realizacji od 102% do 198%) – co pozwala wnioskować, iż realizacja wskaźników całego poddziałania nie będzie zagrożona, jeśli projekty w trakcie realizacji zostaną ukończone zgodnie z harmonogramem.

W przypadku projektów, których realizacja została zakończona, jedynie w jednostkowych przypadkach nie osiągnięto zaplanowanych wartości wskaźników:

- „Lokalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w partnerstwie tczewskim” – wskaźnik rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu* – 80% (100/125);
- „Aktywni – Samodzielni – Kreatywni w powiecie gdańskim - Aktywna Integracja” – umowa rozwiązana – nie osiągnięte wskaźniki rezultatu (*Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek* – 96,9%; *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu* – 42,5%; *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu* – 6,3%);
- System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Powiecie Wejherowskim I – nie osiągnięte wskaźniki rezultatu (*Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek* – 58,9%; *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu* – 99,0%; *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu* – 16,7%);
- Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Powiatu Kartuskiego dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – wskaźnik rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje*

po opuszczeniu Programu – 98,4% (62/63);

Uwagę zwraca brak realizacji zaplanowanej wartości wskaźników w projekcie „System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Powiecie Wejherowskim I”. Z (nieustrukturyzowanego) wywiadu z przedstawicielem Beneficjenta wynika, że problemem w przypadku niniejszego projektu okazała się zbyt duża liczba partnerów: 7 stowarzyszeń i fundacji oraz 6 jednostek samorządu terytorialnego (gminy). Organizacje pozarządowe okazały się nieprzygotowane do realizacji projektu – nie potrafiły skutecznie wykorzystać i rozliczyć przydzielonych środków (nie miały kompetencji administracyjnych i organizacyjnych), natomiast jednostki samorządu terytorialnego brały udział w realizacji projektu jedynie w zakresie finansowania niezbędnego wkładu własnego, nie biorąc czynnego udziału w realizacji projektu. Środki przyznane na realizację projektu nie zostały wykorzystane – wartość zatwierdzonych wniosków o płatność łącznie z wnioskiem o płatność końcową stanowiła jedynie 44,9% wartości środków zaplanowanych do wydatkowania w umowie o dofinansowanie. Kolejne projekty przygotowane przez powiat wejherowski przy udziale znacznie mniejszej liczby partnerów są realizowane zgodnie z harmonogramem i nie istnieje zagrożenie braku uzyskania założonych wskaźników.

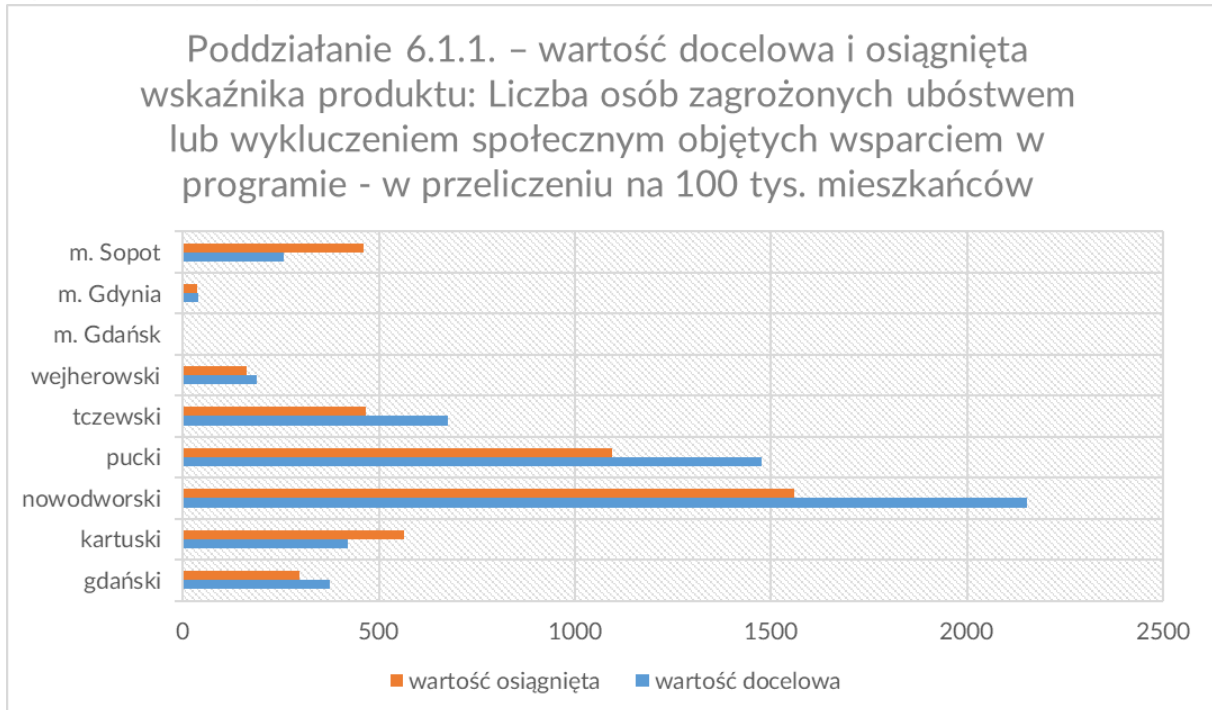
W ujęciu terytorialnym - poddziałanie 6.1.1. jest realizowane głównie poza największymi miastami OMGGG – głównie w powiatach: nowodworskim, puckim, malborskim, tczewskim i lęborskim. Stopień realizacji zaplanowanych wskaźników produktu i rezultatu w poszczególnych powiatach jest zróżnicowany w zależności od badanego rodzaju wskaźnika.

**Tabela 24. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty**

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	460	366	79,57%	375,7	298,9
kartuski	608	816	134,21%	421,4	565,6
nowodworski	758	549	72,43%	2152,5	1559,0
pucki	1306	967	74,04%	1477,9	1094,3
tczewski	775	535	69,03%	675,1	466,0
wejherowski	417	359	86,09%	188,8	162,5
m. Gdańsk	0	0	0,00%	0,0	0,0
m. Gdynia	99	89	89,90%	40,6	36,5
m. Sopot	90	161	178,89%	257,8	461,2

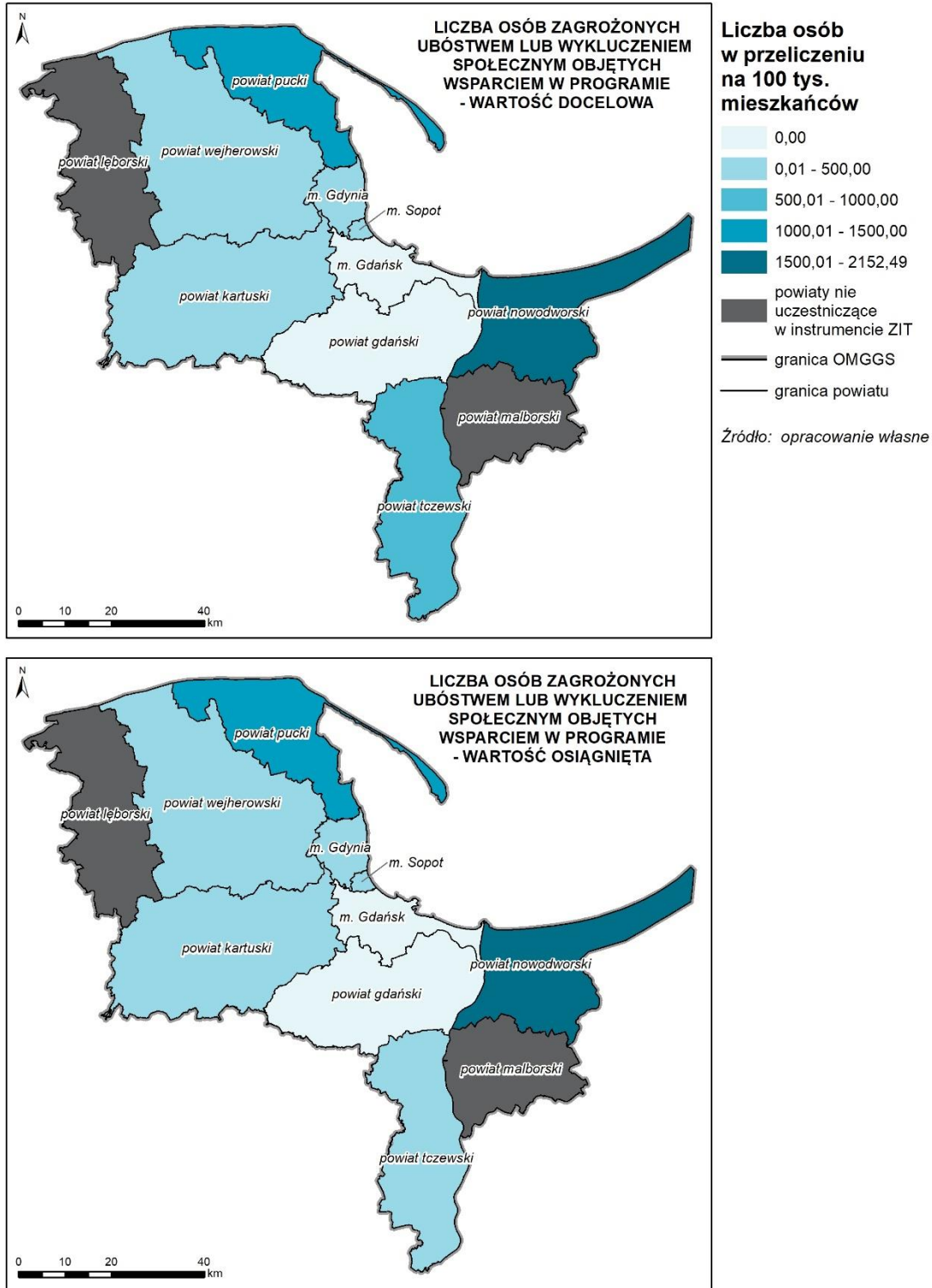
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

**Rysunek 31. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



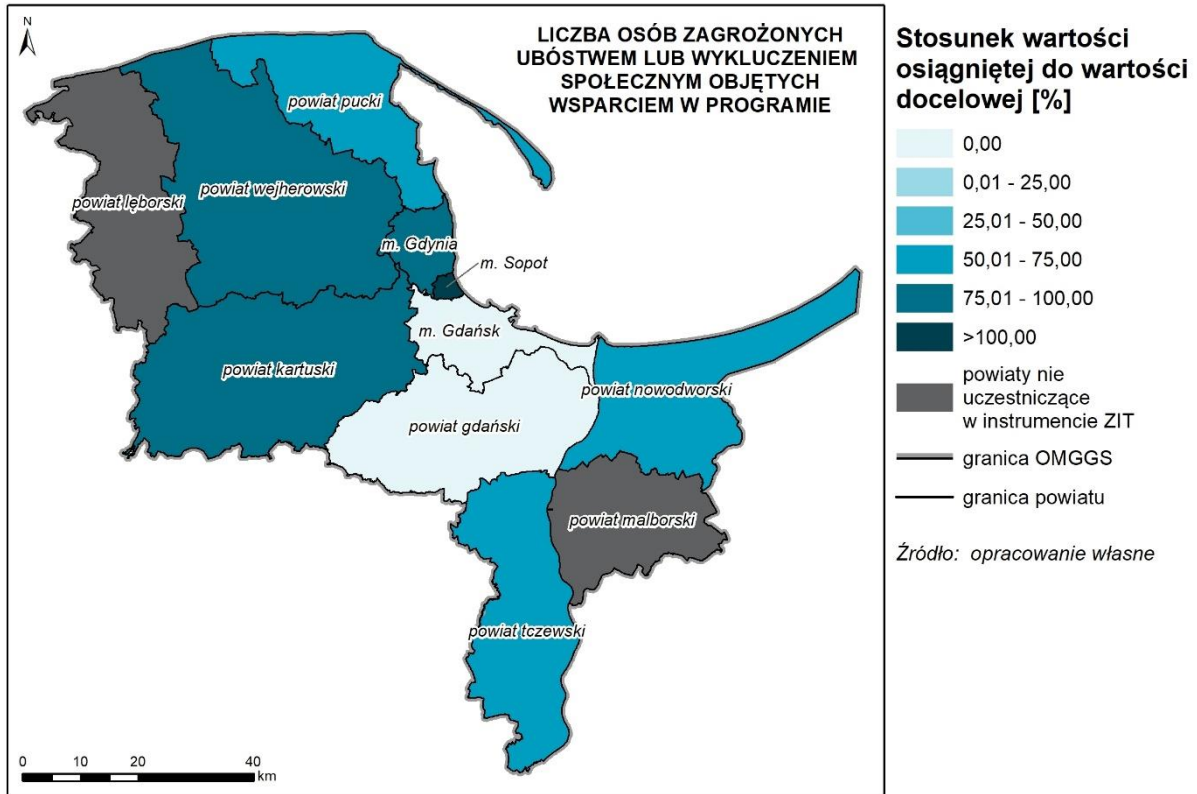
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGŚ; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 32. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 33. Poddziałanie 6.1.1. – stosunek wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

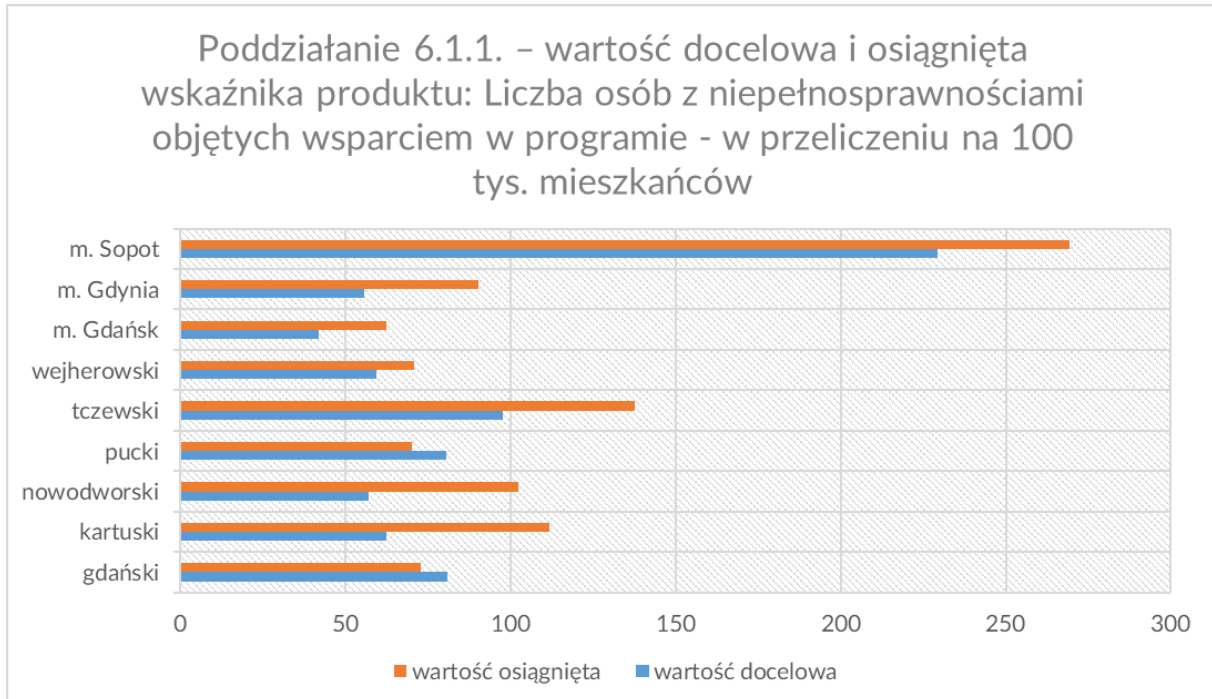
Tabela 25. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	99	89	89,90%	80,9	72,7
kartuski	90	161	178,89%	62,4	111,6
nowodworski	20	36	180,00%	56,8	102,2
pucki	71	62	87,32%	80,3	70,2
tczewski	112	158	141,07%	97,6	137,6
wejherowski	131	156	119,08%	59,3	70,6
m. Gdańsk	197	294	149,24%	41,9	62,5
m. Gdynia	136	220	161,76%	55,8	90,2
m. Sopot	80	94	117,50%	229,2	269,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

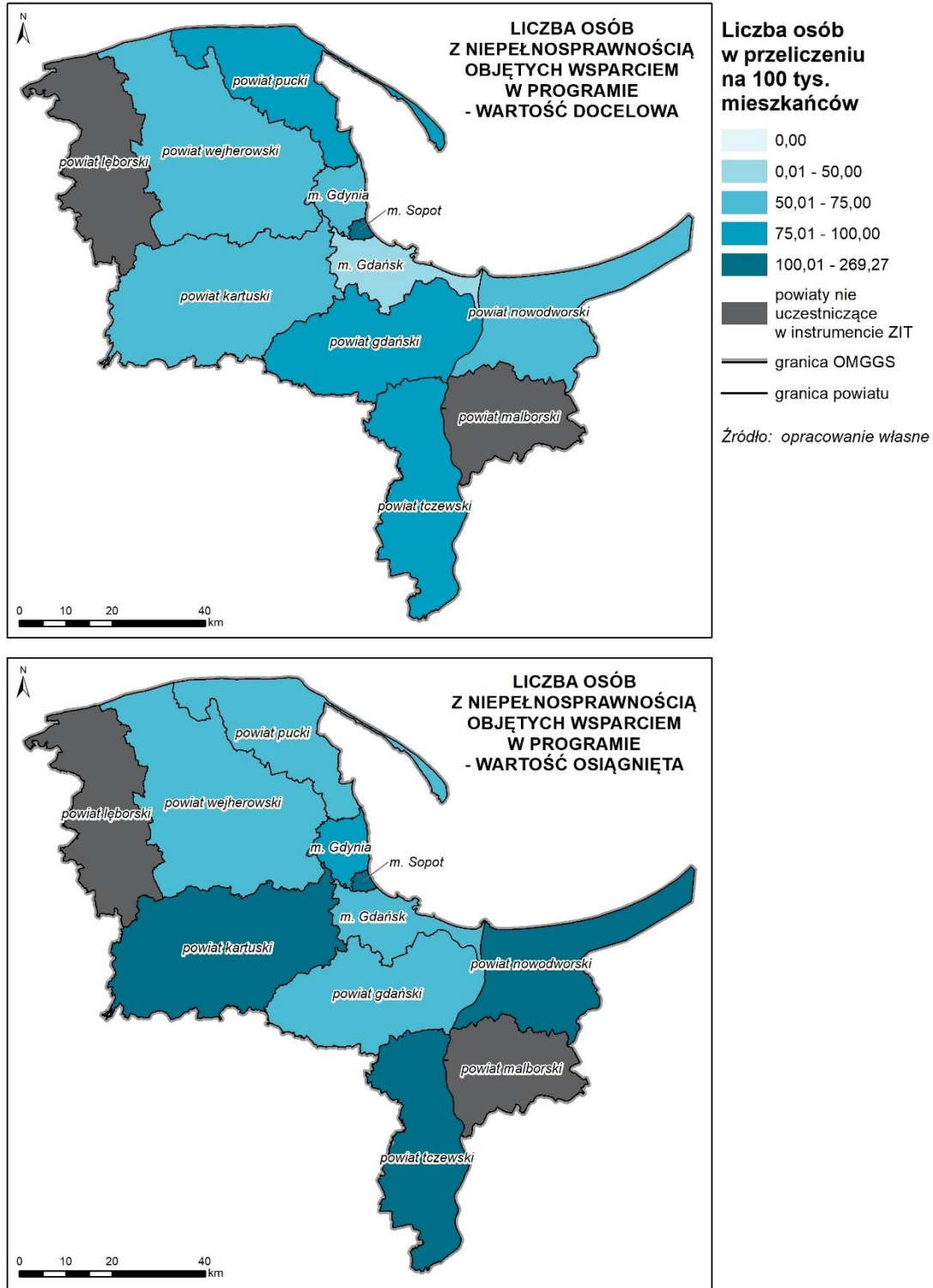


**Rysunek 34. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



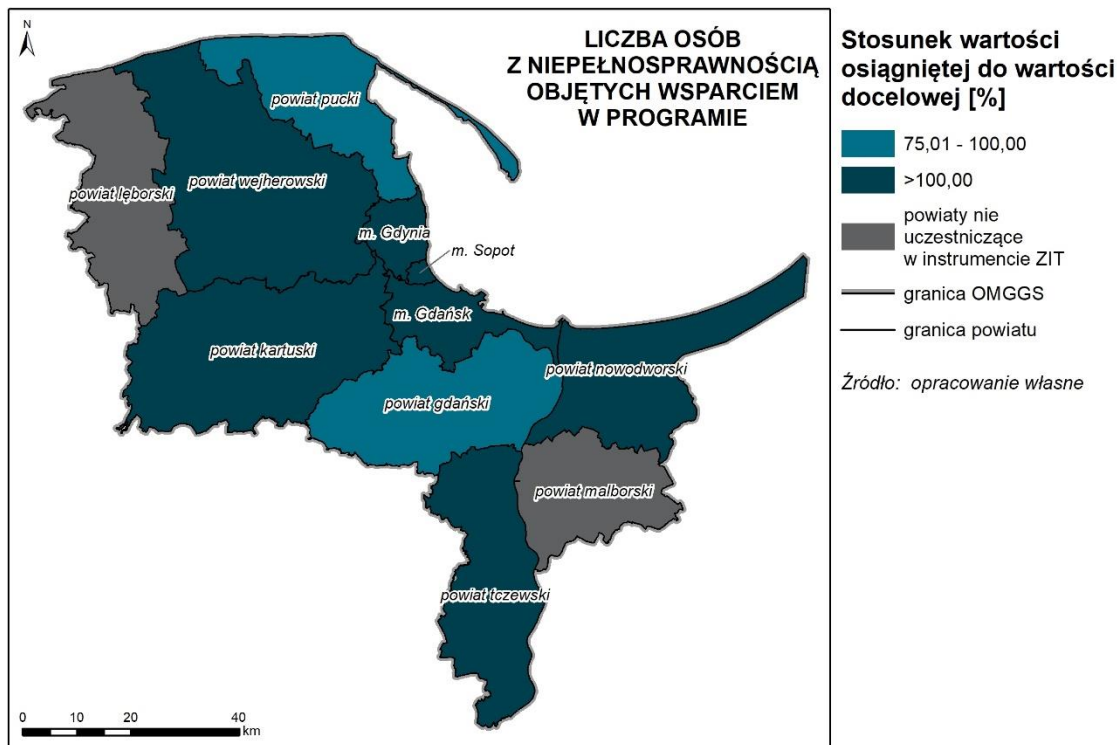
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 35. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 36. Poddziałanie 6.1.1. – stosunek wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika produktu: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



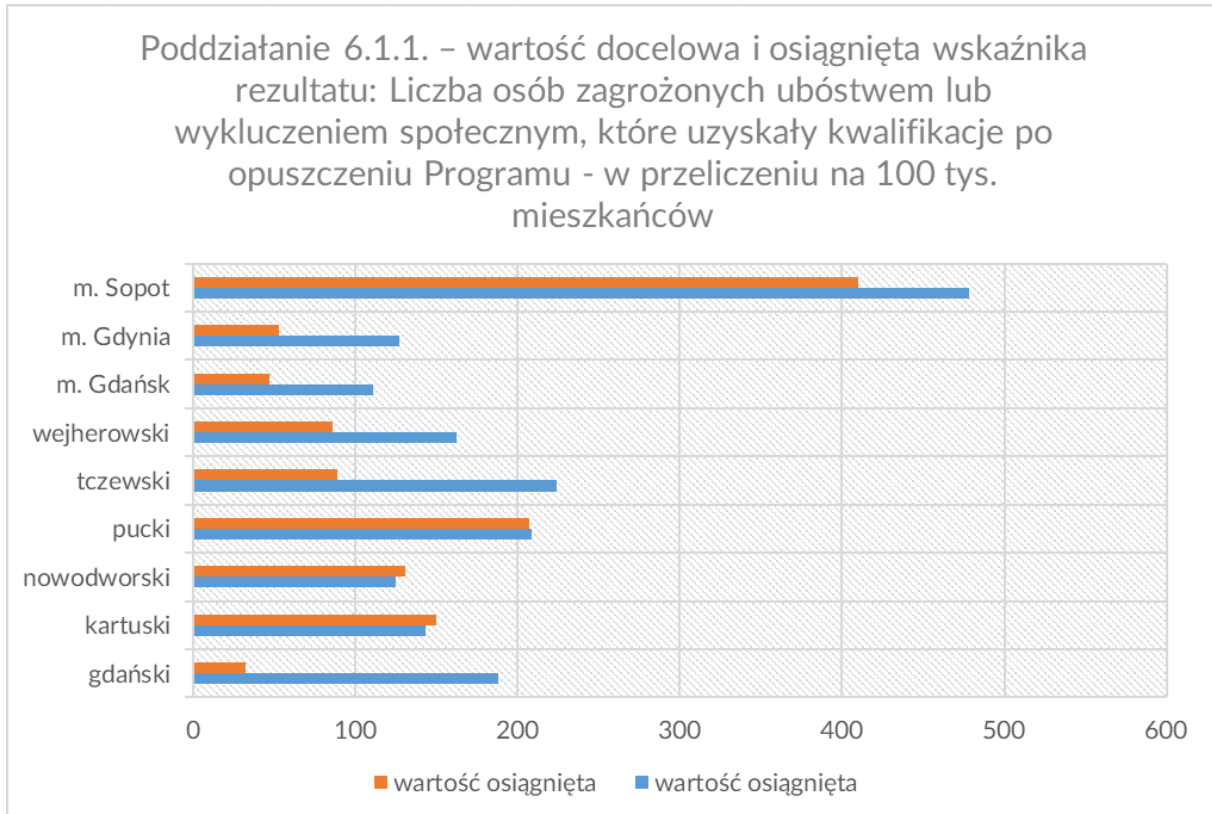
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 26. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	226	114	50,44%	184,59	93,11
kartuski	169	187	110,65%	117,13	129,61
nowodworski	37	56	151,35%	105,07	159,02
pucki	129	132	102,33%	145,98	149,38
tczewski	212	200	94,34%	184,68	174,22
wejherowski	268	132	49,25%	121,33	59,76
m. Gdańsk	397	329	82,87%	84,36	69,91
m. Gdynia	279	234	83,87%	114,38	95,93
m. Sopot	133	133	100,00%	380,99	380,99

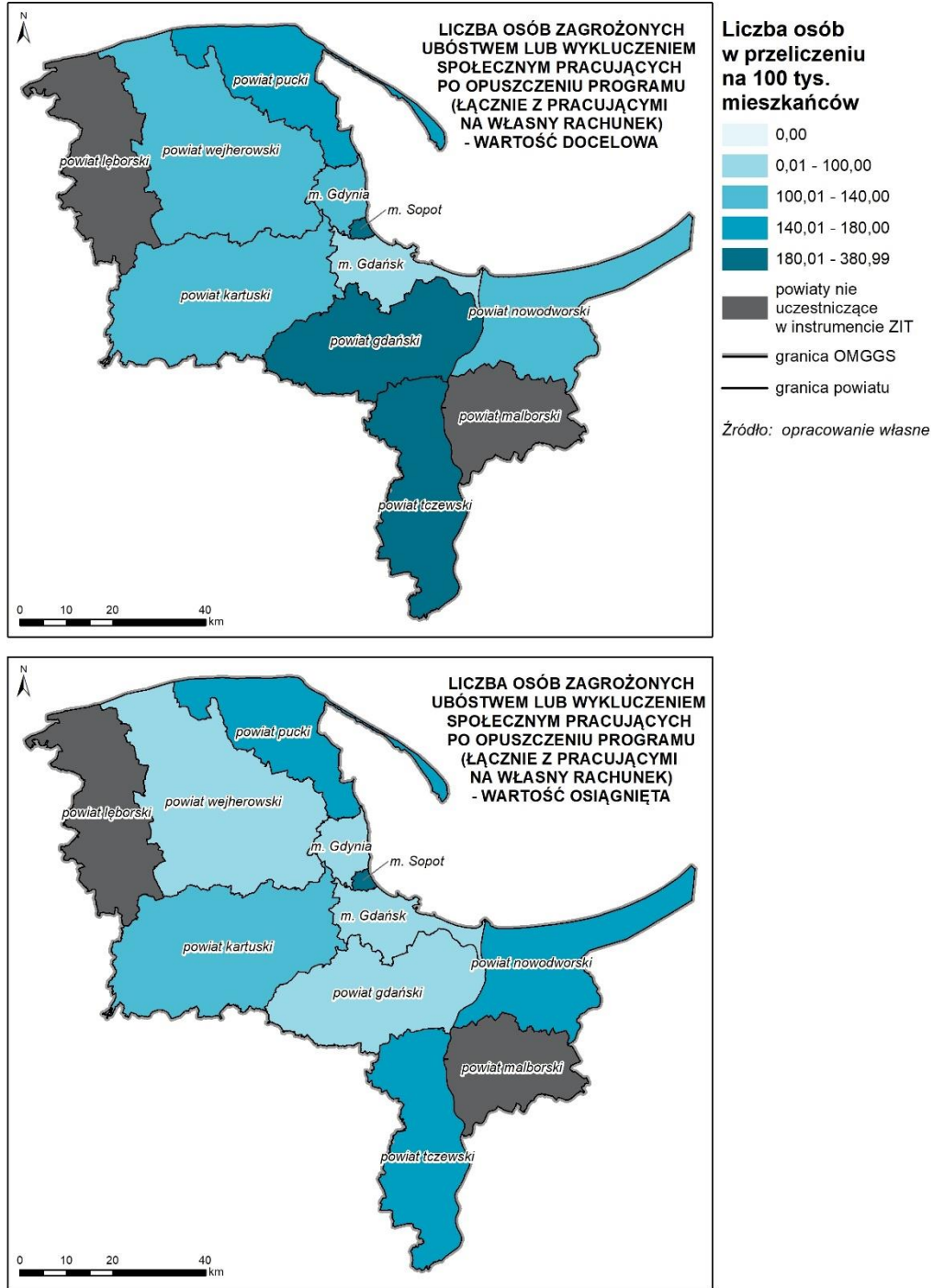
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

**Rysunek 37. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



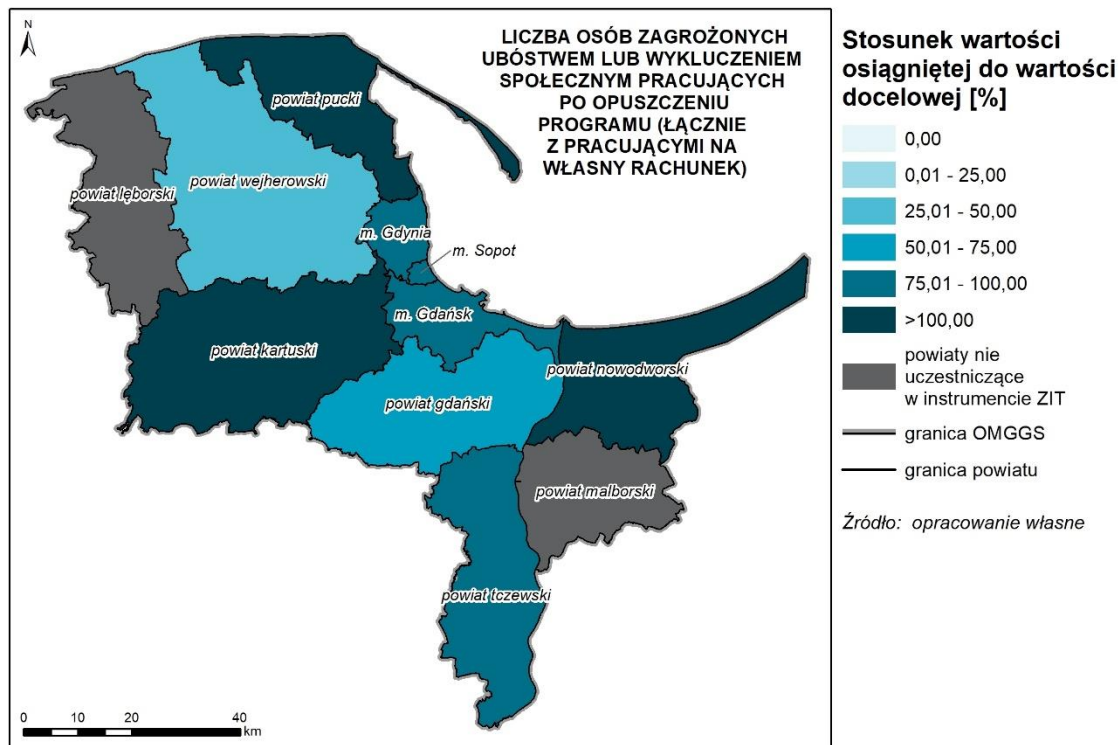
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGŚ; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 38. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 39. Poddziałanie 6.1.1. – stosunek wartości docelowa i osiągniętej wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



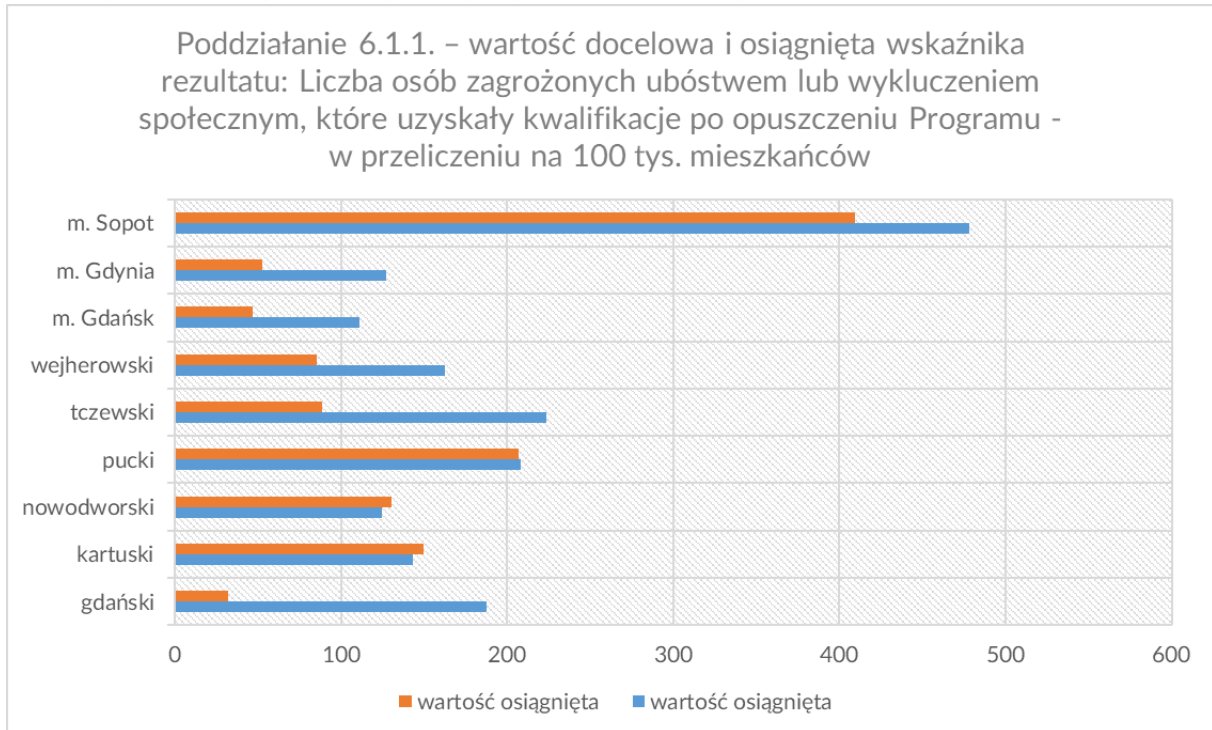
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 27. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	230	39	17,0%	187,9	31,9
kartuski	207	216	104,3%	143,5	149,7
nowodworski	44	46	104,5%	124,9	130,6
pucki	184	183	99,5%	208,2	207,1
tczewski	257	102	39,7%	223,9	88,9
wejherowski	359	189	52,6%	162,5	85,6
m. Gdańsk	523	221	42,3%	111,1	47,0
m. Gdynia	310	128	41,3%	127,1	52,5
m. Sopot	167	143	85,6%	478,4	409,6

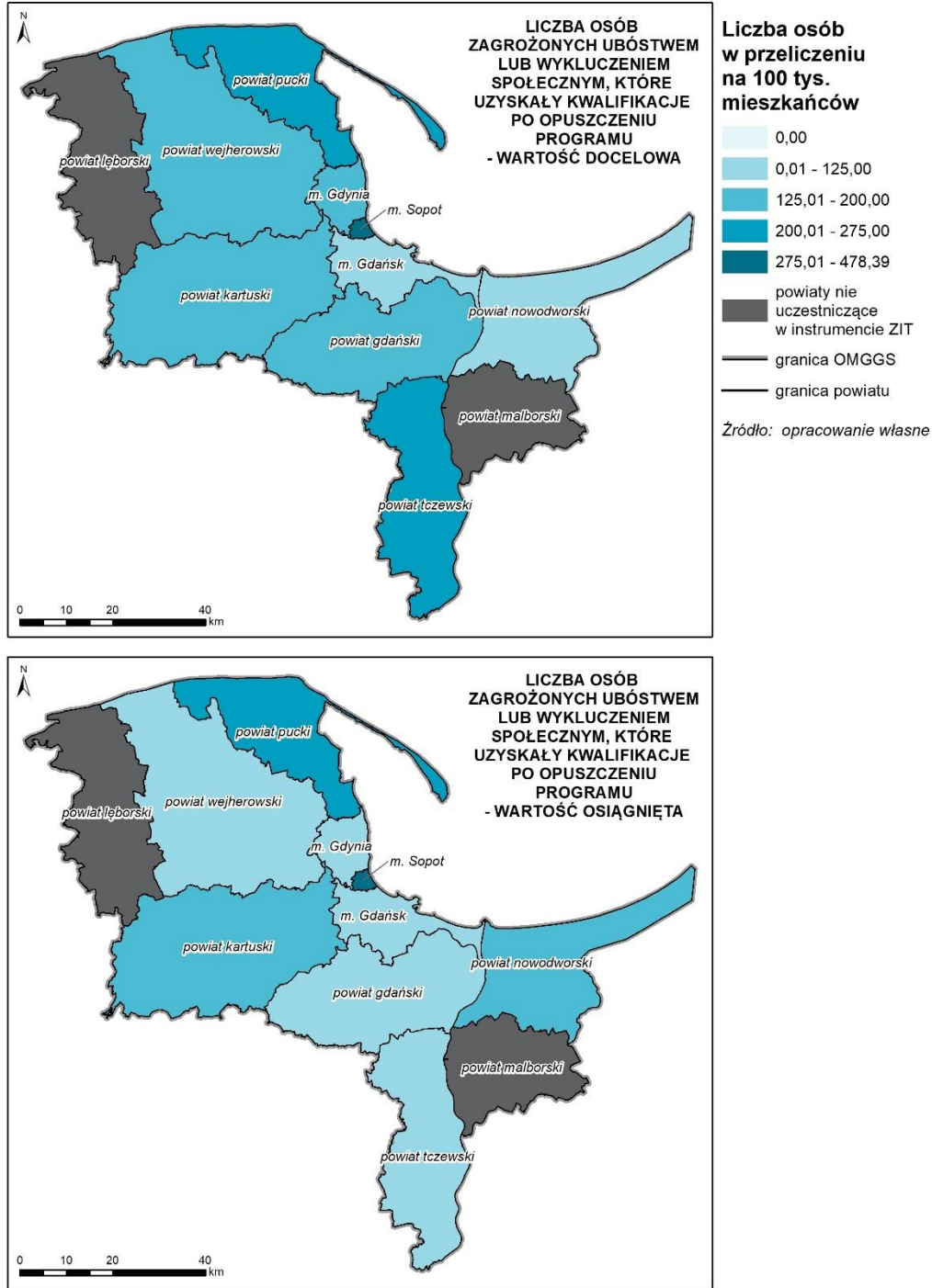
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS

**Rysunek 40. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.*

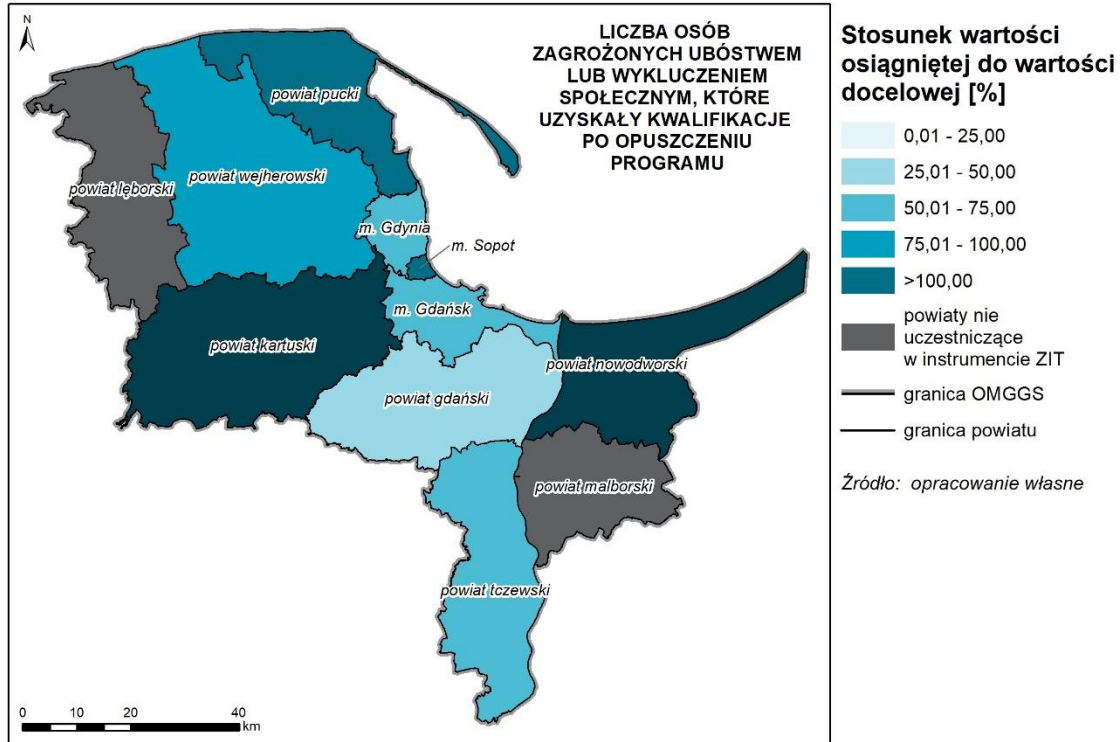
Rysunek 41. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.



Rysunek 42. Poddziałanie 6.1.1. – stosunek wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



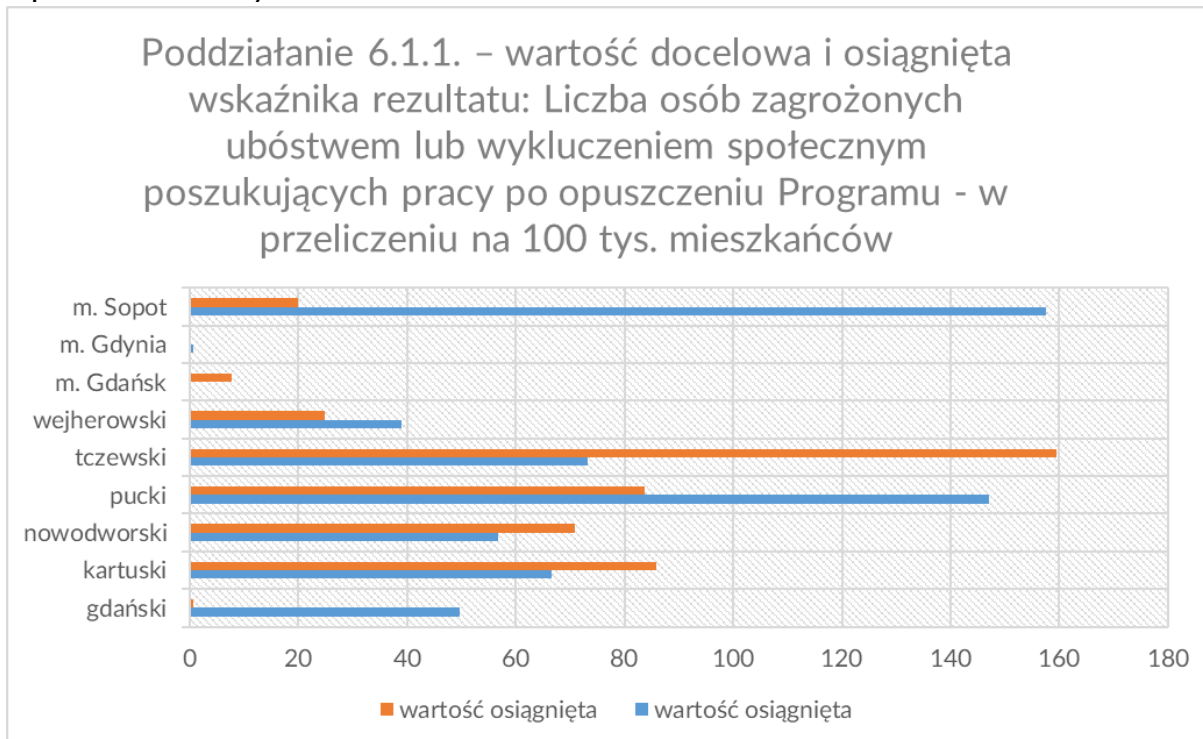
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 28. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	61	1	1,64%	49,82	0,82
kartuski	96	124	129,17%	66,54	85,94
nowodworski	20	25	125,00%	56,79	70,99
pucki	130	74	56,92%	147,11	83,74
tczewski	84	183	217,86%	73,17	159,41
wejherowski	86	55	63,95%	38,94	24,90
m. Gdańsk	0	37	-	0,00	7,86
m. Gdynia	2	0	0,00%	0,82	0,00
m. Sopot	55	7	12,73%	157,55	20,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 43. Poddziałanie 6.1.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

W ramach poddziałania 6.2.1. realizowane są:

1. projekty ukierunkowane na zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych, zindywidualizowanych i zintegrowanych usług społecznych, świadczonych w lokalnej społeczności, skierowanych do osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności do seniorów, osób z niepełnosprawnościami i z chorobami przewlekłymi, osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz ich opiekunów w oparciu o diagnozę sytuacji problemowej, poprzez:
  - a. rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami, w tym prowadzonych w miejscu zamieszkania;
  - b. rozwój usług w zakresie wsparcia i aktywizacji społecznej osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wyłącznie jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub opiekuńczych;



- c. działania wspierające opiekunów faktycznych w opiece nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu obejmujące m.in.: kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymianę doświadczeń dla opiekunów faktycznych, poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych, tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu w zastępstwie za opiekunów faktycznych, sfinansowanie usługi asystenckiej lub usługi opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego;
  - d. działania na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu jako wsparcie towarzyszące w kompleksowych projektach dotyczących usług asystenckich lub opiekuńczych;
  - e. działania na rzecz rozwoju mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego poprzez tworzenie miejsc pobytu okresowego i stałego w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach chronionych lub mieszkaniach wspomaganym;
2. Projekty ukierunkowane na zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie wsparcia rodziny (w tym rodziny wielodzietnej) i pieczy zastępczej, w szczególności świadczonych w lokalnej społeczności, w oparciu o diagnozę sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, potrzeb, poprzez:
- a. rozwój usług wspierających rodzinę w prawidłowym pełnieniu jej funkcji, w tym działań profilaktycznych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej;
  - b. wspieranie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej obejmujące działania prowadzące do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej;
  - c. wspieranie rozwoju placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 8 dzieci i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego do 14 osób;

3. Rozwój usług wspierających osoby objęte pieczęcią zastępczą, w tym osoby usamodzielniane z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb, z wykorzystaniem usług aktywnej integracji, o charakterze:
  - a. społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności, obejmujących m.in.: poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, warsztaty terapeutyczne kształtujące umiejętności osobiste, poradnictwo prawne i obywatelskie, wsparcie środowiskowe (np.: animacja pracy, asysta, streetworking), pracę socjalną w przypadku projektów realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
  - b. zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, obejmujących m.in.: kursy, szkolenia, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawców, subsydiowane zatrudnienie, usługi, w tym asystenckie pomagające uzyskać lub utrzymać zatrudnienie w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia;
  - c. edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy, wyłącznie w powiązaniu z usługami o charakterze zawodowym wskazanych w pkt b);
  - d. usługi w postaci mieszkalnictwa wspomaganego i chronionego dla osób opuszczających pieczęcią zastępczą;
4. projekty ukierunkowane na przeciwdziałanie i niwelowanie negatywnych skutków epidemii COVID-19 lub innych chorób zakaźnych.

Wartości wskaźników uzyskane na dzień 31.07.2022 r. przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 29. Stopień realizacji wskaźników produktu w ramach RPO WP 2014-2020, OP 6. Integracja, działanie 6.2.1.

	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu	
		Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu
wartość docelowa SzOOP	1 080	96	20,00%
wartość docelowa z umów	2 063	554	262
wartość osiągnięta	2 678	270	197
Wartość osiągnięta - % (w stosunku do wskaźnika produktu)	-	-	18,24%
% wartości docelowej SzOOP	248,0%	281,3%	91,2%
% wart. docelowej z umów	129,8%	48,7%	75,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

W ramach poddziałania 6.2.1. uzyskano zaplanowany wskaźnik produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie*, podobnie jak wskaźnik rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* (przy czym wartość tego wskaźnika była znacznie niższa od planowanej do uzyskania zgodnie z zapisami umów o dofinansowanie). Wskaźnik rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu* nie został osiągnięty, niemniej jednak uzyskana wartość jest bliska zadeklarowanej w SzOOP. Na dzień 31.07.2022 r. 11 projektów zostało zakończonych, 1 umowa została rozwiązana, 12 projektów było w trakcie realizacji. Dla projektów zakończonych osiągnięto założoną w podpisanych umowach o dofinansowanie wartość wskaźnika produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* (139,1% wartości

docelowej) oraz wskaźnika rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu* (114,6% wartości docelowej). Nie osiągnięto natomiast założonych w umowach o dofinansowanie wartości wskaźnika rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* (83,85% wartości docelowej), natomiast osiągnięta wartość wskaźnika jest znacznie wyższa od docelowej wartości zapisanej w SzOOP. Oceniając zatem dotychczas zrealizowane projekty, można stwierdzić, że istnieje ryzyko nie osiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* zapisanej w umowach o dofinansowanie, natomiast ryzyko realizacji docelowej wartości wskaźnika z SzOOP jest marginalne.

Spośród projektów, które zostały zakończone lub umowa została rozwiązana, nie zrealizowano wskaźników docelowych z umów o dofinansowanie w projektach:

- „Aktywni – Samodzielni – Kreatywni w powiecie gdańskim – Usługi Społeczne” – umowa rozwiązana, brak realizacji obu wskaźników rezultatu;
- „Społeczna od-nowa” – nie zrealizowano wskaźnika rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* (10/30, 33,3%);
- „Rewitalizacja obszaru Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście w Gdańsku - kompleksowe usługi społeczne dla mieszkańców dzielnicy” - nie zrealizowano wskaźnika rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* (6/23, 26,1%);
- „Utworzenie Centrum Aktywności Rodzin w Żukowie” - nie zrealizowano wskaźników rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* (18/23, 78,3%) oraz *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu* (0/3, 0%).

W zakresie braku realizacji wartości docelowej wskaźnika rezultatu w projekcie „Społeczna od-nowa” – jak wynika z krótkiego wywiadu, Beneficjent złożył oświadczenie o utrzymaniu wymaganych miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu;

przedstawiciel Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego potwierdził natomiast, że w przypadku projektów realizowanych w pierwszych naborach poddziałania 6.2.1. możliwa była błędna interpretacja wskaźników rezultatu – Beneficjenci wskazywali np. wszystkie rodziny objęte pomocą przez jednostkę organizacyjną JST zamiast rodzin bezpośrednio objętych wsparciem w ramach projektu. W związku z tym docelowa wartość wskaźników rezultatu mogła być zawyżona w stosunku do rzeczywistej wartości planowanej do uzyskania.

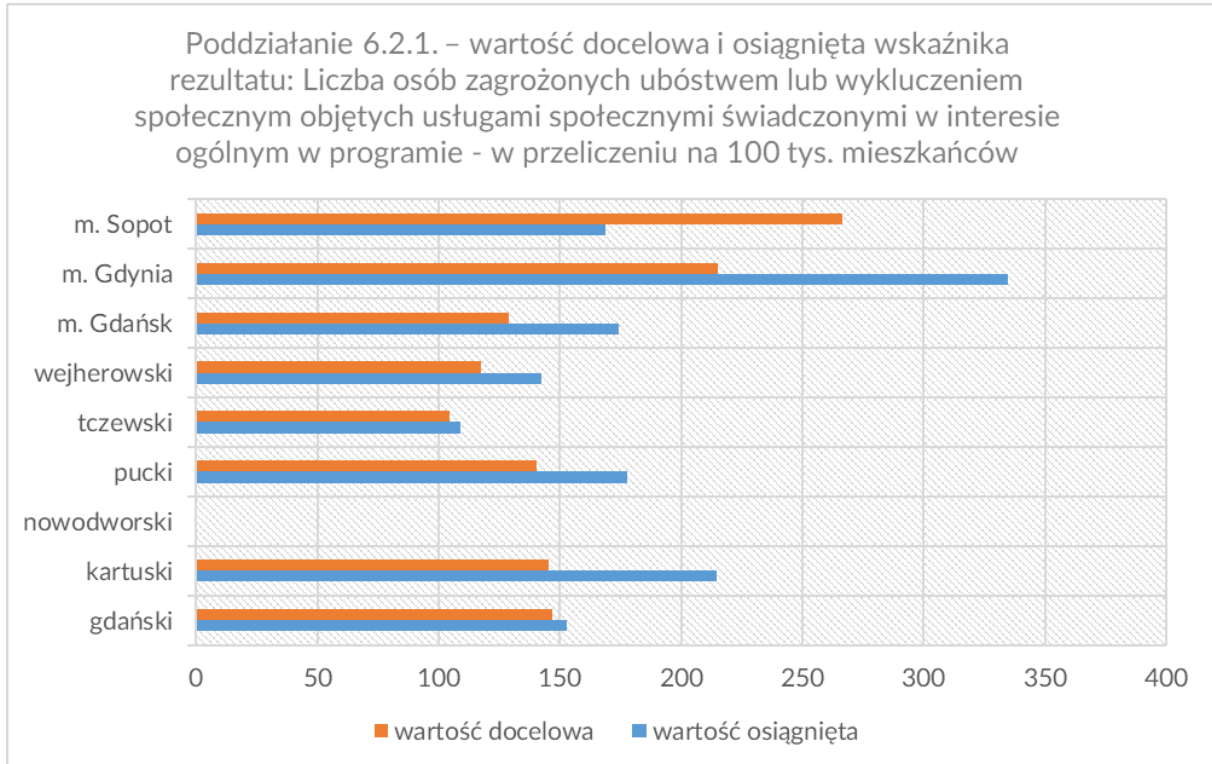
W ramach poddziałania 6.2.1. planowane wsparcie w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w poszczególnych powiatach mieści się w podobnym przedziale wartości. Jednocześnie w prawie wszystkich powiatach (z wyjątkiem m. Sopot) planowany do uzyskania wskaźnik produktu, tj. *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* został osiągnięty. Wskaźnik rezultatu *Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu* nie został uzyskany w żadnym powiecie, przy czym istnieją duże rozbieżności wykonalności wymienionego wskaźnika pomiędzy poszczególnymi lokalizacjami – w przypadku powiatu kartuskiego uzyskano blisko 100% z zaplanowanej znaczącej wartości (141), natomiast w powiecie wejherowskim podobna docelowa wartość (142) została uzyskana jedynie w kilku procentach (4,93% - 7 ze 142).

**Tabela 30. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, w podziale na powiaty**

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	180	187	103,89%	147,02	152,74
kartuski	210	310	147,62%	145,55	214,86
nowodworski	0	0	-	0,00	0,00
pucki	124	157	126,61%	140,32	177,67
tczewski	120	125	104,17%	104,53	108,89
wejherowski	259	314	121,24%	117,26	142,16
m. Gdańsk	607	819	134,93%	128,98	174,03
m. Gdynia	525	816	155,43%	215,24	334,54
m. Sopot	93	59	63,44%	266,41	169,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGŚ; stan na dzień 31.07.2022 r.

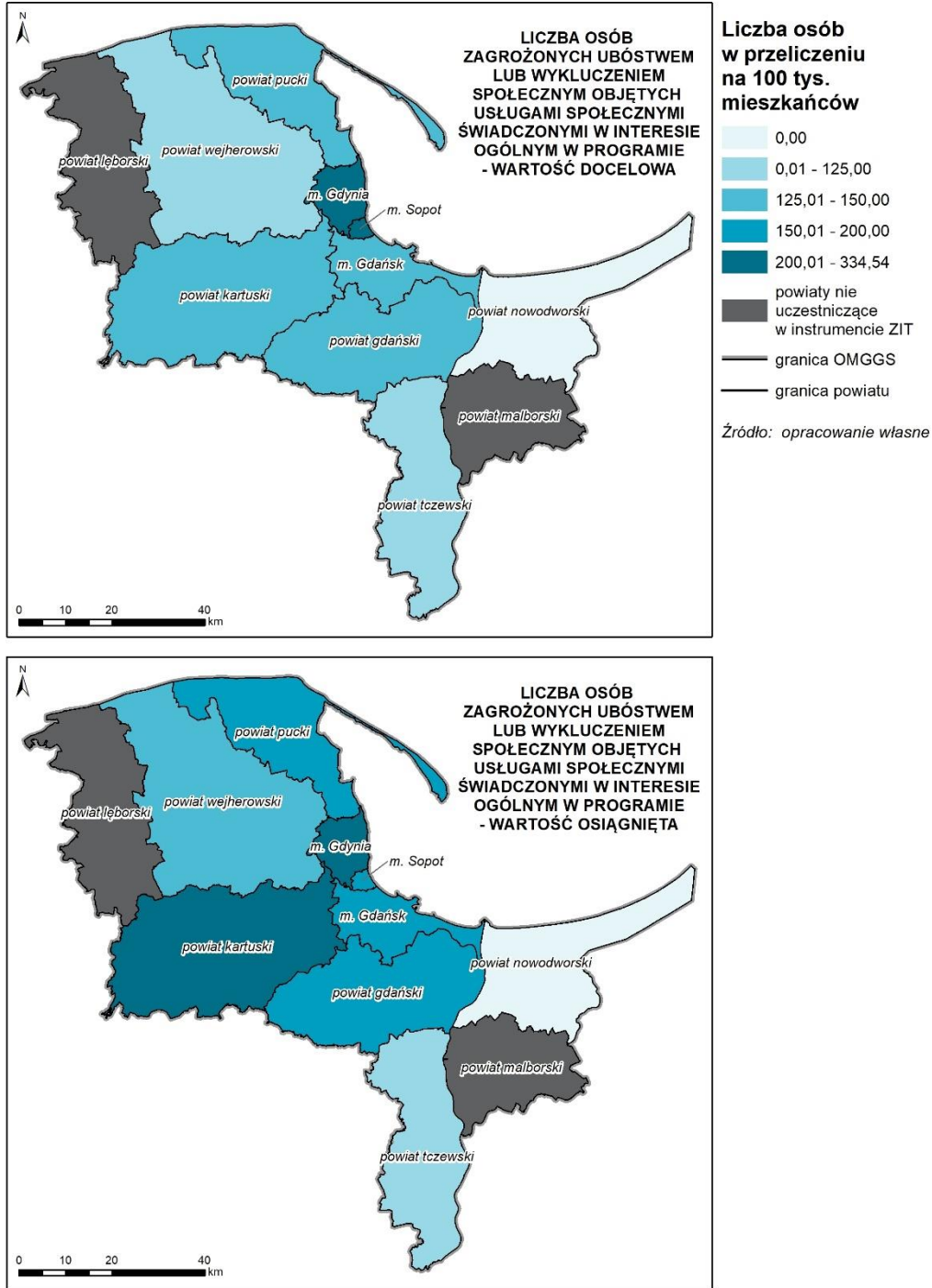
**Rysunek 44. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

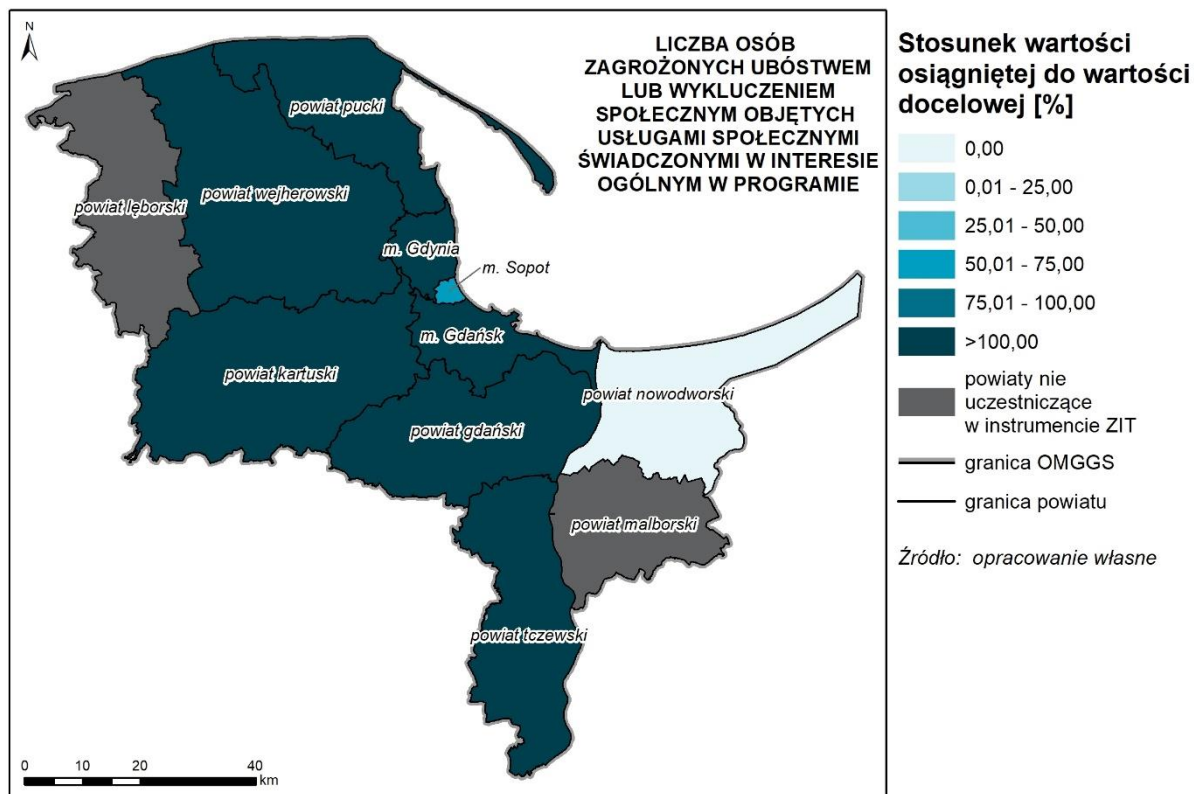


Rysunek 45. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 46. Poddziałanie 6.2.1. – stosunek wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie



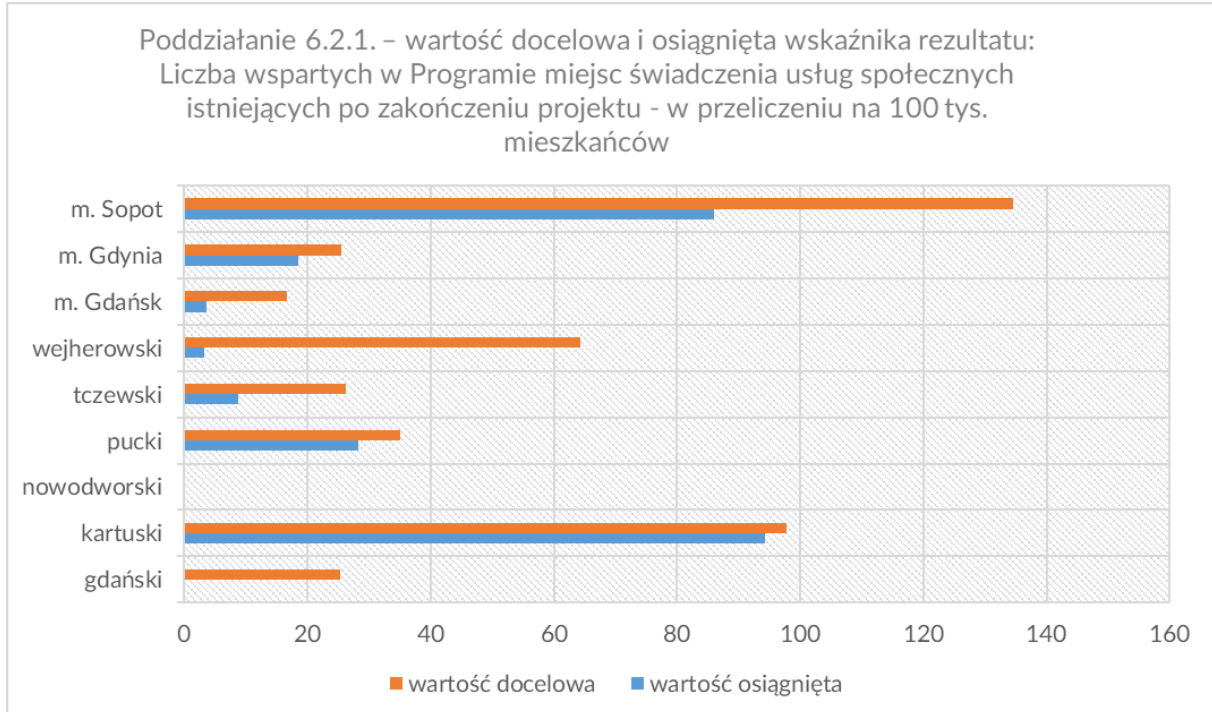
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 31. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	31	0	0,00%	25,32	0,00
kartuski	141	136	96,45%	97,72	94,26
nowodworski	0	0	-	0,00	0,00
pucki	31	25	80,65%	35,08	28,29
tczewski	30	10	33,33%	26,13	8,71
wejherowski	142	7	4,93%	64,29	3,17
m. Gdańsk	78	17	21,79%	16,57	3,61
m. Gdynia	62	45	72,58%	25,42	18,45
m. Sopot	47	30	63,83%	134,64	85,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 47. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika produktu: Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



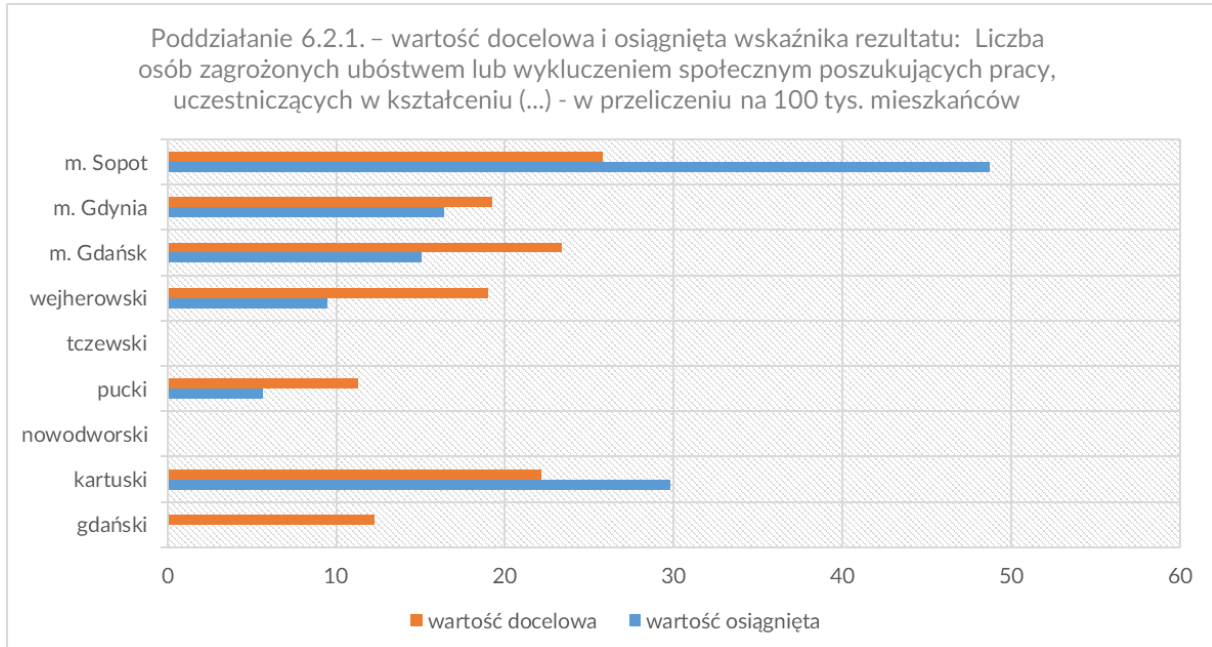
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGŚ; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 32. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu, w podziale na powiaty

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
				wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	15	0	0,00%	12,25	0,00
kartuski	32	43	134,38%	22,18	29,80
nowodworski	0	0	-	0,00	0,00
pucki	10	5	50,00%	11,32	5,66
tczewski	0	0	-	0,00	0,00
wejherowski	42	21	50,00%	19,01	9,51
m. Gdańsk	110	71	64,55%	23,37	15,09
m. Gdynia	47	40	85,11%	19,27	16,40
m. Sopot	9	17	188,89%	25,78	48,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGŚ; stan na dzień 31.07.2022 r.

**Rysunek 48. Poddziałanie 6.2.1. – wartość docelowa i osiągnięta wskaźnika rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu Programu, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców**



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGŚ; stan na dzień 31.07.2022 r.

Poddziałanie 6.3.1. obejmowało jeden projekt realizowany przez Stowarzyszenie „Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot” – „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota na subregion metropolitalny”. Projekt ukierunkowany jest na wzrost zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej, w oparciu o diagnozę sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, potrzeb poprzez łączne zastosowanie następujących typów usług:

- a) usługi animacji lokalnej, w tym w szczególności: usługi wspierające rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz ekonomii społecznej, tworzenie grup inicjatywnych w zakresie przedsiębiorczości społecznej, wyszukiwanie i wspieranie lokalnych liderów w zakresie przedsiębiorczości społecznej;
- b) usługi rozwoju ekonomii społecznej (usługi inkubacyjne), w tym w szczególności: usługi służące nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego (m.in. szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp.), usługi służące nabyciu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych

potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym), wsparcie w postaci bezzwrotnych środków (dotacji) na tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie pomostowe w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług (m.in. szkoleń, warsztatów, doradztwa, mentoringu, coachingu itp.), służące uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania po zakończeniu procesu inkubacji;

- c) usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych, służące ich profesjonalizacji, obejmujące m.in.: umożliwienie dostępu do usług specjalistycznych m.in. prawnych, księgowych, marketingowych, doradztwo, w tym doradztwo biznesowe, zwiększenie konkurencyjności produktów przedsiębiorczości społecznej.

Głównym celem projektu jest rozwój i wzmocnienie potencjału rozwojowego podmiotów ekonomii społecznej ukierunkowane na wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej os. zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Cele szczegółowe to:

- wzmocnienie 325 podmiotów ekonomii społecznej (PES), utworzenie 65 PES poprzez kompleksowe wsparcie dla pracowników/czek PES;
- zapewnienie wsparcia merytorycznego dla rozwoju kadry istniejących 325 PES, w tym SpS;
- promocja ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze;
- wsparcie 750 osób w zakresie zakładania, prowadzenia i wzmocnienia podmiotów ekonomii społecznej poprzez wsparcie, merytoryczne, finansowe, pomostowe;
- wypracowanie długofalowego modelu działania OWES i SpS, z naciskiem na pozyskanie trwałych, długofalowych źródeł finansowania.

Wartości wskaźników w ramach poddziałania 6.3.1. uzyskane na dzień 31.07.2022 r. przedstawiono poniżej.

Tabela 33. Stopień realizacji wskaźników produktu w ramach RPO WP 2014-2020, OP 6. Integracja, Działanie 6.3.1.

	Wskaźniki produktu		Wskaźniki rezultatu	
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.]	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (szt.)	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
wartość docelowa SzOOP	115	448	160	32%
wartość docelowa z umów	325	750	160	160
wartość osiągnięta	111	320	131	0
% wartości docelowej SzOOP	96,52%	71,43%	81,88%	0,00%
% wart. docelowej z umów	34,15%	42,67%	81,88%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

W ramach projektu na dzień 31.07.2022 r. zadeklarowano wsparcie 111 podmiotów ekonomii społecznej, co jest wartością bliską docelowej założonej wartości w SzOOP (115). Uwagę zwraca fakt wsparcia niższej od zaplanowanej w umowie o dofinansowanie liczby podmiotów ekonomii społecznej (325) oraz liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (750). W ocenie eksperta (wywiad pogłębiony) wynika to z niedostosowania wartości wskaźnika do realiów działania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce i regionie oraz realiów rynkowych, a także ze sposobu oszacowania wartości wskaźnika do realizacji – został on przyjęty ogólnie na podstawie celów na poziomie kraju.

W Polsce kierunki rozwoju ekonomii społecznej definiowane są przez Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej. Program ten przyjęto w 2014 r., następnie w 2019 r. (wraz ze zmianą nazwy na „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej”); kolejna wersja KPRES obowiązująca do 2030 r. jest w trakcie konsultacji. W KPRES 2023 jako jeden z rezultatów przyjęto zwiększenie liczby podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej prowadzących działalność gospodarczą lub odpłatną działalność pożytku – mierzony wskaźnikiem wynoszącym 5 tys. podmiotów do 2023 r. Ma to bezpośrednie przełożenie na wartość wskaźników wymaganych

do osiągnięcia na obszarze poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń. Z danych GUS dotyczących działalności aktywnych podmiotów ekonomii społecznej wynika jednak, że liczba podmiotów w okresie 2016-2019 spadła o ok. 2% (przy czym do podmiotów ekonomii społecznej zaliczane się wszystkie organizacje mające potencjalnie taki charakter, niezależnie od skali prowadzonej działalności), a liczba miejsc pracy w tychże podmiotach – o ok. 40%. W związku z tym przypuszczać można, że zainteresowanie rozwojem działalności podmiotów ekonomii społecznej w Polsce w okresie realizacji projektu istotnie spadło, co ma przełożenie na wykonalność założonej wartości wskaźników w ramach projektu. Dodatkowo w naszej ocenie liczba realnie działających podmiotów ekonomii społecznej w Polsce jest przeszacowana – do podmiotów tych w KPRES zaliczane są wszystkie organizacje pozarządowe, spółdzielnie, jednostki reintegracyjne, przy czym jednocześnie przedstawia się dane, z których wynika, że ponad 1/3 organizacji pozarządowych wykazuje przychody roczne w wysokości do 10 tys. zł (w tym 10% wykazuje brak przychodów). Taka skala działalności gospodarczej jest marginalna i trudno wpisać tego typu organizację pozarządową w nurt ekonomii społecznej – określić dokładniej jako przedsiębiorstwo społeczne. Przeszacowanie liczby podmiotów ekonomii społecznej na poziomie kraju prowadzić może ostatecznie do przyjmowania zawyżonych wartości wskaźników wymaganych od poszczególnych Beneficjentów projektów ekonomii społecznej.

Na ryzyko nie osiągnięcia założonych wartości ww. wskaźników ma też wpływ sytuacja gospodarcza oraz pandemia COVID-19. Dobra koniunktura gospodarcza zmniejsza zainteresowanie prowadzeniem działalności przez podmioty ekonomii społecznej (bo stosunkowo łatwe jest prowadzenie rynkowej działalności gospodarczej i / lub znalezienie pracy). Pandemia COVID-19 i wprowadzone obostrzenia natomiast wpłynęły na pogorszenie się sytuacji wielu podmiotów ekonomii społecznej działających w branży cateringowej i gastronomicznej (jest to stosunkowo popularny sektor prowadzenia działalności przez podmioty ekonomii społecznej).

Możliwe przeszacowanie liczby przedsiębiorstw społecznych czy podmiotów ekonomii społecznej gotowych do stałego prowadzenia działalności gospodarczej, prawdopodobnie również w kontekście niepewnej sytuacji epidemiologicznej, jest widoczne na przykładzie naborów wniosków o przyznanie środków finansowych dla uczestników projektu OWES Dobra Robota na utworzenie miejsc pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia

tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne. W konkursach prowadzonych w 2020 i 2021 r. alokacja środków nie została wykorzystana:

- XI nabór – alokacja 819 tys. zł – wykorzystanie środków 252 tys. zł;
- X nabór – alokacja 630 tys. zł – wykorzystanie środków 126 tys. zł;
- IX nabór – alokacja 252 tys. zł – wykorzystanie środków 252 tys. zł;
- VIII nabór – alokacja 273 tys. zł – wykorzystanie środków 21 tys. zł.

Kolejną kwestią jest sposób przyjęcia docelowych wartości wskaźników – w ocenie eksperta wartości wskaźników przyjmowane są ogólnie na poziomie krajowym i wojewódzkim; w ramach projektu realizowane są wartości wskaźników dot. wsparcia podmiotów i osób, które nie są realizowane w innych projektach EFS, a ponieważ inne projekty EFS mają zazwyczaj inne cele – cały ciężar rozwoju ekonomii społecznej spoczywa ostatecznie na OWES.

Sytuację w zakresie realizacji działań na rzecz ekonomii społecznej, a także sprawozdawczości w tym obszarze utrudniają zmiany definicji podmiotu ekonomii społecznej. Wiąże się to ze zmianami w zakresie monitorowania wskaźników, ma negatywny wpływ na określenie ostatecznej liczby wspartych podmiotów.

Z uwagi na opisane powyżej uwarunkowania ostateczna liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem oraz liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie może być mniejsza od zakładanej w umowie o dofinansowanie, niemniej jednak zwrócić należy uwagę, że generalnie osiągnięte są wartości wskaźników zaplanowane w SzOOP.

W tabeli poniżej prezentowane jest zestawienie wydatków projektu w podziale na zadania na dzień 31.12.2021 r. Realizacja zadań projektu i ich rozliczenie nie są zagrożone. Zadania z niskim stopniem zaawansowania wydatków są stopniowo realizowane i ich realizacja zaplanowana jest do końca okresu realizacji projektu, lub zostały rozpoczęte w późniejszej fazie realizacji projektu. Uwagę zwraca natomiast fakt wyższej wartości rozliczonego dofinansowania od wartości kosztów kwalifikowalnych – zarówno dla pojedynczych zadań jak i dla całego projektu. Można to interpretować jako brak dostatecznej wielkości wkładu własnego dla wybranych zadań, co może zakłócić ich tok realizacji w końcowej fazie.



Tabela 34. Stopień wydatkowania środków w ramach poszczególnych zadań projektu „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota na subregion metropolitalny”

WYDATKI PROJEKTU OWES DR		Narastająco od początku realizacji projektu		Budżet wniosku o dofinansowanie		% Narastająco od początku realizacji projektu / budżet	
nr Zadania	Nazwa zadania	Wydatki kwalifikowane	w tym dofinansowanie	Wydatki kwalifikowane	w tym dofinansowanie	Wydatki kwalifikowane	w tym dofinansowanie
1	Animacja lokalna w okresie od IX 2015 do V 2016	79 361,02	57 401,02	79 907,47	57 947,47	99,3%	99,1%
2	Animacja lokalna	1 621 987,07	1 417 129,46	3 205 811,05	1 838 121,99	50,6%	77,1%
3	Doradztwo kluczowe	2 610 678,32	2 255 207,04	3 357 334,73	2 775 254,73	77,8%	81,3%
4	Usługi rozwojowe dla grup inicjatywnych i istniejących PES i PS	1 245 061,64	1 218 645,24	1 262 061,63	1 218 645,23	98,7%	100,0%
5	Usługi biznesowe dla grup inicjatywnych i istniejących PES i PS	201 741,57	191 289,56	225 822,58	196 232,58	89,3%	97,5%
6	Doradztwo formalno-prawne dla grup inicjatywnych i istniejących PES i PS	206 490,00	206 490,00	258 140,00	258 140,00	80,0%	80,0%
7	Szkoła Menedżerów Ekonomii Społecznej w okresie od XI 2015 do IX	273 589,39	248 689,39	273 589,39	248 689,39	100,0%	100,0%
8	Edukacja o Ekonomii Społecznej dla dzieci i młodzieży w okresie od I 2018 do IX 2020	16 350,00	16 350,00	16 350,00	16 350,00	100,0%	100,0%
9	Wsparcie finansowe i pomostowe osób zatrudnianych w PES	3 993 365,45	3 993 365,45	6 311 483,92	6 311 483,92	63,3%	63,3%
10	Społeczna odpowiedzialność biznesu	51 282,57	51 282,57	51 282,59	51 282,59	100,0%	100,0%
11	Usługi na rzecz zatrudnienia w PES	1 180 636,39	1 154 399,39	2 454 150,11	2 103 570,11	48,1%	54,9%
12	Informacja i upowszechnianie Ekonomii Społecznej w okresie od IV 2017 do IX 2020	180 043,81	177 050,86	180 043,81	177 050,86	100,0%	100,0%
13	Akceleracja biznesów społecznych	0,00	0,00	534 710,00	364 500,00	0,0%	0,0%
14	Usługi rozwojowe dla grup inicjatywnych i istniejących PES i PS (od X 2020)	515 668,47	515 668,47	1 877 585,00	1 792 615,00	27,5%	28,8%
15	Informacja i upowszechnianie Ekonomii Społecznej (od X 2020)	25 864,87	25 864,87	167 900,00	159 000,00	15,4%	16,3%
16	Reintegracja społeczno-zawodowa	53 563,35	45 203,35	145 380,00	123 510,00	36,8%	36,6%
K. pośrednie		612 784,18	612 784,18	1 020 050,29	1 020 050,29	60,1%	60,1%
<b>SUMA</b>		<b>12 868 468,10</b>	<b>12 186 820,85</b>	<b>21 421 602,57</b>	<b>18 712 444,16</b>	<b>60,1%</b>	<b>65,1%</b>

Źródło: Sprawozdanie merytoryczno-finansowe z działań Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota na Subregion Metropolitalny za rok 2021

Celem przedsięwzięcia w odniesieniu do projektu jest tworzenie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej. W wyniku realizacji projektu oczekiwane jest zmniejszenie skali zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wzrost aktywności społecznej i zawodowej grupy osób objętych Metropolitalnym Systemem Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w okresie 2016-2023 w OMGGS.

Do celów szczegółowych przedsięwzięcia w zakresie ekonomii społecznej zaliczono zwiększenie szans na zatrudnienie m.in. w podmiotach ekonomii społecznej, rozwój i wzmocnienie potencjału rozwojowego podmiotów ekonomii społecznej ukierunkowane na wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Cel przedsięwzięcia został na dzień realizacji badania ewaluacyjnego osiągnięty; utworzono i zachowano założoną liczbę miejsc pracy, ponadto niewątpliwie wsparto i wzmocniono potencjał rozwojowy podmiotów ekonomii społecznej poprzez szereg podejmowanych działań – działania animacyjne w zakresie ekonomii społecznej w Obszarze Metropolitalnym z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, Ośrodków Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych itd, doradztwo biznesowe, formalno-prawne, informację i promocję.

### **Działanie 3. Zdrowie**

Celem realizacji niniejszego działania jest dostosowanie zakresu i jakości realizowanych usług zdrowotnych do zidentyfikowanych potrzeb na obszarze OMGGS, wyrównywanie różnic w dostępie do wysokiej jakości usług zdrowotnych, a także dostosowanie systemu ochrony zdrowia i opieki społecznej do procesu starzenia się społeczeństwa.

Działanie 3. było planowane do realizacji na terenie Gdańska i Sopotu z uwagi na koncentrację na obszarze rdzenia OMGGS potencjału oraz bazy dydaktyczno-szkoleniowej i naukowej w zakresie lecznictwa, a także ponadprzeciętnego odsetka osób starszych (pow. 65 roku życia) w Trójmieście.

W ramach Działania 3. planowane do realizacji było **przedsięwzięcie Centrum Geriatrii**, a w jego ramach dwa projekty:

- Centrum Geriatrii w Gdańsku;
- Utworzenie Centrum Opieki Geriatrycznej w PCR im. Dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie Sp. z o.o.

→ **Studium przypadku – Centrum Opieki Geriatrycznej w Pomorskim Centrum Reumatologicznym im. dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie**

Utworzenie Centrum Opieki Geriatrycznej jest świetnym przykładem projektu, który odpowiada na nowe potrzeby społeczne – w tym przypadku skutki starzenia się społeczeństwa. Otwarty 29 listopada 2019 r. obiekt jest pierwszym szpitalem geriatrycznym w województwie pomorskim, w którym w sposób kompleksowy realizowana jest opieka nad osobami starszymi.

W skład wysokospecjalistycznego ośrodka geriatryczno-rehabilitacyjnego wchodzi:

- oddział geriatryczny stacjonarny z 42 łózkami szpitalnymi na dwóch oddziałach (17 łóżek na oddziale rehabilitacji stacjonarnej oraz 25 łóżek na oddziale geriatrycznym), sprawujący całodobową kompleksową opiekę medyczną nad chorymi w podeszłym wieku;
- dzienny oddział geriatryczny sprawujący opiekę nad samodzielnie chorymi po 60. roku życia;
- oddział dzienny psychogeriatryczny, którego celem jest pomoc psychiatryczna i psychologiczna;
- poradnia geriatryczna realizująca świadczenia w formie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej;
- pracownia tomografii komputerowej;
- pracownia rentgenodiagnostyki ogólnej.

Centrum Opieki Geriatrycznej, chociaż powstałe w Sopocie, opiekuje się pacjentami z całego OMGGS i województwa. Centrum Opieki Geriatrycznej powstało w Sopocie – co jest znamienne, ponieważ Sopot jest jednym z najstarszych demograficznie miast Polski – obecnie ponad 1/3 stanowią mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym.

Centrum uważane jest za najważniejszą inwestycję ostatnich lat w Sopocie. Z tego powodu miasto znacząco wspierało inwestycję – gmina Sopot przekazała środki na budowę szpitala - w wysokości 2,1 mln zł w 2018 r. i 4,3 mln zł w 2019 r. W zamian kurort stał się współwłaścicielem Pomorskiego Centrum Reumatologicznego.

Koszt utworzenia Centrum Opieki Geriatrycznej w Sopocie wyniósł ponad 31 mln zł. Projekt sfinansowano ze środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Pomorskiego na lata 2014-2020, w ramach Osi Priorytetowej 7, mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – w wysokości 20,1 mln zł, oraz ze środków Gminy Miasta Sopotu - 10,9 mln zł a także Pomorskiego Centrum Reumatologicznego.

Planowane do osiągnięcia wskaźniki w ramach niniejszego działania oraz wartości osiągnięte przedstawiono poniżej.

Tabela 35. Wskaźniki planowane do uzyskania w ramach Strategii ZIT, Cel strategiczny II, Działanie 3. Zdrowie

Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta
Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	2	4
Liczba nowo zakupionego wysokospecjalistycznego sprzętu medycznego	szt.	1	1
Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi	os.	290 000	556 262

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

Jak wynika z zestawienia, docelowa wartość wskaźników zapisanych w Strategii ZIT, dotyczących *liczby wspartych podmiotów leczniczych* oraz *liczby nowo zakupionego wysokospecjalistycznego sprzętu medycznego*, zostały osiągnięte. Wyższa wartość osiągnięta wskaźnika dot. *liczby wspartych podmiotów leczniczych* oraz wskaźnika *ludności objętej ulepszonymi usługami zdrowotnymi* wynika z poszerzenia zakresu projektu w związku z walką z pandemią COVID-19 – w czerwcu 2020 r. podpisany został aneks do umowy o dofinansowanie niezbędnych robót budowlano-montażowych, zakup sprzętu i wyposażenia medycznego oraz środków ochrony indywidualnej i środków do dezynfekcji dot. walki z pandemią COVID-19. Dodatkowym wsparciem objęte zostały: Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej oraz podlegające rządowi 7 Szpital Marynarki Wojennej SPZOZ im. Kontradmirala Profesora Wiesława Łasińskiego w Gdańsku, Laboratorium Diagnostyki Medycznej w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Z punktu widzenia osiągniętych wskaźników cel przedsięwzięcia został osiągnięty – projekty realizowane w ramach przedsięwzięcia wpłynęły na zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych w obszarze OM ZIT, wyrównywanie różnic w dostępie do świadczeń na obszarze metropolitalnym w ramach zdefiniowanych deficytów w usługach zdrowotnych, infrastrukturze i sprzęcie medycznym oraz wsparcie regionalnej bazy szpitalnej prowadzącej specjalistyczne usługi zdrowotne w zakresie poprawy dostępności do opieki geriatrycznej, opieki długoterminowej i rehabilitacji. Nowoczesny ośrodek geriatryczno-rehabilitacyjny w Sopocie otwarty w 2019 r.

#### Działanie 4. Konwersja

W ramach działania 4. Konwersja były realizowane projekty wpisujące się w RPO WP 2014-2020, Poddziałanie 8.1.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach obszaru metropolitalnego Trójmiasta – mechanizm ZIT. Jednocześnie wsparcie udzielane było wyłącznie w formule projektów zintegrowanych, w powiązaniu z Poddziałaniem 6.1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa – mechanizm ZIT i/lub 6.2.1 Rozwój usług społecznych – mechanizm ZIT RPO WP, a dofinansowanie mogły uzyskać wyłącznie przedsięwzięcia wynikające z programów rewitalizacji zidentyfikowanych obszarów, składające się na kompleksową interwencję w ramach projektu zintegrowanego.

Wskaźniki docelowe niniejszego działania zapisane w Strategii ZIT przedstawiono poniżej.

Tabela 36. Wartości docelowe wskaźników planowanych do uzyskania w ramach Strategii ZIT, celu strategicznego II, Działania 4. Konwersja

Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (2023)
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	250
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi projektami rewitalizacyjnymi	os.	65 000

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

Uzyskane na dzień 31.07.2022 r. wartości wskaźników w ramach niniejszego działania przedstawiono poniżej.

Tabela 37. OP 8 - wskaźniki produktu i rezultatu

	Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]
wartość docelowa z umów o dofinansowanie	68 567,00	1 211,39
Wartość docelowa ze Strategii ZIT	65 000,00	250
wartość osiągnięta	1 911,00	10,30
% wartości docelowej z umów o dofinansowanie	2,79%	0,85%
% wartości zapisanej w Strategii ZIT	4,12%	2,94%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Postęp realizacji wskaźników w ramach działania 4. Konwersja jest bardzo niski. Spośród 13 projektów rewitalizacyjnych realizowanych przy udziale wsparcia instrumentu ZIT jedynie jeden projekt został zrealizowany: *Gdynia odNowa: Rewitalizacja obszaru Zamenhofa-Opata Hackiego*. Ocena stopnia realizacji Działania nie jest jednak miarodajna, biorąc pod uwagę

jedynie wartości wskaźników osiągniętych na dzień realizacji badania. Sprawozdawczość projektów zakłada uzyskanie wartości wskaźników produktu w całości generalnie po zakończeniu rozliczenia finansowego projektu, natomiast wartości wskaźników rezultatu są deklarowane do roku od zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu. W związku z tym nie jest możliwe określenie na podstawie wartości wskaźników osiągniętych przed zakończeniem realizacji projektów stopnia ryzyka braku ich osiągnięcia dla całego Działania.

→ **Studium przypadku – Gdynia odNowa: Rewitalizacja obszaru Zamenhofa-Opata Hackiego**

Na tle innych projektów rewitalizacyjnych projekt Gdynia odNowa: Rewitalizacja obszaru Zamenhofa-Opata Hackiego wyróżnia się stopniem realizacji: jest jedynym przedsięwzięciem w ramach działania 4. Konwersja, w którym zadeklarowano osiągnięcie wskaźników w okresie objętym niniejszym badaniem.

Przedsięwzięcie składa się z czterech powiązanych ze sobą zadań:

1. adaptacji budynku przy ulicy Opata Hackiego 33 dla potrzeb utworzenia wielofunkcyjnego Centrum Sąsiedzkiego poprzez jego kompleksową przebudowę;
2. zagospodarowanie terenu osiedla poprzez reorganizację układu komunikacyjnego w celu ograniczenia ruchu samochodowego; utworzenie zagospodarowania rekreacyjnego: placów zabaw, siłowni zewnętrznych, zagospodarowanie terenów zieleni i wprowadzenie elementów małej architektury: ławek, koszy na śmieci, stojaków rowerowych i wiat śmietnikowych;
3. rozbudowę układu dróg wynikającą ze zmiany organizacji ruchu na terenie osiedla: ul. Komierowskiego, ul. Opata Hackiego, fragmentu ul. Św. Mikołaja;
4. przebudowę i remont wybranych elementów części wspólnych 3 budynków mieszkalnych stanowiących własność Wspólnot Mieszkaniowych współrealizujących projekt zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem.

Projekt jest realizowany wspólnie z działaniami w zakresie partycypacji społecznej i inicjatyw lokalnych (instrument elastyczności). W ramach działań miękkich przewidziano

m.in. uruchomienie punktu konsultacyjnego, prowadzenie współpracy z mieszkańcami (zakup materiałów do realizacji działań aktywizujących i kształtujących postawy obywatelskie, w tym drobnych prac remontowych, publikacja wkładek poświęconych procesowi rewitalizacji, wykonanie i montaż tablic informujących o procesie rewitalizacji), a także zlecenie zadań publicznym organizacjom pozarządowym w zakresie partycypacji społecznej oraz rozwoju i wspierania inicjatyw oddolnych.

Efektom realizacji kompleksowego projektu jest:

1. zwiększenie dostępu do szerokiej oferty usług opiekuńczych i wychowawczych, co umożliwi udział w nich większej liczbie osób obejmowanych świadczonymi lokalnie usługami społecznymi;
2. zapewnienie dostępu do wysokiej jakości przestrzeni publicznej, zwiększenie zaangażowania i współodpowiedzialności mieszkańców osiedla oraz poprawa spójności społeczności lokalnej poprzez zapewnienie dostępu do usług społeczno-kulturalnych;
3. zjednoczenie mieszkańców wokół wspólnych spraw, ograniczenie lokalnych konfliktów oraz wzbudzenie wzajemnego poszanowania dla odmiennych potrzeb, a także przywiązania mieszkańców do nowoutworzonej przestrzeni;
4. pobudzenie aktywności mieszkańców, która daje realną szansę na zmniejszenie liczby osób funkcjonujących od lat w systemie pomocy społecznej – bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, stabilizację lub wzrost dochodów mieszkańców, rozwój gospodarczy czy wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru.

Wartość projektu wyniosła 24 726 857,40 zł, wkład EFRR: 13 101 671,34 zł.

W ujęciu terytorialnym, jak wcześniej wspomniano, realizowane są projekty jedynie na terenach miejskich, w wybranych lokalizacjach, w oparciu o przyjęte programy rewitalizacji. Biorąc pod uwagę bezwzględną wartość wskaźników – zdecydowanie najszerszy zakres działań rewitalizacyjnych jest realizowany w Gdańsku. W odniesieniu do liczby ludności danego powiatu – natężenie działań rewitalizacyjnych jest najbardziej znaczące w powiecie tczewskim oraz Gdańsku.

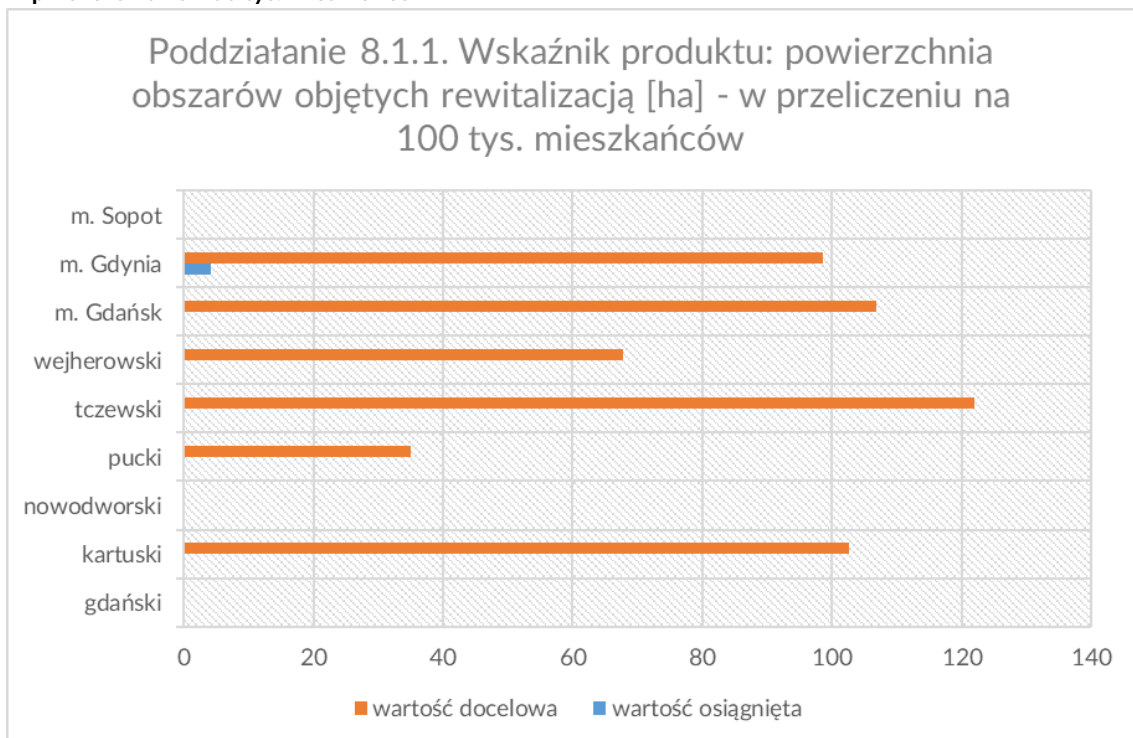
Tabela 38. Wykonanie wskaźnika produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]

powiat	wartość	wartość	%	liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
					wartość	wartość

	docelowa	osiągnięta			docelowa	osiągnięta
gdański	0	0	-	<b>122 432</b>	0,00	0,00
kartuski	148	0	0,00%	<b>144 283</b>	102,58	0,00
nowodworski	0	0	-	<b>35 215</b>	0,00	0,00
pucki	31	0	0,00%	<b>88 368</b>	35,08	0,00
tczewski	140	0	0,00%	<b>114 795</b>	121,96	0,00
wejherowski	149,7	0	0,00%	<b>220 880</b>	67,77	0,00
m. Gdańsk	502,39	0	0,00%	<b>470 621</b>	106,75	0,00
m. Gdynia	240,3	10,3	4,29%	<b>243 918</b>	98,52	4,22
m. Sopot	0	0	-	<b>34 909</b>	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 49. Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha], w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

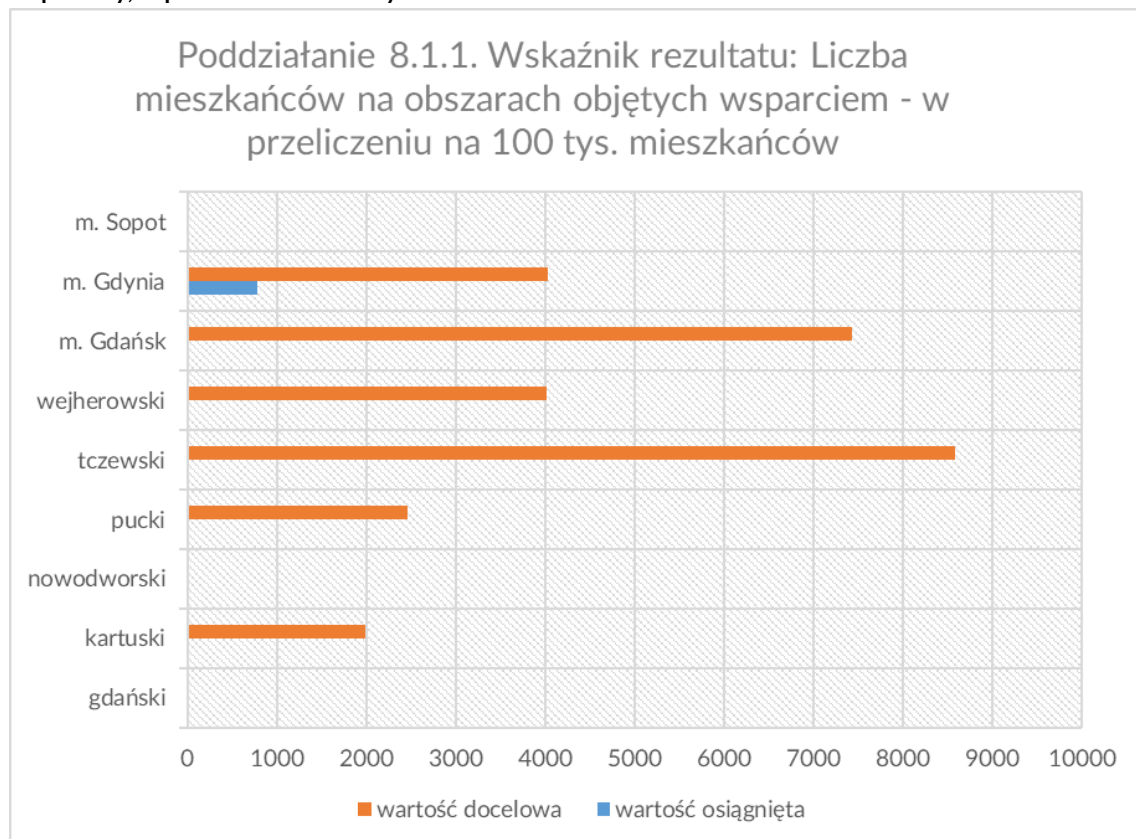


Tabela 39. Wykonanie wskaźnika rezultatu: Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
					wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	0	0	-	122 432	0,00	0,00
kartuski	2 872	0	0,00%	144 283	1 990,53	0,00
nowodworski	0	0	-	35 215	0,00	0,00
pucki	2 181	0	0,00%	88 368	2 468,09	0,00
tczewski	9 851	0	0,00%	114 795	8 581,38	0,00
wejherowski	8 862	0	0,00%	220 880	4 012,13	0,00
m. Gdańsk	34 961	0	0,00%	470 621	7 428,70	0,00
m. Gdynia	9 840	1 911	19,42%	243 918	4 034,14	783,46
m. Sopot	0	0	-	34 909	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 50. Wykonanie wskaźnika rezultatu: Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem, w podziale na powiaty, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Prezentowane wskaźniki produktu i rezultatu nie obrazują rzeczywistego stopnia realizacji projektów rewitalizacyjnych – zarówno wskaźniki produktu jak i rezultatu będą sprawozdawane w późniejszych okresach, ponieważ projekty rewitalizacyjne są ciągle w realizacji. Niemniej jednak w wybranych projektach zaistniały trudności, które istotnie

wpłynęły na harmonogram ich realizacji.

Do najważniejszych problemów w zakresie rewitalizacji należą, według Beneficjentów: przede wszystkim – przedłużające się procedury związane z możliwością realizacji prac w obiektach zabytkowych, a także dynamiczny wzrost cen materiałów i usług budowlanych, oraz brak dostępności wykonawców prac budowlanych na rynku. Na realizację działań rewitalizacyjnych zgodnie z harmonogramem negatywny wpływ miała również pandemia COVID-19.

Cele każdego z projektów wynikają z Programów Rewitalizacji. Na obecnym etapie realizacji projektów część celów przewidzianych w Programach Rewitalizacji została zrealizowana, część jest nadal nie osiągnięta.

Trwałość projektów będzie zapewniona w przypadku realizowanych projektów w wymaganym okresie. Beneficjenci pokryją koszty utrzymania infrastruktury w odpowiednim stanie technicznym w okresie trwałości ze środków własnych.

### **7.3. Cel strategiczny III: Kreowanie zintegrowanej przestrzeni**

Jako istotna słabość OMGGS, zakłócająca integrację wewnętrzną Obszaru Metropolitalnego oraz wpływająca na wiele sfer życia społeczno-gospodarczego – od atrakcyjności osadniczej, poprzez turystyczną, po biznesową – wskazywany jest jego niedoskonały system transportowy. Wynika to po części z braku dostępności transportu publicznego w niektórych częściach OM ZIT, a także niewystarczającej koordynacji różnych rodzajów transportu (tramwaj, trolejbus, autobus, kolej).

W ramach Strategii ZIT działaniom na rzecz poprawy integracji transportu indywidualnego i publicznego oraz podniesienia konkurencyjności usług transportu publicznego, zwiększenia liczby przejazdów komunikacją zbiorową poświęcono bardzo dużą uwagę i zaangażowano w nie relatywnie znaczące środki finansowe.

#### **Działanie 1. Mobilność**

Cel strategiczny w zakresie integracji transportowej OMGGS jest realizowany w ramach jednego działania: Mobilność, obejmującego przedsięwzięcia:

- Przedsięwzięcie 1 – Węzły integracyjne OMG-G-S wraz z trasami dojazdowymi;
- *Przedsięwzięcie 2 – Wdrożenie systemu biletu elektronicznego jako narzędzia integracji taryfowo-biletowej transportu publicznego na OM ZIT, umożliwiającego wprowadzenie wspólnego biletu – ostatecznie usunięte z Wykazu projektów zidentyfikowanych przez IZ RPO WP w ramach trybu pozakonkursowego, w związku z jego realizacją w ramach*

projektu współfinansowanego ze środków POIiŚ pn. „Zwiększenie dostępności regionalnego transportu kolejowego w województwie pomorskim poprzez jego integrację z transportem lokalnym - budowa elektronicznej platformy zintegrowanych usług mobilności”;

- Przedsięwzięcie 3 – Budowa zintegrowanego systemu monitorowania bezpieczeństwa oraz zarządzania informacją na linii kolejowej nr 250 wraz z modernizacją budynku Dworca Podmiejskiego w Gdyni Głównej oraz peronów na linii kolejowej nr 250.

W ramach niniejszego działania planowane do osiągnięcia są przedstawione poniżej wskaźniki produktu i rezultatu.

**Tabela 40. Wskaźniki produktu i rezultatu planowane do osiągnięcia w ramach Strategii ZIT, celu strategicznego III: Kreowanie zintegrowanej przestrzeni, Działania 1. Mobilność**

Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)
Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	20
Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”	szt.	7
Przewozy pasażerów komunikacją miejską w ciągu roku	mln os.	271,1
Liczba wspartych dworców/przystanków kolejowych	szt.	7
Liczba pasażerów przewiezionych w ramach kolejowych wojewódzkich przewozów pasażerskich w ciągu roku (przyrost)	mln os.	0,6
Liczba zakupionych/zmodernizowanych pojazdów kolejowych	szt.	44
Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych	km	7
Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	112
Liczba utworzonych systemów roweru miejskiego *	szt.	1
Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych	km	20

\* Wskaźnik dotyczy projektu Budowy Systemu Roweru Metropolitalnego OMGGS, planowanego do realizacji w ramach mechanizmu ZIT RPO WP 2014-2020. W 2019 r. na wniosek beneficjenta została rozwiązana umowa o dofinansowanie projektu, dofinansowanie UE zostało przesunięte do pozostałych projektów realizowanych w ramach Przedsięwzięcia 1 - Węzły integracyjne OMGGS wraz z trasami dojazdowymi, których beneficjenci uczestniczyli w projekcie Budowy SRM OMGGS. Budowa Systemu Roweru Metropolitalnego jest planowana do realizacji ze środków własnych samorządów uczestniczących w przedsięwzięciu.

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

Stopień realizacji wskaźników rzeczowego wykonania inwestycji został przedstawiony przy omówieniu poszczególnych przedsięwzięć. Stopień realizacji wskaźników dot. liczby osób korzystających z transportu zbiorowego jest obecnie niemożliwy do weryfikacji, ponieważ wartość wskaźników rezultatu zostanie oceniona w okresie do 1 roku od zakończenia wszystkich projektów.

### Przedsięwzięcie 1 – Węzły integracyjne OMG-G-S wraz z trasami dojazdowymi

Celem niniejszego przedsięwzięcia jest zwiększenie liczby pasażerów transportu zbiorowego w ośrodkach OMGGS oraz podniesienie efektywności transportu publicznego wskutek poprawy jego integracji (poprzez węzły integracyjne) z licznymi podsystemami transportu zbiorowego i indywidualnego oraz transportu rowerowego w ramach OMGGS.

Realizacja przedsięwzięcia doprowadzić ma m.in. do umocnienia pozycji transportu zbiorowego, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i substancji szkodliwych generowanej przez transport indywidualny, kompleksowej modernizacji istniejących i budowy nowych elementów węzłowej i liniowej infrastruktury transportu zbiorowego.

Stopień realizacji Przedsięwzięcia mierzony za pomocą przyjętych w Strategii ZIT wskaźników produktu i rezultatu przedstawiono poniżej.

Tabela 41. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu Przedsięwzięcia 1.

	jedn.	wartość docelowa (2023)	realizacja	realizacja – % wartości docelowej
<b>Wskaźniki produktu</b>				
Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	20	10	50%
Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”	szt.	7	14	200%
<b>Wskaźniki rezultatu</b>				
Liczba dodatkowych przewozów pasażerów komunikacją miejską w ciągu roku*	os.	539 415	2 416 231	447,9%

\* nazwa wskaźnika rezultatu przyjętego w realizowanych projektach: „Liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Wartość osiągniętych wskaźników: Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” oraz Liczba dodatkowych przewozów pasażerów komunikacją miejską w ciągu roku jest znacznie wyższa od założonej w Strategii ZIT – co wstępnie należy ocenić pozytywnie, natomiast liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych stanowi obecnie połowę wartości docelowej.

Wspomnieć należy, że wartość wszystkich wskaźników Przedsięwzięcia jest znacznie niższa od wartości docelowych wynikających z umów o dofinansowanie – szczególnie znacząca rozbieżność istnieje w zakresie wskaźnika rezultatu, dotyczącego liczby dodatkowych przewozów pasażerów komunikacją miejską w ciągu roku. Stopień realizacji wskaźników produktu to ok. 40-50%, natomiast wskaźnik rezultatu jest osiągnięty na dzień 31.07.2022 r. w ok. 3,8% wartości zaplanowanej w umowach o dofinansowanie.

Tabela 42. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu Przedsięwzięcia 1.

	jedn.	wartość docelowa z umów o dofinansowanie (2023)	realizacja	realizacja – % wartości docelowej
<b>Wskaźniki produktu</b>				
Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	24	10	41,7%
Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”	szt.	29	14	48,3%
<b>Wskaźniki rezultatu</b>				
Liczba dodatkowych przewozów pasażerów komunikacją miejską w ciągu roku*	os.	62 937 792	2 416 231	3,8%

\* nazwa wskaźnika rezultatu przyjętego w realizowanych projektach: „Liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Nie osiągnięta wartość wskaźnika rezultatu w stosunku do wartości zaplanowanej w umowach o dofinansowanie wynika z charakteru wskaźnika i sposobu jego monitorowania – wskaźniki rezultatu są co do zasady monitorowane do roku po zakończeniu realizacji inwestycji. W związku z tym wskaźniki rezultatu powinny być monitorowane dla wybranych projektów Przedsięwzięcia 1. Poniżej zestawiono projekty zakończone do końca 2021 r. wraz z osiągniętą wartością wskaźników rezultatu.

Tabela 43. Wartość wskaźnika rezultatu osiągnięta w projektach zakończonych przed 2022 r.

		Liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem		
Nazwa projektu	Termin realizacji	Wartość docelowa wskaźnika rezultatu	Wartość osiągnięta	% wartości docelowej
Budowa węzła integracyjnego Kartuzy wraz z trasami dojazdowymi	2019-11-15	163 844	163 931	100,0%
Budowa węzła integracyjnego Gołubie na terenie Gminy Stężycza wraz z trasami dojazdowymi	2017-09-30	108 472	114 482	105,5%
Budowa węzła integracyjnego Nowy Dwór Gdański wraz z trasami dojazdowymi	2019-12-31	363 212	363 212	100,0%
Budowa węzła integracyjnego Puck wraz z trasami dojazdowymi	2020-08-31	310 250	436 218	140,6%
Budowa węzła integracyjnego Reda wraz z trasami dojazdowymi	2019-12-31	1 940 850	1 338 388	69,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

W zakresie osiągnięcia pełnej wartości wskaźników produktu jak i rezultatu zakładanej w umowach o dofinansowanie: niektóre z inwestycji zaplanowanych do realizacji w ramach Przedsięwzięcia są w toku – teoretycznie planowane zakończenie realizacji wszystkich projektów to wrzesień 2023 r.

Jak wynika jednak z analizy zarówno rozliczonych wniosków o płatność jak i dodatkowych dostępnych informacji, część projektów nie zostanie zrealizowana w założonym terminie lub istnieją problemy z rozliczeniem środków z dotacji z uwagi na rzeczywisty zakres projektu odbiegający od założonego w umowie o dofinansowanie.

Poniżej prezentowane jest zestawienie planowanych terminów realizacji projektów oraz stopnia zatwierdzenia wniosków o płatność. Kolorem zielonym oznaczono projekty, w których zatwierdzono końcowy wniosek o płatność. Część projektów, w których nie zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność, również została zrealizowana (kolor niebieski).

Trwa realizacja 7 węzłów transportowych w 5 projektach.

Tabela 44. Stopień zaawansowania finansowego projektów w ramach Przedsięwzięcia 1 – Węzły integracyjne OMG-G-S wraz z trasami dojazdowymi (na zielono – projekty zakończone i rozliczone; na niebiesko – zakończona rzeczowa realizacja projektu)

Beneficjent wiodący	Tytuł projektu	Termin realizacji projektu	% wartości zatwierdzonych wniosków o płatność
Gmina Kartuzy	Budowa węzła integracyjnego Kartuzy wraz z trasami dojazdowymi	2019-11-15	100,0%
Gmina Miasta Gdyni	Utworzenie węzła integracyjnego transportu publicznego przy przystanku Pomorskiej Kolei Metropolitalnej - Gdynia Karwiny	2023-09-30	0,0%
Gmina Stężyca	Budowa węzła integracyjnego Gołubie na terenie Gminy Stężyca wraz z trasami dojazdowymi	2017-09-30	100,0%
Gmina Władysławowo	Budowa węzłów integracyjnych Władysławowo i Jastarnia wraz z trasami dojazdowymi	2023-06-30	0,0%
Gmina Nowy Dwór Gdański	Budowa węzła integracyjnego Nowy Dwór Gdański wraz z trasami dojazdowymi	2019-12-31	100,0%
Gmina Miasta Sopotu	Budowa węzła integracyjnego Sopot Kamienny Potok wraz z trasami dojazdowymi	2021-10-31	84,3%
Gmina Miasta Wejherowa	Budowa węzła integracyjnego Wejherowo Kwiatowa wraz z trasami dojazdowymi	2021-08-31	92,5%
Gmina Wejherowo	Budowa węzła integracyjnego Gościcino wraz z trasami dojazdowymi	2022-12-30	100,0%
Gmina Miejska Tczew	Budowa węzła integracyjnego Tczew wraz z trasami dojazdowymi	2021-01-15	88,9%
Gmina Miasta Puck	Budowa węzła integracyjnego Puck wraz z trasami dojazdowymi	2020-08-31	99,8%
Gmina Miasta Gdańska	Budowa węzłów integracyjnych Gdańsk Rębiechowo oraz Gdańsk Osowa wraz z trasami dojazdowymi	2022-12-31	68,1%
Gmina Miasta Gdańsk	Węzły integracyjne: Gdańsk Główny, Gdańsk Wrzeszcz oraz trasy dojazdowe do węzłów Pomorskiej Kolei Metropolitalnej i Szybkiej Kolei Miejskiej na terenie Gminy Miasta Gdańska	2022-12-30	39,0%
Gmina Żukowo	Budowa węzła integracyjnego Żukowo wraz z trasami dojazdowymi	2022-04-30	94,3%
Gmina Somonino	Budowa węzła integracyjnego Somonino wraz z trasami dojazdowymi	2020-10-31	66,1%
Gmina Miasto Reda	Budowa węzła integracyjnego Reda wraz z trasami dojazdowymi	2019-12-31	100,0%
Gmina Sierakowice	Budowa węzła integracyjnego Sierakowice wraz z trasami dojazdowymi	2020-09-30	92,9%
Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Budowa węzłów integracyjnych Pruszcz Gdański, Ciepłowo i Pszczółki wraz z trasami dojazdowymi	2021-06-30	78,8%
Gmina Miejska Rumia	Budowa węzłów integracyjnych w Rumi wraz z trasami dojazdowymi	2023-09-30	56,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGs, stan na dzień 31.08.2022 r.

W przypadku projektu „Utworzenie węzła integracyjnego transportu publicznego przy przystanku Pomorskiej Kolei Metropolitalnej - Gdynia Karwiny” brak rozliczonych wniosków o płatność wynika z problemów z porozumieniem pomiędzy Beneficjentem – miastem Gdynia, a PKP PLK S.A. odnośnie przebudowy wiaduktów w ramach inwestycji, niezbędnej do

budowy trzeciego toru od stacji Gdynia Stadion do Osowej, umożliwiającego modernizację linii kolejowej nr 201 pomiędzy Gdynią i Kościerzyną, zachowanie przepustowości przejazdu PKM oraz bezproblemowy przewóz ładunków z i do Portu Gdynia. Ponadto Miasto Gdynia oraz PKP PLK różniły się w sprawie podziału zakresu i finansowania pozostałych prac związanych z realizacją inwestycji. Przyznane środki z RPO WP 2014-2020 na realizację inwestycji zostały wstrzymane, natomiast inwestycja była realizowana z własnych środków m. Gdynia. Ostatecznie wiadukt będzie inwestycją priorytetową w ramach FEP 2021-2027, stanowiąc II etap inwestycji Węzeł Karwiny. Część inwestycji – przebudowa skrzyżowania Wielkopolska – Strzelecka – Sopotka również nie będzie realizowana w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020. Niemniej jednak problemy związane z wypracowaniem ostatecznego zakresu inwestycji finansowanej ze środków RPO WP 2014-2020, podpisaniem niezbędnych porozumień z PKP PLK S.A. dotyczących infrastruktury na obszarze planowanej inwestycji, wynikające z tego przesunięcia harmonogramu prac są istotnym czynnikiem ryzyka w uzyskaniu refinansowania inwestycji ze środków UE.

Projekt utworzenia węzła Gdynia Karwiny dość dobrze obrazuje skomplikowane relacje jednostek samorządu terytorialnego jako beneficjentów projektów w obszarze mobilności ze spółkami zarządzającymi infrastrukturą kolejową. Beneficjenci i eksperci stwierdzali, że jednym z najtrudniejszych zadań w projektach budowy węzłów transportowych było właśnie sprawne wypracowanie precyzyjnych uzgodnień ze spółkami PKP – co wpływało na czas i wykonalność realizacji projektów.

Projekt „Budowa węzłów integracyjnych Władysławowo i Jastarnia wraz z trasami dojazdowymi” nie został zrealizowany w planowanym zakresie. Gmina Władysławowo jako partner wiodący (ponad 95% kosztów kwalifikowalnych i ponad 98% dofinansowania projektu) nie zrealizowała swojej części projektu. Gmina Jastarnia realizuje zaplanowane prace w ramach projektu. W przypadku niniejszej inwestycji problemem było długotrwałe postępowanie prowadzone przez GDOŚ w zakresie wydanej przez RDOŚ w Gdańsku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia. Węzeł integracyjny we Władysławowie w wysokości ok. 15 mln zł ostatecznie zostanie zrealizowany przy udziale środków z II rozdania funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych.

Kolejnym projektem, który jest zrealizowany w niezadowalającym stopniu, jest projekt „Węzły integracyjne: Gdańsk Główny, Gdańsk Wrzeszcz oraz trasy dojazdowe do węzłów Pomorskiej Kolei Metropolitalnej i Szybkiej Kolei Miejskiej na terenie Gminy Miasta Gdańska”. Stopień



zaangażowania finansowego środków przewidzianych na realizację inwestycji nie przekracza 40%. W ramach niniejszego projektu nie rozpoczęły się prace przy realizacji węzła integracyjnego Gdańsk Wrzeszcz.

W listopadzie 2022 r. podpisana została umowa z wykonawcą o wartości ok. 12,9 mln zł. Przetarg na realizację prac w 2021 r. został unieważniony z uwagi na ofertę przewyższającą budżet zabezpieczony na realizację zadania (oferta 9,8 mln zł – budżet 4,9 mln zł). W 2022 r. oferta również znacznie przekroczyła środki zabezpieczone na realizację prac (12,9 mln zł wobec 7,6 mln zł).

W przypadku węzła integracyjnego Gdańsk Główny Wojewoda Pomorski wydał 21 grudnia 2021 r. decyzję nr 13zrid/2021/AZ o odmowie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa węzła integracyjnego Gdańsk Główny”, a Minister Rozwoju i Technologii w decyzji z dnia 2 września 2022 r. ją podtrzymał (znak:

DLI-III.7621.4.2022.KŻ.5). Decyzja dotyczyła budowy przejścia naziemnego z sygnalizacją świetlną w pobliżu dworca, które łączyłoby się z przedłużonymi peronami przystanków tramwajowych. Powodem decyzji była zbyt mała odległość od skrzyżowania z ul. Bastion św. Elżbiety, która wyniosłaby 185 m, natomiast, zgodnie z rozporządzeniem ministra transportu i gospodarki morskiej z 2 marca 1999 r., odległość przejścia dla pieszych z sygnalizacją świetlną od skrzyżowania lub sąsiedniego przejścia dla pieszych z sygnalizacją świetlną nie powinna być mniejsza niż: na ulicy klasy GP - 600 m, na ulicy klasy G - 400 m, na ulicy klasy Z - 200 m. Warunek ten jednak został uchylony 21 września 2021 r., z związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz.U. 2022 poz. 1518) – co oznacza, że inwestycja będzie mogła zostać zrealizowana w planowanym zakresie. Niemniej jednak istotnie skrócony został czas na realizację inwestycji, co może być zagrożeniem projektu.

Cel Przedsięwzięcia – zwiększenie liczby pasażerów transportu zbiorowego w ośrodkach OMGGS oraz podniesienie efektywności transportu publicznego wskutek poprawy jego integracji (poprzez węzły integracyjne) z licznymi podsystemami transportu zbiorowego i indywidualnego oraz transportu rowerowego w ramach OMGGS – nie został obecnie zrealizowany w planowanym zakresie. Wynika to z braku finalizacji rzeczowej i finansowej zaplanowanych inwestycji transportowych – dotychczas w pełni zamknięto rozliczenie 6 z 18 projektów przewidzianych do dofinansowania w ramach Instrumentu ZIT, co rzutuje na stopień osiągnięcia wskaźników oraz celów Przedsięwzięcia.

W odniesieniu do wykonalności wskaźnika rezultatu obrazującego stopień osiągnięcia celu dotyczącego zwiększenia liczby pasażerów transportu zbiorowego – na podstawie dotychczas zrealizowanych inwestycji trudno jest ocenić, czy wskaźnik zostanie osiągnięty w planowanym zakresie, ponieważ projekty o największym udziale w docelowej wartości wskaźnika dla Przedsięwzięcia 1. są realizowane, w tym niektóre z problemami (opis powyżej).

Jako problemy we wdrażaniu przedsięwzięć w zakresie mobilności wskazuje się przede wszystkim: dynamiczny wzrost cen usług oraz towarów i materiałów budowlanych; problemy ze znalezieniem wykonawców prac wobec wysokiego popytu na rynku i oczekiwań finansowych wykonawców przewyższających zaplanowane budżety projektów – co rzutuje na możliwość realizacji przedsięwzięć zgodnie z zaplanowanym harmonogramem, a nawet ich wykonalność; problemy z wypracowaniem uzgodnień oraz porozumień z PKP PLK S.A. dotyczących wykorzystania infrastruktury na cele realizacji projektu czy podziału zadań i źródeł finansowania; prowadzone postępowania administracyjne, m.in. w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Istotnym problemem był również brak dokumentacji projektowej na etapie zgłaszania projektów strategicznych. Wzrost cen i niedostępność wykonawców były dość trudne do przewidzenia w momencie przygotowania listy strategicznej projektów, natomiast przyjęty sposób wyboru projektów strategicznych, planowanych do dofinansowania, w niskim stopniu ujmujący ich gotowość do realizacji pod względem projektowo-technicznym oraz formalno-prawnym spowodował w wybranych przypadkach konieczność przesunięcia czasowego rozpoczęcia robót oraz ich wydłużenia, a także – istotne zmiany w zakresie rzeczowym oraz finansowym. Samo przesunięcie terminu realizacji projektów w niektórych przypadkach spowodowało konieczność znaczącego zwiększenia ich budżetu wskutek silnego wzrostu cen usług budowlanych.

Wobec zidentyfikowanych problemów zasadnym wydaje się – dla kolejnych projektów i działań infrastrukturalnych w zakresie mobilności – wybór do realizacji projektów o możliwie wysokiej gotowości administracyjnej, formalno-prawnej, dla których dokonano uzgodnień z kluczowymi interesariuszami (właścicielami infrastruktury), a także takich inwestycji, które posiadają aktualną dokumentację techniczną i kosztorysową w możliwie szerokim zakresie.

Projekty dotyczące węzłów integracyjnych są niejednokrotnie projektami trudnymi z uwagi na konieczność zaangażowania kilku partnerów (jednostek samorządu terytorialnego) i wypracowania wspólnego projektu umożliwiającego realizację potrzeb wszystkich jego stron, a także konieczność długotrwałych uzgodnień z właścicielami infrastruktury na terenie

realizowanej inwestycji. Przykładem projektu realizowanego przez kilka podmiotów w partnerstwie w zakresie węzłów integracyjnych jest projekt „Budowa węzłów integracyjnych Pruszcz Gdański, Cieplewo i Pszczółki wraz z trasami dojazdowymi”.

→ **Studium przypadku – Budowa węzłów integracyjnych Pruszcz Gdański, Cieplewo i Pszczółki wraz z trasami dojazdowymi**

Projekt realizowany był na terenie 5 samorządów: Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Gmina Pruszcz Gdański, Gmina Pszczółki, Gmina Trąbki Wielkie oraz Powiat Gdański; w jego ramach zrealizowano łącznie zrealizowano 23 inwestycje.

Na terenie Pruszcza Gdańskiego – lidera projektu – zrealizowano 12 inwestycji, m.in.: budowę parkingu przy ul. Dworcowej typu park&ride dla samochodów osobowych i rowerów, budowę parkingu samochodowego przy Dworcu PKP, przebudowę ul. Skalskiego, przebudowę ul. Dąbrowskiego, budowę ścieżek rowerowych oraz kładek i mostków pieszo-rowerowych w różnych częściach miasta.

Pozostali partnerzy zrealizowali m.in. takie inwestycje jak: budowa trasy rowerowej Juszkowo – Pruszcz Gdański, zagospodarowanie otoczenia wokół węzła przesiadkowego w Cieplewie, budowa parkingu przy dworcu PKP w Pszczółkach, budowa ścieżki rowerowej na trasie Żeliszawki – Sobowidz, czy budowa ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku Pruszcz Gdański – Radunica.

Burmistrz Pruszcza Gdańskiego ocenia, że inwestycje były realizowane bez problemów, a współpraca między partnerami układała się profesjonalnie.

Projekty realizowane w ramach Przedsięwzięcia będą utrzymane w okresie trwałości – głównie ze środków własnych. Utrzymanie trwałości projektów polegać będzie na wykonywaniu bieżących remontów i konserwacji infrastruktury tak aby nie uległa ona degradacji technicznej. Część projektów będzie nadal rozwijana w nowej perspektywie finansowej, lub zakres projektu zostanie częściowo przeniesiony na lata po 2023 r. (np. projekt węzła Gdynia Karwiny). Nie istnieje zagrożenie nie utrzymania trwałości projektów, mimo obserwowanych problemów organizacyjnych i formalno-prawnych (porozumienia z PKP PLK S.A.). Podpisane umowy powinny zagwarantować trwałość organizacyjno-prawną w wymaganym okresie trwałości.

Poniżej przedstawiono planowane wartości docelowe wskaźników w ujęciu terytorialnym – co pokazuje planowany poziom wsparcia projektów dotyczących mobilności ze środków ZIT

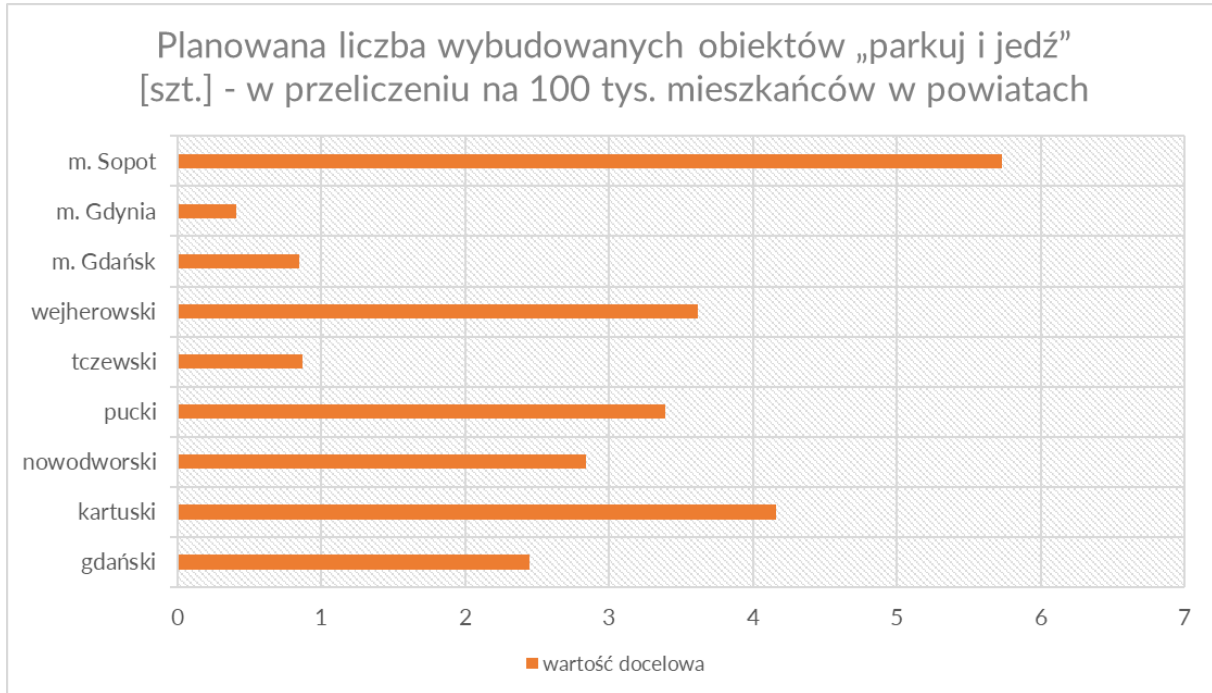
w poszczególnych powiatach. Nie są prezentowane wartości osiągnięte wskaźników, ponieważ nie odzwierciedlają one rzeczywistego stanu realizacji projektów (część projektów jest zakończona, ale nie został zaakceptowany końcowy wniosek o płatność, w związku z tym nie sprawozdano wskaźników).

**Tabela 45. Planowana liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.] – w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w powiatach**

powiat	wartość docelowa	liczba mieszkańców	wartość docelowa w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców
gdański	3	122 432	2,45
kartuski	6	144 283	4,16
nowodworski	1	35 215	2,84
pucki	3	88 368	3,39
tczewski	1	114 795	0,87
wejherowski	8	220 880	3,62
m. Gdańsk	4	470 621	0,85
m. Gdynia	1	243 918	0,41
m. Sopot	2	34 909	5,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 51. Planowana liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.] – w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w powiatach



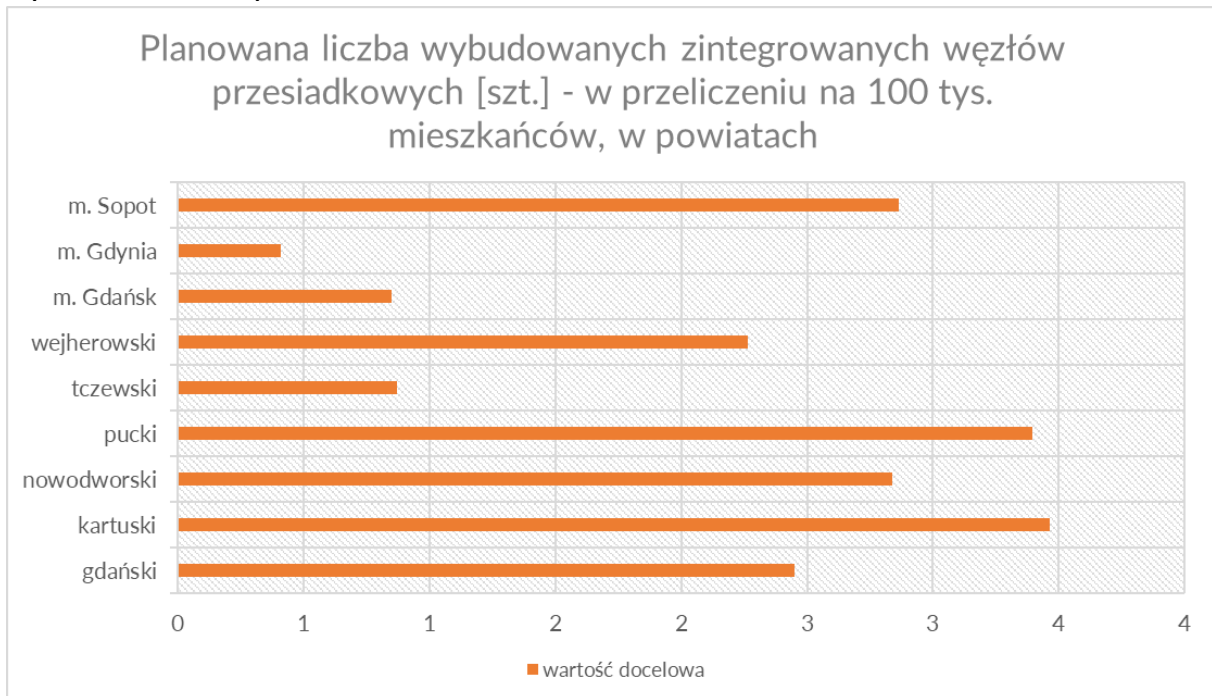
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 46. Planowana liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.] – w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, w powiatach

powiat	wartość docelowa	liczba mieszkańców	wartość docelowa w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców
gdański	3	122 432	2,45
kartuski	5	144 283	3,47
nowodworski	1	35 215	2,84
pucki	3	88 368	3,39
tczewski	1	114 795	0,87
wejherowski	5	220 880	2,26
m. Gdańsk	4	470 621	0,85
m. Gdynia	1	243 918	0,41
m. Sopot	1	34 909	2,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS

Rysunek 52. Planowana liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.], w powiatach, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



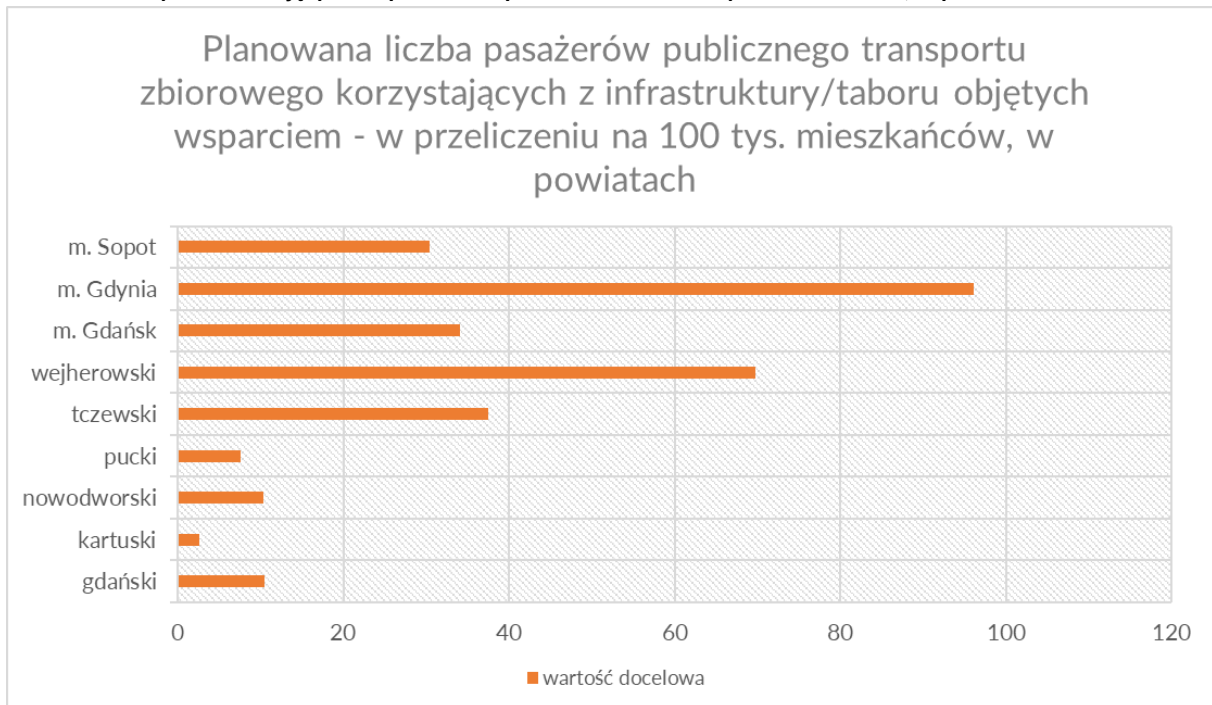
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

Tabela 47. Planowana liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, w powiatach

powiat	wartość docelowa	liczba mieszkańców	wartość docelowa w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców
gdański	1 279 690	122 432	10,45
kartuski	376 128	144 283	2,61
nowodworski	363 212	35 215	10,31
pucki	675 250	88 368	7,64
tczewski	4 300 000	114 795	37,46
wejherowski	15 394 960	220 880	69,70
m. Gdańsk	16 036 268	470 621	34,07
m. Gdynia	23 449 284	243 918	96,14
m. Sopot	1 063 000	34 909	30,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGG; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 53. Planowana liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, w powiatach



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Jak wynika z przedstawionych danych, największa liczba pasażerów obsługiwanych przez wybudowane węzły integracyjne w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców powiatu będzie uzyskana w powiatach leżących na osi południe – północ Obszaru Metropolitalnego, w ramach rdzenia OM i jego bezpośredniej bliskości oraz głównych tras komunikacyjnych OMGGS.

### **Przedsięwzięcie 2 – Wdrożenie systemu biletu elektronicznego jako narzędzia integracji taryfowo-biletowej transportu publicznego na OM ZIT, umożliwiającego wprowadzenie wspólnego biletu**

Przedsięwzięcie zostało ostatecznie usunięte z Wykazu projektów zidentyfikowanych przez IZ RPO WP w ramach trybu pozakonkursowego, w związku z jego realizacją w ramach projektu współfinansowanego ze środków POIiŚ pn. „Zwiększenie dostępności regionalnego transportu kolejowego w województwie pomorskim poprzez jego integrację z transportem lokalnym – budowa elektronicznej platformy zintegrowanych usług mobilności”. Platforma Zintegrowanych Usług Mobilności (PZUM) obejmie linie kolejowe w województwie pomorskim, na których wykonywane są przewozy pasażerskie o charakterze aglomeracyjnym

lub wojewódzkim, 3 stacje kolejowe w województwie warmińsko-mazurskim, w tym Elbląg. Inwestycja będzie realizowana do końca września 2023 roku.

**Przedsięwzięcie 3 – Budowa zintegrowanego systemu monitorowania bezpieczeństwa oraz zarządzania informacją na linii kolejowej nr 250 wraz z modernizacją budynku Dworca Podmiejskiego w Gdyni Głównej oraz peronów na linii kolejowej nr 250**

Przedsięwzięcie jest realizowane przez PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o. o.

Celem bezpośrednim Projektu jest zwiększenie ilości pasażerów korzystających z pasażerskiego transportu kolejowego na obszarze aglomeracji trójmiejskiej, a tym samym pogłębienie integracji oraz poprawa sprawności i eko-efektywności systemu transportu zbiorowego w miastach i obszarach miejskich.

Inwestycja polega na utworzeniu zintegrowanego systemu monitorowania bezpieczeństwa oraz zarządzania informacją pasażerską wraz z utworzeniem Centrum Monitoringu w istniejącym budynku Dworca Podmiejskiego w Gdyni Głównej wraz z przystosowaniem peronu SKM Gdynia Główna do odprawy podróżnych z ograniczoną możliwością poruszania się, modernizacji istniejącego budynku Dworca Podmiejskiego Gdynia Główna i jego bezpośredniego otoczenia, oraz modernizacji istniejącej infrastruktury przystankowej zlokalizowanej na linii kolejowej nr 250: Gdańsk Stocznia, Gdynia Orłowo, Gdynia Redłowo, Gdynia Stocznia, Gdynia Grabówek, Gdynia Leszczynki, Gdynia Chylonia, Rumia Janowo.

Wskutek realizacji inwestycji poprawie ulec ma jakość świadczonych usług, bezpieczeństwo podróżnych, dostępność komunikacyjna; zwiększenie liczby osób korzystających z komunikacji kolejowej w wyniku realizacji projektu spowoduje poprawę jakości środowiska.

Realizacja celu projektów jest mierzona za pomocą wskaźników produktu i rezultatu – przedstawiono je poniżej wraz ze stopniem ich realizacji. Zauważyć należy niespójność między wartością docelową wskaźników dot. liczby wspartych dworców i przystanków kolejowych (łącznie 9) a wartością wskaźnika Liczba wspartych dworców/przystanków kolejowych dla całego Działania 1. Mobilność (7).



Tabela 48. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu Przedsięwzięcia 3.

	jedn.	wartość docelowa (2023)	realizacja	realizacja - % wartości docelowej
<b>Wskaźniki produktu</b>				
Liczba wspartych dworców kolejowych	szt.	1	0	0%
Liczba wspartych przystanków kolejowych	szt.	8	3	37,5%
Liczba wybudowanych Centrów Monitoringu – wskaźnik fakultatywny	szt.	1	0	0%
<b>Wskaźniki rezultatu</b>				
Wzrost liczby pasażerów przewiezionych w ramach kolejowych wojewódzkich przewozów pasażerskich w ciągu roku	os.	600 000	0	0%

\* nazwa wskaźnika rezultatu przyjętego w realizowanych projektach: „Liczba pasażerów publicznego transportu zbiorowego korzystających z infrastruktury/taboru objętych wsparciem”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Projekt jest w trakcie realizacji – powinien zostać ukończony we wrześniu 2023 r. Prace są realizowane, natomiast Beneficjent zwrócił się z prośbą o zmianę zakresu rzeczowego projektu. IZ wraz z IP-ZIT zachęciły do ponownego rozważenia ustanowienia Projektu jako niefunkcjonujący w celu zapewnienia pełnej funkcjonalności projektu jak i osiągnięcia założonych wskaźników produktu i rezultatu (brak możliwości realizacji 2 peronów). Obecnie Beneficjent przygotowuje wyjaśnienia w tym zakresie.

Problemy dotyczące projekt wynikają przede wszystkim ze wzrostu cen usług, materiałów oraz z braku dostępności wykonawców zadań w ramach projektu. Zamówienia publiczne w ramach projektu w związku z tym nie były rozstrzygane z uwagi na brak ofert lub wartości ofertowe przekraczające budżet na realizację zadań. Skutkowało to przedłużeniem terminów realizacji zadań w ramach projektu, zabezpieczeniem środków z innych źródeł na pokrycie wzrastającego wkładu własnego. Podejmowane działania naprawcze pozwalają na dalszą realizację projektu – dodatkowy wkład własny jest finansowany m.in. z Funduszu Kolejowego.

Projekt będzie utrzymany w okresie trwałości – z wykorzystaniem środków własnych.

#### 7.4. Cel strategiczny IV: Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych

Obszar OMGGs w momencie przygotowania Strategii cechował ujemny bilans energetyczny, duże zapotrzebowanie na energię elektryczną w gospodarstwach domowych, a także znaczny udział paliw kopalnych w produkcji energii cieplnej – co skutkuje emisją zanieczyszczeń powietrza, co negatywnie wpływa na turystyczną i osiedleńczą atrakcyjność Obszaru Metropolitalnego. Mimo podejmowanych działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków ich energochłonność przekracza dopuszczalne normy, co powoduje zwiększenie zużycia energii, emisji gazów cieplarnianych i substancji szkodliwych. W związku z tym uznano za zasadne m.in.: podejmowanie dalszych działań zmierzających do redukcji zużycia energii poprzez głęboką termomodernizację budynków publicznych i mieszkalnych, szersze wykorzystanie instalacji OZE oraz wymianę źródeł ciepła; zwiększenie wykorzystania istniejących sieci przesyłowych poprzez redukcję strat sieciowych oraz przyłączenie budynków sieci ciepłowniczych.

##### Działanie 1. Energetyka

Przedsięwzięcia w zakresie wspierania efektywności energetycznej budynków zaplanowano do realizacji w ramach Strategii ZIT, Cel strategiczny IV: Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, Działania 1. Energetyka. W ramach niniejszego działania realizowany jest pakiet projektów termomodernizacyjnych prowadzących do zmniejszenia zużycia energii na budynek o co najmniej 30%, a w przypadku pojedynczego budynku o co najmniej 25%.

Planowane do osiągnięcia w ramach Działania 1. wskaźniki produktu i rezultatu przedstawiono poniżej.

**Tabela 49. Wskaźniki produktu i rezultatu: Cel strategiczny IV: Wzrost efektywności energetycznej i wdrożenie strategii niskoemisyjnej oraz efektywniejsze zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, Działania 1. Energetyka**

Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	207
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO <sub>2</sub> )	tony równoważnika CO <sub>2</sub>	14 000
Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej	km	co najmniej 70

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

Działanie jest realizowane w ramach dwóch przedsięwzięć:

- Przedsięwzięcie 1. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek, w szczególności użyteczności publicznej OMG-G-S;
- Przedsięwzięcie 2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w OMG-G-S.

W Strategii ZIT przyjęto również do realizacji jako część Działania 1. Energetyka przedsięwzięcia komplementarne, realizowane ze środków POIiŚ.

## **Przedsięwzięcie 1. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek, w szczególności użyteczności publicznej OMG-G-S**

W ramach niniejszego przedsięwzięcia realizowany jest pakiet projektów w zakresie efektywności energetycznej, których celem jest zmniejszenie zużycia energii na budynek o co najmniej 30%, a w przypadku pojedynczego budynku o co najmniej 25%.

Działania realizowane w ramach poszczególnych projektów mają charakter kompleksowy i polegają m.in. na:

- wykonaniu robót dociepleniowych ścian, stropodachów,
- wymianie stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej,
- modernizacji lub wymianie instalacji ogrzewania obiektu oraz instalacji ciepłej wody użytkowej,
- modernizacji lub wymianie istniejącego źródła ciepła,
- modernizacji węzła cieplnego,
- wprowadzeniu systemu zarządzania energią z monitoringiem i automatycznym sterowaniem,
- modernizacji systemu wentylacji, modernizacji wewnętrznej instalacji elektrycznej,
- wymianie urządzeń podstawowych zasilanych energią elektryczną wymianie urządzeń podstawowych zasilanych energią elektryczną w tym: wymianę lub montaż urządzeń elektrycznych stabilizujących pracę wewnętrznej instalacji kompensujących moc bierną,
- montażu instalacji produkującej energię z odnawialnych źródeł,
- wymianie i modernizacji instalacji oświetlenia wewnętrznego z zastosowaniem układów automatycznego sterowania zużyciem energii oraz niskoenergetycznych źródeł światła.

Beneficjentami projektów są członkowie Związku ZIT. Projekty są realizowane w budynkach stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek.

Tabela 50. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu Przedsięwzięcia 1.

	jedn.	wartość docelowa (2023)	realizacja	realizacja – % wartości docelowej
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	207	177	85,5%
Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh	11 000 000	24 569 198	223,4%
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	Mg CO <sub>2</sub>	14 000	8 263	59,0%
Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii	szt.	100	692	692,0%

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot do roku 2020

Na obecnym etapie realizacji przedsięwzięcia osiągnięto zaplanowane zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych oraz liczbę gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii. Wskaźnik dotyczący liczby zmodernizowanych energetycznie budynków nie został osiągnięty, ponieważ część inwestycji jest w trakcie realizacji. Poziomą realizacją wskaźnika *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* jest znacznie poniżej wartości zaplanowanej w Strategii ZIT z tego samego powodu, a także dlatego, że termin monitorowania wartości wskaźnika przypada do roku po zakończeniu realizacji inwestycji – dla części zakończonych projektów nie oszacowano i nie sprawozdano wartości wskaźnika.

Zaplanowane w umowach o dofinansowanie do osiągnięcia wartości wskaźników, podobnie jak w przypadku innych przedsięwzięć Strategii, są znacznie wyższe od wartości wynikających ze Strategii ZIT. Poniżej zestawiono wartości wskaźników docelowych z umów o dofinansowanie wraz ze wskaźnikami osiągniętymi.

Tabela 51. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu Przedsięwzięcia 1 zapisanych w umowach o dofinansowanie

	jedn.	wartość docelowa (2023)	realizacja	realizacja – % wartości docelowej
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	255	177	69,4%
Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh	77 015 646	24 569 198	31,9%
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	Mg CO <sub>2</sub>	28 352	8 263	29,1%
Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii	szt.	885	692	78,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Biorąc pod uwagę stopień realizacji projektów mierzony wartością rozliczonych wniosków o płatność, można zakładać, że zaplanowane w Strategii ZIT wartości wskaźników zostaną osiągnięte. Niektóre z umów o dofinansowanie są rozliczone w niewielkim stopniu, natomiast ich rzeczowa realizacja zakończyła się lub jest bliska zakończenia – złożone wnioski o płatność nie zostały zaakceptowane przez IZ RPO WP 2014-2020 np. z powodu wątpliwości w zakresie przeprowadzonych zamówień publicznych.

Poniżej prezentowane jest zaawansowanie rozliczenia finansowego poszczególnych projektów realizowanych w ramach Przedsięwzięcia 1 (zaakceptowane wnioski o płatność).

**Tabela 52. Zaawansowanie rozliczenia finansowego poszczególnych projektów realizowanych w ramach Przedsięwzięcia 1 (zaakceptowane wnioski o płatność)**

Beneficjent wiodący - nazwa	Tytuł projektu	Okres realizacji projektu do	Wartość zatwierdzonych WNP [EFRR %]
Gmina Luzino	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Luzino	2017-11-30	100,0%
Gmina Miejska Rumia	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 9 i nr 10 oraz budynku Cmentarza Komunalnego w Rumi	2018-10-31	100,0%
Gmina Kartuzy	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Kartuzy – etap I	2017-09-14	100,0%
Gmina Władysławowo	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Władysławowo	2022-12-31	52,9%
Gmina Trąbki Wielkie	"Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Sobowidzu"	2017-12-29	100,0%
Gmina Przdokowo	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Przdokowo	2018-09-28	100,0%
Powiat Kartuski	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Powiatu Kartuskiego	2018-11-30	100,0%
Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych na terenie Pruszcza Gdańskiego	2020-09-30	100,0%
Gmina Puck	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Puck	2018-12-31	100,0%
Powiat Tczewski	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Powiatu Tczewskiego	2022-11-30	51,7%
Powiat Pucki	Morze zysku – z Eko odzysku. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu puckiego	2020-12-31	41,4%
Powiat Nowodworski	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Nowym Dworze Gdańskim	2018-10-31	100,0%



Gmina Stegna	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Stegna	2019-07-31	100,0%
Gmina Wejherowo	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej Gminy Wejherowo.	2019-12-31	57,3%
Gmina Miasta Gdańska - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej W Gdańsku	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków o charakterze użytkowym należących do Komendy Miejskiej PSP w Gdańsku	2020-12-31	100,0%
Gmina Miasta Wejherowa	Kompleksowa termomodernizacja budynków komunalnych w Wejherowie w celu znaczącego obniżenia zapotrzebowania energetycznego	2022-12-31	37,6%
Powiat Wejherowski	Kompleksowa modernizacja energetyczna trzech budynków w Wejherowie będących własnością Powiatu Wejherowskiego - budynek Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, Powiatowego Zespołu Kształcenia Specjalnego oraz Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.	2019-01-31	100,0%
Powiat Wejherowski	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Powiatu Wejherowskiego - Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Ofiar Piaśnicy 22 w Wejherowie oraz budynku Gminy Miasta Wejherowa - obiektu sportowego z krytą pływalnią przy Zespole Szkół nr 3 w Wejherowie	2022-11-30	0,0%
Gmina Miejska Tczew	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Miejskiej Tczew	2021-01-15	95,2%
Gmina Miasta Gdyni	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gdyni	2023-06-30	91,9%
Gmina Somonino	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Somonino	2017-12-31	100,0%
Gmina Kartuzy	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Kartuzy - etap II	2018-10-31	100,0%
Powiat Gdański	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej należących do Powiatu Gdańskiego - termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Zaskoczynie oraz termomodernizacja budynków oświatowych Powiatu Gdańskiego	2019-12-31	82,2%
Gmina Miasto Reda	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Miejskiej Redy	2018-12-31	100,0%
Gmina Miejska Hel	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Helu	2020-04-30	100,0%
Gmina Szemud	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Szemud	2021-12-31	30,9%

Gmina Pszczółki	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Pszczółki	2018-12-31	100,0%
Gmina Jastarnia	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Jastarnia	2018-12-31	100,0%
Gmina Miasta Puck	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Miejskiej Puck	2018-10-31	100,0%
Gmina Przywidz	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Przywidz	2018-12-31	100,0%
Gmina Miasta Gdyni	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków komunalnych mieszkalnych na terenie Gdyni	2020-12-31	100,0%
Gmina Żukowo	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Żukowo	2019-08-31	100,0%
Gmina Cedry Wielkie	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkaniowych i budynkach użyteczności publicznej w Gminie Cedry Wielkie	2020-03-31	100,0%
Powiat Kartuski	Kompleksowa termomodernizacja Powiatowego Centrum Zdrowia w Kartuzach	2018-11-30	100,0%
Gmina Pruszcz Gdański	Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Gminie Pruszcz Gdański	2018-07-31	100,0%
Gmina Stegna	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Stegna służących świadczeniu opieki zdrowotnej	2022-12-31	74,1%
Gmina Miasta Sopotu	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Sopocie	2020-12-31	40,8%
Gdańskie Wody Sp. z o.o.	G3 - Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków o charakterze użytkowym będących pod opieką konserwatora zabytków należących do "Gdańskich Wód" Sp. z o.o. (spółki Gminy Miasta Gdańska)	2020-06-30	93,3%
Gmina Miasta Gdańsk	G1 - Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych oraz sportowych należących do Gminy Miasta Gdańska - w latach 2017-2020	2023-06-30	31,6%
Gmina Miasta Gdańska	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska - w latach 2017-2020	2023-06-30	13,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura OMGGG, stan na dzień 31.08.2022 r.

Najmniej zaawansowane pod względem rozliczenia finansowego projekty w ramach Przedsięwzięcia 1. to:

- „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Powiatu Wejherowskiego - Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Ofiar



Piaśnicy 22 w Wejherowie oraz budynku Gminy Miasta Wejherowa - obiektu sportowego z krytą pływalnią przy Zespole Szkół nr 3 w Wejherowie” – projekt realizowany przez Powiat Wejherowski – stopień rozliczenia finansowego projektu 0%; z wywiadu z Beneficjentem wynika, że prace termomodernizacyjne przy budynku Powiatu Wejherowskiego zostały zrealizowane, natomiast budynek Gminy Wejherowo zostanie zmodernizowany do kwietnia 2023 r. – wybrano wykonawcę robót i podpisano umowę na realizację prac; nie istnieje zagrożenie braku realizacji projektu i nie osiągnięcia wskaźników; brak częściowego rozliczenia wydatkowanych środków i refundacji z EFRR wynika z zastrzeżeń Departamentu Programów Regionalnych do przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i wstrzymania płatności do czasu wyjaśnienia tychże zastrzeżeń;

- „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Szemud” – stopień zaawansowania na 31.08.2022 r. 30,9%; w sierpniu br. został złożony wniosek o płatność, którego akceptacja zapewni zaawansowanie rozliczenia finansowego projektu na poziomie ponad 89%; do realizacji pozostaną dwa budynki; Beneficjent jest w trakcie aneksowania umowy o dofinansowanie i wydłużenia terminu realizacji projektu do 31 grudnia 2023 r.; przyczyną przesunięcia realizacji projektu jest wzrost cen usług i materiałów budowlanych oraz brak wykonawców zainteresowanych realizacją prac w kwocie planowanej przez Beneficjenta; realizacja projektu, według Beneficjenta, nie jest zagrożona;
- „Kompleksowa termomodernizacja budynków komunalnych w Wejherowie w celu znaczącego obniżenia zapotrzebowania energetycznego” – stan rozliczenia projektu na dzień 31.08.2022 r. 37,6% - z informacji uzyskanych od Beneficjenta wynika, że projekt zostanie zakończony w 2022 r., termomodernizacja objęła 14 budynków, a stopień rozliczenia środków z ZIT nie odpowiada rzeczowemu zaawansowaniu projektu; wartość wskaźników produktu i rezultatu nie jest zagrożona;
- „G1 – Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych oraz sportowych należących do Gminy Miasta Gdańska - w latach 2017-2020” – projekt rozliczony na dzień 31.08.2022 r. w 31,6% – jest w trakcie realizacji;
- „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska - w latach 2017-2020” – projekt rozliczony na dzień 31.08.2022 r. w 13,4% – jest w trakcie realizacji.

Łącznie wartość płatności z EFRR w zatwierdzonych wnioskach o płatność w ramach projektów Przedsięwzięcia 1. (projekty ZIT OP 10 RPO WP 2014-2020) wynosi 145,8 mln zł przy planowanym wkładzie UE 223,2 mln zł, co stanowi 65,3% wartości środków z EFRR. Stan zaawansowania projektów mierzony wykonanymi płatnościami ocenić należy pozytywnie, biorąc pod uwagę, że zaakceptowane wnioski o płatność nie odzwierciedlają rzeczywistego zaawansowania prac – jak wskazano w przykładach powyżej. W ramach niniejszego przedsięwzięcia na zatwierdzenie oczekuje 30 wniosków o płatność z wkładem UE o wartości 25,2 mln zł – co łącznie daje ponad 75% wykorzystania przewidzianej alokacji. Nie istnieje ryzyko nie uzyskania założonych w Strategii ZIT wskaźników, a ryzyko nie uzyskania wskaźników zapisanych w umowach o dofinansowanie jest niewielkie.

→ **Studium przypadku – Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Luzino**

Jednym z projektów zrealizowanych w całości, w których osiągnięte zostały założone wskaźniki produktu i rezultatu, jest projekt termomodernizacji budynków publicznych w Gminie Luzino. Przedmiotem projektu była kompleksowa modernizacja szkół podstawowych w Gminie Luzino. W ramach inwestycji zmodernizowano budynek Szkoły Podstawowej im. płk. Stanisława Dąbka w Sychowie; budynek Szkoły Podstawowej w Kębłowie – oddział przedszkolny w Zelewie; budynek szkoły Podstawowej w Sychowie – oddział przedszkolny w Robakowie, budynek Szkoły podstawowej w Wyszecinie.

Projekt wpisuje się w działania proekologiczne podejmowane przez gminę w poprzednim okresie programowania, kiedy to realizowany był projekt „Czyste powietrze Gminy Luzino”, w wyniku której zamontowanych zostało 250 kompletów instalacji kolektorów słonecznych na domkach jednorodzinnych oraz wyposażone zostały w instalacje solarne szkoły podstawowe w Wyszecinie, Bartominie i Luzinie.

Obecnie realizowany projekt umożliwił ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 193,5 Mg rocznie oraz zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych o 710,2 MWh rocznie.

W wywiadach z ekspertami była poruszana kwestia sposobu pomiaru wartości wskaźników rezultatu – są one przyjmowane po realizacji inwestycji na podstawie wyników audytów ex-post, które przygotowywane są również przez podmioty biorące udział w przygotowaniu audytów ex-ante. W związku z tym zasadna wydaje się dodatkowa weryfikacja uzyskanych efektów realizacji inwestycji termomodernizacyjnych w postaci zmniejszenia zużycia energii czy ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

W kontekście powyższej uwagi cele przedsięwzięcia, tzn. zmniejszenie zużycia energii na budynek, o co najmniej 30%, a w przypadku pojedynczego budynku o co najmniej 25% - są według deklaracji Beneficjentów zrealizowane, natomiast istnieje ryzyko, że poziom uzyskanych oszczędności zużycia energii w wybranych przypadkach może być w rzeczywistości mniejszy od zakładanego. Wydaje się w tym kontekście konieczne przygotowanie metodologii rzetelnej oceny uzyskanych oszczędności w zużyciu energii

w wyniku działań termomodernizacyjnych w kolejnym okresie programowania.

Najważniejsze problemy w projektach dotyczących efektywności zauważane przez Beneficjentów oraz ekspertów to: wzrost cen usług, materiałów budowlanych, brak zainteresowania wykonawców realizacją inwestycji w budynkach publicznych (powody: zbyt wysoki popyt na prace budowlane na rynku, pandemia COVID-19, lockdown i zakłócenie dostępności usług na rynku, planowany budżet prac niejednokrotnie jest o wiele niższy od oczekiwań wykonawców), problemy z uzgodnieniami z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przypadku inwestycji realizowanych w budynkach o charakterze zabytkowym. Beneficjenci podejmowali działania zaradcze w przypadku pojawienia się tego typu problemów, takie jak: zwiększenie wkładu własnego i pokrycie dodatkowych kosztów realizacji projektów ze środków własnych, przesunięcia terminów realizacji projektu w przypadku problemów ze znalezieniem wykonawców inwestycji, zmiany w zakresie rzeczowym projektów (zmiany budynków publicznych przeznaczonych do termomodernizacji) w przypadku problemów z uzgodnieniami dot. substancji zabytkowej.

Podkreślić należy, że projekty termomodernizacyjne są oceniane jako bardzo cenne dla OMGGS – mimo ich często indywidualnego charakteru i braku możliwości / zasadności realizacji projektu w partnerstwie, to oddziałują one jakość powietrza i bezpieczeństwo energetyczne na całym Obszarze Metropolitalnym; dodatkowo, jak wcześniej było to wspomniane, partnerstwo i współpraca w przypadku niniejszych projektów były obecne i potrzebne na etapie wstępnym, podczas ustalania listy projektów strategicznych, wartości dofinansowania.

Trwałość projektów będzie zapewniona przez Beneficjentów głównie ze środków własnych, a także z oszczędności uzyskanych dzięki realizacji inwestycji. Projekty termomodernizacyjne co do zasady nie wymagają znaczącego finansowania w okresie trwałości i technicznego życia projektu, znacząco wykraczającego poza okres trwałości.

W ujęciu terytorialnym planowana liczba zmodernizowanych energetycznie budynków jest najwyższa w wartościach bezwzględnych w Gdańsku, powiecie wejherowskim oraz gdańskim. Biorąc pod uwagę liczbę ludności poszczególnych powiatów – liczba budynków planowanych do termomodernizacji jest najwyższa w powiatach: gdańskim oraz nowodworskim. Realizacja planowanych inwestycji przebiega najszybciej w powiatach: gdańskim (zrealizowano 100% planowanych inwestycji), Gdyni, powiecie kartuskim oraz nowodworskim. Najwolniej realizowane są inwestycje termomodernizacyjne w Gdańsku, gdzie dokonano

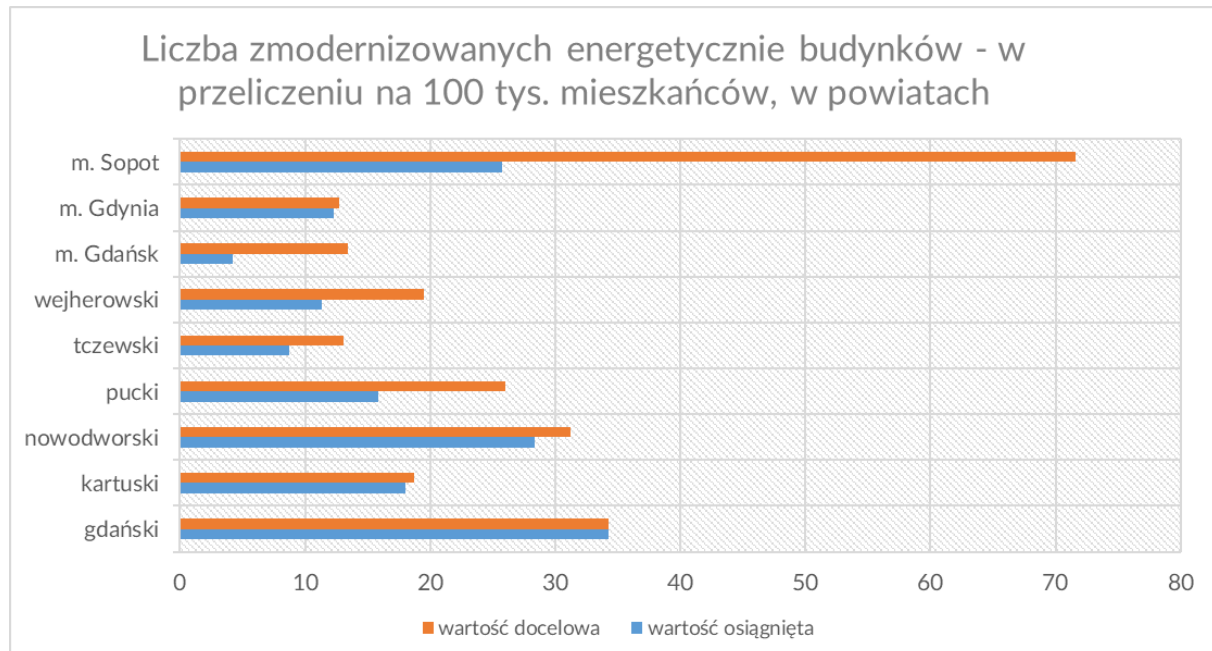
termomodernizacji w 1/3 przewidzianych budynków – co w dużej mierze wynika z konieczności dokonywania czasochłonnych uzgodnień z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Tabela 53. Wskaźnik produktu: liczba zmodernizowanych energetycznie budynków, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
					wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	42	42	100,00%	122 432	34,3	34,3
kartuski	27	26	96,30%	144 283	18,7	18,0
nowodworski	11	10	90,91%	35 215	31,2	28,4
pucki	23	14	60,87%	88 368	26,0	15,8
tczewski	15	10	66,67%	114 795	13,1	8,7
wejherowski	43	25	58,14%	220 880	19,5	11,3
m. Gdańsk	63	20	31,75%	470 621	13,4	4,2
m. Gdynia	31	30	96,77%	243 918	12,7	12,3
m. Sopot	25	9	36,00%	34 909	71,6	25,8

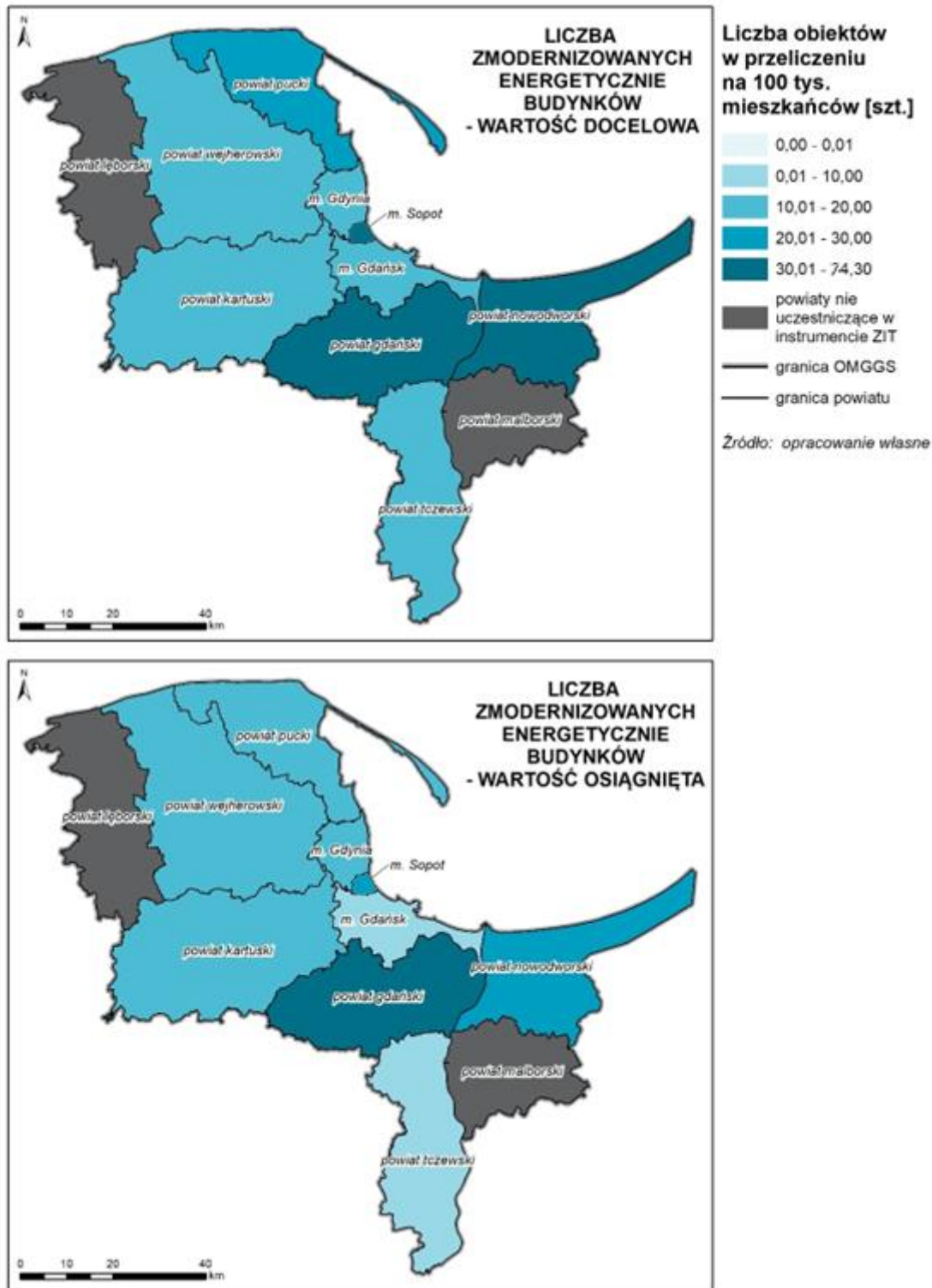
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 54. Wskaźnik produktu: liczba zmodernizowanych energetycznie budynków, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 55. Wskaźnik produktu: liczba zmodernizowanych energetycznie budynków, w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

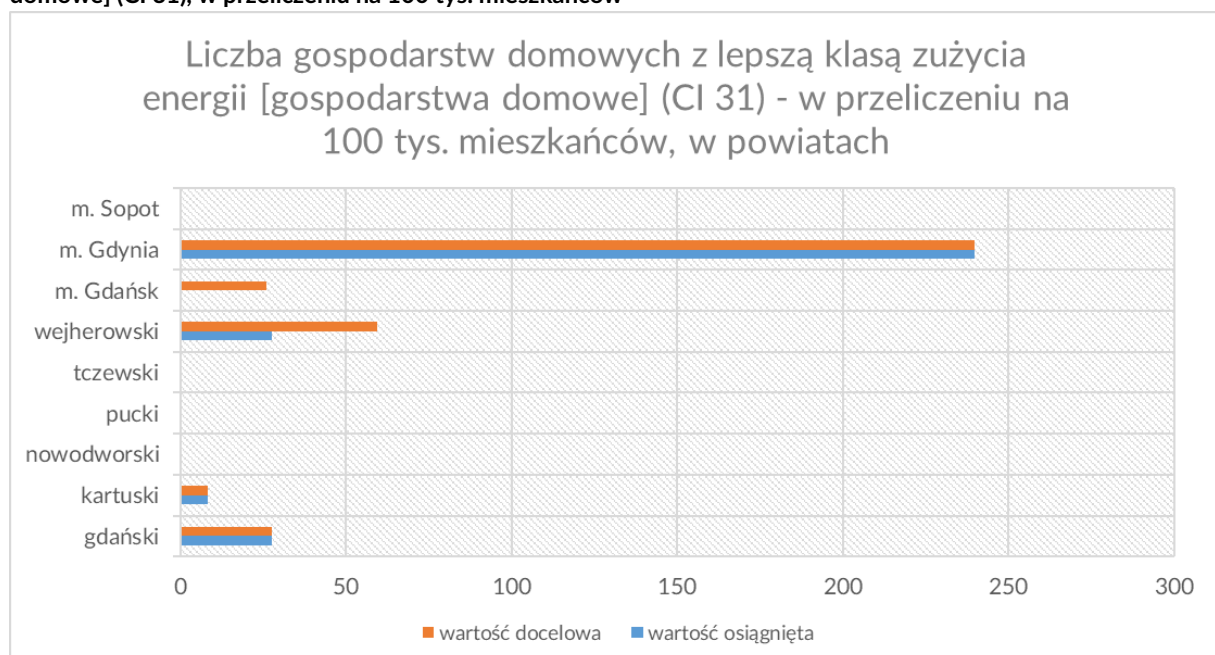
W zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych – projekty tego typu są realizowane w większej skali w Gdyni oraz powiecie wejherowskim. Jak wynika z poniższego zestawienia, w 3 powiatach realizacja inwestycji termomodernizacyjnych w budynkach mieszkalnych się zakończyła, w powiecie wejherowskim zostało osiągnięte nieco mniej niż 50% przewidzianego wskaźnika produktu, natomiast w Gdańsku zakończono jedynie 2 z 27 termomodernizacji. Zauważyć należy, że tempo realizacji projektów termomodernizacyjnych w Gdańsku jest znacznie wolniejsze niż w pozostałych powiatach.

Tabela 54. Wskaźnik produktu: Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [gospodarstwa domowe] (CI 31), w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców	
					wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	34	34	100,00%	122 432	27,8	27,8
kartuski	12	12	100,00%	144 283	8,3	8,3
nowodworski	0	0	-	35 215	0,0	0,0
pucki	0	0	-	88 368	0,0	0,0
tczewski	0	0	-	114 795	0,0	0,0
wejherowski	131	61	46,56%	220 880	59,3	27,6
m. Gdańsk	123	0	0,00%	470 621	26,1	0,0
m. Gdynia	585	585	100,00%	243 918	239,8	239,8
m. Sopot	0	0	-	34 909	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 56. Wskaźnik produktu: Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [gospodarstwa domowe] (CI 31), w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

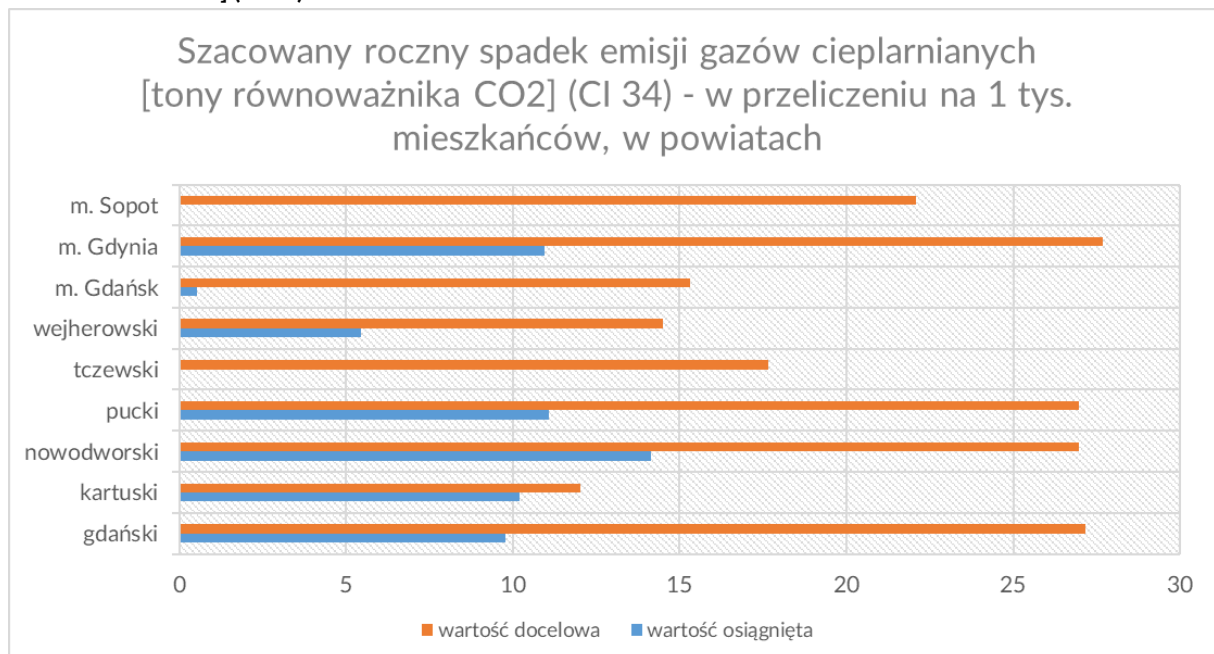
Najwyższa planowana wartość wskaźnika rezultatu *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* w wartościach bezwzględnych jest przewidziana do osiągnięcia w Gdańsku i Gdyni, natomiast w odniesieniu do liczby ludności – w powiecie gdańskim, nowodworskim, puckim oraz Gdyni. Zaplanowane w umowach o dofinansowanie wartości wskaźników nie zostały osiągnięte w żadnym z powiatów – także w tych, w których zrealizowano w 100% lub w blisko całości przewidziane inwestycje termomodernizacyjne (przy czym różnica między wskaźnikami produktu oraz opisywanym wskaźnikiem rezultatu jest dość znacząca w przypadku powiatów: gdańskiego, nowodworskiego, czy Gdyni).

Tabela 55. Wykonanie wskaźnika rezultatu: *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* [tony równoważnika CO<sub>2</sub>] (CI 34)

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	
					wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	3 325,84	1 195,47	35,94%	122 432	27,2	9,8
kartuski	1 735,61	1 472,86	84,86%	144 283	12,0	10,2
nowodworski	949,55	498,23	52,47%	35 215	27,0	14,1
pucki	2 382,75	977,62	41,03%	88 368	27,0	11,1
tczewski	2 027,79	0	0,00%	114 795	17,7	0,0
wejherowski	3 198,57	1 203,46	37,62%	220 880	14,5	5,4
m. Gdańsk	7 207,58	246,54	3,42%	470 621	15,3	0,5
m. Gdynia	6 753,10	2 669,19	39,53%	243 918	27,7	10,9
m. Sopot	771,31	0	0,00%	34 909	22,1	0,0

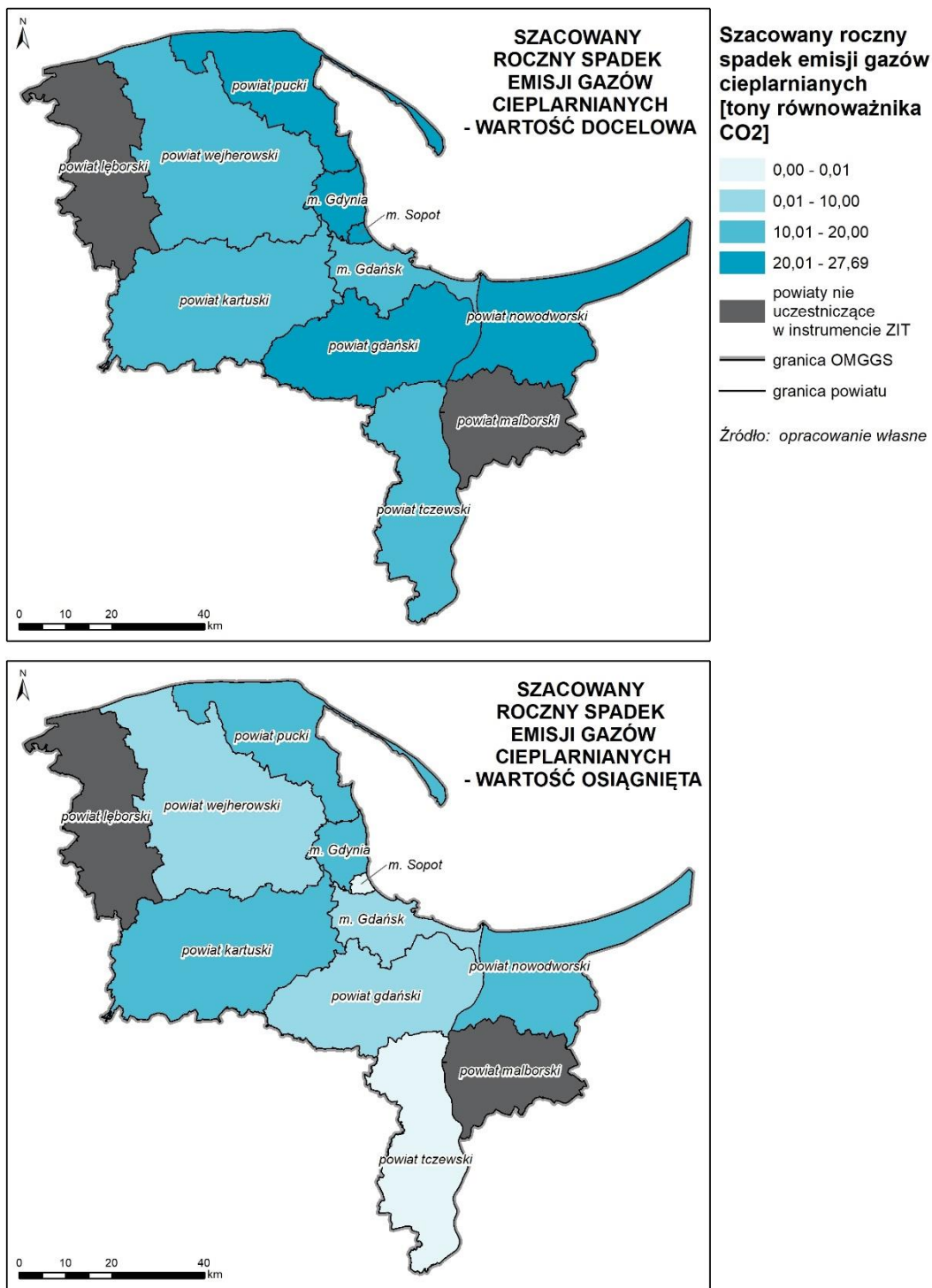
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 57. Wykonanie wskaźnika rezultatu: *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* [tony równoważnika CO<sub>2</sub>] (CI 34)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

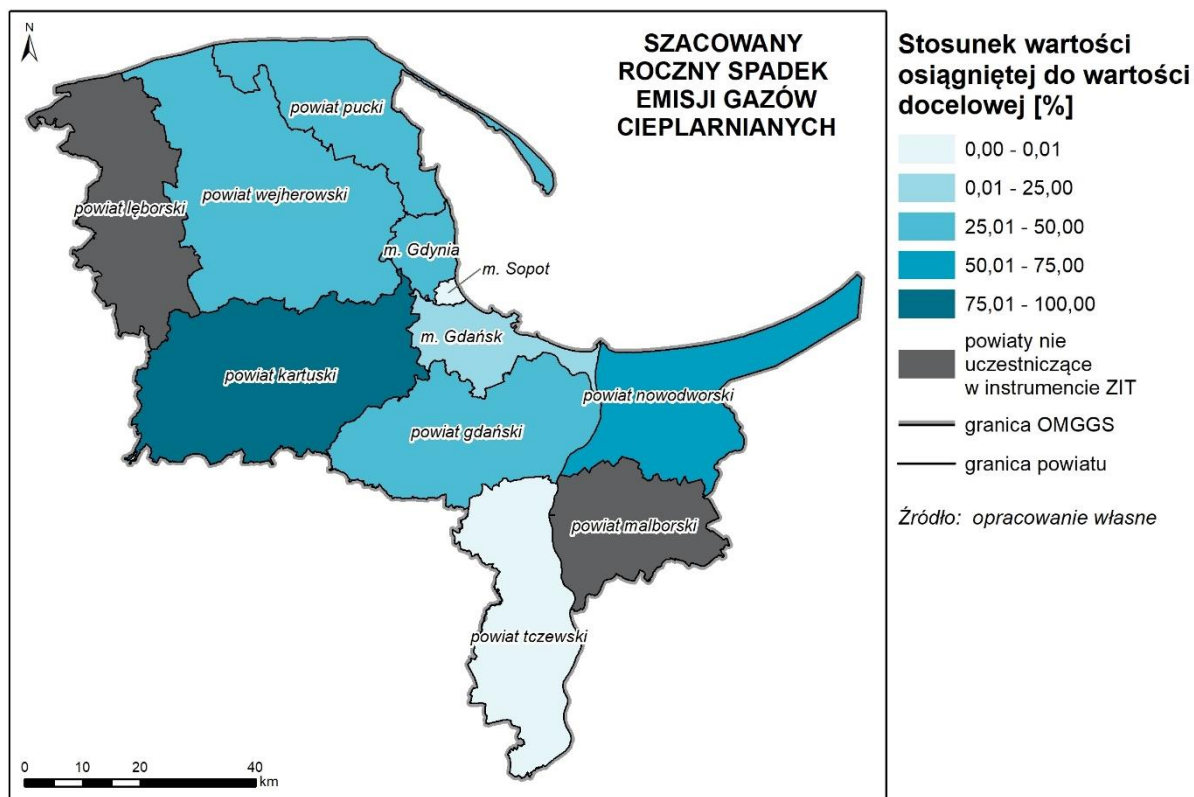
Rysunek 58. Wykonanie wskaźnika rezultatu: Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO<sub>2</sub>] (CI 34)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.



Rysunek 59. Porównanie wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika rezultatu: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO<sub>2</sub>] (CI 34)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

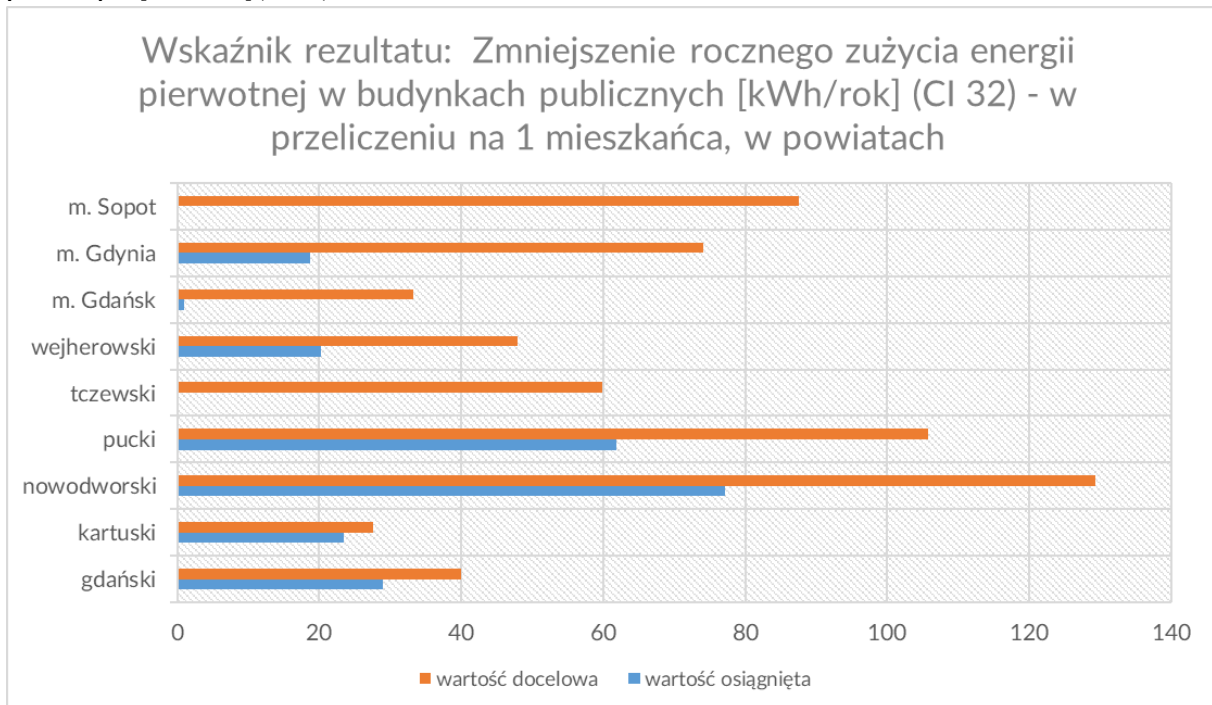
Zaplanowane zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej również nie zostało osiągnięte w żadnym z powiatów, w których realizowane były projekty termomodernizacyjne.

Tabela 56. Wykonanie wskaźnika rezultatu: Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32)

powiat	wartość docelowa	wartość osiągnięta	%	liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 1 mieszkańca	
					wartość docelowa	wartość osiągnięta
gdański	4 886 572,25	3 543 267,99	72,51%	122 432	39,9	28,9
kartuski	3 991 259,68	3 373 969,50	84,53%	144 283	27,7	23,4
nowodworski	4 554 877,11	2 715 859,82	59,63%	35 215	129,3	77,1
pucki	9 346 511,65	5 460 043,03	58,42%	88 368	105,8	61,8
tczewski	6 879 781,17	0,00	0,00%	114 795	59,9	0,0
wejherowski	10 583 971,63	4 477 626,55	42,31%	220 880	47,9	20,3
m. Gdańsk	15 646 967,05	428 240,39	2,74%	470 621	33,2	0,9
m. Gdynia	18 066 604,60	4 570 190,53	25,30%	243 918	74,1	18,7
m. Sopot	3 059 101,02	0,00	0,00%	34 909	87,6	0,0

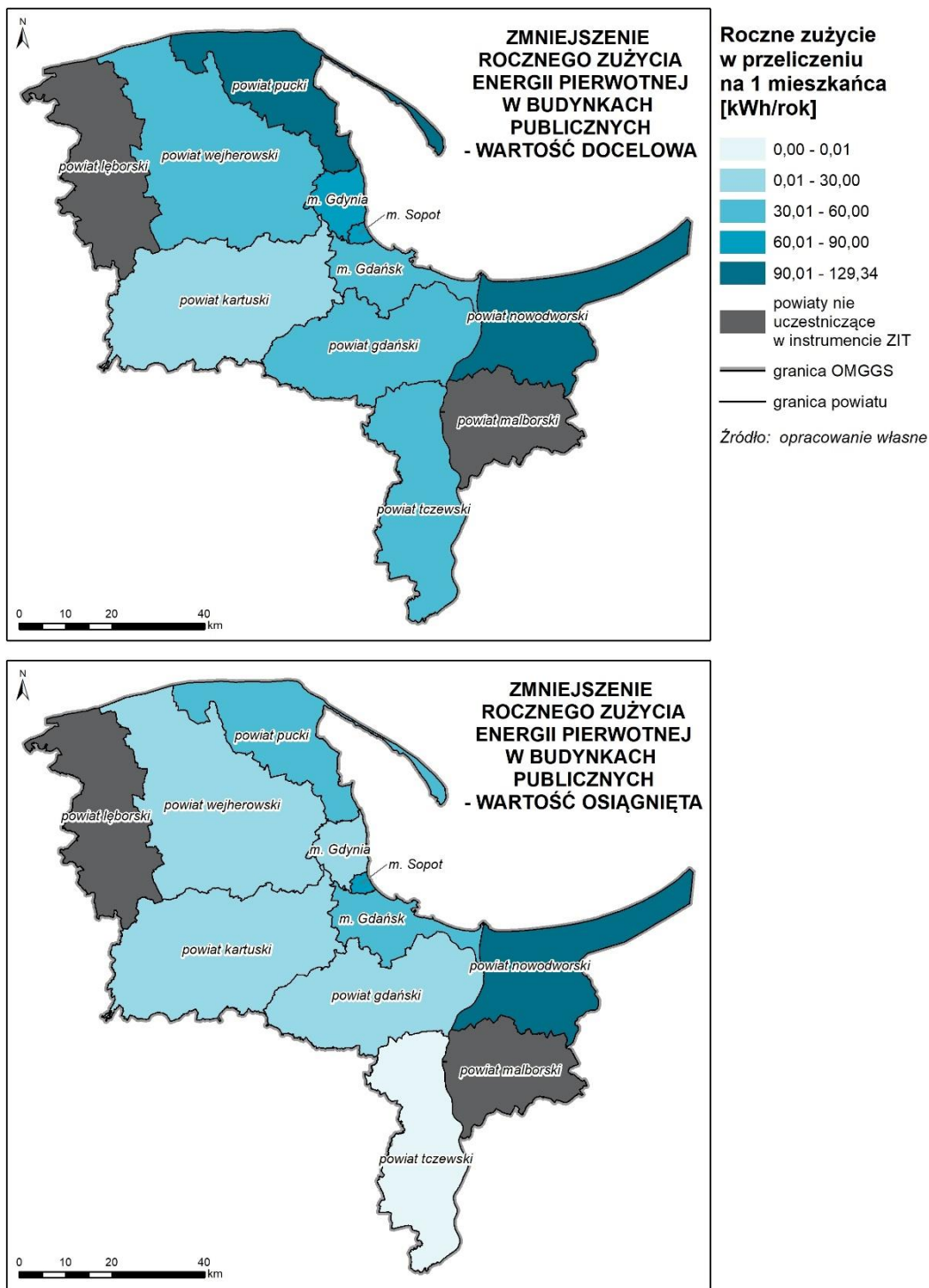
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 60. Wykonanie wskaźnika rezultatu: Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32)



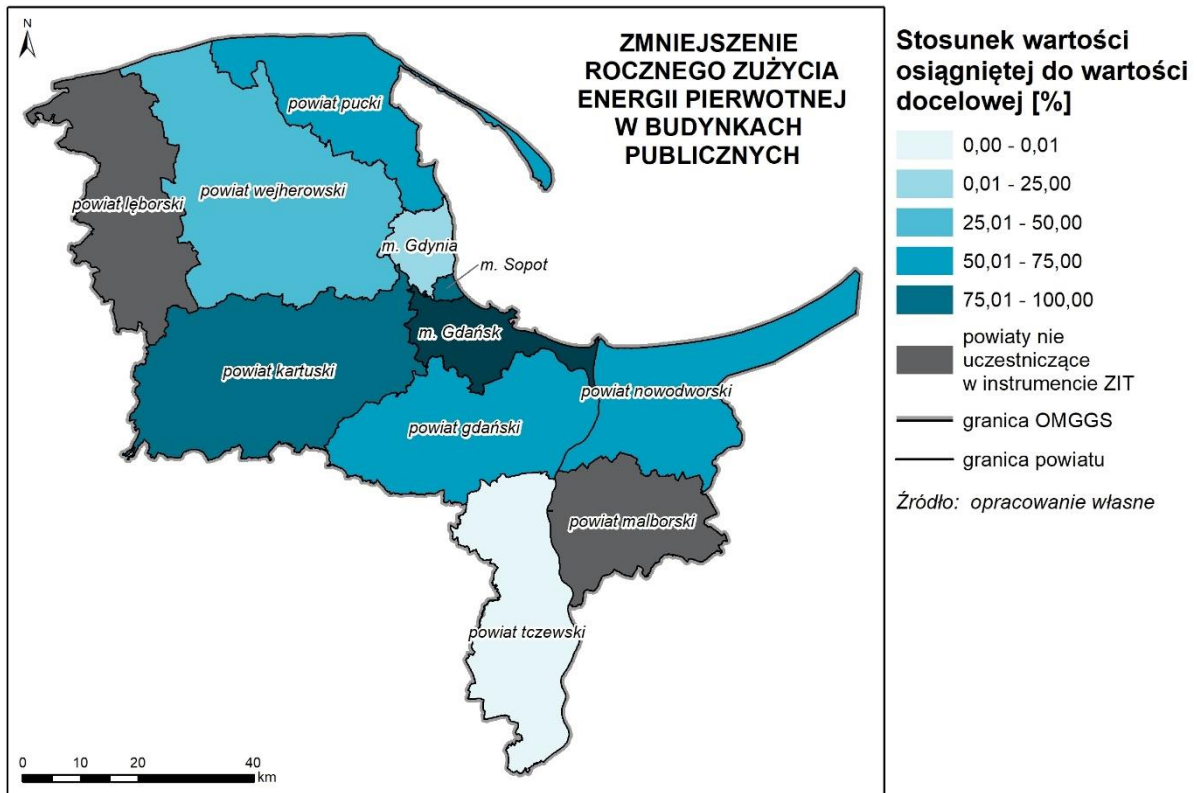
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 61. Wykonanie wskaźnika rezultatu: Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

Rysunek 62. Porównanie wartości docelowej i osiągniętej wskaźnika rezultatu: Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32)

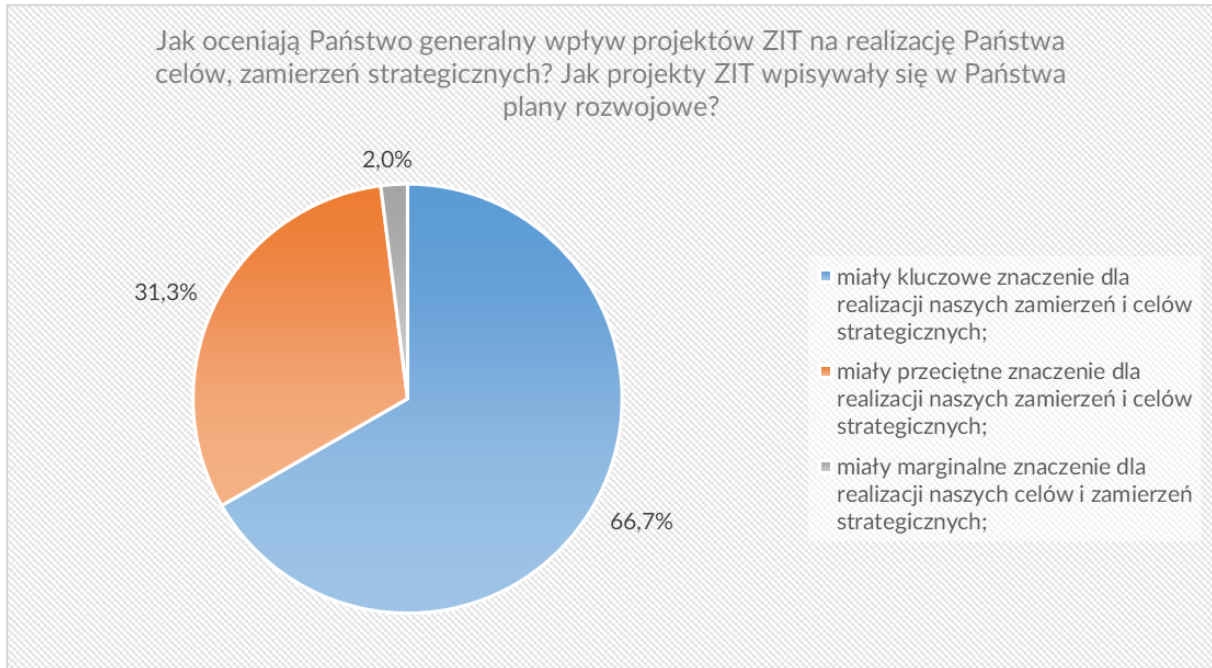


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OMGGS; stan na dzień 31.07.2022 r.

## 7.5. Ocena ogólnej realizacji przedsięwzięć ZIT

Strategia ZIT pozwala realizować cele nie tylko Obszaru Metropolitalnego, ale też zamierzenia i cele poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. W ocenie znaczącej większości Beneficjentów (blisko ¾) – co jest także istotne dla budowania świadomości znaczenia Strategii ZIT dla wszystkich członków OMGGS – projekty ZIT miały kluczowe znaczenie dla realizacji celów i zamierzeń strategicznych na szczeblu lokalnym, m.in. pozwoliły realizować zadania wpisane w strategię lokalne i wpisywały się w te strategię; wpływały na osiągnięcie celów w zakresie ochrony środowiska, zdrowia; infrastruktury komunikacyjnej; efektywności energetycznej (co z kolei wpłynęło na zmniejszenie kosztów funkcjonowania gminy i możliwość przeznaczenia zaoszczędzonych środków na inne zadania).

Rysunek 63. Wpływ projektów ZIT na realizację strategii Beneficjenta

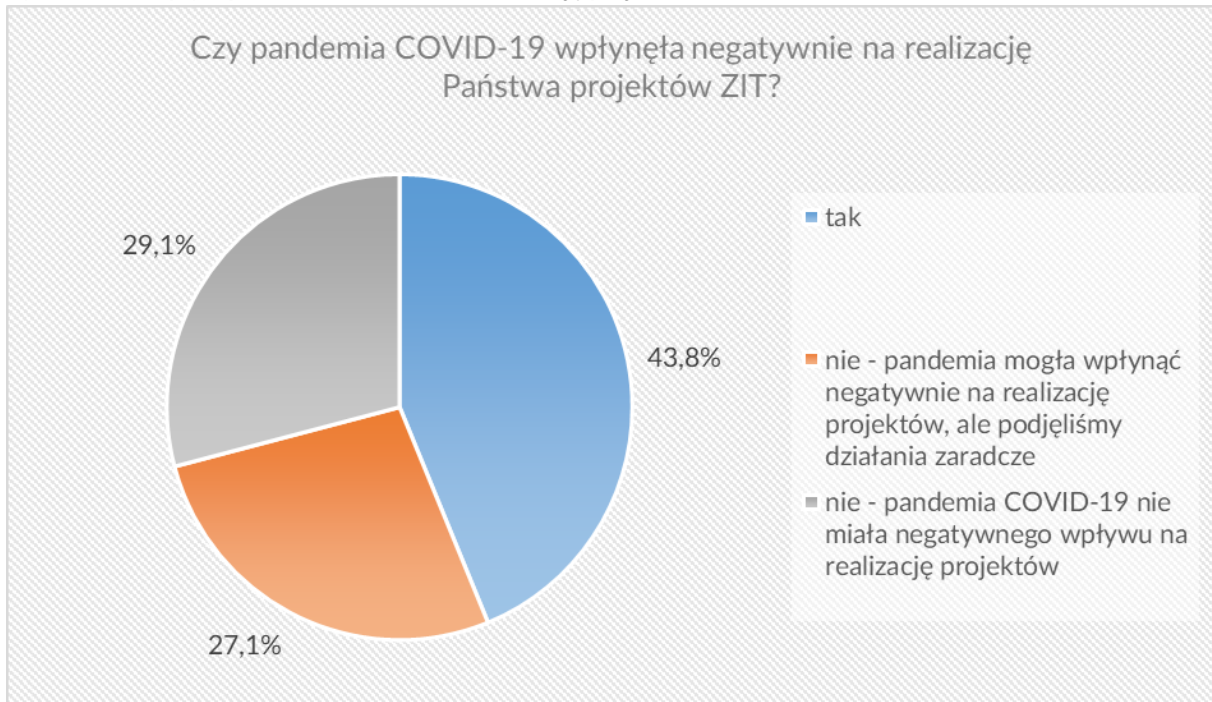


Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

W projektach ZIT najważniejszymi czynnikami sukcesu w ocenie ekspertów są: właściwa diagnoza problemu, współpraca między interesariuszami / Beneficjentami i brak konkurencji, udział w realizacji projektów podmiotów posiadających właściwe kompetencje; w przypadku projektów społecznych jest to np. udział partnera społecznego, organizacji pozarządowej, stojącej za społecznością lokalną i posiadającej wiedzę na temat jej potrzeb.

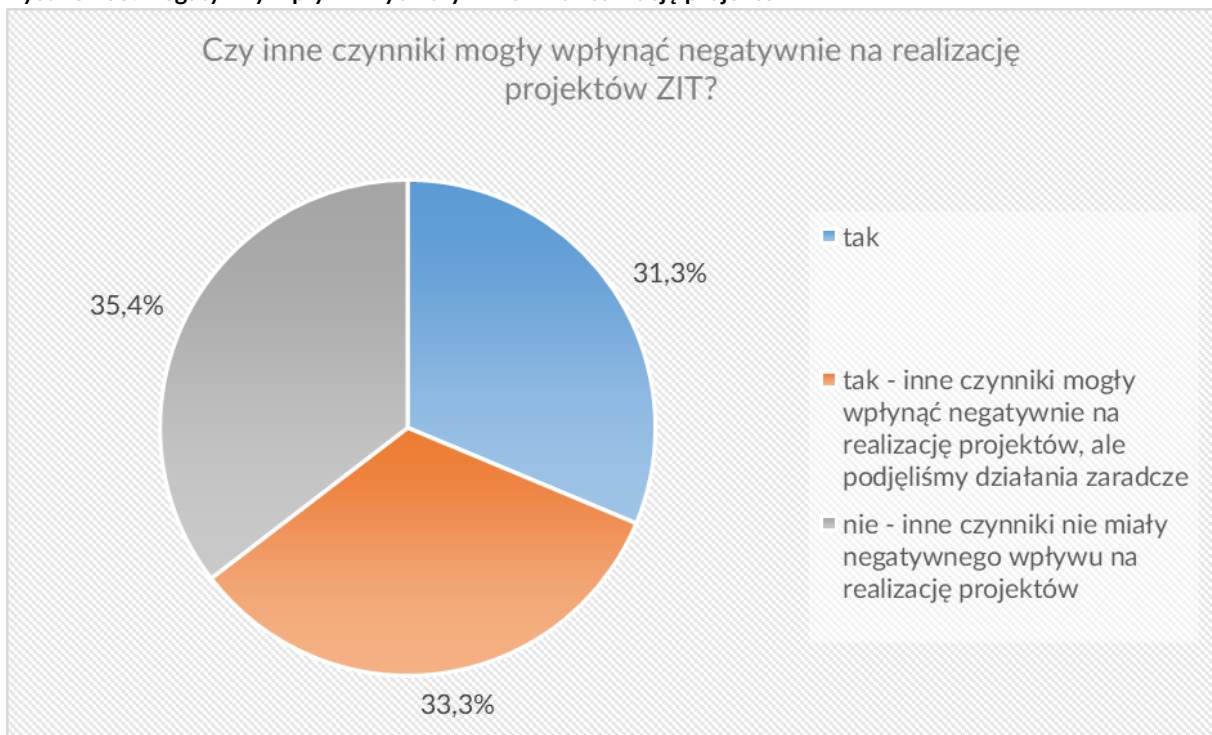
Najważniejszymi potencjalnymi problemami w ocenie ponad połowy Beneficjentów, mającymi wpływ na realizację projektów ZIT były: pandemia COVID-19; dynamiczny wzrost cen towarów, materiałów, usług; problemy ze znalezieniem dostawców / usługodawców / wykonawców, z zachowaniem terminów dostaw / usług, z osiągnięciem wskaźników rezultatu. ponad 1/3 Beneficjentów stwierdziła, że problemy dotyczące projekty miały rzeczywisty wpływ na ich realizację, natomiast kolejna blisko ¼ Beneficjentów w przypadku pandemii COVID-19 oraz ponad 1/3 w przypadku pozostałych istotnych problemów była w stanie podjąć działania zaradcze i zniwelować negatywne oddziaływanie czynników zewnętrznych.

Rysunek 64. Wpływ pandemii COVID-19 na realizację projektów ZIT



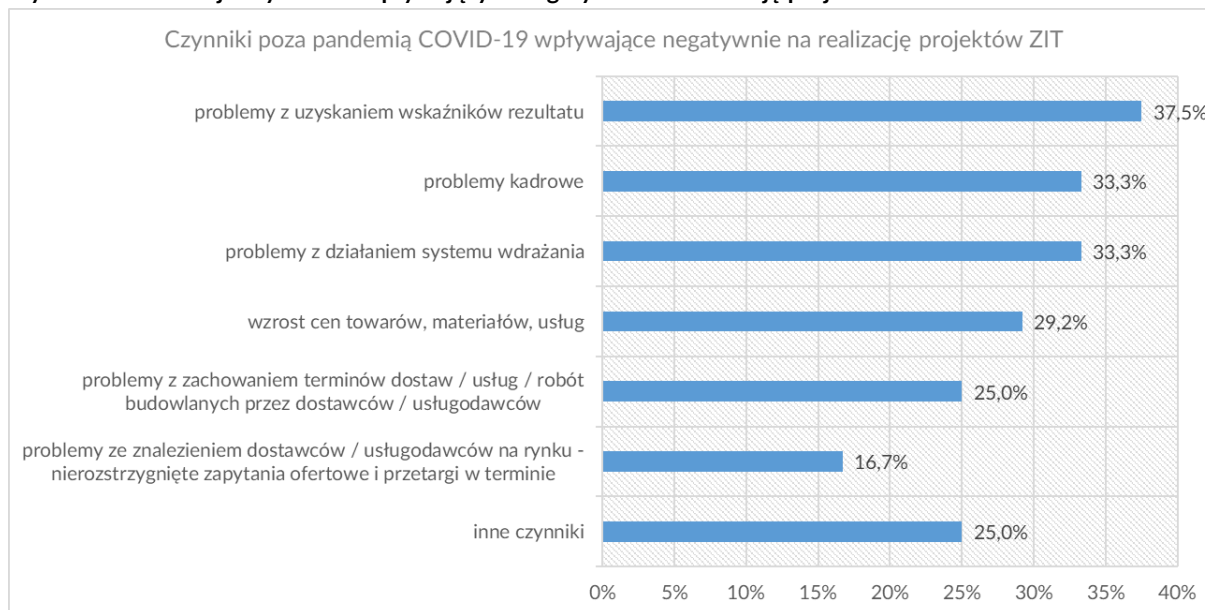
Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Rysunek 65. Negatywny wpływ innych czynników na realizację projektów ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Rysunek 66. Rodzaje czynników wpływających negatywnie na realizację projektów ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Oprócz wymienionego katalogu problemów dotyczących projekty ZIT Beneficjenci wskazywali również na m.in.: różne pośrednie skutki pandemii takie jak brak możliwości realizacji bezpośrednich szkoleń, duże zmiany na rynku pracy – szczególnie w gastronomii, obawy uczestników projektów odnośnie bezpieczeństwa zdrowotnego; przewlekłość procedur administracyjnych i uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w inwestycjach budowlanych; strukturalne zmiany na rynku pracy, bardzo odległe od analiz sporządzanych na potrzeby oceny strategicznej projektów ZIT; problemy wywołane przez błędy projektowe; trudności w uzgodnieniach ze spółkami PKP.

Występujące problemy powodowały opóźnienia realizacji projektów, konieczność podniesienia wkładu własnego, zmianę zakresu rzeczowego projektów, brak możliwości osiągnięcia wskaźników projektu ZIT, brak możliwości pełnego wykorzystania środków przeznaczonych na realizację projektu.

Opinie Beneficjentów potwierdzone są w wypowiedziach ekspertów: „ (...) kwestia rynku wykonawców, zmiany, często są to projekty wieloletnie; budżety, które przygotowaliśmy 5-7 lat temu – są bardzo nieadekwatne do rzeczywistości, rynek wykonawców kurczy się, z jednej strony mamy zwiększony budżet i zwiększone koszty, które gminy muszą niestety samodzielnie pokrywać, z drugiej – kwestie wydłużania się realizacji tych projektów ze względu na COVID-19, na wojnę na Ukrainie, odpływ pracowników budowlanych. Dla mnie to był największy problem i te kwestie przeszkadzały w realizacji tych projektów”; „Przy naszych projektach to jest niezmiennie wskaźnik

*osób bezrobotnych i wskaźnik osób 50 plus - mamy takie wskaźniki do osiągnięcia w projektach i od zawsze odkąd pamiętam jest problem z osiągnięciem tych osób. Tych osób niepełnosprawnych jest stosunkowo mało i takie mamy narzucone liczby tych osób, które musimy przyjąć do projektu, jest to dosyć ciężkie, ale staramy się to zrealizować.”*

Jako utrudniającą realizację projektów ZIT jeden z ekspertów wskazuje niską elastyczność oraz zbyt duże sformalizowanie Instrumentu ZIT, szczególnie w obszarze wsparcia EFS: *Natomiast jeżeli chodzi o takie czynniki które nam też przeszkadzają to na pewno - (...) problemy przy zmianach wniosku o dofinansowanie. (...) widzę, że jest to bardzo strasznie sformalizowane i zbiurokratyzowane. Zamiast się skupić bardziej na takich już działaniach stricte koordynatorskich żeby zapewnić żeby te wskaźniki były, to my często spędzamy długie godziny na tworzeniu zmian wniosków, wniosków o płatność gdzie każda rzecz musi być szczegółowo opisana”.*

W ocenie ekspertów, z szerszego spojrzenia na Strategię ZIT, problemem mógł być także dobór niewłaściwych projektów do realizacji w ramach Instrumentu ZIT: *„Może nie każdy obszar tematyczny powinien się w tej strategii znaleźć? Np. to co było robione w obszarze przedsiębiorczości to nie zagrało, i sam ZIT zaczął przesuwac środki na termomodernizację. Być może te tematy nie powinny być realizowane w ramach ZIT”.*

Beneficjenci starali się podejmować działania naprawcze w przypadku realizacji projektów ZIT. Były to m.in.: zaangażowanie środków własnych gminy w celu sfinansowania dodatkowych działań rekrutacyjno-promocyjnych; zwiększenie ilości akcji promocyjnych; wprowadzanie zmian do projektów; intensyfikowanie działań rekrutacyjnych; wydłużenie okresu realizacji projektów; uzyskanie zgody IZ RPO WP 2014-2020 na odstąpienie od kryteriów dostępu w zakresie wskaźników produktu z uwagi na sytuację epidemiczną.

Ciekawym przykładem projektu, w którym z jednej strony wystąpiły istotne problemy skutkujące brakiem możliwości dalszej realizacji przedsięwzięcia, ale z drugiej – skutkowały zacieśnieniem współpracy między poszczególnymi członkami OMGGS, nabyciem nowych, cennych doświadczeń, a ostatecznie – przygotowaniem projektu w udoskonalonej formie na bazie nabytych doświadczeń, jest projekt **„Budowa Roweru Metropolitalnego OMG-G-S”**. Projekt był planowany do dofinansowania w ramach RPO WP 2014-2020, Oś Priorytetowa 9. Mobilność, Priorytet Inwestycyjny 4e, Działanie 9.1. Transport miejski/Poddziałanie 9.1.1. Transport miejski – mechanizm ZIT; w Strategii ZIT projekt wpisywał się w Cel strategiczny III: Kreowanie zintegrowanej przestrzeni, Działanie 1. Mobilność.



→ **Studium przypadku – system roweru metropolitalnego MEVO**

14 gmin należących do OMGGG w dniu 18 czerwca 2018 r. podpisało umowę z firmą NB Tricity

na uruchomienie roweru metropolitalnego – dla którego wyłoniono w drodze konkursu nazwę **MEVO**<sup>2</sup>. System docelowo miał składać się z 4080 rowerów wspomaganych elektrycznie, dostępnych w Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Tczewie, Pucku, Redzie, Kartuzach, Sierakowicach, Somoninie, Stężycy, Władysławowie, Żukowie, Pruszczu Gdańskim i Rumi. Projekt o wartości ok. 20 mln zł został dofinansowany kwotą 17,2 mln z ze środków EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Start systemu zaplanowany został na 18 listopada 2018 r. – łącznie z 1224 dostępnymi rowerami, jednak wskutek opóźnień w dostawie rowerów oraz montażu stacji parkowania i ładowania pojazdów przesunięto rozpoczęcie funkcjonowania MEVO na 18 stycznia 2019 roku, a dojście do pełnej funkcjonalności na 1 marca 2019 r.

Po testowym uruchomieniu systemu okazało się, że nie jest on sprawny – wystąpiły problemy z aplikacją mobilną oraz naliczaniem opłat. W związku z tym start całego systemu przeniesiono na 1 marca 2019 r. Ostatecznie system roweru metropolitalnego MEVO ruszył 26 marca 2019 r. – blisko pół roku po planowanym terminie uruchomienia.

W trakcie krótkiego – bo trwającego jeden sezon wiosenno-letni – funkcjonowania systemu MEVO wystąpił szereg problemów związanych m.in.: z ładowaniem baterii, funkcjonalnością aplikacji, możliwością dokonywania płatności, serwisowaniem i naprawą pojazdów (również wskutek niewłaściwego użytkowania), skutkami wandalizmu, a w efekcie – dostępnością pojazdów i systemu wypożyczania rowerów. W miesiąc po uruchomieniu systemu dostępność pojazdów wynosiła jedynie 47%. Mimo problemów w funkcjonowaniu systemu akces do projektu w maju 2019 r. zgłosiły gminy Kosakowo i Kolbudy.

W październiku 2019 r. operator systemu ogłosił, że spółka NB Tricity podjęła działania w ramach postępowania restrukturyzacyjnego. 29 października 2019 r. OMGGG wypowiedział umowę operatorowi systemu MEVO z powodu jego niewypłacalności. Tego samego dnia system przestał działać.

Jako przyczynę znaczących problemów w funkcjonowaniu systemu MEVO wskazuje się najczęściej niedoszacowanie ogromnego zainteresowania systemem roweru metropolitalnego

<sup>2</sup> <https://www.metropoliagdansk.pl/metropolitalne-wiadomosci/nazwa-dla-roweru-metropolitalnego-wybrana/>

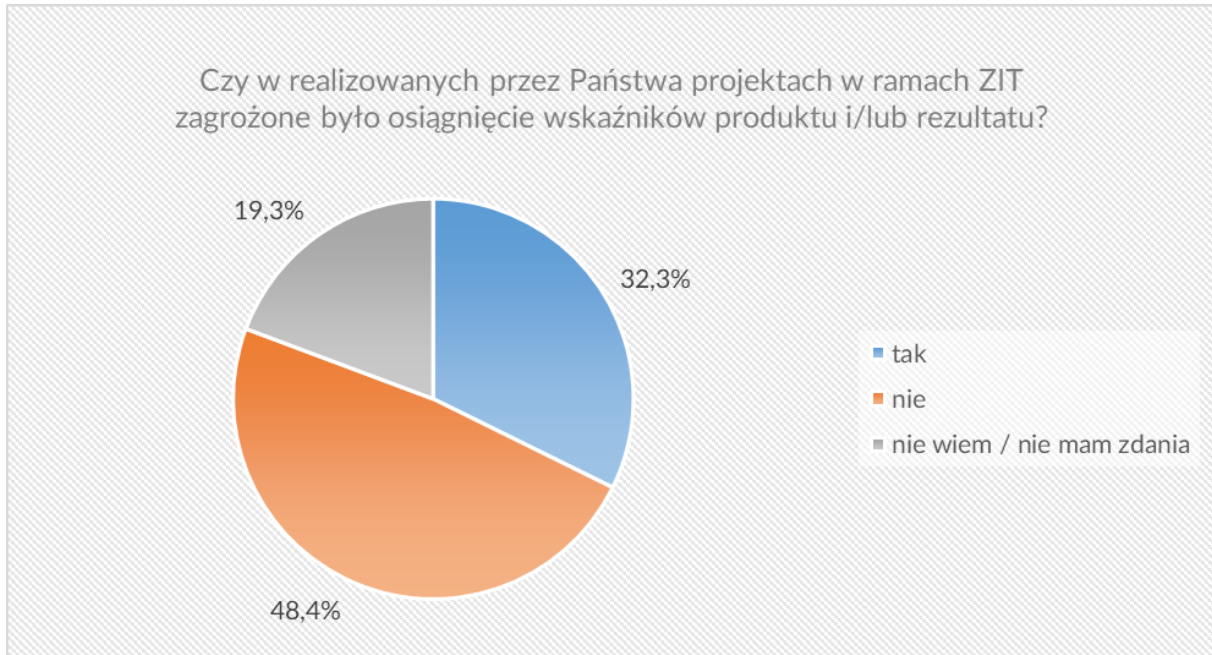
- na co nie był technicznie i organizacyjnie przygotowany operator. W ciągu pierwszej doby zanotowano ponad 9 tys. wypożyczeń oraz 21 tys. zarejestrowanych użytkowników; po 1 kwietnia notowano 10 tys. wypożyczeń dziennie, a w pierwszym tygodniu funkcjonowania systemu - 90 tys. wypożyczeń i ponad 60 tys. zarejestrowanych użytkowników. W ciągu pierwszych nieco ponad 2 tygodni działania systemu każdy rower przeciętnie został wypożyczony 110 razy. Przez pierwsze dwa miesiące funkcjonowania MEVO zanotowano blisko pół miliona wypożyczeń, a w całym okresie funkcjonowania systemu ponad 2 mln przejazdów. Liczba użytkowników systemu wyniosła ponad 160 tys. osób. Dla porównania - wrocławski rower miejski po ponad 10 latach funkcjonowania systemu generuje niecałe 2 miliony wypożyczeń rocznie, przy znacznie większej liczbie czynnych rowerów w systemie (ok. 2000).

Mimo negatywnych doświadczeń (ale przede wszystkim na bazie nabytego doświadczenia), w oparciu o ogromne zainteresowanie systemem MEVO, OMGGS postanowiło zrealizować projekt systemu roweru metropolitalnego MEVO 2.0. W przeciwieństwie do poprzedniego systemu roweru metropolitalnego, zamawiana jest usługa dostępności rowerów miejskich, a nie dostawa rowerów.

Tym razem operator będzie otrzymywał zapłatę za każdy miesiąc działania systemu, natomiast po stronie zamawiającego (OMGGS) będzie pobieranie opłat, współadministrowanie danymi osobowymi, sprzedaż powierzchni reklamowych.

W ok. 1/3 projektów ZIT realizowanych przez Beneficjentów, w wyniku wystąpienia opisywanych problemów, identyfikowano wskaźniki, których osiągnięcie było zagrożone. Przyczynami zagrożenia osiągnięcia wskaźników były w ocenie Beneficjentów: zbyt ambitne cele projektu, problemy z rekrutacją do projektów i małe zainteresowanie udział; zmiany społeczno-gospodarcze; dostępność kadry; pandemia; kryzys wojenny w Ukrainie; opóźnienia w realizacji zadań projektu, zbyt wysokie koszty realizacji projektu.

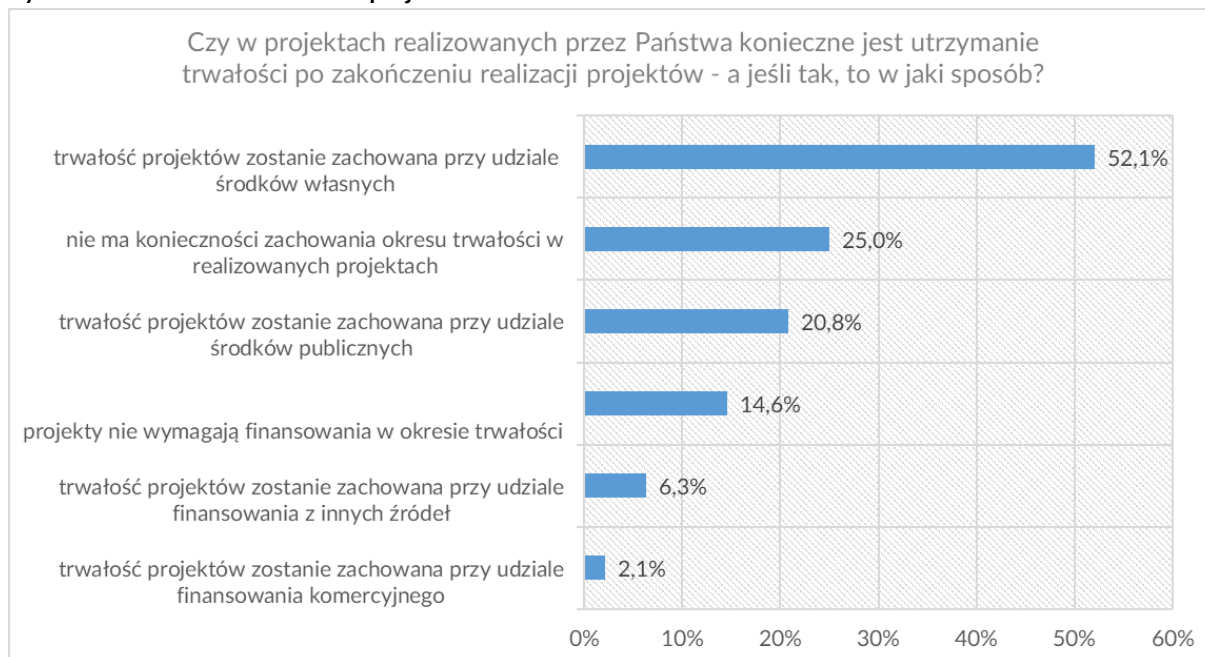
Rysunek 67. Wpływ zagrożeń projektowych na osiągnięcie wskaźników projektów ZIT



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

W przypadku projektów inwestycyjnych konieczne jest zachowanie wymaganego okresu trwałości – 3 lub 5 lat od daty rozliczenia projektu. Beneficjenci planują spełnienie wymogów odnośnie trwałości projektu głównie z wykorzystaniem środków własnych (ponad 60%), część z nich finansować będzie utrzymanie projektu przy dofinansowaniu ze środków publicznych; marginalna część Beneficjentów planuje finansowanie projektów w wymaganym czasie ze środków komercyjnych czy innych źródeł.

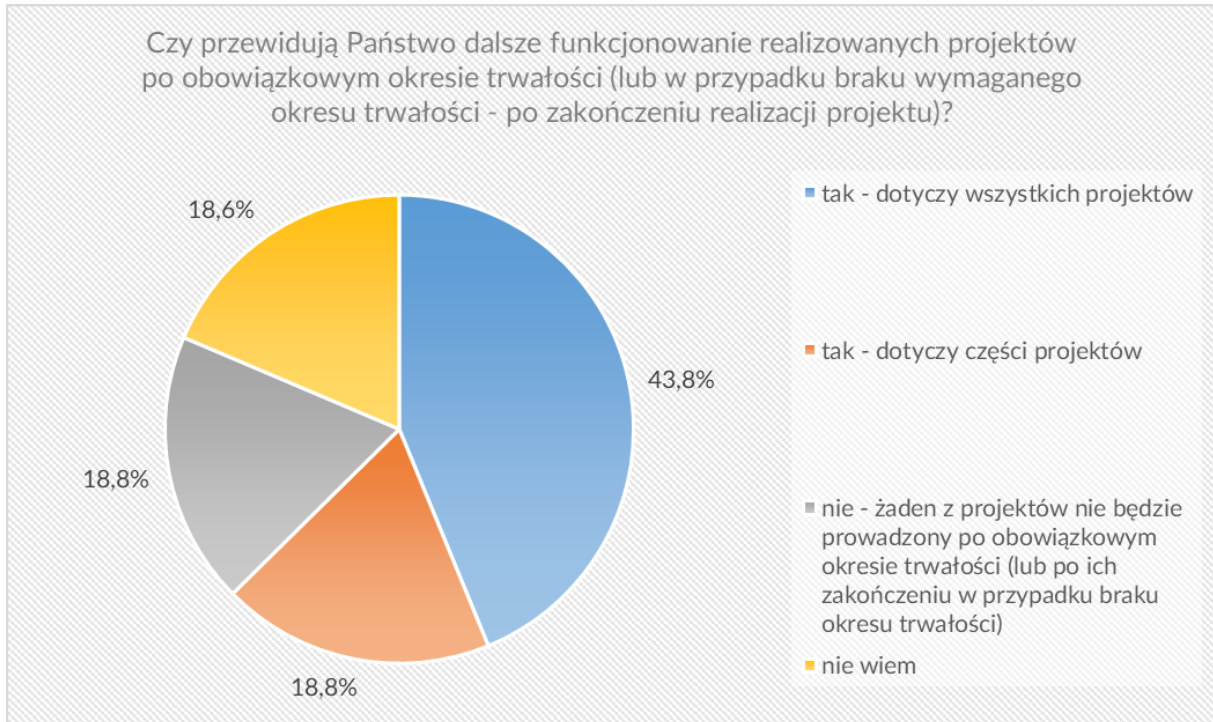
Rysunek 68. Źródła finansowania projektów w okresie trwałości



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

Zdecydowana większość Beneficjentów planuje dalszą eksploatację projektów po obowiązkowym okresie trwałości lub w przypadku projektów społecznych – po zakończeniu realizacji projektu. Głównym źródłem finansowania projektów w horyzoncie czasowym poza okresem trwałości będą środki własne oraz środki publiczne. Zapewnienie dalszego finansowania i realizacji projektów społecznych jest szczególnie ważne w kontekście oczekiwanej profesjonalizacji organizacji pozarządowych i zmiany modelu ich działania. Jeśli organizacje pozarządowe mają w sposób bardziej skuteczny oraz efektywny niż dotychczas realizować swoje zadania i wykorzystywać swój niewątpliwie znaczący, często unikatowy potencjał, muszą mieć możliwość nieprzerwanego funkcjonowania – a to jest zależne bardzo często właśnie od zapewnienia źródeł finansowania niedochodowych projektów społecznych.

**Rysunek 69. Funkcjonowanie projektów ZIT po okresie trwałości**



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

**Rysunek 70. Sposób finansowania projektów ZIT po okresie trwałości?**



Źródło: Badanie CAWI/CATI mixed mode z Beneficjentami, n=52

W kolejnej perspektywie finansowej, w ocenie ekspertów realizowane powinny być przede wszystkim działania w zakresie: mobilności, efektywności energetycznej i przystosowania do zmian klimatu, zdrowia, opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi: „Na pewno obszar mobilności zdecydowanie powinien być kontynuowany, obszar klimatu i termomodernizacja przy tej okazji”; „wciąż moim zdaniem jest wiele do zrobienia w kwestii transportu publicznego, bilet metropolitalny, wciąż mamy wielkie potrzeby w kwestii opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej, zielone miasta, zielona energia - te tematy uznałbym chyba za kluczowe”.

Istotnym problemem i wyzwaniem społecznym są obecnie kwestie pomocy migrantom we włączeniu społecznym. Problem ten pojawił się w bardzo dużym natężeniu w ciągu ostatniego roku i obecnie obowiązująca Strategia ZIT nie zakładała wsparcia w tym kierunku. Osoby z doświadczeniem migracji stanowią obecnie margines osób obejmowanych wsparciem we włączeniu społecznym. Konieczna jest dużo większa gotowość, żeby te osoby wspierać w trudnych sytuacjach, tym bardziej, że one nie mają dostępu do wszystkich form pomocy społecznej, a brak wsparcia tych osób – często nie mających oparcia w rodzinie, bliskich, czy nawet osobach, które są z tego samego kręgu kulturowego – powoduje szybkie narastanie problemów.

Istotne są również w obszarze społecznym nadal kierunki wsparcia, które były wspierane w ramach obecnej Strategii – ale być może na nieco zmienionych zasadach: „Na pewno chciałabym żeby wzmocnić ekonomię społeczną fajnymi instrumentami zwrotnymi albo w części zwrotnymi, aby to też pobudzało do własnej aktywności, żeby potem to spłacić. Na tworzenie miejsc pracy, ale też instytucjonalnie. Bo nie zawsze jest tak, że ten rozwój przedsiębiorstwa społecznego od razu musi iść z tworzeniem miejsc pracy. To miejsce pracy się pojawi, ale dopiero jeżeli ten podmiot ekonomii społecznej dostanie jakiś zastrzyk inwestycyjny, czy jakikolwiek, bez tworzenia tego miejsca pracy. Bo to jest bardzo wiążące, jak musisz zatrudnić osobę na etat na 2 lata jak coś planujesz. Jeżeli chodzi o rewitalizację, to ja generalnie bym poszła tropem, który miał być a się nie zadział, to znaczy wszystko co inwestuję, wynika z sytuacji społecznej, i to musi służyć tym ludziom bezpośrednio, jak najbliżej tym ludziom którzy tam są i tam mieszkają. I mają być rzeczy, których mi brakuje budżecie bo muszę coś zrobić w jakiejś części miasta. Tutaj bym dała warunek partnera społecznego i warunek że to partner społeczny narzuca co ma być inwestycyjne a nie odwrotnie, w sensie, że to samorządowy narzuca co ma być społeczne”.

Jednym z mniej eksplorowanych zagadnień, którym warto w ocenie eksperta biorącego udział w badaniu się zająć, jest wykorzystanie kapitału społecznego OMGGs, w szczególności

Trójmiasta: „Ekspert 1: Dużo się mówi, zwłaszcza Gdańsk ma taką narrację - jesteśmy miastem solidarności, równości - to jest taka marka którą sobie wypracowują od lat, o dziwo -większość z tego działa w praktyce. Fajnie by było jakby tego typu inicjatywy związane z edukacją równościową, obywatelską, kulturalną, klimatyczną itd. - jakby stali się na tym obszarze takim koordynatorem tego tematu. Bo to jest obszar metropolitalny - też jest zróżnicowany, to są różne miejscowości, które też często się od siebie różnią (Puck a Tczew), a tutaj byłoby fajne pole do takich inicjatyw. Gdańsk ma takie doświadczenie, Gdynia też (...). Z naszego RPO pieniędzy na to nie dostaną bo to w ogóle się mieści w funduszach europejskich, ale Strategia to nie jest FEP. Tu jest miejsce na taką koordynację i robienie programów w szkołach. Gdzie są najważniejsze instytucje kultury? - przy całej sympatii - w Obszarze Metropolitalnym. Np. Gdańsk ma gigantyczny potencjał. I część tego potencjału można użyczyć miejscowościom typu Puck i Kartuzy, które też mają swój potencjał, ale siłą rzeczy mniejszy. Ja myślę, że tutaj jest fajna robota do zrobienia.

Ekspert 2: Część instytucji kultury np. Teatr Wybrzeże ma takie inicjatywy - jedzie z przedstawieniem w teren, ale być może potrzeba koordynacji do tego, i ukierunkowania tematycznego tych inicjatyw.

Ekspert 1: Wydaje mi się, że ten obszar jest słabo zagospodarowany, też z tego powodu że obecna strategia była mocno ukierunkowana pod RPO czy POIS i takie rzeczy się gdzieś zupełnie rozproszyły. W diagnozie się pojawiały - ale w sumie na tym kropka.”

W ocenie ekspertów wdrożenie obecnej Strategii ZIT spowodowało powstanie silnych więzi społeczno-gospodarczych na obszarze OMGGG. Strategia dotychczasowa była pierwszym krokiem ku dalszej współpracy - kolejny dokument powinien być przejściem na kolejny poziom powiązania członków Stowarzyszenia OMGGG, partnerów, interesariuszy i mieszkańców w ramach Obszaru Metropolitalnego: „chyba jesteśmy piętro wyżej na początku tej perspektywy i na początku prac nad strategią ZIT”.

Jak wynika z przeprowadzonej oceny wdrażania Strategii ZIT, zdecydowana większość przedsięwzięć i projektów zaplanowanych do realizacji została zrealizowana lub jest realizowana z sukcesem - we właściwy sposób odpowiadając na zidentyfikowane potrzeby Obszaru Metropolitalnego. Dotyczy to w szczególności przedsięwzięć w zakresie mobilności i energetyki (termomodernizacja), a także integracji i zatrudnienia. Niektóre z przedsięwzięć nie były do końca trafne pod względem zaplanowanych działań, doboru grup docelowych czy z uwagi na okoliczności zewnętrzne - eksperci i Beneficjenci wymieniają tutaj przedsięwzięcia

w zakresie przedsiębiorczości, rewitalizacji czy projekty związane z profilaktyką cukrzycy typu 2 – natomiast podkreśla się przy tym, że problemy, na które odpowiadać miały działania zaplanowane w Strategii ZIT są istotne dla regionu i projekty tego typu powinny być realizowane w dalszym ciągu – być może z innych źródeł finansowania, a także z uwzględnieniem doświadczeń nabytych podczas wdrażania obecnej Strategii.

Podczas realizacji praktycznie wszystkich przedsięwzięciach występowały trudne do przewidzenia na etapie planowania strategicznego uwarunkowania zewnętrzne, takie jak: silny wzrost cen, brak wykonawców i dostawców na rynku – co powodowało konieczność przesuwania postępowań przetargowych, zwiększania wkładu własnego przez Beneficjentów; kwestie związane z pandemią COVID-19 – co np. w projektach wspierających zatrudnienie i integrację utrudniało rozwój podmiotów ekonomii społecznej, tworzenie i późniejsze utrzymanie miejsc pracy, a w przypadku projektów dotyczących profilaktyki zdrowotnej – przyczyniało się do gwałtownego zmniejszenia liczby osób zainteresowanych uczestnictwem w działaniach realizowanych w ośrodkach zdrowia z uwagi na ryzyko zakażenia. Wymienione zewnętrzne czynniki również są wskazywane jako istotna przyczyna nie do końca udanej realizacji części przedsięwzięć i nie osiągnięcia postawionych celów Strategii ZIT. Tym bardziej szczególnie należy docenić udaną realizację wielu projektów – zarówno infrastrukturalnych jak i społecznych – z uwagi na ich realizację w gwałtownie zmieniającym się otoczeniu, w warunkach, które trudno było przewidzieć podczas definiowania listy projektów mających znaczenie strategiczne dla regionu.

Strategia ZIT to nie tylko dokument czy plan działania, ale przede wszystkim to przyczynek do współpracy interesariuszy – jednostek samorządu terytorialnego, administracji centralnej, organizacji pozarządowych, uczelni, podmiotów biznesowych i instytucji otoczenia biznesu na dotychczas niespotykaną skalę. Dobór celów strategicznych, potem najważniejszych dla regionu przedsięwzięć i projektów, następnie wspólna ich realizacja spowodowały zarówno umocnienie więzi społecznych, gospodarczych OMGGs, jak wizerunku Obszaru Metropolitalnego jako jednolitego organizmu. Bogate, cenne doświadczenia związane z realizacją Strategii ZIT powinny być wykorzystane do identyfikacji obecnych potrzeb OMGGs, ewentualnych ryzyk i zagrożeń związanych z realizacją istotnych społecznie i gospodarczo przedsięwzięć, a także do dalszego wzmocnienia siły Metropolii.

Kolejnym krokiem w dotychczas udanej współpracy samorządów regionu powinna być przyjęcie Ustawy metropolitalnej dla Pomorza i utworzenie Związku Metropolitalnego,



umożliwiającego wspólną, bardziej efektywną realizację szeregu nowych zadań – m.in. w zakresie planowania przestrzennego, tworzenia strategii rozwoju, realizacji inwestycji, zapewnienia spójnych połączeń komunikacyjnych dla całego obszaru Związku, promocji miast i gmin jako jednego organizmu, a także ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu. Jak wynika z niniejszej oceny realizacji celów Strategii ZIT – samorządy Obszaru Metropolitalnego są w pełni przygotowane na taką współpracę i oczekują stworzenia nowych możliwości współdziałania w celu lepszej realizacji usług społecznych i wzmocnienia gospodarczego regionu. Przyjęcie Ustawy metropolitalnej dla Pomorza oznacza przede wszystkim korzyści dla obszarów wiejskich i małych miast. Dodatkowe fundusze dla regionu umożliwią koordynację działań transportowych – zakup nowych środków transportu, stworzenie połączeń komunikacji zbiorowej, budowę priorytetowych dla Metropolii dróg, co w efekcie istotnie ograniczy wykluczenie transportowe i poprawi dostępność specjalistycznych usług lekarskich, szkół, uczelni, instytucji kultury i miejsc pracy. Wreszcie – współdziałanie samorządów w ramach Związku Metropolitalnego będzie miało charakter bardziej systemowy, trwały, niż w przypadku działań podejmowanych w ramach Strategii ZIT – co jest istotne dla budowania spójnego przestrzennie i społecznie, oraz silnego gospodarczo Pomorza.

## 8. Zestawienie wniosków i rekomendacji

Poniżej przedstawiono zestawienie wniosków i rekomendacji dotyczących Strategii ZIT.

Lp.	Wniosek (odniesienie do szczegółowego celu badawczego i pytań badawczych)	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Propozycja sposobu wdrożenia rekomendacji
1	<p>Aspekt wymiany doświadczeń między Beneficjentami w zakresie przygotowania i wdrażania projektów jest oceniany wysoko; współpraca Beneficjentów jest jednym z kluczowych czynników wpływających na skuteczną realizację przedsięwzięć i projektów; istotne rolę w animacji współpracy między Beneficjentami odgrywa Biuro OMGGS – szczególnie wysoko oceniana jest realizacja szkoleń, warsztatów, wsparcie techniczne.</p>	<p>Rekomenduje się wspieranie możliwości współpracy między Beneficjentami oraz wymiany doświadczeń odnośnie realizowanych projektów, zwłaszcza w ramach komisji tematycznych OMGGS, a także dalsze prowadzenie różnorodnych form wsparcia Beneficjentów przez Biuro OMGGS, zarówno w obszarze bezpośrednio związanym z kwestiami formalno-prawnymi realizowanych projektów (zarządzanie projektami, zamówienia publiczne, wnioski</p>	Biuro OMGGS	<p>Organizacja wydarzeń umożliwiających wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie przygotowania i realizacji projektów: spotkań, szkoleń, konferencji, wizyt studyjnych; wprowadzanie standardów realizacji projektów.</p> <p>Wykorzystanie istniejących oraz stworzenie nowych kanałów wymiany informacji i doświadczeń – mediów społecznościowych, list mailingowych, grup dyskusyjnych.</p>

		o płatność), jak i szerszym zakresie.		
2	Sposób identyfikacji projektów kierowanych do realizacji w ramach Instrumentu ZIT zmniejsza ryzyko wyboru projektów o znaczeniu lokalnym, powielających się, ponoszenia niepotrzebnych kosztów przygotowania projektów (dokumentacji technicznej, środowiskowej, etc.), umożliwia szerokie uzgodnienia między członkami Stowarzyszenia OMGGS.	Rekomenduje się wykorzystanie obecnych doświadczeń, szczególnie w procesie wyboru projektów do realizacji w ramach Strategii ZIT opartym o konsultacje i współpracę między interesariuszami Strategii OMGGS.	Biuro OMGGS	Przeprowadzenie w nowej perspektywie finansowej UE 2021-2027 wyboru projektów w ramach ZIT w oparciu o taki sam schemat jak obecnie, tj. wybór projektów strategicznych i zaproszenie do złożenia wniosków o dofinansowanie wyłącznie dla tych projektów.
3	Niektóre z projektów strategicznych ZIT cechował niski stopień gotowości do realizacji, szczególnie w zakresie uzyskanych decyzji i pozwoleń administracyjnych (dotyczy to głównie kwestii środowiskowych, związanych	Rekomenduje się większe położenie nacisku na ocenę gotowości projektów do realizacji już na etapie przygotowania listy projektów ZIT.	Biuro OMGGS	Przygotowanie kryteriów wyboru projektów ZIT uwzględniających w większym niż obecnie zakresie stopień gotowości projektów do realizacji.

	z ochroną zabytków), budżetu projektu, rozpoznania dostępności wykonawców / usługodawców, a także były przygotowane przeciętnie w zakresie zawartości merytorycznej dokumentacji aplikacyjnej.			
4	Instrument ZIT jest co do zasady trafnym i efektywnym sposobem interwencji publicznej w ramach EFRR, w działaniach: Mobilność, Energetyka, Środowisko, Zdrowie oraz EFS, działanie: Integracja	Rekomenduje się realizację projektów EFRR i EFS w formule ZIT w obszarach wskazanych jako dotychczas trafne obszary interwencji	UMWP	Wprowadzenie wymienionych obszarów wsparcia do FEP 2021-2027, dofinansowanie w ramach mechanizmu ZIT.
5	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, aczkolwiek potrzebne – są oceniane jako projekty indywidualne, nie wpisujące się w budowanie więzi metropolitalnych – projekty rewitalizacyjne wynikają z odrębnych Programów Rewitalizacji przyjmowanych przez poszczególne	Rekomenduje się realizację działań w zakresie rewitalizacji poza ZIT. Większość projektów ma charakter lokalny, nie buduje więzi metropolitalnych; w pierwszej kolejności w ramach Strategii ZIT powinny być realizowane projekty o szerszym,	UMWP	Brak dofinansowania działań związanych z rewitalizacją w ramach ZIT OMGGS – FEP 2021-2027.

	gminy, nie są połączone ze sobą, realizowane w partnerstwie ponadlokalnym, nie wiążą się z uzyskaniem efektów wykraczających ponad daną gminę.	metropolitalnym oddziaływaniu.		
6	Przedsięwzięcie „TriPOLIS - Zintegrowany program współpracy inkubatorów przedsiębiorczości i parków naukowo-technologicznych w OMG-G-S” nie odpowiedziało w pełni na potrzeby Obszaru Metropolitalnego. Przyczynami były przede wszystkim: pogorszenie sytuacji finansowej firm po pandemii COVID-19, niestabilna sytuacja geopolityczna i związana z tym niechęć do podejmowania ryzyka biznesowego oraz wydatkowania środków w zakresie rozwoju nowych usług; szybkie zmiany technologiczne	Rekomenduje się dalszą realizację działań w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, jednak w innej formie i z innych źródeł dofinansowania – np. ze środków FEP 2021-2027, w ramach Priorytetu Fundusze europejskie dla konkurencyjnego i inteligentnego Pomorza i np. środków przeznaczonych na wsparcie usług doradczych dla MŚP, czy Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 – priorytetu II – Środowisko	UMWP, OMGGS	Uwzględnienie w FEP 2021-2027 oraz Strategii ZIT OMGGS na kolejny okres programowania możliwości dofinansowania przedsięwzięć / projektów skierowanych do instytucji wspierających przedsiębiorstwa z uwzględnieniem nowych wyzwań społeczno-gospodarczych.

	i niepełne dopasowanie pierwotnych założeń przedsięwzięcia do rzeczywistych, zmieniających się potrzeb grupy docelowej.	przyjazne innowacjom.		
7	Projekt roweru metropolitalnego (Mevo) – niezrealizowany, ale oceniany jako potrzebny dla OMGGS i cenny z punktu widzenia nabytych doświadczeń we wdrażaniu projektu. Przyczyny nieskutecznej realizacji projektu to przede wszystkim niedoszacowanie przez operatora systemu zainteresowania usługą i wynikające z tego nieprzygotowanie techniczne, organizacyjne operatora do świadczenia usługi odpowiedniej jakości - co wywołało szereg problemów związanych m.in.: z ładowaniem baterii, funkcjonalnością aplikacji,	Rekomenduje się dalszą realizację projektu jako niezbędnego w kontekście mobilności w OMGGS, natomiast konieczne jest bardziej precyzyjne zdefiniowanie wymagań w zakresie potencjału technicznego, organizacyjnego, funkcjonalnego operatora, ciągłe monitorowanie działania systemu roweru metropolitalnego oraz przygotowanie planu działań zaradczych na wypadek pojawienia się problemów w funkcjonowaniu systemu.	OMGGS	Wdrożenie projektu roweru metropolitalnego w oparciu o zdobyte doświadczenia w tym zakresie.

	<p>możliwością dokonywania płatności, serwisowaniem i naprawą pojazdów (również wskutek niewłaściwego użytkowania), skutkami wandalizmu, a w efekcie – dostępnością pojazdów i systemu wypożyczania rowerów.</p>			
8	<p>Jako szczególnie istotna w projektach EFS wskazywana jest rola organizacji pozarządowych jako podmiotów posiadających unikatowe kompetencje merytoryczne w obszarze wsparcia społecznego. Jednocześnie w ramach systemu wdrażania projektów ZIT ze środków EFS nie wdrożono w pełni w zakładanym zakresie profesjonalizacji organizacji pozarządowych, a tym samym stworzenia trwałego mechanizmu przygotowania i realizacji projektów</p>	<p>Rekomenduje się zwiększanie roli organizacji pozarządowych, wypracowanie w ramach Strategii ZIT modelu współpracy, który będzie kładł większy nacisk na rolę NGO w procesie realizacji projektów i umożliwił ich większy udział w procesie podejmowania decyzji, a także większe wykorzystanie przez NGO środków przeznaczonych na zarządzanie projektami (co umożliwi profesjonalizację działalności NGO).</p>	UMWP, OMGGS	<p>Realizacja projektów EFS we współpracy z NGO. Włączenie NGO do organów doradczych w zakresie wsparcia ze środków EFS.</p>



	istotnych społecznie.			
9	<p>Przedsięwzięcie „Regionalny program polityki zdrowotnej dotyczący prewencji cukrzycy typu 2” odpowiadające na istotny problem społeczny, napotkało na trudności w realizacji: niewielkie zainteresowanie społeczeństwa uczestnictwem w programie, obawy przed zachorowaniem na COVID-19 podczas wizyt w placówkach medycznych realizujących projekt, konieczność przerwania realizacji projektów w okresie obostrzeń pandemicznych.</p>	<p>Rekomenduje się realizację działań w ww. zakresie w innej formule, np. przez jednego Beneficjenta dla całego obszaru OMGGS – co umożliwi na lepszą organizację procesu wdrażania przedsięwzięcia: lepsze wykorzystanie funduszy na promocję przedsięwzięcia, a tym samym dotarcie do większej liczby osób zainteresowanych, uelastycznienie terytorialne wartości wskaźników, rozdysponowanie środków oraz podział działań, zadań lepiej dostosowane do potrzeb OM.</p>	UMWP	<p>Wybór jednego Beneficjenta programów w zakresie polityki zdrowotnej, ewentualnie przy udziale partnera prowadzącego usługi medyczne na całym obszarze OMGGS lub partnerów lokalnych posiadających niezbędne zasoby i kompetencje w zakresie realizacji zadań medycznych w projekcie.</p>
10	<p>Przedsięwzięcie „Innowacyjny system wsparcia zatrudnienia w OMG-G-S” chociaż udane, było</p>	<p>Dla kolejnej Strategii ZIT rekomenduje się weryfikację zasadności wdrażania ww.</p>	UMWP	<p>Wybór kierunków wsparcia oraz potencjalnych Beneficjentów w zakresie zatrudnienia i integracji nie</p>

	<p>zbieżne z projektami realizowanymi poza ZIT przez PUP (w ramach innych podejmowanych działań finansowanych ze środków krajowych i UE) – nie wpływało istotnie na budowanie więzi metropolitalnych.</p>	<p>projektów w ramach Strategii lub realizację ponad granicami terytorialnymi – np. poprzez ograniczenie liczby realizatorów.</p>		<p>powielających się z innymi programami wsparcia.</p>
--	---	---	--	--

## 9. Spis tabel

TABELA 1. ZAKRES TEMATYCZNY BADANIA - ZESTAWIENIE CELÓW I DZIAŁAŃ STRATEGII ORAZ OSI PRIORYTETOWYCH RPO WP 2014-2020 .....	24
TABELA 2. CELE, DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGII ZIT .....	27
TABELA 3. POWIĄZANIE OSI PRIORYTETOWYCH RPO WP 2014-2020 ORAZ CELÓW I DZIAŁAŃ STRATEGII ZIT..	28
TABELA 4. ZATWIERDZONE WNIOSKI O PŁATNOŚĆ W POSZCZEGÓLNYCH OSIACH PRIORYTETOWYCH – STAN NA DZIEŃ 31.08.2022 R.....	41
TABELA 5. ZATWIERDZONE WNIOSKI O PŁATNOŚĆ W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH PODDZIAŁAŃ – STAN NA DZIEŃ 31.08.2022 R.....	42
TABELA 6. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PROJEKTU REALIZOWANEGO W RAMACH CS I, DZIAŁANIE 1. PRZEDSIĘBIORSTWA (RPO WP 2014-2020, OP 2) – STAN NA DZIEŃ 31.07.2022 R.....	64
TABELA 7. POWIĄZANIE DZIAŁAŃ STRATEGII ZIT ORAZ RPO WP 2014-2020 .....	68
TABELA 8. WSKAŹNIKI PLANOWANE DO UZYSKANIA W RAMACH CELU STRATEGICZNEGO II, DZIAŁANIE 1. ZATRUDNIENIE .....	69
TABELA 9. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW W RAMACH DZIAŁANIA 5.1.1. RPO WP 2014-2020 .....	70
TABELA 10. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU W RAMACH RPO WP 2014-2020, OP 5. ZATRUDNIENIE, DZIAŁANIE 5.2.1. ....	72
TABELA 11. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW REZULTATU W RAMACH RPO WP 2014-2020, OP 5. ZATRUDNIENIE, DZIAŁANIE 5.2.1. ....	73
TABELA 12. OCENA REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRZYPISANYCH DO DZIAŁANIA 1. ZATRUDNIENIE W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA 1. INNOWACYJNY SYSTEM WSPARCIA ZATRUDNIENIA W RAMACH OMG-G-S .....	74
TABELA 13. PODDZIAŁANIE 5.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY .....	76
TABELA 14. PODDZIAŁANIE 5.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY .....	77
TABELA 15. STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO ORAZ LICZBA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH - LATA 2014 ORAZ 2021 .....	80
TABELA 16. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW W RAMACH RPO WP 2014-2020, OP 5. ZATRUDNIENIE, DZIAŁANIE 5.4.1.....	83
TABELA 17. PLANOWANE I UZYSKANE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PRZEDSIĘWZIĘCIA 2. REGIONALNY PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ DOTYCZĄCY PREWENCJI CUKRZYCY TYPU 2.....	84
TABELA 18. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM ZDROWOTNYM DZIĘKI EFS, W PODZIALE NA POWIATY .....	85
TABELA 19. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB, KTÓRE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU PODJĘŁY PRACĘ LUB KONTYNUOWAŁY ZATRUDNIENIE, W PODZIALE NA POWIATY.....	87
TABELA 20. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB, KTÓRE DZIĘKI INTERWENCJI EFS ZGŁOSIŁY SIĘ NA BADANIE PROFILAKTYCZNE, W PODZIALE NA POWIATY.....	89
TABELA 21. WSKAŹNIKI PLANOWANE DO UZYSKANIA W RAMACH DZIAŁANIA STRATEGII ZIT OMGGs, CELU STRATEGICZNEGO II BUDOWA AKTYWNEGO I OTWARTEGO SPOŁECZEŃSTWA, DZIAŁANIA 2. INTEGRACJA....	94
TABELA 22. WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKÓW PRZEDSIĘWZIĘCIA – METROPOLITALNY SYSTEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ .....	96
TABELA 23. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU W RAMACH RPO WP 2014-2020, OP 6. INTEGRACJA, DZIAŁANIE 6.1.1.....	99

TABELA 24. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY .....	101
TABELA 25. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY .....	104
TABELA 26. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY .....	107
TABELA 27. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, KTÓRE UZYSKAŁY KWALIFIKACJE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU, W PODZIALE NA POWIATY.....	110
TABELA 28. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POSZUKUJĄCYCH PRACY PO OPUSZCZENIU PROGRAMU, W PODZIALE NA POWIATY .....	113
TABELA 29. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU W RAMACH RPO WP 2014-2020, OP 6. INTEGRACJA, DZIAŁANIE 6.2.1.....	117
TABELA 30. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH USŁUGAMI SPOŁECZNYMI ŚWIADCZONYMI W INTERESIE OGÓLNYM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY.....	119
TABELA 31. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA WSPARTYCH W PROGRAMIE MIEJSC ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH ISTNIEJĄCYCH PO ZAKOŃCZENIU PROJEKTU, W PODZIALE NA POWIATY .....	122
TABELA 32. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POSZUKUJĄCYCH PRACY, UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU LUB SZKOLENIU, ZDOBYWAJĄCYCH KWALIFIKACJE, PRACUJĄCYCH (ŁĄCZNIE Z PROWADZĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ NA WŁASNY RACHUNEK) PO OPUSZCZENIU PROGRAMU, W PODZIALE NA POWIATY.....	123
TABELA 33. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU W RAMACH RPO WP 2014-2020, OP 6. INTEGRACJA, DZIAŁANIE 6.3.1.....	126
TABELA 34. STOPIEŃ WYDATKOWANIA ŚRODKÓW W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ PROJEKTU „OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ DOBRA ROBOTĄ NA SUBREGION METROPOLITALNY” .....	129
TABELA 35. WSKAŹNIKI PLANOWANE DO UZYSKANIA W RAMACH STRATEGII ZIT, CEL STRATEGICZNY II, DZIAŁANIE 3. ZDROWIE.....	132
TABELA 36. WARTOŚCI DOCELOWE WSKAŹNIKÓW PLANOWANYCH DO UZYSKANIA W RAMACH STRATEGII ZIT, CELU STRATEGICZNEGO II, DZIAŁANIA 4. KONWERSJA .....	133
TABELA 37. OP 8 - WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU .....	133
TABELA 38. WYKONANIE WSKAŹNIKA PRODUKTU: POWIERZCHNIA OBSZARÓW OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ [HA] .....	135
TABELA 39. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH OBJĘTYCH WSPARCIEM .....	137
TABELA 40. WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU PLANOWANE DO OSIĄGNIĘCIA W RAMACH STRATEGII ZIT, CELU STRATEGICZNEGO III: KREOWANIE ZINTEGROWANEJ PRZESTRZENI, DZIAŁANIA 1. MOBILNOŚĆ .....	139
TABELA 41. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PRZEDSIĘWZIĘCIA 1. ....	140
TABELA 42. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PRZEDSIĘWZIĘCIA 1. ....	141
TABELA 43. WARTOŚĆ WSKAŹNIKA REZULTATU OSIĄGNIĘTA W PROJEKTACH ZAKOŃCZONYCH PRZED 2022 R. ....	142
TABELA 44. STOPIEŃ ZAAWANSOWANIA FINANSOWEGO PROJEKTÓW W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA 1 – WĘZŁY INTEGRACYJNE OMG-G-S WRAZ Z TRASAMI DOJAZDOWYMI (NA ZIELONO – PROJEKTY ZAKOŃCZONE I ROZLICZONE; NA NIEBIESKO – ZAKOŃCZONA RZECZOWA REALIZACJA PROJEKTU).....	143

TABELA 45. PLANOWANA LICZBA WYBUDOWANYCH OBIEKTÓW „PARKUJ I JEDŹ” [SZT.] – W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW W POWIATACH.....	148
TABELA 46. PLANOWANA LICZBA WYBUDOWANYCH ZINTEGROWANYCH WĘZŁÓW PRZESIADKOWYCH [SZT.] – W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW, W POWIATACH .....	149
TABELA 47. PLANOWANA LICZBA PASAŻERÓW PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO KORZYSTAJĄCYCH Z INFRASTRUKTURY/TABORU OBJĘTYCH WSPARCIEM W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW, W POWIATACH.....	150
TABELA 48. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PRZEDSIĘWZIĘCIA 3. ....	153
TABELA 49. WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU: CEL STRATEGICZNY IV: WZROST EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I WDROŻENIE STRATEGII NISKOEMISYJNEJ ORAZ EFEKTYWNIJSZE ZAGOSPODAROWANIE WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH, DZIAŁANIA 1. ENERGETYKA .....	154
TABELA 50. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PRZEDSIĘWZIĘCIA 1. ....	157
TABELA 51. STOPIEŃ REALIZACJI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU PRZEDSIĘWZIĘCIA 1 ZAPISANYCH W UMOWACH O DOFINANSOWANIE .....	157
TABELA 52. ZAAWANSOWANIE ROZLICZENIA FINANSOWEGO POSZCZEGÓLNYCH PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA 1 (ZAAKCEPTOWANE WNIOSKI O PŁATNOŚĆ).....	158
TABELA 53. WSKAŹNIK PRODUKTU: LICZBA ZMODERNIZOWANYCH ENERGETYCZNIE BUDYNKÓW, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	164
TABELA 54. WSKAŹNIK PRODUKTU: LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z LEPSZĄ KLASĄ ZUŻYCIA ENERGII [GOSPODARSTWA DOMOWE] (CI 31), W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	166
TABELA 55. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: SZACOWANY ROCZNY SPADEK EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH [TONY RÓWNOWAŻNIKA CO <sub>2</sub> ] (CI 34) .....	167
TABELA 56. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: ZMNIJSZENIE ROCZNEGO ZUŻYCIA ENERGII PIERWOTNEJ W BUDYNKACH PUBLICZNYCH [KWH/ROK] (CI 32) .....	169

## 10. Spis ilustracji

RYSUNEK 1. OBSZAR METROPOLITALNY GDAŃSK-GDYNIA-SOPOT .....	23
RYSUNEK 2. OCENA TRAFNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH W RAMACH INSTRUMENTU ZIT.....	32
RYSUNEK 3. OCENA TRAFNOŚCI WSPARCIA W RAMACH INSTRUMENTU ZIT .....	34
RYSUNEK 4. OCENA EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA W RAMACH INSTRUMENTU ZIT .....	35
RYSUNEK 5. DOSTOSOWANIE ALOKACJI DO POTRZEB BENEFICJENTÓW .....	37
RYSUNEK 6. DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH OMGGS W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA .....	39
RYSUNEK 7. DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH OMGGS W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA .....	40
RYSUNEK 8. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTÓW ZIT REALIZOWANYCH PRZEZ BENEFICJENTÓW NA OMGGS ..	49
RYSUNEK 9. OCENA PRZEZ BENEFICJENTÓW ODDZIAŁYWANIA REALIZOWANYCH PRZEZ NICH PROJEKTÓW ZIT ...	50
RYSUNEK 10. STOPIEŃ WYMIANY DOŚWIADCZEŃ MIĘDZY BENEFICJENTAMI PODCZAS REALIZACJI PROJEKTÓW ZIT .....	51
RYSUNEK 11. METODY WYMIANY DOŚWIADCZEŃ MIĘDZY BENEFICJENTAMI PROJEKTÓW ZIT .....	51
RYSUNEK 12. OCENA PRZEZ BENEFICJENTÓW WSPARCIA BIURA ZWIĄZKU ZIT / STOWARZYSZENIA OMGGS.....	52
RYSUNEK 13. OCENA PRZEZ BENEFICJENTÓW WSPARCIA IZ RPO WP 2014-2020.....	54
RYSUNEK 14. UDZIAŁ CZĘŚCI MIĘKKIEJ I INWESTYCYJNEJ W PROJEKTACH ZIT .....	55
RYSUNEK 15. EFEKT SYNERGII W PROJEKTACH ZIT .....	56
RYSUNEK 16. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW ZIT.....	59
RYSUNEK 17. WYSTĘPOWANIE EFEKTU SYNERGII W PROJEKTACH ZIT ORAZ PROJEKTACH KOMPLEMENTARNYCH	60
RYSUNEK 18. PODOZIAŁANIE 5.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	77
RYSUNEK 19. PODOZIAŁANIE 5.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	78
RYSUNEK 20. PODOZIAŁANIE 5.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	79
RYSUNEK 21. PODOZIAŁANIE 5.2.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ DO OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	80
RYSUNEK 22. PODOZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM ZDROWOTNYM DZIĘKI EFS, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	86
RYSUNEK 23. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM ZDROWOTNYM DZIĘKI EFS W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW – WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA.....	86
RYSUNEK 24. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM ZDROWOTNYM DZIĘKI EFS W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW – STOSUNEK WARTOŚCI OSIĄGNIĘTEJ DO DOCELOWEJ .....	87
RYSUNEK 25. PODOZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB, KTÓRE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU PODJĘŁY PRACĘ LUB KONTYNUOWAŁY ZATRUDNIENIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	88
RYSUNEK 26. PODOZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB, KTÓRE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU PODJĘŁY PRACĘ LUB KONTYNUOWAŁY ZATRUDNIENIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	88



RYSUNEK 27. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB, KTÓRE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU PODJEŁY PRACĘ LUB KONTYNUOWAŁY ZATRUDNIENIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	89
RYSUNEK 28. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB, KTÓRE DZIĘKI INTERWENCJI EFS ZGŁOSIŁY SIĘ NA BADANIE PROFILAKTYCZNE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	90
RYSUNEK 29. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB, KTÓRE DZIĘKI INTERWENCJI EFS ZGŁOSIŁY SIĘ NA BADANIE PROFILAKTYCZNE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	91
RYSUNEK 30. PODDZIAŁANIE 5.4.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB, KTÓRE DZIĘKI INTERWENCJI EFS ZGŁOSIŁY SIĘ NA BADANIE PROFILAKTYCZNE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	92
RYSUNEK 31. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	102
RYSUNEK 32. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	103
RYSUNEK 33. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	104
RYSUNEK 34. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	105
RYSUNEK 35. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	106
RYSUNEK 36. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	107
RYSUNEK 37. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	108
RYSUNEK 38. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	109
RYSUNEK 39. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	110
RYSUNEK 40. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	111
RYSUNEK 41. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU	

(ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	112
RYSUNEK 42. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK), W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	113
RYSUNEK 43. PODDZIAŁANIE 6.1.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POSZUKUJĄCYCH PRACY PO OPUSZCZENIU PROGRAMU, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	114
RYSUNEK 44. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH USŁUGAMI SPOŁECZNYMI ŚWIADCZONYMI W INTERESIE OGÓLNYM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	120
RYSUNEK 45. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH USŁUGAMI SPOŁECZNYMI ŚWIADCZONYMI W INTERESIE OGÓLNYM W PROGRAMIE, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	121
RYSUNEK 46. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – STOSUNEK WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH USŁUGAMI SPOŁECZNYMI ŚWIADCZONYMI W INTERESIE OGÓLNYM W PROGRAMIE.....	122
RYSUNEK 47. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA PRODUKTU: LICZBA WSPARTYCH W PROGRAMIE MIEJSC ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH ISTNIEJĄCYCH PO ZAKOŃCZENIU PROJEKTU, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	123
RYSUNEK 48. PODDZIAŁANIE 6.2.1. – WARTOŚĆ DOCELOWA I OSIĄGNIĘTA WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POSZUKUJĄCYCH PRACY, UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU LUB SZKOLENIU, ZDOBYWAJĄCYCH KWALIFIKACJE, PRACUJĄCYCH (ŁĄCZNIE Z PROWADZĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ NA WŁASNY RACHUNEK) PO OPUSZCZENIU PROGRAMU, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	124
RYSUNEK 49. WSKAŹNIK PRODUKTU: POWIERZCHNIA OBSZARÓW OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ [HA], W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	136
RYSUNEK 50. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: LICZBA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH OBJĘTYCH WSPARCIEM, W PODZIALE NA POWIATY, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	137
RYSUNEK 51. PLANOWANA LICZBA WYBUDOWANYCH OBIEKTÓW „PARKUJ I JEDŹ” [SZT.] – W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW W POWIATACH .....	149
RYSUNEK 52. PLANOWANA LICZBA WYBUDOWANYCH ZINTEGROWANYCH WĘZŁÓW PRZESIADKOWYCH [SZT.], W POWIATACH, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	150
RYSUNEK 53. PLANOWANA LICZBA PASAŻERÓW PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO KORZYSTAJĄCYCH Z INFRASTRUKTURY/TABORU OBJĘTYCH WSPARCIEM W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW, W POWIATACH.....	151
RYSUNEK 54. WSKAŹNIK PRODUKTU: LICZBA ZMODERNIZOWANYCH ENERGETYCZNIE BUDYNKÓW, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	164
RYSUNEK 55. WSKAŹNIK PRODUKTU: LICZBA ZMODERNIZOWANYCH ENERGETYCZNIE BUDYNKÓW, W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW.....	165
RYSUNEK 56. WSKAŹNIK PRODUKTU: LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z LEPSZĄ KLASĄ ZUŻYCIA ENERGII [GOSPODARSTWA DOMOWE] (CI 31), W PRZELICZENIU NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW .....	166
RYSUNEK 57. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: SZACOWANY ROCZNY SPADEK EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH [TONY RÓWNOWAŻNIKA CO <sub>2</sub> ] (CI 34).....	167
RYSUNEK 58. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: SZACOWANY ROCZNY SPADEK EMISJI GAZÓW	



CIEPLARNIANYCH [TONY RÓWNOWAŻNIKA CO <sub>2</sub> ] (CI 34).....	168
RYSUNEK 59. PORÓWNANIE WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA REZULTATU: SZACOWANY ROCZNY SPADEK EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH [TONY RÓWNOWAŻNIKA CO <sub>2</sub> ] (CI 34).....	169
RYSUNEK 60. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: ZMNIEJSZENIE ROCZNEGO ZUŻYCIA ENERGII PIERWOTNEJ W BUDYNKACH PUBLICZNYCH [kWh/rok] (CI 32).....	170
RYSUNEK 61. WYKONANIE WSKAŹNIKA REZULTATU: ZMNIEJSZENIE ROCZNEGO ZUŻYCIA ENERGII PIERWOTNEJ W BUDYNKACH PUBLICZNYCH [kWh/rok] (CI 32).....	171
RYSUNEK 62. PORÓWNANIE WARTOŚCI DOCELOWEJ I OSIĄGNIĘTEJ WSKAŹNIKA REZULTATU: ZMNIEJSZENIE ROCZNEGO ZUŻYCIA ENERGII PIERWOTNEJ W BUDYNKACH PUBLICZNYCH [kWh/rok] (CI 32).....	172
RYSUNEK 63. WPŁYW PROJEKTÓW ZIT NA REALIZACJĘ STRATEGII BENEFICJENTA.....	173
RYSUNEK 64. WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA REALIZACJĘ PROJEKTÓW ZIT.....	174
RYSUNEK 65. NEGATYWNY WPŁYW INNYCH CZYNNIKÓW NA REALIZACJĘ PROJEKTÓW ZIT.....	174
RYSUNEK 66. RODZAJE CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NEGATYWNIE NA REALIZACJĘ PROJEKTÓW ZIT.....	175
RYSUNEK 67. WPŁYW ZAGROŻEŃ PROJEKTOWYCH NA OSIĄGNIĘCIE WSKAŹNIKÓW PROJEKTÓW ZIT.....	179
RYSUNEK 68. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW W OKRESIE TRWAŁOŚCI.....	180
RYSUNEK 69. FUNKCJONOWANIE PROJEKTÓW ZIT PO OKRESIE TRWAŁOŚCI.....	181
RYSUNEK 70. SPOSÓB FINANSOWANIA PROJEKTÓW ZIT PO OKRESIE TRWAŁOŚCI?.....	181